

POSITION IHME

© Posion Pyrintö ry • www.posionpyrinto.com

Valokuvat: Erkki Ahola, Simo Ahola, Reino Hämeenniemi, Kaarlo Maaninka, Tuomo Niemilehto; sanomalehti Koillissanomien arkisto, sanomalehti Kuriirin arkisto, sanomalehti Lapin Kansan arkisto; sekä seuraavien kokoelmat: Erkki Ahola, Esko Ahola, Helmi ja Olavi Ahola, Seppo Ahola, Matti Karjalainen, Terttu ja Veli-Pekka Kursukan-gas, Allan Maaninka, Olavi Myllylä, Johan Pätsi, Kauko Väinämö, Posion kotiseutu-seura ja Posion Pyrintö

Kansi: Reino Hämeenniemi ja Olli Poutiainen

Taitto: Koillismaan Kirjapaino Oy

Painopaikka: Koillismaan Kirjapaino Oy, Kuusamo 2016

ISBN XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Etukannen kuvassa: Posion Juhannuksen 1981 Yöttömän yön juoksun lähtö Kotivaa-ran juhannusalueella. Taustalla ensimmäinen kuplahalli. Juoksijoiden järjestys maalissa oli 1) Gidemans Shahanga (101, kuvassa Maaningan takana), 2) Ismo Toukonen (ku-vassa nro 104), 3) Kaarlo Maaninka (102), 4) Martti Kiilholma (106, Toukosen takana), 5) Vesa Kähkölä (103), 6) Pertti Tiainen (105), 7) Matti Karjalainen (107), 8) Viljo Kir-javainen (Karjalaisen takana), 9) Simo Suomela (111). Katso kuva samasta tilanteesta myös kirjan luvussa 3.2. (Matti Karjalaisen kokoelma)

Takakannen kuvissa: Johan Pätsin sukset, kompassi ja sekundaattori 1960-luvulta, Paavo Mannisen painipuku 1960-luvulta, Olavi Aholan pesäpalloräpylä 1960-luvulta, Arto Mannisen lentopallo 1990-luvulta ja Erkki Aholan jääkiekkomaila vuodelta 2015. (Kuvat: Reino Hämeenniemi, Erkki Ahola)

POSITION IHME

Elämää hyvässä seurassa

Posion Pyrintö 70 vuotta 1946–2016

Erkki Ahola
Reino Hämeenniemi

SISÄLLYS

LUKIJALLE	7
LÄMMITTELY	8
I PERUSTETAAN URHEILUSEURA	9
1. POSION PYRINNÖN ALKUVAIHEET	9
2. AIKAISEMPAA LIIKUNTATYÖTÄ	15
II MEIDÄN PYRINTÖ	17
1. URHEILUSEURA OSANA YHTEISÖÄ	17
2. YHDISTÄVÄT TUNNUKSET	21
III LAJEJA JA IHMISIÄ	23
1. VOIMAILU	23
2. SUUNNISTUS	26
3. PALLOILU	34
3.1. Pesäpallo	34
3.2. Lentopallo	39
3.3. Jääurheilu	46
3.3.1. Uusi suosikkilaji järjestäytyy	46
3.3.2. Avokaukalosta monitoimihalliin	48
4. HIIHTO	54
4.1. Kylmiltään ladulle	54
4.2. Hiihdon nousu ja lasku	55
4.3. Valoa hiihtokansalle	60
4.4. Suunta Kirintövaaraan	64
4.5. Naishiihtäjien kultakausi	66
4.6. Kovia mieshiihtäjiä	72
4.7. Järjestäjät muuttuvassa maailmassa	75
4.8. Juhlavuosi alkaa	77
5. YLEISURHEILU	78
5.1. Yksilöiden aikakausi	78
5.1.1. Hakkaraisen jäljillä	78
5.1.2. Keppi lentää pitkälle	80
5.1.3. Vammaisurheilijat huipulla	81
5.2. Elevaara ja Posion ihme	83
5.3. Pöllimetsästä Lenin-stadionille	85
5.3.1. Maaningan liikkuva suku	85
5.3.2. Olympianäyttö	89
5.3.3. Kaarlön juoksu 2016	93
5.4. Hurmion jälkeen	94
5.4.1. Ohjelmoidun nuorisotyön tuloksia	94
5.4.2. Vauhtia uudestisyntyneeltä kentältä	99

5.4.3. Kaksituhattaluvun urheilijoita	103
5.4.4. Lapin edustaja seuracupissa	104
5.4.5. Harvat ja valikoituneet	108
6. VIELÄ KERRAN, JOKKERIT!	109
6.1. Keitä jokkereihin kuului?	109
6.2. Vuonna 1968 ... <i>pitkän tähtäyksen tavoitteet</i>	111
6.3. Vuonna 1969 ... <i>Posio urheiltiin valtakunnan kartalle</i>	113
6.4. Vuonna 1970 ... <i>voitto lisäsi kovia odotuksia</i>	115
6.5. Vuonna 1971 ... <i>ensimmäisen Suomen ennätyksen</i>	118
6.6. Vuonna 1972 ... <i>olivat liittyneet myös Pyrinnön edustajiksi</i>	123
6.7. Vuonna 1973 ... <i>lähtö jätti pahan jälkimaun</i>	126
6.8. <i>Siitä illasta se alkoi Posion ihme</i>	130
6.9. Jokkerit kertovat	132
6.9.1. Iso-Jokkeri Jouko Elevaara (s. 1943), Merikarvia	132
6.9.2. Esko Ahola (s. 1945), Posio	134
6.9.3. Matti Karjalainen (s. 1950), Posio	135
6.9.4. Marja-Leena Linjakumpu (s. Korva, s. 1956), Kuusamo	136
6.9.5. Salli Luukkonen (s. Maaninka, s. 1960), Posio	137
6.9.6. Kari Lähdekorpi (s. 1957), Valkeakoski	138
6.9.7. Kaarlo Maaninka (s. 1953), Kauhajoki	139
6.9.8. Ari Mursu (s. 1958), Espoo	140
6.9.9. Veijo Mursu (s. 1955), Nivala	141
6.9.10. Ulla-Maija Paloniemi (s. Lahtinen, s. 1958), Kauhajoki	143
6.9.11. Risto Pentikäinen (s. 1958), Saarijärvi	144
6.9.12. Matti Tennilä (s. 1955), Rovaniemi	145
6.10. Jokkeriajan tilastoja	146
7. VALMENTAJAN JA URHEILIJAN LIITTO	152
IV PYRINNÖN TALOUDELLINEN PERUSTA	155
1. KIINTEISTÖT JA HANKKEET	155
1.1. Urheilutalo	155
1.2. Urheilukenttä	159
1.3. Juhannusjuhla-alue	162
2. HALLINTO JA TALOUS	164
2.1. Hallinto	164
2.2. Taloudenhoito ja varainhankinta	166
Seuran puheenjohtajat	167
2.3. Yritykset yhteistyökumppaneina	174
3. POSION JUHANNUS	177
3.1. Viihdettä kovalla työllä	177
3.2. Ensimmäiset juhannusjuoksut	178
3.3. <i>Autiotalo</i> Kotivaaralla	181
3.4. <i>Neiti Fox ei juo kuohuviiniä</i>	182
3.5. Aikakauden päätös	185

V LIIKKUVIA PERSONIA	188
1. Sini Karjalainen: Posion oma kiekkoleijona	188
2. Ruokamot: Yleisurheilua perheessä ja seurassa	188
3. Jussi Pätsi: Yli 60-vuotinen kilpailu-ura	190
4. Mursu ja Heiskanen: Armottomat harjoittelijat	191
5. Heimo Linna: Tukkijätkästä ministeriksi	193
6. Olavi Myllylä: Kansankynttilä hiihtomiehenä	194
7. Petreliukset: Kolme poikaa korkeushyppypaikalla	195
8. Jouko Ahola: Talkoissa huntalosta pojasta lähtien	197
LOPPUVERRYTTELY	199
LIITTEET	201
Liite 1. Vanhimmat Posion Pyrinnön arkistossa olevat urheilutulokset vuodelta 1947	201
Liite 2. Posion Pyrinnön lentopallomenestys 1978–1990	203
Liite 3. Posion Pyrinnön yleisurheilijoiden Lapin piirin ennätykset 31.12.2015	205
Liite 4. Posion Pyrinnön seuratoimintailmoitus Koillissanomissa 15.5.1970	210
Liite 5. Allan Maaningan (s. 1952) harjoituspäiväkirjamerkinnot 16.4.–15.5.1972	211
Liite 6. Posion Pyrinnön vuoden urheilijoina ja toimihenkilöinä palkitut 1987–2015	212
Liite 7. Posion Pyrinnön johtokuntien kokoonpanot 1946–2016 sekä juhlavuoden 2016 jaostojen kokoonpanot	214
Liite 8. Posion Juhannuksen 1983 ohjelma ja aikataulut	218
Liite 9: Kaarlön juoksun 24.9.2016 tulokset	221
LÄHDELUETTELO	223
HENKILÖHAKEMISTO	229

LUKIJALLE

Posion Pyrintö ry. toivoo *Posion ihme* -historiateoksen jakavan lukuelämyksen kautta sitä arkea ja juhlaa, jota urheiluseuratoimintaan Posiolla on 70 vuoden aikana kuulunut. Urheiluseura on ollut tärkeä ihmisten yhteen liittäjä ja osa koko paikallisyhteisön elämää. Seura aikoo olla niitä tästä eteenkinpäin. Pyrintö on ylpeä kaikista seurassa toimineista sekä seuran kannattajista ja yhteistyökumppaneista.

Historiateoksen julkaisemisesta päätettiin seuran johtokunnan kokouksessa 5.2.2014. Kirjan julkistaminen tähdättiin vuoden 2016 loppupuolelle, viimeistään seuran 70-vuotisjuhlaan.

Seuran puheenjohtajan, toimittaja Erkki Aholan lisäksi kirjan toiseksi kirjoittajaksi johtokunta kutsui toimittaja Reino Hämeenniemen. He ryhtyivät aineiston kokoamiseen syksyllä 2014. Ahola aloitti Jokkerit-erikoisvalmennusryhmään 1960-luvun lopussa ja 1970-luvun alussa kuuluneiden henkilöiden haastattelemisen.

Posion Pyrinnön johtokunta on tyytyväinen aikaansaadun teoksen sisältöön ja sen valmistumiseen aikataulussaan.

Nimi *Posion ihme* viittaa 1960-luvun lopun ja 1970-luvun alun ilmiöön, jossa Posio sananmukaisesti juostiin Suomen kartalle. Pyrinnön silloinen toiminnanjohtaja ja valmentaja Jouko Elevaara sai yleisurheilussa aikaan kansanliikkeen. Hänen johdollaan posiolaislapset ja -nuoret innostuivat yleisurheilusta ennenkokemattomalla tavalla. Lisäksi Elevaara kannusti koulujen opettajat ohjaajiksi ja kylissä pidettyjen juoksukisojen järjestäjiksi. Lähes joka kylään perustettiin urheilukoulu.

Pyrinnön yleisurheilijat, pääasiassa juoksijat, saavuttivat kymmeniä Suomen mestaruusmitaleita.

Ilmiön kovimmat tulokset olivat Kaarlo Maaningan olympialaisten juoksumitalit ja Timo Sulisalon paralympialaisten keihäänheittomitalit.

Posion ihme vie lukijan mukaan urheiluseuran perustamisvaiheisiin, sen alkuaikoihin ja myöhempiin vuosikymmeniin sekä lukuisten yksilöiden tarinoihin. Aikajana yltää kevään 1946 hiihdoista syksyn 2016 yösuunnistuksiin. Teos käsittelee myös paikkakunnan urheiluelämää ennen Pyrinnön perustamista.

Pyrinnön omat arkistot ensimmäisiltä vuosikymmeniltä ovat vaatimattomat. Kirjoittajat ovat kuitenkin löytäneet runsaasti aineistoa muista tietolähteistä, kuten haastatteluisista, yksityishenkilöiden kokoelmista, Posion kunnan arkistosta, vanhoista sanomalehdistä, kirjallisuudesta ja internet-lähteistä.

Kiitokset kaikille teoksen aineiston kokoamisessa auttaneille henkilöille. Seuran lentopallotoiminnassa noin 15 vuotta mukana ollut Erkki E. Ronkainen laati lentopalloa koskevan käsikirjoitusosion. Viimeistelyvaiheessa koko käsikirjoituksen lukivat Allan Maaninka, Veijo Mursu ja Sanna Soudunsaari.

Kiitokset Pentik Oy:lle, Posion Osuuspankille ja Lomakeskus Himmerkille, jotka tukivat teoksen julkaisua myös taloudellisesti.

Posion Pyrintö ry
Johtokunta

LÄMMITTELY

Punainen talo Posion keskuskylän Aholan ja kirkonkylän välisen tien varrella Talas-kankaalla. Siihen sijoitetussa Oulun talousseuran jälleenrakennustoimistossa järjestettiin Posion Pyrinnön alkuperäinen perustava kokous 7. päivänä huhtikuuta 1946. Aja-tuksen omasta yleisseurasta oli esittänyt nuori keskiposiolainen Kaiho Hakkarainen.

Seuralla oli muutamia kymmeniä perustajajäseniä. Heistä alkoi kasvaa yhteisö, joka innostui urheilusta ja liikuntakasvatuksesta ja innostutti monet muutkin. Parhaimmil-laan Posion Pyrinnön jäsenmäärä oli 1980-luvun lopulla lähes kolmasosa kunnan väki-luvusta. Nykyisin seurassa on jäseniä jo kolmannessa sukupolvessa.

Juhlavuodeksi 2016 valmistunut *Posion ihme* on ensimmäinen laaja katsaus Posion Pyrinnön vaiheisiin. Erkki Aholan kirjoittama suppeampi historiikki julkaistiin 1996.

Runsaasti kuvitettu historiategos käsittelee seuran perustamista ja taustaa, sen mer-kitystä paikallisyhteisössään ja taloudellista toimintaa sekä seurassa harjoitettuja ur-heilulajeja ja ihmisiä näiden kaikkien takana. Teos tarjoaa henkilökuvia eri lajeissa ja tehtävissä vaikuttaneista naisista ja miehistä. Loppuun on liitetty erilaisia dokumentteja ja noin 850 nimeä sisältävä henkilöhakemisto.

Posion Pyrinnön toimintaohjelmaan kuuluivat vuonna 1946 hiihto, yleisurheilu ja pesäpallo. Vuonna 2016 lajit olivat hiihto, yleisurheilu, suunnistus ja suosituimpana jääkiekko. Välillä on nähty monta muutakin urheilumuotoa.

Painia ja pesäpalloa Posiolla harrastettiin ahkerasti 1960-luvulla. Ensimmäiset suun-nistus- ja kansalliset hiihtokisatkin Pyrintö järjesti samalla vuosikymmenellä. Pesäpal-lon huipennus oli seuran miesjoukkueen pelaaminen valtakunnan toiseksi korkeimmalla sarjatasolla suomensarjassa kaudella 1964. Tammikuussa 1965 nuorten kreikkalais-roo-malaisen painin SM-kisat täyttivät Pyrinnön urheilutalon, saman, joka on vuodesta 1988 lähtien ollut Posion kunnan omistama, kaikkien pitäjäläisten vapaa-aikatalo.

Kuten edellisellä sivulla todetaan, yleisurheilun suosio seurassa oli ilmiömäistä 1960-lu-vun lopulta 1970-luvun alkuun. Siksi yleisurheilu saa kirjassa erityisen huomion.

Yksilölajeissa yleisurheilun ohella Pyrinnön harjoittama hiihto- ja suunnistuskasvatus tuottivat valtakunnallista menestystä varsinkin tyttöjen ja nuorten sarjoissa, suunnistuk-sessa 1980-luvulla ja hiihdossa 1990-luvun lopulta vuosikymmenen verran eteenpäin. Vuonna 2016 seuran suurin hanke koski uusien suunnistuskarttojen laatimista.

Innustus lentopalloon 1970-luvun puolivälistä 1980-luvun lopulle toi seuran juniori-joukkueille kuusi Suomen mestaruusmitalia. Valtakunnallisen jääkiekkobuumin muka-na Pyrinnössä aloitettiin järjestelmällinen jääkiekkoharrastus vuonna 1996. Jääkiekko-jaoston osuus seuran koko budjetista on kasvanut yli 60 prosenttiin.

Talous Posion Pyrinnöllä on ollut tiukillakin, mutta 70-vuotiaana seura on vakavarai-nen. Erityisen tuottoisaa taloudenhoitoa viime vuosina ovat olleet kahdet suurarpajaiset. Vakaa talous mahdollistaa seuran päätehtävän ja kehittymisen yhteisön palvelijana.

Posiolla 3.10. 2016

Erkki Ahola Reino Hämeenniemi

I PERUSTETAAN URHEILUSEURA

1. POSION PYRINNÖN ALKUVAIHEET

Ennen Posion Pyrinnön syntymistä vuonna 1946 oli nuorella paikkakunnalla tehty liikuntatyötä pari vuosikymmentä vaihtelevassa määrin. Nuorisoseuroissa urheilu 1920-luvulla oli osa aatteellista itsensä kehittämistä, jonka toivottiin avittavan nuoria välttämään paheisiin sekaantumista. Toisaalta maaseudulla moni piti urheilua vähän nokkavartta pitkin katsottavana ajankuluna. Kansaa urheiluttivat myös suojeluskunta ja kylien maamiesseurat. Sodan aikana nuorisoseurat pakosta taantuivat, ja marraskuussa 1944 eduskunta joutui rauhanehtojen nojalla lakkauttamaan suojeluskunnat.

Viimeisetkin Lapin sodan evakossa olleet posiolaiset pääsivät palaamaan kotiseudulle kesällä 1945. Sodan kärsimykset eivät pystyneet nujertamaan uskoa parempaan tulevaisuuteen. Jälleenrakentaminen edellyttikin toimeliaisuutta. Ihmiset elivät vahvasti osana yhteisöään. Osana henkistä jälleenrakennusta käveltiin kokoon erilaisia yhdistyksiä ja alettiin toimia niissä aktiivisesti. Pintaan nousi tarve myös uudentylaiselle, koko paikkakuntaa koskettavalle urheilun yleisseuralle.

Posion Pyrinnön vuoden 2016 johtokunta seurau perustamispaikan, entisen jälleenrakennus-toimiston (Talastie 1) edustalla 31.8.2016. Takarivissä vas. Jouni Vuollet, Tuomas Laatikainen, Annukka Laatikainen ja Ari Riihimäki, eturivissä vas. Kari Karasti, Erkki Ahola (pj.) ja Sanna Soudunsaari. (Kuva: Reino Hämeenniemi)

Posion Pyrinnön alkuperäinen perustava kokous 7.4.1946 järjestettiin kirkonkylän Talaskankaalla Oulun talousseuran jälleenrakennustoimistossa. Siinä pidettiin samana päivänä myös kirkonkylän maamiesseuran perustava kokous. Talousseura johti jälleenrakennustyötä Posiolla. Vuosi 1946 oli hyvin tuloksellinen: kunnan alueelle valmistui vuoden aikana muun muassa runsaat 100 asuinrakennusta, niiden pihapiireihin lähes 200 talousrakennusta sekä seurakunnalle uusi pappila ja Rovaniemen osuuskaupalle myymälä-ravintola. Rakenteilla olivat esimerkiksi posti- ja poliisitalo, sairaalakokonaisuus ja yksityinen matkustajakoti-ravintola, joka sai nimekseen Poropirtti. Jälleenrakennustoimistossa muun muassa jaettiin maksuttomia rakennuspiirustuksia ja avustettiin rakennustarvikkeiden määrien laskemisessa ja hankinnassa. Paikka ja ihmiset olivat tuttuja.

Idea urheiluseurasta oli lähtöisin keskustelusta Keskiposiolla Paloniemen uudessa pirtissä. Veikko Paloniemen kertoman mukaan paikalla olivat olleet Reino, Toivo ja Veikko Paloniemi sekä Kaiho Hakkarainen. Toivo ja Veikko olivat veljeksiä, Reino heidän serkkunsa. Hakkarainen oli ehdottanut urheiluseuran aikaansaamista. Tuolloin vasta 14-vuotias Kalle ja Jenni Hakkaraisen poika oli lahjakas pikajuoksija ja hyppääjä. Paloniemen talossa oltiin hyvin kiinnostuneita urheilusta. Isoja kisoja kuunneltiin radiosta. Sotien jälkeen Olavi Paloniemen talon viereen raivattiin pieni urheilukenttä, jossa harrastettiin pääasiassa hyppylajeja, ja Paloniemen tien varteen Välimaa-nimiseen maastoon ryskättiin isompi kenttä, jossa mahtui pelaamaan pesäpalloa.

Reino (1923–1996) ja Toivo Paloniemi (1921–1999) olivat nuoria maanviljelijöitä ja sotaveteraaneja, entisiä suojeluskuntalaisia. He lähtivät tuntemansa entisen suojeluskunnan paikallispäällikön Kaarlo Tynin (1897–1950) juttusille kirkonkylälle. ”Tynin Kalle” oli Posion kansanhuollon johtaja, kunnanvaltuuston puheenjohtaja, kulttuuripersoona ja taitava kirjoittaja, toimen mies siis.

Tyni kutsui koolle urheiluseuran perustavan kokouksen. Osallistujamäärä oli Pohjolan Sanomien kokousuutisen 8.4.1946 mukaan *kolmisenkymmentä*. Reino Paloniemi kertoi Pyrinnön julkaiseman Posion Sanomien haastattelujutussa vuonna 1983 määräksi 18. Tyni avasi kokouksen, ja hänet valittiin sen puheenjohtajaksi. Perustavasta kokouksesta ei ole säilynyt pöytäkirjaa, mutta siitä siis kerrottiin sanomalehdissä. Seura päätettiin liittää jäseneksi Suomalaiseen Voimistelu- ja Urheiluliittoon SVUL:on. Maksuksi seuraan liittymisestä hyväksyttiin 30 markkaa ja jäsenmaksuksi vuodessa 20 markkaa. Kaarlo Tyni valittiin ensimmäiseksi puheenjohtajaksi.

**URHEILUSEURA PERUSTETTU
POSIOLLE.**
Posiolla perustettiin sunnuntaina ensimmäinen urheiluseura. Perustavassa kokouksessa johti puheita johtaja K. Tyni. Seuralle hyväksyttiin sääntöt ja sen puheenjohtajaksi valittiin joht. K. Tyni ja johtokunnan jäseniksi Nestori Jäninki, Reino ja Toivo Paloniemi, Veikko Seikkälä, Liisa Takkinen, Kyllikki Pitkään, varajäseniksi Eino ja Armas Ahola. Johtokunta valitsi varapuheenjohtajaksi Jämingin, sihteeriksi Reino Paloniemen, rahasekretäriksi Liisa Takkinen ja jäsenrekisteröijäksi Kyllikki Pitkään. Tilintarkastajiksi valittiin Aku Kärkkäinen ja Eeva Salmelo.

Uutinen perustavasta kokouksesta Kalevassa 9.4.1946.

Pyrinnön ensimmäinen sihteeri Reino Paloniemi (1923–1996).

Seuran nimestä päättäminen jätettiin johtokunnan tehtäväksi. *Posion Pyrintö* valittiin sittemmin ilmeisesti Reino Paloniemen ehdotuksesta. Nimen taustalla olivat tietysti muut Pyrintöt, niistä lähimpinä Oulun Pyrintö, joka perustettiin 1904. Sanana pyrintö on vanha johdos verbistä pyrkiä, joka merkitsee yrittämistä päästä johonkin tavoitteeseen.

Pyrintön ensimmäisen johtokunnan kokoonpanosta ei ole täyttä varmuutta. Kalevan ja Lapin Kansan uutisten mukaan perustavassa kokouksessa johtokuntaan valittiin Kaarlo Tynin ja Reino Paloniemen lisäksi Nestori Jäminki, Toivo Paloniemi, Kyllikki Pitkänen, Liisa (eli Eliisa) Takkinen ja Veikko Selkälä. Pitkänen (myöh. Pehu) ja Takkinen (myöh. Niemelä) lienevät olleet ainoat naispuoliset perustajajäsenet. Kaleva kertoi edelleen, että *johtokunta valitsi*, siis omassa kokouksessaan perustavan kokouksen jälkeen, Jämingin varapuheenjohtajaksi, Reino Paloniemen sihteeriksi, Pitkäsen jäsentenkerääjäksi ja Takkisen rahastonhoitajaksi. Pohjolan Sanomien uutisen luettelemassa johtokunnan jäsenistössä on Veikko Selkälän sijasta *Erkki Kerpponen*, joka tarkoitti rakennusmestari Erkki Kerkkosta. Kaikki uutisten kertomat posiolaislähtöiset johtokunnan jäsenet liittyivät asuinpaikan tai suvun kautta Keskiposioon.

Seuran toimintaohjelmaan kuuluivat alussa hiihto, yleisurheilu ja pesäpallo. Lajit olivat toimintalinjauksena, johon vaikuttivat kiinnostus ja mahdollisuudet paikkakunnalla. Ensimmäinen hiihtokilpailu on kerrottu pidetyn viikko perustavan kokouksen jälkeen. Sen voitti Veikko Selkälä, joka kunnostautui lajissa myöhemminkin. Pehmeäksi jäänyt latu oli tehty siten, että Selkälä oli hiihtänyt sen *pariin kertaan porosuksilla*, kuvaili kilpailuun osallistunut Matti Ruokamo Lapin Kuriirin haastattelujutussa 1986.

Reino Paloniemi kertoi saman lehden haastattelussa 1987, että hän hankki vuonna 1946 SVUL:n piirikokouksessa Kemissä käydessään kahdet piikkarit ja sekundaattorin. Toiset piikkarit Reino myi veljelleen Toivolle. Linausote:

Ensimmäisen kerran piikkareita käytettiin kyläinvälisissä kilpailuissa, joissa kilpailtiin suojeluskuntalaisten viisiottelulajeilla. Lajit olivat 100 m, kuula, keihäs, korkeus ja 1500 m. Sitten piikkareita tarvittiin kuuden seuran otteluissa ja myöhemmin pesäpallootteluissa. /---/ Piikkarit olivat hyppy- ja heittopiikkarit, joissa oli kantapiikit. Kun pesäpalloa alettiin pelaamaan otin kantapiikit poissa kertoo Reino. Varusteista Reino muistelee sen, ettei silloin ollut lenkkikenkiä. Lenkit juostiin sandaaleilla. Piikkarit Posiolla yleistyivät 50-luvulla, kun pesäpallinnostus kasvoi.

Tarvittavia varoja seura alkoi hankkia järjestämällä ohjelmallisia iltamia, joihin jäsenet valmistivat esityksiä. Ensimmäinen näytelmä harjoiteltiin Keskiposiolta Reino Paloniemen talon yläkerrasta kansakoulunopettajalle vuokratuissa asunnossa iltamiin, jotka pidettiin matkustajakoti-ravintola Poropirtin salissa joulun aikoihin 1947. Poropirtti sijaitsi Posion keskustassa päätien varrella nykyisen Pikkutorin kohdalla. Huvinäytelmässä esiintyivät Kaarina Kiviniemi (myöh. Rontu), Aira Oikarainen (myöh. Tikkanen) ja Eino ja Reino Paloniemi. Aira Tikkasen kertoman mukaan Viljo Ylitervo nouti kuorma-autollaan Peräposiolta maitoa iltamien joulupuuroa varten, ja näyttelijät pääsivät tulemaan samalla kyydillä. Takaisinpäin tyttöjoukko käveli yötä myöten.

Perustajajäsen ja vuosien 1946–1949 rahastonhoitaja Eliisa Niemelä kertoi Lapin Kuriirin haastattelussa 1986 urheilun taustatyöstä seuraavasti (ote):

Ihmisillä oli kaikinpuolin myönteinen suhtautuminen Posion Pyrintön toimintaan. Raha ei ratkaissut, vaan yhteishenki. Pyrintön väki oli yhtenä 'miehenä' mukana

toiminnassa ja talkoilemassa. /---/ Talkoita pidettiin miltei joka ilta. Innostusta lisäsi se, että talkoiden päälle aina vähän aikaa tanssittiin. Minun tehtäväni oli huvilupien hankkiminen. Kerran olin lomalla ja lupa jäi hankkimatta. Huveihin saapui 'lentävät' ja seurauksena oli kuukauden huvien järjestämiskielto.

Seuran puheenjohtajana 1949–1953 ollut Nestori Jäminki kuvasi yhteistoimintaa Pohjolan Sanomissa 1966 (ote):

Ensi alussa meillä oli vaikeuksia, luonnollisesti – lähinnä ne olivat taloudellisia. Nämä vaikeudet voitettiin yhteistyöllä. Minun on sanottava, että harvoin olen tavannut niin innostunutta joukkoa kuin aktiiviurheilijamme ja muutkin jäsenemme. Ensimmäinen tehtävämme oli rahan hankkiminen uudelle seuralle, jotta kilpailutoiminta saataisiin vireille. Tätä varten aloimme pitää ohjelmallisia iltamia parakissa. Harjoittelimme innolla ohjelmaa ja sali täyttyi aina ääriään myöten juhlaillana. Näihin iltamiin tuli väkeä läheltä ja kaukaa. Iltamia pidettiin parhaaseen aikaan toistakymmentä vuodessa, mikä merkitsi yhtä juhlaa kuukautta kohti.

Urheilukentän rakentamisesta keskusteltiin jo perustavassa kokouksessa. Ihan alkuun oli tyytyminen Peräposion nuorisoseuralaisten kylänsä Posionkankaalle raivaamaan kenttään. Mutta pyrintöläisten Aholaan tasoittama urheilukenttä oli jo 17.8.1947 sellaisessa kunnossa, että sillä voitiin järjestää ensimmäiset Yläkemijoen kesäkisat. Niihin osallistui Posion Pyrinnöstä, rovaniemeläisistä Vanttausjärven maamiesseurasta ja Auttin nuorisoseurasta sekä kemijärveläisistä Luusuan ja Juujärven nuorisoseuroista 38 miestä ja poikaa ja 19 naista. Lajeina oli miesten viisiottelu, naisten ja poikien kolmiottelu ja miesten 3000 metrin juoksu. Sadan metrin suoralla nopein aika oli 12,1. Moniottelun joukkuekilvassa Pyrintö sijoittui naisissa toiseksi ja miehissä neljänneksi.

Yläkemijoen kisat olivat vielä 1950-luvulla pyrintöläisten suurimpia urheilutapahtumia. Talvi- ja kesäurheilukilpailujen järjestämisestä kerran vuodessa sovittiin Luusuassa 25.3.1947 pidetyssä neuvottelukokouksessa. Siihen osallistui edellä mainittujen lisäksi rovaniemeläinen urheiluseura Viirin Viri. Vuonna 1952 kisoja varten perustettiin pysyvä toimikunta. Talvikisoihin kuului hiihtoa, kesäkisoihin yleisurheilua ja myöhemmin myös pesäpalloa. Posiolta kisoihin Kemijokivarteen matkusti myös yleisöä.

SVUL:lle tehdyn seurailmoituskaavakkeen mukaan vuonna 1946 Posion Pyrintö järjesti kolme kilpailua, joissa oli yhteensä 20 osanottajaa. Urheilumerkin suoritti vuoden aikana 11 poikaa.

Vanhin säilynyt V. ja U.seura Posion Pyrinnön vuosikokouspöytäkirja koskee 16.1.1949 Poropirtissä tehtyjä päätöksiä. Saapusalla oli 25 jäsentä. Puhetta johti maanviljelijä Veikko Selkälä ja pöytäkirjan laati myymälänhoitaja Olavi Lampela. Pöytäkirja osoittaa, että lajivalikoima oli lisääntynyt: seuralla oli yleisurheilu-, voimistelu-, hiihto-, pesäpallo-, nyrkkeily- ja naisurheilujaostot.

Rekisteröimistä varten seura piti muodollisesti uuden perustavan kokouksen 16.3.1950. Päivämäärä kirjattiin myös Posion Pyrintö ry.:n sääntöihin. Seuran ilmoitus yhdistysrekisteriin kirjattiin 7.10.1950, ja seura merkittiin rekisteriin 12.3.1951. SVUL:n Lapin piiriin kuului silloin 48 ja Länsi-Pohjan piiriin 45 urheiluseuraa.

Seuran nimilyhenteenä käytettiin alkuun PoPy:ä tai Po-Py:ä. Muoto PosPy ilmestyi naisjoukkueen pesäpallopuseroon 1960-luvulla. Lapin Kansassa urheilutuloksissa PosPy oli melko vakiintunut jo vuonna 1968, mutta Koillissanomissa PosPy:ä alettiin

käyttää säännönmukaisesti vasta elokuussa 1970 Posiolla järjestettyjen Pohjois-Suomen yleisurheilumestaruuskisojen myötä.

Pyrinnön alkuvuosien voimahahmo Nestori Jäminki (1909–1986) korosti nuorten hyväksi toimimista ja talkootyötä. Posiolla asui ja työskenteli jälleenrakennusaikana myös hänen veljensä Antti. Nestori Jäminki työskenteli vuosina 1945–1952 vastavana rakennusmestarina Oulun läänin Talousseuran asutustoimikunnan Posion jälleenrakennuslautakunnassa, 1953–62 kenttärakennusmestarina talousseuran asutus-toimikunnassa ja 1963–1972 rakennusmestarina Posion kunnassa. Hän oli puheenjohtajana Posion Pyrintössä 1949–1953 ja toimi Posiolla luottamusmiehenä myös kunnassa ja seurakunnassa. Urheiluseura Taivalkosken Kuohua hän johti vuoden 1957, ja nuoruudessaan hän oli toiminut Kempeleen Kirissä.

Nestori Jäminki, Jalmari Näsi ja Helvi Mytty nimettiin vuonna 1961 Pyrintön kunniajäseniksi. Mytty oli työskennellyt kunnan palveluksessa ja vaikuttanut Pyrintössä muun muassa johtokunnassa, huvitoimikunnassa ja opintokerhon johtajana. Näsi oli ollut Posion nimismiehenä 1938–1958.

Posiolle perustettiin 1940-luvulla myös kaksi Työväen Urheiluliiton seuraa, Voimistelu- ja urheiluseura Posion Peikot (PosP) ja Voimistelu- ja urheiluseura Perä-Posion Veto (PePV), mutta niiden toiminta näyttää jääneen muutaman vuoden mittaiseksi. Myöhemmin perustettiin vielä Voimistelu- ja urheiluseura Anetjärven Yritys. Nämä poistettiin yhdistysrekisteristä vuoden 1990 suuressa rekisterisiiivouksessa.

Toisen kerran TUL aktivoitui 1970-luvulla: Posion Visa perustettiin 1978. Sen linjana alusta lähtien oli kuntourheilun ja joukkoliikunnan korostaminen. Visan alkuaikoina jotkut halusivat nähdä urheiluseurat politiikan välikappaleina, mutta pahaa juopaa aiheesta ei kehittynyt. Pyrintö ja Visa tekivät jonkin verran yhteistyötäkin. Visan jäsenmäärä oli enimmillään 1980-luvun alussa noin 400. Seuran toiminta hiljentyi 2000-luvun ensimmäisellä vuosikymmenellä.

Vasemmalla: Pyrintöläisiä kuvattuna noin vuonna 1950 kuuden seuran kesäkisojen yhteydessä. Takarivissä vas. tunnistamaton, Kaiho Hakkarainen, Raimo Laatikainen, Jouko Kokkonen, Leo Palosaari, Hugo Karjula ja Veikko Mursu. Keskirivissä vas. Eero Sotaniemi, Martti Iso-Möttönen ja Kauko Karasti. Eturivissä vas. tunnistamaton, Hilja Heikkinen, Ritva Karasti ja Toivo Jumisko. (Raimo Laatikaisen kokoelma) – Oikealla: Kyläyhteisön urheilukulttuuri oli aktiivista esimerkiksi Hyväniemellä, jonne perustettu Hyväniemen Haka toimi Pyrintön alaosastona. Serkkuset Reino (vas.) ja Olavi Pätsi kilpasilla. (Johan Pätsin kokoelma)

Pyrinnöllä toimi sivukylillä alaosastoja. Vuoden 1946 seurailmoituskaavakkeen mukaan *seuraan kuuluvat kyläosastot* olivat Posio, Peräposio, Jumisko ja Pernu, joista Peräposion osastosta oli lähetetty ilmoitus yhdistysrekisteriin. Seuraavan vuoden kaavakkeen mukaan *seuran itsenäiset alaosastot* olivat Peräposion, Pernun ja Jumiskon kyläosastot. Dokumentit eivät kerro sitä, oliko kyse kylillä jo toimineista yhdistyksistä, joiden urheilutoiminnan oli tarkoitus olla tavalla tai toisella Pyrinnön alaista.

Myöhemmältä ajalta tiedetään, että monet kyläurheiluseurat, kuten Maaninkavaaran Nuorisoseuran Urheilijat, Hyväniemen Haka, Tolvan Terävä ja Lohirannan Reipas, tekivät alaosastomaisesti yhteistyötä Pyrinnön kanssa. Maaninkavaarassa nuorisoseura päätti maaliskuussa 1959 perustaa nuorisoseuran alaisen urheiluseuran ja *liittää se alaosastona kirkonkylän seuraan Posion Pyrintöön*, kuten Koillissanomat uutisoi. Pyrinnön vuosikokouksessa tammikuussa 1960 Maaninkavaaran alaosaston liittyminen hyväksyttiin. Vuosikokous marraskuussa 1962 hyväksyi seuran alaosaston perustamisen Mourujärvelle. Jumiskon Urheilijat Pyrintö kävi perustamassa joulukuussa 1963 ja Tolvan Terävän syyskuussa 1964. Vuonna 1951 rekisteriin merkityn Lohirannan Reippaan toiminta jatkuu yhä 2010-luvulla. Helmikuussa 2001 sen nimi vaihdettiin Liikunta- ja kyläseura Lohirannan Reippaaksi.

Seurayhteistyötä Pyrintö teki myös lääninrajan yli. Vuonna 1953 sovittiin neljän seuran Koillismaan talvi- ja kesäkisojen aloittamisesta. Käytännössä niitä vakituisemmin kohtasivat Pyrintö ja Taivalkosken Kuuhu kahdenkeskisissä seuraotteluissa. Välissä ollut piiriraja esti näiden naapuriseurojen kohtaamisen samoissa piirikunnallisissa kisoissa.

Juhliin menossa? Tietojen mukaan pyrintöläisiä on tässä kuitenkin lähdössä Taivalkoskelle seuraotteluun. Kuva lienee 1950-luvulta. (Posion Pyrinnön kokoelma)

Posion vanhimmassa urheilukuvassa noin vuodelta 1927 seisovat peräposiolaiset urheilijat Eino Eemelinpoika Posio (toinen vas., nro 5), Erkki Villenpoika Posio (4), Väinö Määttä (myöh. Kum-pulehto, nro 3), Asseri Petäjäjärvi (myöh. Sulisalo, nro 2) ja Anselmi Villenpoika Posio (1) sekä vasemmalla Matti Sotaniemi-Vainio ja oikealla Ville Posio. (Posion kotiseutuseuran kokoelma)

2. AIKAISEMPAA LIIKUNTATYÖTÄ

Posion urheilupioneeri oli Peräposion nuorisoseura. Se perustettiin 2.7.1927, ja sen ensimmäinen puheenjohtaja oli kylän kansankoulun opettajan puoliso Artturi Ståhlberg. Seura järjesti Posion alueen ensimmäiset yleisurheilu- ja hiihtokilpailut tiettävästi jo 1927 sekä pyöräilykilpailut 1928 Rovaniemen suunnalta juuri valmistuneella maantiel- lä. Osallistujat olivat kaikki miehiä. Yleisurheilukisojen lajeina olivat 100 ja 800 metriä, maastojuoksu, kuula ja keihäs. Tiettävästi Heikki Timisjärvi voitti satasen ajalla 13,4 ja Asseri Sulisalo 800 metriä ajalla 2.40,6. Hiihdossa matkana oli 10 kilometriä, ja nopein oli Erkki Karppinen ajalla 48.10. Yleisurheilua varten seura teki Epukkaan johtavan tien varrelle Posionkankaan tasaiselle paikalle urheilukentän, joka on sittemmin osittain metsittynt.

Suurimpia urheilutapahtumia 1920-luvulla olivat Peräposion sekä naapurikylien Ala- ja Yli-Suolijärvien alueellisten nuorisoseurojen väliset niin kutsutut maaottelut, joiden järjestäjä vaihtui vuosittain. Kesäkisoissa juostiin, heitettiin ja hypättiin, talvella hiihrettiin. Urheilijoiden joukossa oli vain muutamia naisia.

Voitto ei ollut pääasia urheilun osanotossa. Annettiin reipas vastus kaverille. Kuitenkin oltiin tyytyväisiä saatuun liikuntaan, Reino Paloniemi kuvaili Pyrinnön julkaisemissa Posion Sanomissa 1982 urheilun henkeä ennen sotia.

Sotien jälkeen uudelleen virinneen nuorisoseuratoiminnan näyttöjä olivat Suvipäivät. Lapin nuorisoseurajärjestöt kokoontuivat Suvipäiville Peräposion kentälle 3.–4.7.1948. Niiden urheilukilpailuissa lajeina olivat kolmiottelu, 3000 metrin maastajuoksu, viestijuoksua ja pesäpallo. Monien kylien nuorisoseuroissa urheiltiin vielä pitkään. Lehtiniemeen jo 1945 perustettu nuorisoseura vihki kesällä 1965 oman urheilukentän, jonka kivihiilimurskarata oli Posion pisin, 300-metrinen.

Itsenäinen Posion suojeluskunta perustettiin 1927, vuosi kunnan itsenäistymisen jälkeen. Sitä ennen oli kuuluttu Kuusamon suojeluskuntaan. Suojeluskunnan toiminnassa keskeistä olivat sotilaalliset harjoitukset, sotilaskoulutus, ampuminen sekä urheilu, joka osaltaan palveli sotilaskoulutuksen tavoitteita. Urheiluun kannustettiin erityisesti miehiä ja sotilaspoikia. Lajeja olivat hiihto, ammunta, hiihtoammunta, pesäpallo ja yleisurheilu. Myös lotat hiihtivät. Ensimmäiset Posion suojeluskunnan hiihtokilpailut olivat talviharjoituspäivillä kirkonkylällä keväällä 1928. Noin viiden kilometrin hiihtoon osallistui kahdeksan miestä, joista nopein oli Arvid Soudunsaari ajalla 22.07. Hiihdossa järjestettiin myös esimerkiksi alueellisia Ylämaan mestaruuskisoja. Niihin osallistuivat Posion, Kuusamon, Taivalkosken ja Pudasjärven suojeluskunnat. Posion suojeluskunta kuului vuoteen 1939 asti Oulun ja sen jälkeen Pohjolan suojeluskuntapiiriin.

Oulun suojeluskuntapiirin lehden Pohjan Miehen numerossa 1.6.1929 ilmoitettiin seuraavista Posion suojeluskunnan harjoituksista (lainaus):

2.6. -29. Ampumakilpailu koulu- ja kenttäammunnassa klo 13 kansakoululla. Ennen kilpailua patruunanlatausharjoitus.

9.6. -29. Ampumakirjan suorituksia klo 13 kansakoululla.

19.6. -29. Urheiluneuvontatilaisuus kansakoululla klo 17 ja pesäpalloharjoitus.

20.6. -29. Urheiluneuvontatilaisuus Sirniönvaaran osastossa klo 18 kansakoululla.

Ilman kylää mainittu kansakoulu tarkoitti kirkonkylän kansakoulua. Vuonna 1929 suojeluskunta päätti rakentaa ampumaradan koululta vajaan kilometrin päähän. Kansakoulu pysyi toiminnan keskuksena senkin takia, että koulun myöhempi johtajaopettaja Hilja Tyni oli aktiivinen jäsen Posion Lotta Svärdissä ja hänen puolisonsa Kaarlo Tyni suojeluskunnassa.

Kalevan pakinoitsija Kitkalainen ruoti marraskuussa 1936, Posion ollessa kymmenvuotias, nuorisoseurojen ja yleensäkin Posion urheiluinnostuksen laantumista. Pitäjässä järjestettiin vain muutamat hiihtokisat vuosittain. Kitkalaisen mukaan rata- ja kentälajeista oli luovuttu ja jalka- ja pesäpallo olivat tuntemattomia. Suojeluskuntakin oli jättänyt kesäharjoituspäiviensä ohjelmasta urheilukilpailut, joihin kuului miesten kolmiottelu ja 3000 metrin juoksu sekä naisten 100 metrin juoksu. Kitkalainen oli sitä mieltä, että Posiolle piti saada urheiluseura, *elin, joka sitoisi yhteen pitäjän eri puolilla asuvat, urheilusta innostuneet ja vastedes innostuvat henkilöt, ja joka siten saattaisi yhteisten kilpailujen ja harjoittelujen järjestämisen mahdolliseksi.*

Kitkalainen oli tuleva toimittaja ja kirjailija, tuolloin 23-vuotias Reino Rinne, joka harrasti yleisurheilua ja hiihtoa ja oli aktiivinen jäsen hiihtokilpailujakin järjestävässä Ylikitkan kirjastoseurassa.

II MEIDÄN PYRINTÖ

1. URHEILUSEURA OSANA YHTEISÖÄ

Posion Pyrintöllä on ollut tärkeä merkitys Posion identiteetille. Urheilu ja urheiluseura ovat näkyvä osa yhteisöä ja paikalliskulttuuria. Urheiluseura on ihmisten muodostama aatteellinen yhdistys, joka tyydyttää sen toimintaan osallistuvien tarpeita. Yhdistyksen säännöissä määritellään, mikä on toiminnan tarkoitus ja millä keinoilla tätä tarkoitusta toteutetaan. Posion Pyrintö on koko historiansa ajan harjoittanut urheilukasvatusta ja järjestänyt urheilukilpailuja. Se on myös kannustanut kuntalaisia harraste- ja terveysliikuntaan neuvonnan, tapahtumien ja muun kampanjoinnin avulla.

Urheiluseura kokoaa yhteen yksilö- ja joukkuelajien harrastajat, kilpaurheilijat ja perheet ja tuottaa yhteistä hyvää ja tärkeitä kokemuksia yksilöille. Urheilu on harrastus, ja harrastuksen ideana on saada tehdä jotakin itseään kiinnostavaa ja päästä kehittymään ja ilmaisemaan itseään. Seuran jäsenet tekevät suuren määrän vapaaehtoistyötä harjoitusten, kilpailujen, pelien ja tapahtumien organisoimisessa. Vapaaehtoistyöhön sitouttaa kiintymys urheiluun, seuraan, lajiin tai paikkakuntaan ja vanhemmilla rakkaus myös omiin harrastaviin lapsiin.

Vuonna 2003 Pyrintö sai Suomen Liikunta ja Urheilu ry:n myöntämän ja Wihuri Oy:n rahoittaman, alueellisen Hyvä seura -palkinnon. Se merkitsi 1000 euron lahjakorttia. Palkinto jaettiin ensimmäistä kertaa. Pyrintöä ehdotti palkinnon saajaksi Lapin Liikunta ry. Sen perusteluissa sanottiin, että Pyrintö on kunnan urheiluelämän sielu ja keskeinen

Posion Pyrintö on 70 vuotta harjoittanut urheilukasvatusta ja järjestänyt kilpailuja. Matti Karjalainen (vas.) ohjaamassa nappuloita urheilukentällä syksyllä 1990. (Kuva: Reino Hämeenniemi)

toimija, joka toimii aktiivisesti myös kuntakeskuksen ulkopuolella sijaitsevissa kylissä. Seuran toiminnan vahvuutena pidettiin laajaa yhteistyöverkostoa, johon kuuluivat muun muassa toiset urheiluseurat, kunta eri hallintokuntineen ja seurakunta. Lapin Liikunta totesi Pyrinnön myös vaikuttaneen vahvasti kunnan liikuntapaikkarakentamiseen ja muuten tarvittavien olosuhteiden luomiseen.

Tärkein yhteistyökumppani toiminnalliselta ja taloudelliselta kannalta Pyrinnölle on ollut Posion kunta, joka alkoi 1900-luvun puolivälissä tukea yleisesti urheilua, liikuntaa ja vapaa-ajan viettoa. Kunnassa oli jo 1950-luvulla osa-aikainen ja vuodesta 1961 lähtien kokoaikainen raittius-, nuoriso- ja urheiluohtajaajan virka. Alkuun kunta myös järjesti toimintaa, mutta sittemmin kunnan roolina on ollut lähinnä mahdollistaja ja tukija. Pyrintö pani alulle urheilukentän rakentamisen, ja kunta saattoi sen loppuun. Samoin Pyrintö rakensi kylän keskeiselle paikalle urheilutalon, jonka kunta myöhemmin osti kuntalaisten harrastustiloiksi ja samalla auttoi seuraa selviämään veloista. Seuran jääurheilijoiden tarpeet olivat suurin vaikutin siihen, että kunta rakensi vuosina 2011–2012 jää- eli monitoimihallin koulukeskuksen ja Pentikin välille.

Kunnan roolia on ohjannut vuonna 1980 voimaan tullut liikuntalaki sekä vuonna 2015 voimaan tulleet uusi liikuntalaki ja liikunta-asetus. Uuden lain perusteella kuntien tärkeänä tehtävänä on luoda edellytyksiä asukkaiden liikunnalle. Sitä edistetään muun muassa tukemalla kansalaistoimintaa mukaan lukien seurat.

Posiolla heinäkuussa 1994 järjestetyn yleisurheilun Kalottimaaottelun yhteydessä Pyrinnön julkaisemassa lehdessä kilpailun johtaja Lauri Lahtinen kuvasi kunnan ja urheilun suhdetta seuraavasti (ote):

Posion kunta on monin toimenpitein luonut edellytyksiä eri urheiluharrasteille. Rohkeistakin päätöksistä saamme vuosittain mieluisaa palautetta urheiluväen erittäin monipuolisesta toiminnasta.

Vuorovaikutteisesti on syntynyt ja syntyy tarpeita, edellytyksiä, mahdollisuuksia ja tuloksia.

Voimme todeta monen kunnallisen päätöksen syntyneen paineesta, jonka ovat esiintuoneet suuri harrastajamäärä, urheilutulokset tai urheiluväen rohkeat ratkaisut.

Urheilijamme ovat omalta osaltaan huippusuorituksillaan vuosikymmenten aikana antaneet merkittävän panoksen tiedotteena Posiosta.

Yhteistyö yritysten kanssa on ollut Pyrinnölle tärkeää, joillekin toiminnoille jopa elinehto. Yritykset miellettiin pitkään urheiluseuran sponsoreiksi, mutta 1990-luvulla alettiin käyttää käsitettä yhteistyökumppanit. Suurimpien tukijoiden kanssa yhteistyöhön kuuluu, että yritykset maksavat seuran jaostolle rahaa, ja vastapalvelukseksi jaosto järjestää yrityksille erilaisia tapahtumia ja tekee niille talkoita.

Urheilukisat ja Pyrinnön vuosina 1971–1990 järjestämä Posion Juhannus ovat lisänneet Posion tunnettuutta, mikä on hyödyntänyt matkailua ja siihen liittyviä elinkeinoaloja. Tapahtumiin muualta saapuneet ovat jättäneet paikkakunnalle matkailutuloa. Seuran aktiivit ovat talkootyöllään ja urheilijat suorituksillaan edistäneet paikkakunnan markkinointia. Tällainen on vahvistanut urheiluharrastuksen ja seuratoiminnan sosiaalista hyväksyntää ja epäilemättä myös kiinnostusta niitä kohtaan.

Pyrintö on muuttunut ympäristönsä muutoksen ja jäsentensä vaihtumisen mukana. Jäsenmäärä kuvastaa seuran aktiivisuutta ja toiminnan kannatusta paikkakunnalla.

Pyrinnön jäsenmäärä oli suurimmillaan 1980-luvun lopussa. Kuvassa lukion salissa 14.12.1986 pidetyssä 40-vuotisjuhlassa palkittuja pyrintöläisiä. (Sanomalehti Kuriirin arkisto)

Seuralla oli muutamia kymmeniä perustajajäseniä. Ensimmäisten vuosien aikana jäsenmäärä vaihteli 100:n ja 200:n välillä. Eri lähteistä koottujen tietojen mukaan Pyrinnön jäsenmäärä oli 1950-luvun alkuun saakka edelleen 200:n luokkaa ja nousi vuosikymmenen aikana noin 700:an. Kuusikymmentäluvun lopulla rikkoutui 1000 jäsenen ja vuosikymmen myöhemmin 1500 jäsenen raja. Suurin jäsenmäärä, 1980 kappaletta, on kirjattu 1980-luvun lopulla; silloin Pyrintöön kuului siis noin kolmasosa Posion kunnan asukkaista.

Väestön vähenemisen ja ikärakenteen muutoksen seurauksena jäsenmäärä on pienentynyt murto-osaan parhaista vuosista. Seura ei ole 2000-luvulla varsinaisesti kerännyt jäsenmaksuja, sillä tilitoimiston kautta se ei ole ollut kannattavaa ja vapaaehtoistakaan jäsenasioiden hoitajaa ei seuran sisältä ole saatu. Jäsenmaksu on sisällynyt jaostojen omilta harrastajiltaan perimiin kausimaksuihin. Jäsenmäärä on siis yhtä kuin kilpailijoista, valmentajista, ohjaajista ja vanhemmista koostuva aktiivien määrä.

Poimintoja Posion Pyrinnön jäsenmääristä vuosikymmenittäin 1946–2016.

Vuosi	Jäseniä
1946	200
1956	480
1966	800
1976	1220
1986	1980
1996	1200
2006	400
2016	300

Urheiluseura on yhteydessä suureen yleisöön toimintaan osallistuvien henkilöiden sekä tiedotusvälineiden kautta. Pyrinnön ja lehdistön yhteistyö on ollut kautta aikojen suotuisaa. Urheilu on aina ollut uutisoinnin aihe. Monet sanomalehdet ovat olleet seuran yhteistyökumppaneina. Pyrinnön johtokuntaan on kuulunut useita toimittajia. Seuran vuosien 1967–73 toiminnanjohtaja Jouko Elevaara avusti lehtiä kirjoittamalla niille valmiita juttuja. Hänen edeltäjänsä Pentti Määttä oli toimittajana Koillissanomissa. Pyrinnössä urheilut ja luottamushenkilönä pitkään ollut saman lehden toimittaja Erkki Ahola on toiminut seuran puheenjohtajana vuodesta 2007 lähtien. Pitäjälehti Lapin Kuriiri palkitsi vuonna 1986 ensimmäisellä Kuriiri-patsaalla Posiolta Pyrinnön. Perusteluissa sanottiin muun muassa, että tuolloin 40 vuotta täyttänyt urheiluseura oli *laajamittaisesti tehnyt talkoovoimin näkyvää nuorisotyötä ja muilla tempauksillaan saanut Posion valtakunnalliseen tietoisuuteen.*

Tämä historiikki on toimittajien tekstiä, jonka tärkeänä lähteenä ovat olleet seurasta ja urheilijoista kirjoitetut uutiset.

Internetistä on tullut olennainen urheiluseuran tiedonvälityksessä. Kuvassa Pyrinnön nettisivuston www.posionpyrinto.com etusivu 27.8.2016. Viikon ohjelmaan kuului urheilukerho ja illatarastit. Valokuva on Pyrinnön joukkueesta Vattenfall-seuracupin finaalissa Posion urheilukentällä 1.9.2012. Joukkueella liehuu Pyrinnön lippu.

2. YHDISTÄVÄT TUNNUKSET

Seuratunnus toimii seuran sisällä yhteishengen ylläpitäjänä ja kasvattajana ja ulospäin identiteetin ilmaisijana. Posion Pyrinnön vaakunanmuotoinen tunnus perustuu seuran standardiin eli viiriin, jonka suunnitteli taidesuuntautuneena opettajana ja Himmerki Oy:n lomakylän yrittäjänä vaikuttanut Timo Kiviniemi vuonna 1977. Kiviniemi voitti Pyrinnön järjestämän suunnittelukilpailun. Hän nimesi aiheensa *Muikkukisaksi*. Viirissä on valkealla pohjalla pystyssä punainen leveä nauha ja sen molemmin puolin kapea musta nauha. Alaosassa raidan katkaisee kolme pienten mustien, vasemmalle uivien kalojen varjokuvien parvea.

Vuonna 1978 suunniteltiin Pyrinnölle verryttelyasu. Sen takin rintamuksessa oli uusi seuramerkki, joka oli mukaelma seuran viiristä. Seuramerkissä kalaparvia on kaksi, ja yläosassa on seuran nimi punaisin isoin kirjaimin kahdella rivillä. Tunnukselle on piirretty punainen ääriiviiva.

Pyrinnön 50-vuotisjuhlien aikoihin marraskuussa 1996 Kuriiri-lehden haastattelutuksessa Timo Kiviniemi selitti, että tunnuksen nauhat symboloivat maalilinjaa ja kalaparvet urheiluseuran ajatusta toimia yhdessä. Värien Kiviniemi totesi seurailevan Posion kunnan vuonna 1958 valittua kota-aiheista vaakunaa, jossa on mustaa, punaista ja hopeaa.

Musta, punainen ja valkea sekä nauha-aihe esiintyivät Pyrinnön seura-asussa jo 1960-luvun lopussa.

Lapin Kansa esitteli 2.1.2016 jutussaan 27 lappilaisen urheiluseuran tunnuksia ja pyysi kahta ammattilaista luonnehtimaan niitä. Pyrinnön tunnusta koskevat arviot tiivistettiin lehteen seuraavasti. Silja Nikula (graafisen suunnittelun lehtori, Lapin yliopisto): *Ajatus kalaparvesta oiva, mutta vähempikin kalamäärä riittäisi. Idea jää varjoon, kun vahvat karjalaisväriset pinnat hallitsevat.* Juha Tahvonon (luova johtaja, Mainostoimisto Seven-1): *Melko selkeät muodot ja värit, tekstiä lukuun ottamatta kelpaisi vaakunaksi. Kannustetaanko kalaparvilla yhteistoimintaan?*

Pyrinnön suunnistuskartoissa 1990-luvulta alkaen on seuratunnuksesta käytetty hieman siloiteltua versiota.

Vasemmalla: Posion Pyrinnön tunnus seuran ensimmäisessä painetussa suunnistuskartassa 1976. – Oikealla: vuonna 1978 käyttöön otettu Timo Kiviniemen suunnittelema seuratunnus.

Ennen vuotta 1979 seuratunnuksen asemassa käytettiin satunnaisesti suorakaiteen muotoista, sinivalkoruskeaa tunnusta, joka esitti taivaanrannan yläpuolella olevaa yöttömän yön aurinkoa ja sen alapuolella olevaa siniristiä, jossa oli seuran nimi. Tämä tunnus painettiin esimerkiksi vuonna 1976 valmistuneeseen Posion ensimmäiseen suunnistuskarttaan. Yöttömän yön juoksusta käytettiin lähes samanlaista tunnusta.

Kokousuutisten mukaan seura valmisteli *rintamerkin* käyttöönottoa jo 1960-luvulla. Maaliskuussa 1961 Koillissanomat kertoi, että saaduista luonnoksista seura piti onnistuneimpana Arvo Marttilan laatimaa ehdotusta, *jossa on vaarainen järvimaiesema sekä kirjaimet PoPy*. Marraskuussa 1965 lehti kertoi, että seuran *oma pienoislippu* oli tarkoitus hankkia ennen seuran 20-vuotisjuhlia. Tämän tarkempaa tietoa 1960-luvun hankkeesta ei historiikkia kirjoitettaessa löytynyt.

Vuonna 1967 Oulun ympärijuoksussa otetussa pyrintöläisten joukkuekuvassa yhdellä erottuu verryttelypuseron rintaan ommeltu kangasmerkki. Se esittää tyyliteltyä piirrosta luonnonnähtävyydestä Korouomasta; piirroksen yläosassa on teksti Posio.

Paini oli Posion Pyrinnössä voimissaan 1960-luvulla seuran ensimmäisen toiminnanjohtajan Albert Ahon kaudella. Kuvassa tuomari nostaa Ahon (oik.) käden merkiksi voitosta Sodankylän Seppo Mikkolasta. (Posion Pyrinnön kokoelma)

III LAJEJA JA IHMISIÄ

1. VOIMAILU

Uutinen toukokuulta 1951 kertoo Rovaniemen VPK:n Voimailijoiden nyrkkeily- ja painiesittelystä Pyrinnön parakissa, joka sijaitsi urheilukentän reunalla. Parakkiin ahtautuneelle yleisölle näytöstä selosti Veikko Kuusela. Ihmisiä oli houkutellut myös kitaralla itseään säestävän kuplettilaulaja Esko Kolmelan esiintyminen.

Viisikymmentäluvulla Pyrinnössä oli nyrkkeilyjaosto, mutta enempää tietoa voimailusta tuolta ajalta ei historiikkiin löytynyt.

Innustus kreikkalais-roomalaiseen painiin syttyi, kun seuran ensimmäiseksi, sivutoimiseksi toiminnanjohtajaksi tuli keväällä 1960 Albert Aho (1925–1993). Painin ottamisesta Pyrinnön lajiksi ja painimolskin hankkimisesta päätettiin saman tien. Paini oli tuolloin hyvin suosittua monissa pohjoissuomalaisissa yleisseuroissa.

Aho muutti vahvasta painipitäjästä Ruovedeltä, jossa hän oli toiminnanjohtajana ja urheiluohjaajana 1955–60. Aho oli voittanut painissa muun muassa SM-hopeaa 1957 ja -pronssia 1959. Posiolla asuessaan hän voitti Pohjois-Suomen mestaruudet 1962–63 sarjassaan 97 kiloa.

Posiolla painiharrastus liikutti pääasiassa kouluikäisiä poikia. Kilpailukausi alkoi talven tullen. Vain muutaman kuukauden harjoittelun jälkeen 14 Pyrinnön poikaa kävi ensimmäisissä piirinmestaruuspaineissa Kemijärvellä marraskuussa 1960. Tuomisina oli kolme hopeaa (Risto ”Albertinpoika” Aho 30 kg, Aulis Ruokamo 35 kg, Markku Posio 57 kg) ja pronssi (Eero Ahola 43 kg). Posion pitäjänmestaruuskilpailuihin urheilutalolla viikkoa myöhemmin osallistui 29 poikaa. Koillissanomien uutisen mukaan voittajat olivat Rainer Huutola (27 kg), Risto Aho (30 kg), Ali Manninen (33 kg), Heikki Ahola (35 kg), Martti Varanka (36 kg), Olavi Mursu (38 kg), Aulis Ruokamo (40 kg), Eero Ahola (45 kg), Pentti Määttä (55 kg) ja Markku Posio (60 kg). Ilman sarjavastusta jääneet Esko Ahola (65 kg) ja Juhani Manninen (70 kg) painivat ystävyysottelun, jonka voitti Manninen.

Parhaita Pyrinnön poikapainijoita olivat muiden muassa Reijo Mäkipерä, Mauri Määttä, Esko Ahola ja Aulis Ruokamo. Vuoden 1962 piirinmestaruuskisoissa 13-vuotias Mäkipерä voitti 33-kiloisten sarjan, ja hänet palkittiin piirin parhaana Himbergin mitalilla. Myös Määttä ja Ahola voittivat sarjansa. Seuraavakin vuonna Määttä ja Ahola olivat mestareita, samoin Aulis Ruokamo. Sodankylän kansainvälisissä junioripaineissa helmikuussa 1963 Määttä paini voittajaksi ja Esko Ahola ja Risto Aho toisiksi. Pohjois-Suomen mestaruuskisoissa Pyrinnön saavutuksia olivat esimerkiksi vuonna 1964 Määttän kulta ja Aholan hopea. Aulis Ruokamo voitti syksyllä 1965 kultaa ja vuotta myöhemmin hopeaa Suomen Oppikoulujen Urheiluliiton kreikkalais-roomalaisen painin mestaruuskisoissa.

Mauri Määttän muistaman mukaan hän kulki Ruokamon ja veljensä Martin kanssa Hämeen kylältä urheilutalolla painiharjoituksissa taksikyödyllä, josta Pyrintö maksoi suurimman osan. Parituntiset harjoitukset sisälsivät vain peruspainintaa. Nelikulmainen

molski koottiin vuonna 1960 urheilutalon yläkerran huoneeseen. Tuona kesänä Rovaniemen osuuskaupan Posion myymälässä oli harjoittelijana painiharrastaja Martti Anneberg, joka kävi seuraamassa poikien harjoituksia ja näytti välillä malliksi omia taitojaan. Kesän jälkeen painimatto siirrettiin alakerran näyttämölle. Ensimmäisissä kisoissa molski tosin oli näyttämön edustalla salin lattialla. Kun pehmusteiden päälle viritetty molskikangas oli reunalistoilla naulattuna näyttämölle, se rajoitti näyttämön muuta käyttöä.

Koillissanomien toimittaja Pentti Mäensyrjä kuvaili jutussaan marraskuussa 1961 poikien painiharjoituksia urheilutalolla (ote):

Painimatto oli levitetty näyttämölle ja aika-ajoin näytti siltä, että ainakin kymmenkunta poikaparia oli samanaikaisesti matolla painiskelemassa. Siinä ei paljoa merkinnyt, että oliko vastustaja samasta sarjasta vai oliko kenties rotevampaa luokkaa. Kiinni käytiin ja utterasti yritettiin kastaa kaverin hartiat.

Jutun julkaisua seuraavana päivänä urheilutalolla muuten pidettiin SVUL:n kuntourheiluviikon Lapin piirin pääjuhla.

Posion isojen painitapahtumien ketju alkoi tammikuussa 1961, jolloin Pyrinnön talolla pidettiin Lapin piirin painimestaruuskisat. Albert Aho voitti sarjansa (79 kg). Hän oli myös yksi kisojen mattotuomareista. Pyrinnön Jouko Manninen (73 kg, juniorit) ja Pentti J. Määttä (62 kg, juniorit) painivat kakkosiksi. Maaliskuussa pitäjänmestaruuspaineihin osallistui 42 poikaa ja nuorta miestä. Arvostelutuomareina olivat Raimo Laatikainen, Martti Iso-Möttönen, Toivo Paloniemi ja Viljo Ylittervo.

Joulukuussa 1961 Pyrintö isännöi Posion ensimmäisiä kansallisia paineja. Niissä Pyrinnön parhaana painija palkittiin Juhani Manninen, joka sijoittui 73-kiloisissa hopealle, sekä lupaavana nuorena painijana Pyrinnön Esko Ahola, joka oli 67-kiloisten sarjassa kolmas. Albert Aho voitti oman painoluokkansa.

Tammikuussa 1963 Lapin piirinmestaruuspaineissa Posiolla oli 55 osallistujaa. Maaliskuussa 1964 nelisenkymmentä painijaa kohtasi Posiolla harjoitellen ja kilpailen. Tuomarina oli muun muassa Suomen painiliiton päävalmentaja Veijo Vasko. Hän oli ohjaajana saman vuoden elokuussa Livojärven koululla Lapin ja Oulun läänien poikapainijoiden viikon mittaisella leirillä.

Näyttöjen karttuessa painiliitto myönsi Pyrinnölle oikeuden järjestää vuoden 1965 alle 21-vuotiaiden nuorten SM-kisat kreikkalais-roomalaisessa painissa sarjoissa

Poikien painiharjoitusten osallistujia Pyrinnön urheilutalolla. Kuva julkaistiin 26.11.1961 Koillissanomissa jutussa "Posion Pyrinnön poikapainijain utterasta harjoittelu tuonut kauniita tuloksia". Takana seuran toiminnanjohtaja Albert Aho (vas.), opettaja Raimo Laatikainen ja seuran puheenjohtaja Olavi Myllylä.

50, 70 ja 97 kiloa. Kisat olivat 23.–24. tammikuuta. Pyrinnön edustajina painivat Mauri Määttä, Esko Ahola ja Risto Aho. Kansainvälinenkin huipennus koettiin, kun 10.–11. huhtikuuta 1965 Pyrinnön talolla järjestettiin pienoismaaottelu Pohjois-Suomen ja Pohjois-Ruotsin välillä. Posiolta kisoihin oli valittu jälleen Määttä, Ahola ja Aho, mutta Ahola joutui kuumeen takia perumaan osallistumisen.

Painiasut 1960-luvulta.

Hyvään vauhtiin päässeet posiolaiset olisivat voineet menestyä painissa enemmänkin, jos ohjaus olisi järjestetty tehokkaammin. Painiharrastus alkoi kärsiä, kun Aho siirtyi toiminnanjohtajan tehtävistä poliisiksi 1965.

Painiharrastus virisi Pyrinnössä vielä talven 1966–67 aikana, mutta laji kärsi selkähäviön yleisurheilulle Jouko Elevaaran toiminnanjohtajakauden aikana.

Albert Ahon aikana Pyrinnössä pidettiin myös painonnostoharjoituksia. Lajissa järjestettiin seuran omia sarjakilpailuja, osallistuttiin pitäjänmestaruuskisoihin ja käytiin kilpailemassa muuallakin. Vuonna 1964 Mauri Määttä voitti 52 kilon sarjan Rovaniemellä Lapin Lukon järjestämissä kansainvälisissä kisoissa. Urheilutalon punttisalin lisäksi muutamilla sivukylillä oli Pyrinnön ja kunnan painonnostovälineitä.

Pyrinnön talolla 22.11.1962 pidettyjen painonnoston pitäjänmestaruuskilpailujen tulokset Koillissanomien uutisen mukaan:

Sarja 34 kg: 1) Reijo Mäkipерä, yhteistulos 95 kg, 2) Esko Kauttio 95 kg, 3) Jouni Ahola 72,5 kg, 4) Pentti Latvala 57,5 kg.

Sarja 37 kg: 1) Tuomo Tyni 90 kg, 2) Timo Laatikainen 82,5 kg, 3) Eino Manner 45 kg.

Sarja 45 kg: 1) Kauko Ahola 112,5 kg, 2) Jouko Manninen 100 kg.

Sarja 51 kg: 1) Ossi Iinatti 162,5 kg, 2) Juhani Sannikka 137 kg, 3) Leo Revonmäki 112,5 kg, 4) Arvo Karjalainen 110 kg.

Sarja 60 kg: 1) Alpo Ahola 212,5 kg.

Sarja 63 kg: 1) Pentti Määttä 200 kg, 2) Seppo Määttä 170 kg.

Sarja 67,5 kg: 1) Martti Poropudas 232,5 kg, 2) Sakari Iso-Möttönen 220 kg.

Helmikuussa 1964 perustettiin Posion Naisvoimistelijat, jonka puuhanainen oli Albert Ahon vaimo Helena Aho. Hän oli sitä ennen jo vuosien ajan ohjannut tyttöjen voimistelua.

Helena Aho oli hyvin aktiivinen myös Pyrinnön näytelmäkerhossa, joka tuotti koko illan teatterikappaleita iltamiin. Lainaus Hallin Janne -näytelmää koskevasta Koillissanomien arvostelusta toukokuulta 1961:

Keskeisen osasuorituksen, Hallin emännän roolin, vei rva Anneli Jurmu taitavasti läpi. Arvo Mattila, jonka näyttelijäankyvyistä jo Lemmin poika antoi edullisen kuvan, esitti Hallin Jannessa Santtua. Hallin talon piikatyttönä oli onnistuneesti rva Maila Turpeenniemi, Mattilan Sandrana rva Helena Aho ja itsenään Hallin Jannena kauppias Martti Iso-Möttönen. Nimismiestä esitti myym. hoit. Erkki Turpeenniemi ja edelleen olivat näytelmän pienemmissä osissa Unto Tuovila, Lempi Ahola, Liisa Määttä, Tauno Siivola, Jorma Vainionpää, Kerttu Tuovila, Saini Määttä, Väinö Juntunen ja Sauli Iso-Möttönen.

Näytelmän ohjasi taiteilija A. H. Kaarela. Lemmin poika oli kerhon edellisen näytelmän nimi.

2. SUUNNISTUS

Jotkut Pyrinnön jäsenet kokeilivat *suunnistamista*, kuten termi kuului, viimeistään 1950-luvulla. Opettajat ja monet sotien veteraanit olivat perehtyneet kompassin ja kartan käyttöön. Nuorisolle suunnistamista opetettiin ainakin kesäleireillä. Uutinen Pyrinnön vuosikokouksesta tammikuussa 1954 totesi, että seuran hiihtojaosto toimii myös suunnistamisjaostona. Jaostoon kuuluivat Heikki Konttinen, Kauko Karasti, Veikko Paloniemi ja Reijo Varpenius.

Tammikuun 1962 vuosikokouksessa suunnistus päätettiin ottaa Pyrinnön uudeksi toimintamuodoksi. Ajatus lajin ohjaamisesta ja kilpailujen pitämisestä eteni hitaasti. Vuosikokouksessa marraskuussa 1962 päätettiin ruveta harrastamaan suunnistusta heti, kun piirrettävänä olevat kartat valmistuvat käyttöön. Kuitenkin vielä lokakuussa 1965 johtokunnan kokouksessa todettiin, että karttojen puutteen takia ei vielä päästä suunnistamaan.

Ensimmäiset suunnistuskilpailut järjestettiin syksyllä 1966. Pyrinnön talolla oli 1. lokakuuta suunnistuksen alkeis- ja ratamestarikurssi, jonka piti suunnistusguru, Rovaniemen liikuntatoimenjohtaja Ensio Salomaa. Seuraavana päivänä käytiin kilpailemassa Karkujärven pohjoispään ympäristössä. Siellä oli tukikohtana metsähallituksen niin kutsuttu Ruokamon kämpä. Maastossa oli jo hieman lunta. Salomaan laatimalla 6,5 kilometrin radalla tulokset olivat seuraavat: 1) Sauli Jumisko 1.15,15, Seppo Määttä 1.16,50, 3) Leino Poussu 1.22,15, 4) Vilho [Olavi] Karjalainen 1.27,30, 5) Matti Paloniemi 1.33,10, 6) Heikki Konttinen 2.00,45. Kaksi osallistujaa keskeytti.

Alkuvuosina käytettiin peruskarttalehdiltä rajattuja ja monistuskoneella jäljennettyjä mustavalkoisia mittakaavan 1:20 000 karttoja. Kisoja pidettiin eri puolilla pitäjää: Karkujokivarressa, Hyväniemen Kumpuvaarassa, Akanlahden tukinsiirtolaitoksen luona ja niin edelleen. Innokkaimmat harrastajat tekivät ratoja itselleen tutuille alueille. Rastit sijoitettiin kartan epätarkkuuden takia selkeisiin, kookkaisiin maastokohteisiin. Pikkukisojen lähtöpaikalla kilpailija kirjoitti itse muistilapulle ratamestarin laatimat rastimääritelmat. Rasti oli merkitty kääräisemällä paperia puunrungon ympärille. Leimausta ei ollut, vaan rastilta löytyi koodikirjain, joka kirjoitettiin muistiin.

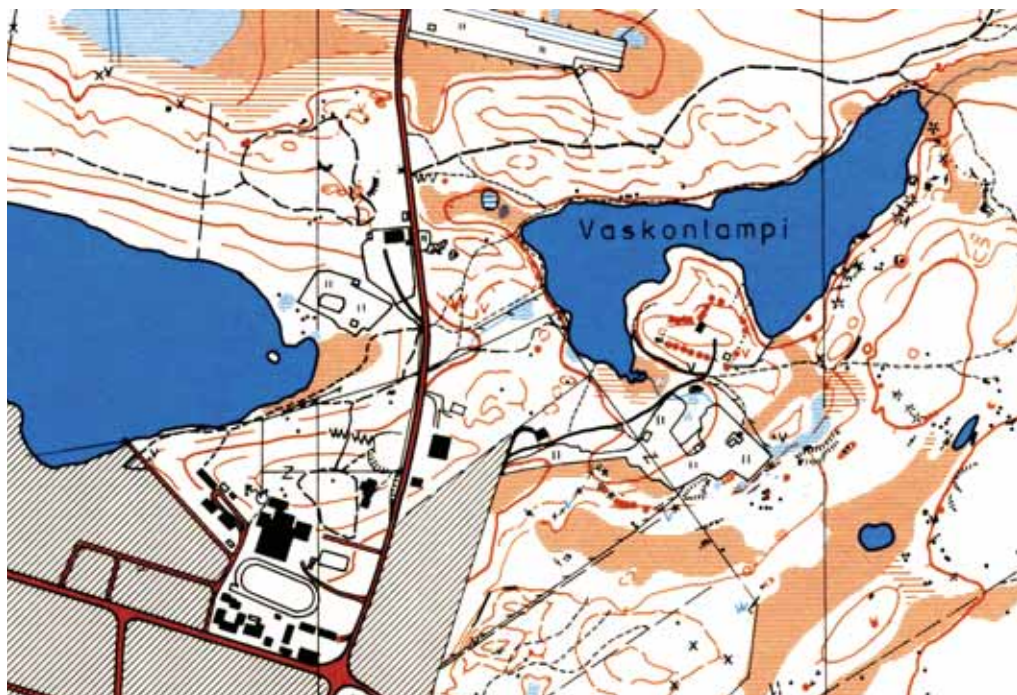
Jo ainakin kesällä 1969 järjestettiin torstai-iltaisin viikkokilpailuja. Ratoja oli yksi kerrallaan ja osallistujia muutamia. Vuoden 1970 toimintakertomuksen mukaan seuran kuntourheilujaoston alainen *suunnistustoiminta oli säännöllistä ja siinä oli jo huomattavalla kilpailutoiminnalla erittäin merkittävä osa*. Myöhemmin Posio-rastien pitopäivä vakiintui tiistaiksi, joka oli sopivampi, jos ratamestari kävi viemässä rastit paikoilleen viikonloppuna. Ratamestarivuorot jaettiin alkuaiikoina osavien suunnistajien kesken ilman mitään kursseja ja tasosuorituksia. Ratamestari toimi kilpailultana lähettäjänä ja ajanottajana ja toimitti myöhemmin tulokset sanomalehdille.

Iltarastit ovat kesäaikaan Pyrinnön ainoa kaikenikäisille suunnattu viikoittainen kuntoliikuntapahtuma. Ajanottoon osallistuminen on vapaaehtoista, ja reitin voi suunnistaa myös pienenä ryhmänä. Suunnistusjaosto neuvoo lähtemään maastoon kosteutta ja likaa kestävässä asussa ja mielellään oman kompassin kanssa. 2000-luvulla iltarasteja on pidetty keskimäärin viitisentoista kertaa kesässä, ja niissä on kirjattu yhteensä noin 300–500 osallistumiskertaa. Opaste kilpailupaikalle on 1970-luvulta

lähtien kiinnitetty urheilutalon, nykyisen vapaa-aikatalo Pyrinnön ulkoseinän ilmoitustaululle.

Yösuunnistuskisoja Posiolla on silloin tällöin. Lokakuun 1. päivänä 2016 Pyrintö piti peräti Lapin aluemestaruuskilpailut Lapiosalmen kartalla. Valaistu! Posio -tapahtuman osana syksyisin 2009–2013 suunnistusjaosto järjesti yökilpailut. Nykyotsalampuissa virta riittää pitkään, niin että suoritusta tuskin tarvitsee valon ehtymiseen keskeyttää.

Posion ensimmäinen nelivärinen suunnistuksen erikoiskartta valmistui 1976

Osasuunnistus Posion Pyrinnön ensimmäisestä painatusta suunnistuskartasta vuodelta 1976 keskustaajaman Aholan alueelta. Vesistö vasemmalla on Posiojärven Kotilahti. Sen pohjoispuolella on Kotivaara, koillispuolella juhannusalue Kuplahalleineen ja kaakkoispuolella Pentikin, koulujen, urheilukentän ja jääkiekkokaukalon alue.

Aholan alueelta. Se lisäsi paljon kiinnostusta suunnistukseen. Kartoituskohteeksi valikoitui Aholan seutu Soukkavaaralta Nilojoelle ja Ahosenniemeen, koska suuri osa suunnistusaktiiveista asui Aholassa. Heillä oli helppo käydä vapaa-aikoina lähimaastoissaan tarkentamassa pohjana käytettyä Maanmittaushallituksen topografikartta-aineistoa. Mittakaava säilyi samana 1:20 000:na. Maastotöistä vastasivat Erkki A. Ronkainen ja apulaistiemestari Heikki Pernu kahtena kesänä. Piirin karttasiamies Jouni Keskinarkaus kävi Posiolla pitämässä kartan täydentämiskurssin. Kartan painattamisessa avustivat Posion Osuuspankki ja Koillis-Suomen Säästöpankki.

*Erkki A. Ronkainen Pyrinnön suunnistusosastossa leimaamassa suunnistusrastilla 1980-luvulla.
(Erkki A. ja Anna-Liisa Ronkaisen kokoelma)*

Erkki A. Ronkaisesta (s. 1938) tuli Pyrinnön suunnistuksen pitkäaikainen tiennäyttäjän jälkeen, kun hän oli asettunut asumaan Aholaan 1968. Hän oli harrastanut nuorempana hiihtoa, ja metsätyönjohtajakoulussa Tammelassa 1964–65 hän oli päässyt suunnistuksen makuun. Toinen keskeinen suunnistuksen vetäjä Pyrinnössä oli opettaja Heikki Oikarinen 1970-luvulta lähtien.

Aholan ja Karitunturin välille karttoja tehtiin mielellään, koska alueella oli metsähallituksella paljon hakkaamattomia metsiä, jotka olivat suunnistukseen sopivan haasteellisia. Ison maanomistajan kanssa myös oli helpompi sopia lupa-asioista. Nilovaaran kartta painettiin 1989, Kuoppavaaran kartta 1990 ja Karkuvaaran-Pikku Karitunturin kartta 1996. Livojärven Säikänsalmen pohjoispuolella sijaitsevan kiharaisen Kettuharjun maaston ottamista suunnistuskartta-alueeksi helpotti valtion tie- ja vesirakennuslaitoksen kartta, joka perustui tuoreeseen ilmakuvaukseen.

Aholaan 1976 valmistuneella kartalla järjestettiin syksyllä seuran viimeisten piirikunnallisten kisojen yhteydessä Koilliskuntain mestaruuskilpailut ja seuraavana kesänä Posion ensimmäiset kansalliset suunnistukset sekä Lapin piirinmestaruusrastit. Kansallisiin kilpailuihin 31.7.1977 saapui 164 osanottajaa. Ratamestareina olivat suunnistajaperheen isä Heikki Oikarinen, seuran paras miessuunnistaja Tarmo Pätsi

sekä piirinkin eturivin veteraanisuunnistajiin kuulunut Veijo Mattila. Pyrintöläisiä sarjavoittajia näissä kisoissa olivat Antero Mourujärvi, Vesa Mattila, Riitta Karjalainen ja Timo Posio. Karjalainen, joka voitti myös piirinmestaruuden, valittiin seuran vuoden 1977 parhaaksi suunnistajaksi.

Vuonna 1978 Pyrintö järjesti yösuunnistuksen piirinmestaruuskilpailut. Ratamestareina olivat Raimo Stenius ja Ali Tuomivaara, ja kilpailukeskus toimi Aholan ala-asteella.

Suurimmaksi vuotuiseksi suunnistustapahtumaksi kehittyivät Yöttömän yön suunnistukset, joihin saapui jopa 400–500 kilpailijaa. Niille pyrittiin saamaan uusi kartta uudelta alueelta. Ensimmäiset pidettiin 14.7.1979 Yli-Kitkan länsipuolella Raistakanperän harjumaastoissa Veijo Mattilan laatimilla radoilla. Alueelle oli juuri valmistunut pitäjän toinen värikartta. Mattila sekä Seppo Ahola, Matti Paloniemi ja Erkki A. Ronkainen talkoilivat maastotöitä karttaa varten jaoston toimintakertomuksen mukaan 106 tuntia. Koillissanomat kertoi uutisessaan, että aikaisemmin valmistunut Aholan kartta oli suunnistettu niin perusteellisesti, ettei sitä voitu enää käyttää. Neljä päivää myöhemmin Pyrintö järjesti partiosuunnistuksen Lapin piirin mestaruuskisat. Raistakan kartan uudessa versiossa 1980 aluerajaus siirrettiin hivenen pohjoisemmaksi. Seuraavaksi kartoitus eteni Livojärven pohjoispuolelle, Säikäsalmen ja Lohirannantien väliselle alueelle. Siellä pidettiin vuoden 1981 juhannus- eli yöttömän yön kisat ja vuoden 1984 Lapin ja Länsi-Pohjan piirinmestaruusviestit.

Juhannuksena 1982 Yöttömän yön kilpailut järjestettiin Aholan pohjoispuolisissa, suopitoisissa maastoissa, johon Pyrintö oli tehnyt kartan kunnan tuella. Kilpailujen ratamestarina oli Kalevi Haataja, johtajana Matti Paloniemi ja valvojana Ranuan Peuran Martin Saarinen. Kilpailukeskus sijoitettiin Aholan ala-asteelle. Heikki Oikarinen kuvaili maastoa Posion Juhannus -82 -julkaisun jutussa seuraavasti (ote):

Timo Kylmäniemi tekemässä rastipukkia suunnistuskisoihin Kirintöjärven pohjoispuolella. Taustalla Kirintövaara laskettelurinteineen. (Sanomalehti Kuriirin arkisto)

Posiolla on totuttu juoksemaan avaria jäkäläkankaita, mutta nyt maasto tuottaa hienoisen pettymyksen 'kiitolaukkaajille'. Suunnistuksellisesti alue on aivan 'sopiva', sisältäen aukeahkoja soita, vesottuvia ojitusalueita ja peitteisiä ojakorpia. Korkeuseroja ei ole kovinkaan paljon.

Tarina kertoo, miten yksien suunnistuskisojen päätteeksi Matti Paloniemi tarkisti listat ja totesi, että eräs mies jäänyt palaamatta maastosta. Kyseessä oli tunnettu lappilainen suunnistaja. Kuitenkin joku kertoi nähneensä, miten tämä oli lähtenyt kilpailupaikalta. Mies vaan oli jättänyt ilmoittamatta poistumisestaan. Seuraavana kesänä maaliintulijoita oli yksi enemmän kuin lähteneiden tarkistuslistalla. Sanottiin, että siinä nyt on se viime kesänä puuttumaan jäänyt! Kyse oli jälki-ilmoittautujasta, jota ei ollut kirjattu.

Suunnistuksen suosio nousi 1980-luvulla niin kovaksi, että suunnistusjaoston budjetti saattoi olla suurempi kuin hiihtojaoston. Jaoston aktiiveilla oli kartoituksessa ja kilpailujen järjestämisessä paljon työtä. Pyrinnön nuoret kilpailijat menestyivät; alueleirin osallistujista heitä saattoi olla puolet. Piirin rankingissa kaudelta 1981 Risto Posio oli paras H15–16-sarjassa ja Riitta Posio samanikäisten tyttöjen sarjassa. Piirinmestaruuksia seuran edustajat voittivat 11. Eeva-Liisa Oikarinen voitti N10-sarjan Kainuun Rastiviikolla ja niin edelleen. Pyrinnön suunnistajien kalentereihin kuuluivat lukemattomat piirikunnalliset, Lapin piiriä ja Pohjois-Suomea käsittävät, valtakunnalliset ja parhaimmilla kalottialueettakin koskevat suunnistuskilpailut.

Kesällä 1982 Ranualla järjestettiin piirin oravapolkusuunnistukset alle 16-vuotiaille. Suuri yllätys oli, että Pyrintö vei kuusi ykköstilaa, yhtä monta kuin suuri Ounasvaaran Hiihtoseura. Posiolaisvoittajat olivat Riitta Posio, Timo Posio, Anna-Maria Oikarinen, Eeva-Liisa Oikarinen, Juha Karjalainen ja Sami Haataja. Seura sai kaudella peräti 18 piirinmestaruutta. Riitta Posio palkittiin Suomen Suunnistusliiton Lapin piirin parhaana tyttöjuniorina 1982, Eeva-Liisa Oikarinen vastaavasti 1983 ja Susanna Parkkisenniemi 1984. Kun Pyrintö vuonna 1983 nimesi toista kertaa tehovalmennusryhmän, siihen kuuluivat suunnistajista Riitta ja Timo Posio.

Livojärven Säikäsalmessa asuneessa Oikarisen sisarusparvessa suunnistivat myös Ulla-Maija ja Antti. Liikunnallisten vanhempien Heikin ja Tertun mukana lapset aloittivat harrastuksen vuonna 1976. Ulla-Maija voitti silloin 10-vuotiaiden sarjassa Veitsiluodon pohjoismaiset ja OH:n kaksipäiväiset kilpailut. Isä valmensi. Koillismaan joululehden jutussa 1982 kerrottiin, että Eeva-Liisa, lapsista nuorin, piti välillä yhden kesän taukoa siitä syystä, että eksyi kilpailussa – hänet löydettiin, kun hän rupesi huutelemaan. Vuonna 1983 Eeva-Liisa voitti Pyrinnölle ensimmäiset suunnistuksen SM-mitalit: helmikuussa Raahesta tuli D12-sarjassa hiihtosuunnistuksen pronssi ja syyskuussa Maalahdelta suunnistuksen hopea. Toisen mitalin jälkeen Pyrinnön ja kunnan liikuntalautakunnan järjestämästä juhlasta uutisoitun ja mitalistia haastatellut Pohjolan Sanomat kertoi, että Eeva-Liisan harjoitteluun kuuluu *2–3 harjoituslenkkiä viikossa ja sen lisäksi paljon karttojen tutkiskelua ja reitinvalintoja*. Lapin piiri palkitsi Eeva-Liisan vuoden tyttöjuniorina ja Heikki Oikarisen vuoden valmentajana.

Pohjois-Suomen mestaruuskisat heinäkuussa 1985 Kuhmossa olivat Pyrinnön suunnistajatytöille menestys, samoin Koululiikuntaliiton (KLL) mestaruuskisat Haukiputaalla pari kuukautta myöhemmin. Pohjois-Suomen mestaruuskisoissa henkilökohtaisilla matkoilla Eeva-Liisa Oikarinen (D13–14) ja Riitta Posio (D19–20)

voittivat, Ulla-Maija Oikarinen (D19–20) sijoittui hopealle, Susanna Parkkisenniemi (D15–16) pronssille ja Anna-Maria Oikarinen (D15–16) neljänneksi. Viesteistä tuli kultaa ja hopeaa. KLL-kisoissa Eeva-Liisa Oikarinen (D14) sijoittui hopealle. Muiden posiolaisten parhaat sijoitukset olivat Susanna Parkkisenniemen (D16) neljäs ja Marja Karjalaisen (D11) viides sija.

Huhtikuussa 1988 hiihtosuunnistuksen SM-kisoissa Ounasvaaralla Eeva-Liisa Oikarinen voitti D17–18-sarjan hopean ja sijoittui D17–20-sarjan viidessä yhdessä Anna-Maria Oikarisen ja Susanna Parkkisenniemen kanssa kuudenneksi. Nuoret naiset kuuluivat Suunnistusliiton pohjoisen aluevalmennusryhmään. He siirtyivät edustamaan Ounasvaaran Hiihtoseuraa. Pisimpään jatkui Eeva-Liisa Oikarisen suunnistusura. OH:n hiihtosuunnistajana hän voitti esimerkiksi SM-kisoissa vuonna 1990 viestikullan ja seuraavana vuonna henkilökohtaisen pronssin. Hän sai kokemusta myös lajin maailmancupista.

Aktiivisena suunnistusseurana Pyrintö piti 1980-luvulla lähes vuosittain arvokilpailuja:

- 1983 partiosuunnistuksen pm
- 1984 Lapin ja Länsi-Pohjan viestien pm
- 1985 latusuunnistuksen pm, piirin oravapolkukisat
- 1986 yösuunnistuksen pm
- 1987 yösuunnistuksen PSM
- 1988 latusuunnistuksen pm, Koillismaan mestaruuskisat

Vuonna 1990 Pyrintö järjesti pitkien matkojen piirinmestaruuskisat ja KTV:n mestaruuskilpailut, 1991 partiosuunnistuksen piirinmestaruuskisat ja 1992 Koillismaan mestaruuskisat. Elokuussa 1992 Posion kunta isännöi suunnistuksen kuntapohjaista maakuntaviestiä sekä samana viikonloppuna Pyrintö SVUL:n Lapin ja Länsi-Pohjan piirien ja TUL:n Lapin piirin yhteisiä mestaruuskisoja. Maakuntaviestissä Posion joukkue voitti B-sarjan suvereenisti. Joukkueeseen kuuluivat Anse Määttä, Eino Kivilahti, Eeva-Liisa Oikarinen, Veijo Mattila, Asko Oikarainen ja Juha Pätsi.

Suunnistuksessakin huipulle yltänyt Anse Määttä on posiolaislähtöinen monen lajin menestynyt ja pitkäaikainen kilpailija. Esimerkiksi SVUL:n Lapin piirin yösuunnistuskisoissa syksyllä 1990 Määttä voitti H35-sarjan. Aikansa perusteella hän olisi ollut ykkönen myös H21-sarjassa, jossa Pyrinnön Jarmo Pyhtinen ylsi kolmanneksi. Kolmetoista vuotta myöhemmin maaliskuussa 2003 Määttä saavutti Viron Haanjassa veteraanien hiihtosuunnistuksen MM-kultaa. Kotimaassa hän edusti tuolloin iiläistä Iisua. Vuosina 1992–93 Määttä palkittiin Posion kunnan parhaana urheilijana. Hän voitti tikkajuoksussa ja tikkahiihdossa 12 Suomen mestaruutta vuosina 1991–2010. Suunnistuksen Lapin piirinmestaruuskisoissa Rovaniemellä elokuussa 2016 Määttä oli ylivoimainen voittaja H60-sarjassa. Nyt seurana oli Kemijärven Urheilijat. Posion Pyrinnön Kalle Mattila suunnisti samoissa kilpailuissa H70-sarjassa pronssille.

Posion historian suurin suunnistustapahtuma on ollut pääsiäisenä 1.–3. huhtikuuta 1994 Kirintövaaran kartalla järjestetyt Lapin Lumirastit. Muuten hiihtosuunnistuskisojen pitäminen on Pyrinnössä jäänyt vähäiseksi.

Lumirasteja etsi 14–70-vuotiaiden sarjoissa 698 kilpailijaa ympäri Suomen. Huoltoväkeä ja yleisöä oli toinen mokoma lisää. Osalla aikuisten sarjoista rasteja oli myös Posion–Kuusamon tien eteläpuolella. Lumirastit olivat samalla pitkien matkojen

Pohjois-Suomen mestaruuskisat ja Vuokatti-cupin päätöskilpailu. Kilpailujen johtajana Pyrinnöstä oli Pertti Ahola. Talkooväkeä oli kaikista jaostoista. Lauhaksi muuttunut sää vesisateineen ja vaativa maasto tekivät kilpailusta raskaan. Kilpailukeskuksena oli Kirikeskus, jonka liiketoiminnasta tuohon aikaan vastasi Posion Kehitysyhtiö. Kunta luovutti entisen vanhainkodin, entisen päiväkodin ja yläasteen tiloja maksutta urheilijoiden ja huoltajien majoitusta varten.

Vuoden 1996 kansallisten suunnistuskisojen pitäminen venyi syyskuun alkuun uuden kartan painoaikataulun takia. Kartta kattoi runsaan kymmenen neliökilometrin alueen keskustaajaman koillispuolelta yltäen Karkujärven eteläosasta Pikku Karitunturiin ja Matalavaaraan. Kartalla pidettiin syyskuussa myös Koillismaan mestaruuskisat ja kesäkuussa 1997 Lapin alueen viestikilpailut.

Vuonna 2016 oli käytössä Aholan, Himmerkin, Jakkarasaaren, Karkuvaara-Pikku Karitunturin, Kirintövaaran, Kuoppavaaran, Lapiosalmen, Livon, Nilovaaran, Raistakan ja Soukkavaaran suunnistuskartat. Lisäksi Keskiposiolta on tehty pieni kartta. Himmerkin kartan alueelle oli sijoitettuna 12 kiintorastia.

Suunnistuskartan on julkaissut myös Posion Visa Livohkan alueelta 1988. Pyrintö ja Visa järjestivät kartalla sen vuoden kansalliset juhannuskilpailut. Osallistujia oli noin 400.

Tietotekniikka on auttanut vuosituhannen vaihteen jälkeen suunnistuksen järjestämistä. Käytettävät kartat on digitoitu. Niistä on helppo tehdä tulosteita tarpeen mukaan, ja karttoja on vaivattomampi myös päivittää. Lumirasteille 1994 valmistunut Kirintövaaran kartta oli ensimmäinen, jonka puhtaaksi piirroksessa käytettiin tietokonetta. Leimaus rastilla sujuu sähköisesti emit-ajanotto- ja -leimausjärjestelmällä. Se otettiin Pyrinnössä käyttöön kesäkuussa 2005.

Emitin ansiosta kisat voidaan järjestää vähemmin voimavaroin. Esimerkiksi, kun Pyrintö järjesti Koillismaan suunnistusmestaruuskisat 14.8.2012 Kuoppavaaran kartalla, järjestelyihin tarvittiin vain neljä henkilöä. Suunnistusjaoston apuna oli vapaa-aikasihteri Allan Maaninka. Ratamestarit Jarmo Pyhtinen ja Pertti Ahola olivat tehneet Kuoppavaaraan viisi rataa, pituudeltaan 3,4–6,7 kilometriä. Osallistujia oli noin 80. Jukolan Viestissä Posion Pyrinnön joukkue oli ensi kertaa 1980 Rovaniemellä ja heti kahdella joukkueella, joiden sijoitukset olivat 166:s ja 424:s. Maaliin

Anna-Maria Oikarinen Posion Pyrinnön ankkurina Venlojen viestissä Hollolassa 1987. Joukkueen sijoitus oli 193:s. Muut jäsenet olivat Susanna Parkkisenniemi, Eeva-Liisa Oikarinen ja Ritva Karjalainen. Anna-Marialla on seuran vanhan keltavihreän suunnistuspuvun takki. Housut olivat vihreät. Uudemmassa puvussa värit olivat punainen, harmaa, valkea ja musta. (Heikki Oikarisen kokoelma)

tulleita joukkueita oli 455. Vuoteen 2016 mennessä Pyrintö suunnisti Jukolassa 25 kertaa ja Venlojen viestissä 10 kertaa.

Suhteellisesti paras sijoitus Jukolan viestissä (254:s) on tullut Pyhä-Luostolta 1994 ja Venlojen Viestissä (84:s) Iso-Syötteeltä 1988. Pyhä-Luostolla joukkueeseen kuuluivat Anse Määttä, Asko Oikarainen, Juha Pätsi, Jari Oikarainen, Pertti Ahola, Seppo Kouva ja Tommi Määttä; Syötteellä Susanna Parkkisenniemi, Anna-Maria Oikarinen, Ritva Karjalainen ja Eeva-Liisa Oikarinen.

Nuorten posiolaisten pärjääminen Syötteen viestissä sai huomiota pohjoisen lehdistössä. Pohjolan Sanomien avustaja Heikki Roimela kuvasi jutussaan viestin kulkua seuraavasti:

Posion viestin aloittaja Susanna Parkkisenniemi tuli kirikkaasti sadan parhaan joukossa vaihtoon. Anna-Maria Oikarinen, Susannan tapaan keväinen ylioppilas hänkin, nosti sijoitusta yli neljäkymmentä sijaa ja Posion nimi komeili vaihtolistan etusivulla, sijalla 50.

Kolmatta osuutta vei Ritva Karjalainen samaan tapaan ja Eeva-Liisa Oikarinen pääsi ankkuriosuudelle seitsemänkymmenen parhaan joukossa. Koko viestin pisin osuus oli vasta 17-vuotiaalle posiolaistytölle taatusti mieliinjävä kokemus. Maailman parhaat naissuunnistajat rynnistivät tunturin rinteitä samassa tahdissa Eeva-Liisan kanssa.

Pyrinnön hiihtäjät ovat 2000-luvulla omaksuneet suunnistuskisat yhdeksi kesäharjoittelumuodoksi. Se näkyy iltarastien, Jukolan ja Venlojen viestien ja tunturisuunnistuskisojen tuloluetteloissa. Vuonna 2012 hiihtäjä Antti Häkämies ja maratoonari Tatu Airisniemi voittivat Yllästunturilla miesten B-sarjan. Seuraavana vuonna Häkämies teki hiihtäjä Esa Mursun kanssa saman tempun Saariselän tunturisuunnistuksissa.

Suunnistusjaosto on jo pitkään antanut lajikasvatusta opastamalla uusia suunnistajia viikkorastien yhteydessä ja avustamalla koulujen suunnistusopetuksessa ja kisojen järjestämisessä. Jaosto on myös pitänyt omaa oravapolku- ja Hippo-suunnistuskoulua. Oravapolkutoiminta eli nuorten suunnistajien alkeiskoulutus alkoi 1990. Siihen liittyi opetuskarttojen valmistuminen kuuden koulun käyttöön. Karttojen laadinnasta vastasi Jarmo Pyhtinen, joka on jatkanut seuran ykköskartoittajana 2010-luvulle asti. Kun seura luovutti kartat kouluille, oppilaat saivat samalla tietoisuuden, johon kuului lajin perusteiden läpikäynti ja suunnistustehtävä helpolla radalla. Vuonna 1992 oravapolkukerhossa oli kolmisenkymmentä suunnistajanalkua. Ensimmäinen nelivärinen opetuskartta oli tehty Kuloharjun koululle 1988. Vielä vuonna 2016 oli jäljellä lukuisten suljettujen kyläkoulujen tienoilta painettuja vanhoja paperisia karttoja, mutta niiden tiedot olivat osittain vanhentuneet.

Vuonna 2016 Posion Pyrintö aloitti hankkeen, jossa kartoitettiin kolmelta alueelta yhteensä noin 30 neliökilometriä uusien suunnistuskarttojen tuottamiseksi. Ennen suunnistamaton paikka hankkeessa oli Kerkkämännikön maasto Livojoen eteläpuolella. Muut kartta-alueet olivat Soukkavaara sekä Kirintövaara-Kuoppavaara-Nilovaara. Hankevetäjänä työskenteli osa-aikaisesti Antti Häkämies. Hankkeen rahoituksesta seura sai 80 prosenttia maaseudun kehittämissyönteiden Koillismaan Leaderin jakamana kehittämistukena. Hankkeen ansiosta Pyrintö pääsi sopimaan Kuusamon Erä-Veikkojen kanssa, että Pyrintö järjestää kaksi neljästä heinäkuun 2017 Koillismaan Rastipäivien kilpailusta.

Pyrinnön suunnistuskarttahankeessa pidettiin 16.5.2016 peruskoululla ratamestarikoulutus, johon osallistui 21 henkilöä. Kouluttajina olivat Tapio Tahkola Kuusamon Erä-Veikoista ja Jarmo Pyhtinen Pyrinnöstä. (Kuva: Jarmo Pyhtinen)

3. PALLOILU

3.1. Pesäpallo

Vanhastaan tuttu laji pesäpallo nimettiin Pyrinnön yhdeksi lajiksi jo perustamiskokouksessa. Harrastusta lisänneinä sysäyksinä vanhat pyrintöläiset muistavat ensinnäkin kansakoulunopettajien ja pesäpallopaikkakunnilta Posiolle jälleenrakennusaikana muuttaneiden miesten levittämän innon. Jo vuotta 1948 koskevaan seurailmoituskaavakkeeseen on merkitty, että Pyrinnössä pelattiin 24 harjoitusottelua pesäpallossa.

Alkuaikoina järjestettiin lähinnä paikallisia ystävyyspelejä, joissa kohtasivat Posiojärven kyläjoukkueet tai Pyrintö ja naapuripaikkakunnan seura. Esimerkiksi 27.8.1950 peräposiolaiset tulivat Aholaan kaksin joukkuein. Ahola voitti miesten pelin juoksuin 18–13, mutta poikien ottelussa Peräposio oli parempi 16–5. Peräposiolla pelipaikkana oli nuorisoseuran urheilukenttä. Pesäpallokenttä oli myös Keskiposiolla, jonka kyläjoukkuetta nimitettiin leikillisesti Keskiposion Kajastukseksi.

Keskiposiolainen Eliisa Niemelä kertoi vuonna 1966 Pohjolan Sanomissa Pyrinnön 20-vuotisen taipaleen vuoksi tehdyssä jutussa pelanneensa *miestenporukassa*, kun naisista ei saatu joukkuetta kokoon. Reino Paloniemi kirjoitti samana vuonna Koillissanomissa,

Posion Pyrinneen miesten pesäpallojoukkue vuonna 1960. Ylärivissä vas. Olavi Ahola, Paavo Ahola, Paavo Manninen, seuran toiminnanjohtaja Albert Aho, Reino Ahola ja Kalervo Paloniemi. Eturivissä vas. Matti Tikkanen, Raimo Rontu, Erkki Karvonen ja Erkki Laatikainen. Pajoissa on seuran nimen lyhenne, mutta sitä ei erota, onko se PoPy vai PosPy. (Helmi ja Olavi Aholan kokoelma)

että ensimmäisiä pesäpalloilun ohjaajia olivat Nestori Jäminki, outokumpulaislähtöinen Otto Ratilainen ja posiolaisyyntyinen opettaja Raimo Laatikainen.

Viisikymmentäluvulla Pyrinneen joukkue pelasi pesäpalloa seuraotteluissa, Yläkemijoen sarjassa ja lopulta myös maakuntasarjassa. Lajille oli seurassa oma jaostonsa. Vuosikymmenen lopulla pesäpalloharrastus oli vaimeaa, kunnes tammikuun 1960 vuosikokouksessa tehtiin päätös, että seura ilmoittautuu pelaamaan sarjatasolla. Edellisenä keväänä 1959 opettajayhdistys oli haastanut Pyrinneen pesäpallo-otteluun, ja pesäpalloa oli pelattu ahkerasti sen jälkeen.

Pyrinneen miesten joukkue osoittautui jo kesällä 1960 lähes voittamattomaksi Lapissa. Joukkue oli vähällä nousta maakuntasarjasta suomensarjaan. Seuran pikkujoulussa jaettiin muistolautaset joukkueen 14 jäsenelle, jotka olivat Olavi Ahola, Paavo Ahola, Reino Ahola, Seijo Karppi, Erkki Karvonen, Taisto Karvonen, Erkki Laatikainen, Juhani Manninen, Paavo Manninen, Erkki Mertaniemi, Kalervo Paloniemi, Raimo Rontu, Matti Tikkanen ja Toivo Tuovila.

Tulevien vuosien aikana seuran aikuiset ja nuoret pelasivat sarjoissa, joiden kotiottelut keräsivät satojen henkien katsojajoukot. Pesäpallokenttä tasoitettiin kivistä, mitattiin ja merkittiin kalkilla joka kerta erikseen urheilukentälle, melkein aina niin päin, että kotipesä oli itäpäässä. Yleisö oli kentän reunalla urheilutalon puolella.

Pesäpallon huipennus oli, että vuonna 1964 Pyrinnön miehet pelasivat suomensarjan pohjoisessa lohossa ja sijoituivat koko sarjassa 13:nneksi. Kyse oli mestaruussarjan jälkeen lajin toiseksi korkeimmasta sarjatasosta, joka oli perustettu 1940-luvulla. Pyrinnön osalta karsinnat maakuntasarjasta suomensarjaan pääsemiseksi oli pidetty syyskuussa 1963 Kokkolassa. Tällöin joukkueeseen kuuluivat Eero Ahola, Esko Ahola, Olavi Ahola, Paavo Ahola, Reino Ahola, Reino Karasti, Taisto Karvonen, Paavo Manninen, Erkki Mertaniemi, Matti Mertaniemi, Heikki Ojala ja Matti Tikkanen. Pohjoislohkoon kuului kymmenen joukkuetta. Pisimmät pelimatkat suomensarjan otteluihin Posiolta oli tehtävä Halsualle Keski-Pohjanmaalle. Suomensarjan rinnalla Pyrintö pelasi myös maakuntasarjaa. Kausi 1964 oli muutenkin hieno, sillä seura voitti neljä Lapin piirin mestaruutta.

Jouko Aholan käyttämä Posion Pyrinnön pesäpallousu. Punainen merkki on K-kaupan kahvimainos. (Kuva: Erkki Ahola)

Varsinkin suomensarjan vuosi korosti sitä, että Posion suhteellisen myöhäinen kevääntulo haittasi sarjoihin valmistautumista. Kun kentällä oli vielä lunta, harjoituksia voitiin pitää läheisessä tienristeyksessä. Välillä väistettiin autoja ja kaivettiin palloa hangesta!

Vuonna 1965 Pyrinnöllä oli sarjoissa neljä joukkuetta: miehet maakuntasarjassa, pojat alle 17-vuotiaiden ja alle 15-vuotiaiden piirisarjoissa sekä naiset omassa sarjassaan. Harjoituksia pidettiin maanantaisin ja perjantaisin. Vuosikokouksessa parhaina pesäpalloilijoina palkittiin naisista Reetu Määttä, miehistä Matti Mertaniemi, alle 17-vuotiaista Seppo Ahola ja alle 15-vuotiaista Aulis Niemelä. Pesäpallajaoston puheenjohtaja oli autoilija Viljo Ylittervo, joka saattoi viedä joukkueen maitoautolla otteluun Rovaniemelle ja Ouluun. Ylittervo kuljetti palloilijoita ja muita vapaaehtoisia, kun joukkueille hankittiin varoja esimerkiksi pudottamalla pinotavaraa ja tukkeja uittoa varten Livojokeen. Varsinaista valmentajaa palloilijoilla ei ollut.

Seuraavan vuoden Suurkisoihin Helsinkiin lähti Posion Pyrinnöltä monikymmenhenkinen ryhmä. Kisojen pesäpallossa Posiolta oli runsas edustus Lapin läänin joukkueissa. Pyrinnön nuoret pääsivät otteluun ruotsalaistakin joukkuetta vastaan. Alle 17-vuotiaissa pelannut, pöllinteossa hyvän iskuvoiman saanut keskiposiolainen Aulis Niemelä nähtiin yhden ottelun jälkeen Urheiluruudussa Juha Jokisen televisiohaastattelussa. Myös Posion Naisvoimistelijoiden ryhmä osallistui Suurkisojen massaesitykseen.

Pyrinnön joukkue oli vuonna 1966 SVUL:n Lapin piirin mestari sekä naisten että miesten sarjassa. Joukkueille oli teetetty yhtenäiset peliasut. Pusero ja housut olivat vihreät. Naisten mestaruusjoukkueessa pelasivat Helena Aho, Helmi Ahola, Riitta Ahola, Maija Huutola, Maire Hyttinen, Liisa Mertaniemi, Inkeri Määttä, Reetu Määttä, Pirkko Niemelä, Raija Oikarainen ja Ritva Ylittervo.

Posion Pyrintö voitti myös useita kertoja niin sanotun Koillismaan mailan, joka oli Koillissanomien lahjoittama kiertopalkinto Posion, Kuusamon ja Taivalkosken

Posion Pyrinnön naisten pesäpallojoukkue sai uudet peliasut lahjoituksena Posion osuuskassalta vuonna 1966. Lehtikuvaa varten järjestetyssä tilanteessa joukkueen kapteeni Helmi Ahola kiittää konttoripäällikkö Tuomo Kasurista. Housut ja pusero ovat vihreät. Pitkähihainen paita, sukat, teksti PosPy, numero ja raidat sekä puseron selkäpuolen teksti OSUUSKASSA ovat oranssinväriset. Näkyvillä olevat naiset rivissä vas. Inkeri Määttä, Riitta Ahola, Reetta Määttä, Maire Mertaniemi, Liisa Mertaniemi ja Ritva Ylätervo. (Sanomalehti Lapin Kansan arkisto)

Seppo Aholan Pyrinnön miesten pesäpallojoukkueen jäsenenä saama Lapin piirin vuoden 1966 mestaruusmitali. Mitalin halkaisija on 33 millimetriä (Kuva: Reino Hämeenniemi)

joukkueiden yksinkertaisen pesäpallosarjan voittajalle. Lehti halusi osaltaan lisätä pesäpallinnostusta alueella. Vuonna 1964 mailan voitti Taivalkosken Kuohu, kun Pyrinnön ykkösmiehistö oli kiinni suomensarjassa ja mailaotteluissa pelasi kakkosjoukkue.

Seuran eturivin pelimiehiä olivat muiden muassa Paavo Ahola, Matti Mertaniemi ja Eero Ahola, jotka kukin vuorollaan olivat nuorten itä-länsi-ottelussa, Paavo Ahola jo 1960. Paavo Ahola pelasi myös Puolustusvoimien mestaruusottelussa, samoin opettaja Matti Tikkanen aikaisemmin.

Pelaajien vaihtuvuus joukkueissa oli melko suurta. Jouko Elevaaran tullessa Pyrinnön toiminnanjohtajaksi vuoden 1967 alussa laji oli jo hiipumaan päin. Pelaajat olivat vähentyneet. Edellissyksynä miesten joukkueella oli tilaisuus käydä Tyrnävällä karsimassa suomensarjaan pääsystä, mutta joukkue kieltäytyi lähdöstä sinne. Vuosia pelanneiden kiinnittyminen työelämään ja pelimatkojen pituus vähensivät kiinnostusta kovaan määrätietoiseen harjoitteluun.

Posion Pyrinnön joukkue voitti Oulun ympärivuoksuksessa 7.5.1967 erikoisjoukkueet II -sarjan ylivoimaisesti. Joukkueeseen kuuluivat ylärivissä vas. Esko, Seppo, Paavo ja Eero Ahola, alarivissä vas. Olavi Määttä, Johan Pätsi, Seppo Määttä ja Mikko Haataja. Aholat olivat pesäpallolijoita, muut pääasiassa yleisurheilijoita. Seppo Määtän takin rintamuksessa on Korouoma-aiheinen kangasmerkki. (Seppo Aholan kokoelma)

Elevara näytti yrittävän kääntää kehityksen kelkkaa. Lainaus hänen ensimmäisestä haastattelustaan Koillissanomissa 4.2.1967:

Aines on hyvää ja uskon, että seura nousee ensi kesänä Suomi-sarjaan. Siihen päästyämme otamme tietysti tavoitteeksemme mestaruussarjan. Lihavoimaa miehissä on, mutta jäykkyys tahtoo vaivata. Yritämme saada sen pois. Harjoitukset aloitetaan tavallisesti juoksulenkkeillä lumihangessa ja jatketaan hyppelyllä ja painonnostolla sisällä. Tällä tavalla hankitaan ns. pikavoimaa. Ohjelma jatkuu lujavauhtisella koripalloharjoituksella kahdeksan minuutin erissä ja näiden välillä pidetään neljän minuutin tauko. Lopuksi seuraa perusteellinen venytysvoimistelu.

Elevara halusi pesäpallomiehet myös tiukoille lenkeille, jotta peruskunto olisi vielä parantunut. Joissakin palloilijoissa Elevara näki aineksia yleisurheilijoiksi. Valmentajan ja valmennettavien toiminnan motiivit eivät täysin kohdanneet. Lopulta palloilijoiden ja Elevaaran välit tulehtuivat. Palloilijat kokivat harjoitukset jopa ”elukkamaiseksi rääkiksi”, kuten eräs historiikkiin haastateltu asian sanoitti.

Esimerkiksi Esko Aholaa Elevara ohjasi jopa kymmenottelijaksi; Ahola otteli kesällä 1973 tuloksena 5614.

Mikään huono ei pesäpalloilijoiden juoksukunto toki ollut. Toukokuussa 1967 Pyrinnön joukkue, josta puolet oli palloilijoita, voitti Oulun ympärijuoksussa erikoisjoukkueet II-sarjan kirkkaasti. Juoksijat olivat järjestyksessä Johan Pätsi, Esko Ahola, Olavi Määttä, Eero Ahola, Seppo Ahola, Seppo Määttä, Mikko Haataja ja Paavo Ahola.

Vielä toukokuussa 1968 Pyrinnön miesten joukkue aloitti kauden maakuntasarjassa. Se hävisi ensimmäisen ottelun melko selvästi Simolle. Viikkoa myöhemmin pyrintöläisten oli määrä pelata Rantsilassa, mutta joukkuetta ei saatu kokoon. Se merkitsi seuralle putoamista perussarjaan ja samalla käytännössä miesten pesäpallotarun loppumista. Oulun ympärijuoksuun 1968 osallistuneessa Pyrinnön joukkueessa, joka sijoittui B-sarjassa seitsemänneksi, ei ollut pesäpalloilijoita.

3.2. Lentopallo

Posion lentopalloilussa elettiin parasta aikaa noin neljännesvuosisata 1975–2000. Lentopalloa pelattiin toki jo sitä ennenkin pitäjällä kesäisin ulkokentillä ja talvikaudella pienissä koulujen ja nuorisoseuratalojen saleissa.

Palloiluharrastus sai kunnan vauhdit erillisten liikuntasalien rakentamisesta koulujen yhteyteen. Keski- ja kansalaiskoulu valmistui 1965. Lentopalloilun harrastajamäärä alkoi kasvaa tuntuvasti, kun lukio uusine liikuntasaleineen otettiin käyttöön 1975. Isossa salissa saatettiin pelata kahdellakin täysimittaisella lentopallokentällä, kun salin väliverho laskettiin alas. Pyrintö alkoi järjestää salissa ohjattuja lentopalloharjoituksia.

Pyrinnön lahjakkaat yleisurheilijat innostuivat uudesta lajimahdollisuudesta. Jouko Elevaaran vaatimaan harjoitteluun tottuneet urheilijat menestyivät pian myös lentopallossa. Monelle kesäisin yleisurheiluun keskittyvälle lentopallo sopi osaksi talviajan harjoittelua.

Sarjamuotoinen lentopalloharrastus Pyrinnössä alkoi miehillä 1973. Silloin seuran edustajat kävivät ensimmäisissä virallisissa sarjaotteluissa V-sarjassa. Vuonna 1973

Posion Pyrinnön miesten joukkue voitti 30.11.1975 Posion lukion uudessa salissa pelatussa nelossarjan ottelussa Hirvaan Sisun erin 3–1. Ennen ottelun alkua joukkue vastaanotti peliasut sponsorilta Posion Osuuspankilta. Asuja luovuttamassa pankin puolesta toimitusjohtaja Toivo Huotelin (vas.) ja pankinjohtaja Tuomo Kasurinen ja vastaanottamassa Pyrinnön puolesta joukkue ja Timo Korva. Pelaajat Rauno Ahvensalmi (3) Jari Säkkinen (7), Markku Määttä (11) Jari-Pekka Rontu (10), Timo Korvan takana Arto Puolakka, Juha Tikkanen (5), kyykyllään Pertti Tikkanen (6), Esa Säkkinen ja Hannu Säkkinen. (Sanomalehti Lapin Kansan arkisto)

aloittaneessa Pyrinnön miesten joukkueessa pelasivat Eero Ahola, Matti Ahola, Hannu Latvala, Arto Puolakka, Jari-Pekka Rontu, Esa Säkkinen, Hannu Säkkinen ja Jari Säkkinen. Lukion salin valmistumisvuonna 1975 miesjoukkue nousi IV-sarjaan. Pyrinnön naiset pääsivät sarjapeleihin ensimmäisen kerran 1976: silloin he olivat mukana III-sarjassa.

Miesten lentopallo sai heti alkuun hyvää taustatukea rovaniemeläisiltä lentopallomiehiltä Oiva Tapiolta ja Erkki Kuoksalta, jotka olivat Posiolla pitkällä työkomennuksilla. Ahkera harjoittelu ja konkarien neuvot auttoivat nopeasti sarjanousuun. Jo 1977 Pyrinnön miehet aloittivat III-sarjassa. Miesjoukkue vaihteli melko tiheään kolmosen ja nelosen välillä, koska joukkueen jäseniä lähti opiskelemaan, armeijaan ja töihin muualle. Muutaman kerran Pyrinnön miehet olivat lähellä edetä II-sarjaan.

Iso harrastajamäärä sai mitellä keskinäisestä paremmuudesta paikallisessa puulaakissa, jota kunnan liikuntatoimi järjesti. Esimerkiksi kaudella 1979–1980 lentopallopuulaakin A-sarjassa pelasi kuusi joukkuetta ja B-sarjassa kahdeksan joukkuetta. Molemmissa voiton vei liikelaitosten joukkue.

Puulaakipelit olivat hyvää harjoitusta Pyrinnön miesjoukkueen uusille pelaajille. Edustusjoukkue sai tarvittavia lisävoimia pois lähteneitten tilalle. Joukkueeseen tulivat Pasi Ahola, Rauno Ahvensalmi, Hannu Karasti, Jukka Karasti, Osmo Kreis, Mika Lahtela, Veli-Matti Lahtinen, Arto Manninen, Pekka Mertaniemi, Pentti Mertaniemi, Ari Mursu, Mikko Mäkelä, Markku Määttä, Ari Petrelius, Ari Ruokamo, Jukka Saarijärvi, Matti Saarijärvi, Juha Tikkanen ja Pertti Tikkanen. Pelaajajoukko koostui pääosin 1950-luvulla ja 1960-luvun alussa syntyneistä pelaajista. Alkuaikojen lentopallovalmennusta hoitivat Arto Puolakka, Esa Säkinen ja Hannu Säkinen.

Pyrinnön naisten lentopallo-osaaminen karttui 1970-luvun alkupuolelta lähtien. Innokas harrastaja oli opettajaksi Posiolle tullut Pirkko Heikkilä. Sittenkin kuusamolainut Kerttu Käkelä (s. Mantere) oli väliaikaisena opettajana kotikunnassaan Posiolla 1974–1976 ja vaikutti innokkaana lentopalloilijana jo silloin. Hänen nuorempi siskonsa Kaisa oli siinä Pyrinnön joukkueessa, joka aloitti ensimmäistä kautta naisten III-sarjassa vuonna 1976. Joukkueessa pelasivat lisäksi Pirjo Kultapuro, Anna-Liisa Meriläinen, Leena Mertaniemi, Aila Määttä, Anita Oivakumpu, Marjut Rontu, Tarja Saarela ja Irma Takkinen. Harjoituksia vetivät Pertti Latvala ja Arto Puolakka.

Myöhemmin naisten ringiin liittyivät muiden muassa Ulla-Maija Lahtinen, Maarit Manninen, Erja Mertaniemi, Anu Mikkola, Marjo Mikkola, Susanna Parkkisenniemi, Ulla Raatikainen, Seija Ruokamo, Merja Saarela, Maria Suikkanen ja Sorja Väyrynen. Naiset pelasivat vuosia tasaisesti III-sarjatasolla, ja kaudella 1983–84 joukkue nousi II-sarjaan. Seuraavana syksynä ennen uuden kauden alkua havaittiin, että opiskelemaan lähtijöitä on niin paljon, ettei II-sarjaan kannata lähteä vaan on tyydyttävä entiselle sarjatasolle.

Erkki E. Ronkainen muutti Kuusamosta Posiolle 1975 ja liittyi heti mukaan Pyrinnön urheilutoimintaan. Läheisimpänä lajina hänellä oli yleisurheilu ja suunnistuksen lisäksi lentopallo, jota hän oli harrastanut 1960-luvulta lähtien. Vähitellen hänen vastuualueikseen Pyrinnössä kertyi lentopalloon liittyviä tehtäviä, kuten tuomarointi, lentopallojaoston talous, yhteydenpito piiriin, tyttöjen lentopallovalmennus sekä vielä 2000-luvun alkupuolella lentopalloliiton määräyksestä naisten liigan erotuomaritarkkailutoiminta Kuusamossa. Ronkainen on ollut Kuusamossa myös lentopallomaaotteluissa rajatuomarina. Eniten aikaa hänellä kului omien lasten harrastuksen tukemiseen. Perheen kaikki kolme lasta innostuivat lajista ja menestyivät posiolaisjoukkueiden mukana SM-mitaleille saakka nuorimmaista Markoa lukuun ottamatta. Marko joutui hakemaan oman joukkueensa harjoitukset Kuusamosta kolmen talvikauden ajan, samalla kun hän opiskeli Posion lukiossa. Kahdella, kolmella harjoitusreissulla käyminen viikoittain Kuusamossa oli täyttä työtä myös kuljettajalle. Palkinto harrastuneisuudesta tuli vaihto-oppilasvuonna Unkarissa. Siellä Marko Ronkainen pääsi pelaamaan paikallisen yliopistojoukkueen mukana maan toiseksi korkeimman sarjataso joukkueessa.

Lentopallon säännölliseen juniorivalmennukseen Pyrinnössä ryhdyttiin 1970-luvun loppupuoliskolla. SM-tason tuloksia alettiin saavuttaa vuosikymmenen vaihteessa. Ensimmäisiä junioripoikia valmensivat Simo Ahola, Ari Petrelius ja Pentti Väisänen. Petrelius oli tärkein Pyrinnön lentopallovalmentaja 1980-luvulla. Hän on jatkanut valmennustöitä Rovaniemellä eri lajeissa ja seuroissa. Ari Mursu hoiti valmennusvastuuta A-poikiaiässä. Tyttöjen valmennus alkoi 1980-luvun alkupuolella. Siitä vastasi pääasiassa

Posion Pyrintö D-pojat voittivat SM-hopeaa vuonna 1982. Ylärivissä vas. Jyrki Ronkainen, Esa Ronkainen ja Kimmo Laatikainen, alarivissä vas. Jarkko Mursu, Kimmo Sarivaara, Mika Ronkainen ja Tuomas Kaukua. Seuralyhenteenä paidoissa on PoPy. (Kuva: Simo Ahola)

Posion Pyrintö D-tytöt voittivat SM-kultaa vuonna 1987. Kuvassa valmentaja Erkki E. Ronkaisen kanssa harjoituksissa ylärivissä vas. Anne Kortetjärvi, Sari Ronkainen, Mervi Pajuniva ja Berit Lahtela, alarivissä vas. Merja Määttä, Kirsi Soudunsaari, Suvi Tuomivaara ja Jaana Vesavaara. Mitalijoukkueen kokoonpano käy ilmi tekstistä. (Sanomalehti Kuriirin arkisto)

Erkki E. Ronkainen. Monet junioreiden vanhemmat olivat innokkaasti mukana seuran lentopallossa ja siten tärkeitä lopputulosten kannalta.

Ensimmäiset SM-mitalit Pyrinnön pojat saavuttivat 1982 ja tytöt 1987. D-pojat toivat Kaavilta hopean ja D-tytöt Vilppulasta kullan. Kaavilla kotijoukkue Kaavin Kaiku voitti loppuottelussa Pyrinnön erin 3–0. Erkki E. Ronkainen, jolla oli tapana kirjoittaa otteluista juttuja Koillissanomiin, selosti Kaavin turnauksen alkulohkon viimeistä, Pyrinnön jatkon kannalta ratkaisevaa ottelua vauhdikkaasti (ote):

Harvoin on nähty kentälle asettuvan niin päättäväistä posiolaisyhdistelmää kuin tällä tärkeällä hetkellä. Ensimmäinen erä oli armotonta kamppailua voitosta. Pyrinnön nelikko Esa ja Jyrki Ronkainen, Kimmo Laatikainen sekä Jarkko Mursu kamppailivat uhrautuvasti mitalin kiilto silmissään. Mahtavan pallorallin jälkeen joutui Kurikka antautumaan ensimmäisessä erässä pistein 15–10...

Poikien hopeajoukkueessa pelasivat Tuomas Kaukua, Kimmo Laatikainen, Jarkko Mursu, Yrjö Nikunlassi, Esa Ronkainen, Jyrki Ronkainen, Mika Ronkainen ja Kimmo Sarivaara. Esa Ronkainen oli tämän joukkueen paras tekniikkataituri. Valmentajat olivat Simo Ahola ja Ari Petrelius.

Vilppulassa tyttöjen kultajoukkueessa pelasivat Marja-Liisa Karjalainen, Anne Kortetjärvi, Merja Määttä, Sari Ronkainen, Kirsi Soudunsaari ja Jaana Vesavaara. Joukkuetta valmensi Erkki E. Ronkainen.

Nämä Posion Pyrintö D-pojat voittivat SM-kultaa 1988 kotikentällään. Takarivissä vas. Petteri Kummala, Mika Tuomi-vaara, Timo Kauranen, Raine Lonnakko ja valmentaja Ari Petrelius, alarivissä vas. Mikko Mursu, Jarkko Hiltunen, Juha Rinne ja Toni Majjala. (Kuva: Erkki Ahola)

Suomen urheilusäätiön Kansallis-Osake-Pankin urheilurahasto jakoi vuonna 1982 apurahoja muun muassa kahdeksalle seuralle. Niihin kuulunut Posion Pyrintö sai 5000 markkaa. Stipendin luovutustilaisuudessa KOP:n Posion konttorinjohtaja Mikko Mäkelä toivoi varoja käytettävän lentopallon juniorijoukkueiden kuluihin. Mäkelä oli Pyrinnön lentopallovaikuttaja ja kuului silloin miesten kolmossarjajoukkueeseen.

Pyrinnön juniorit voittivat 1980-luvulla kuusi SM-mitalia, mitä voi pitää suurena määränä suhteessa Posion väkilukuun. Lentopalloliitto rankkasi kahtena vuonna kahdeksankymmentäluvun lopulla Pyrinnön juniorilentopallossa neljänneksi koko valtakunnan seuroista. Esimerkiksi kaudella 1987–88 Pyrinnöltä eteni SM-lopputurnauksiin neljä joukkuetta, ja kymmenestä piirinmestaruudesta pyrintöläiset voittivat kahdeksan. Pyrintö hallitsi 1980-luvulla Lapin juniorisarjoja. Kun vuonna 1989 piirinmestaruudet aiemmasta poiketen jakaantuivat viidelle seuralle, Lapin Kansan uutisessa saatiin: Posion ylivalta oli vihdoinkin murentunut.

Kevään 1988 huipennus oli D-poikien SM-kulta kahdeksan joukkueen lopputurnauksessa. Posiolaisten tavoitteena oli neljän parhaan joukkoon pääseminen. Pyrintö eteni kuitenkin loppuotteluun ja voitti Teuvan Rivakan erin 3–1. Lopputurnaus pelattiin Posiolla lukion salissa. Lentopalloliitto olisi jo aikaisemmin kaksi kertaa myöntänyt Pyrinnölle SM-loppuotteluiden järjestämisoikeuden, mutta yhtä salia käyttämällä voitiin järjestää ainoastaan D-ikäisten lopputurnaus.

Parhaimmillaan Posiolla oli lentopalloilijoita 1980-luvulla parisen sataa. Sen verran saattoi lipun maksaneita katsojiakin saapua seuraamaan miesten kotiotteluita lukion salissa. Pyrinnön pelaajista monet valittiin piirin parhaiksi omassa ikäluokassaan. Junioreita pääsi edustamaan myös Lapin piiriä ja Pohjois-Suomea erilaisissa turnauksissa ja kalottiottelussakin Ruotsin Piitimessä. Marko Ronkainen on viimeisimpänä posiolaisena pelannut aluejoukkueessa, vuonna 2002 Savonlinnassa.

Pyrinnön C-poika Jani Ahola ja C-tyttö Sari Ronkainen voittivat sarjansa Lapin piirin tekniikkaleirillä 1989. Ronkainen ja Marja-Liisa Karjalainen sekä vuotta vanhempi Suvi Tuomivaara osallistuivat samana vuonna B-tyttöjen maajoukkueen katsastusleirille Kuortaneella. Tuomivaara valittiin maajoukkueeseen seuraavaksi kaudeksi, ja hän pelasi siinä muutaman edustusottelun.

Kevään 1990 jälkeen Kuusamon Pallo-Karhut houkutteli Pyrinnön neljä parasta B-tyttöä joukkueeseensa. Siitä seurasi, että Erkki E. Ronkainen lopetti Pyrinnön tyttöjen valmentajana ja muutenkin seuran lentopalloaktiivina. Kun poikia valmentanut Ari Petreliuskin muutti työn perässä Rovaniemelle, jäi lentopallo Posiolla melko vähiin.

Kauko Väinämö pelasi Pyrinnössä lentopalloa 1980-luvulla. (Kauko Väinämön kokoelma)

Erkki E. Ronkainen koulukeskuksen (lukion) salissa 30.8.2016. (Kuva: Erkki Ahola)

Samaan aikaan Posion uudet ikäluokat olivat pienemässä. Harrastajia myös siirtyi muihin lajeihin, kuten salibandyyn. Lentopalloharrastus Pyrinnössä hiipui 1990-luvun loppuun mennessä.

Lentopallouralla pisimmälle päässeitä Pyrinnön kasvatteja oli Arto Puolakka (s. 1958), joka Lapin Lukon kautta siirtyi Seinäjoen Maila-Jusseihin ja voitti siinä Suomen mestaruuden 1986. Marja-Liisa Karjalainen (s. 1974) nousi Kuusamon Pallo-Karhujen ja Haminan Arsin kautta Joensuun Prihosen liigajoukkueeseen keväällä 2001. Hän voitti joukkueessa Suomen Cupin ja sijoittui SM-liigassa hopealle kaudella 2001–02. Sari Manninen (s. Ronkainen, s. 1974) on pelannut Rovaniemellä ja Kuusamossa. Hänet pyydettiin Pallo-Karhujen naisten liigajoukkueen kakkosvalmentajaksi amerikkalaisvalmentajan avuksi, ja vuoden 2008 lopussa hän joutui johtamaan seuran liigapelejä päävalmentajan käydessä kotimaassaan.

Pyrinnön lentopallokasvatit ovat menestyneet hyvin myös muussa elämässä. Jatko-opiskelupaikkana monilla on ollut Oulu tai Rovaniemi. Valmistumisen jälkeen on ponnistettu työelämään ympäri Suomen ja jopa ulkomaille. Valmentajina ja ohjaajina toimineilla on ollut miellyttävää seurata niitä lentopalloilijoita, jotka jaksavat harrastaa lajiaan kuntoillen jopa vuosikymmeniä. Oulussa, jossa on runsaasti posiolaislähtöisiä, on jopa koottu harrastusjoukkueita Posiolla syntyneistä. Yksi Ouluun muuttaneista on Kauko Väinämö (s. 1969), joka valittiin lentopallon ylimmän sarjatason Mestaruusliigan toimintaa johtavan liigahallituksen puheenjohtajaksi 2014. Väinämö on Posion Pyrinnöstä urheilujärjestöjen luottamustehtävissä korkeimmalle edennyt henkilö. Lentopallouraa hänellä on Posion Pyrinnön lisäksi muun muassa Oulun Ettasta.

Vuonna 2004 Pentik Oy:n toimitusjohtajaksi valittu Pasi Pentikäinen oli Pyrinnön C-poikien joukkueessa kapteenina 1983 Muhoksella, kun joukkue voitti ikimuistoisessa ottelussa Suomen mestaruuden.

Erkki E. Ronkainen kuului Lentopalloliiton Lapin piirin johtokuntaan 1979–1985 ja liittovaltuustoon 1985. Pyrinnöstä lisäksi Hannu Säkkinen kuului piirin johtokuntaan 1976–77. Vuonna 1983 Pyrinnön Olavi Lehtiniemi, Erkki E. Ronkainen ja Esa Säkkinen palkittiin liiton pronssisella ansiomerkillä.

Luettelot Pyrinnön lentopallon SM-joukkueiden jäsenistä ja muista lajin menestyjistä on koottu historiikin liitteeksi numero 2 sivuille 203–204.

Pyrinnön palloilujaoston uusi puheenjohtaja Markku Lappalainen koetti vuonna 1992 alussa nostattaa jalkapalloilua, mutta Pyrinnön kaari V-divisioonassa jäi lyhyeksi. Kuitenkin jalkapallopuulaaki, jonka järjestämisen kunnan liikuntatoimi aloitti kesäisin jo 1980-luvulla, säilyi ja jatkuu edelleen 2010-luvulla.

Koripalloa Pyrinnössä pelattiin kilpailulajina lyhyen aikaa 1960-luvulla. Siinäkin innostajana oli keski- ja kansalaiskoulun liikuntasalin saaminen käyttöön syksyllä 1965. Lajin ottaminen Pyrinnön ohjelmaan nojasi siihen, että opettajat olivat perehtyneet siihen. Pyrinnön urheilutaloon hankittiin koripallokorit jo 1961.

3.3. Jääurheilu

3.3.1. Uusi suosikkilaji järjestäytyy

Yleisurheilun, hiihdon ja suunnistuksen lisäksi uutena lajina on jääkiekko. Tämä oli Posion Pyrinnön vuonna 1996 painetussa 50-vuotishistoriikissa vuosittaisten tulos- ja tapahtumapöytäkirjojen viimeinen lause vuoden 1996 kohdalla. Jääkiekon harrastajamäärä kasvoi vuosikymmenen lopussa suureksi. Suosio on säilynyt. Jääkiekkojaoston osuus Pyrinnön kaikkien jaostojen budjettien yhteissummasta on kasvanut yli 60 prosenttiin.

Järjestäytynyt harrastaminen Posiolla alkoi yksityisten keskustelujen ja keväällä 1995 pidetyn vanhempien kokouksen tuloksena. Parantuneet olosuhteet ja motivaatio kohtasivat synnyttämällä toimintaa. Laji oli nosteessa Suomen MM-kisamenestyksen ansiosta. Urheilukentän ja Maaninkavaarantien välille oli pystytetty helmikuussa 1994 uusi täysimittainen jääkiekkokaukalo.

Vanha Posion lionsklubin talkoilema kaukalo oli palvellut 1970–80-luvuilla uudesta kaukalosta noin sadan metrin päässä yläasteen ja Maaninkavaarantien välissä. Sitä ennen oli pelattu urheilukentän pohjoispäähän tehdyllä jääalueella. Pyrinnön vuosikokouksessa tammikuussa 1961 oli päätetty ryhtyä ajamaan sitä, että urheilukentälle saataisiin luistinrata.

Jääkiekon sarjapelaaminen aloitettiin Pyrinnössä luonnonjäällä kaukalossa, joka sijaitsi urheilukentän ja Maaninkavaarantien välissä. Kuva ottelusta Posion Pyrinnön ja Ranuan Peuran välillä 30.11.1996. (Sanomalehti Kuriirin arkisto)

Jääkiekko saavutti Pyrinnössä nopeasti lasten ja nuorten suuren suosion. Vapaa-aikatalo Pyrinnön sali täyttyi kauden päättäjaisissä 13.4.1997. (Sanomalehti Kuriirin arkisto)

Kevätkokouksessa 1996 valittu Pyrinnön palloilujaosto ryhtyi jääkiekkojaostoksi. Siihen kuuluivat Raimo Heikkilä puheenjohtajana sekä Pekka Ahola, Ari Heikkinen, Veli Karvonen, Mauri Leinonen ja Teuvo Peltonen. Ohjattu toiminta aloitettiin. Ensimmäisenä tavoitteena oli tarjota nuorille elämyksiä joukkueurheilussa. Tämä toimintakulttuuri osoittautui oikeaksi valinnaksi. Pyrittiin myös saamaan joukkueita Suomen Jääkiekkoliiton sarjoihin. Syystalvella 1996 ohjatussa toiminnassa oli 10–15-vuotiaita poikia jo noin 50. Ensimmäiset sekasarjaottelut pelattiin kaudella 1996–97 liiton alaisessa Lapin piirin luonnonjäsarjassa. Seuraavalla kaudella Pyrinnön sekasarjajoukkue voitti Lapin läänin aluemestaruuden ja D-joukkue tuli toiseksi Oulun läänin pohjoisen alueen luonnonjäälhokossa.

Alkuvuosien ehkä jopa tärkeimpänä toimintamuotona aloitettiin tammikuussa 1997 tytöille ja pojille liiton kehittämä niin kutsuttu Leijonaliiga-toiminta posiolaisena sovellutuksena. Se toteutti kasvatuksellisesti ja kansanliikunnallisesti hyvää periaatetta tarjota harrastusta koko kunnan alueella ja myös alle 10-vuotiaille. Leijonaliigan otteluissa kaikille lapsille annettiin peliaikaa saman verran. Otteluita järjestettiin eri kylillä suunnilleen kerran kuukaudessa. Lisäksi F- ja G-ikäiset pelaajat pääsivät turnaamaan naapuriseurojen kanssa.

Jaosto organisoitui heti alussa tehokkaasti. Valittiin toimitsijavastaava, kioskivastaava, mainosvastaava ja kuljetusvastaava ja koulutettiin tuomarit. Jokaisella joukkueella piti

olla johtajat, valmentajat ja huoltajat. Jaoston täytyi ryhtyä tarmokkaasti varainhankintaan, sillä varsinkin kuljetuksiin ja majoituksiin pelimatkoilla sekä tilojen vuokraamiseen tarvittiin paljon rahaa. Pelimatkat vaativat myös paljon aikaa kaikilta. Vuonna 1998 jaoston nimeksi tuli jääkiekkojaosto, ja palloilujaosto jäi toistaiseksi historiaan.

Suurimmaksi rahanlähteeksi jaosto sai Posion Muikkumarkkinat, joiden järjestämiseen se ryhtyi vuodesta 1999 lähtien. Ajatuksen toi jaoston puuhamiehille pitkäaikainen pyrintöläinen Jouko Ahola, joka oli todennut markkinapaikan loppusiivouksen olevan työlästä. Markkinoiden aikana torilla oli talkootöissä puolensataa jääkiekon ystävää. Muita tuloja saatiin muun muassa mainosmyynnistä, tienvarsien siivoamisesta keväällä, kiekkoliitteestä Koillissanomissa ja pelaajien äitien ottelujen aikana pitämästä kioskista. Pelaajien vuosimaksut pystyttiin pitämään hyvin kohtuullisina.

3.3.2. Avokaukalosta monitoimihalliin

Jääkiekkokenttää oli alussa käyttänyt pääasiassa kaukalopalloväki. Jääkiekkoharrastuksen laajentuessa seura alkoi kaivata kattoa pään päälle. Kesäkuussa 1997 kunnanhallitus käsitteli Pyrinnön palloilujaoston ensimmäistä ehdotusta jäähallin rakentamisesta. Jaoston suunnitelmissa oli luonnonjäähalli, jonka arvonlisäveroton kustannusarvio oli 2 285 000 markkaa. Tekojään rakentaminen toisessa vaiheessa olisi maksanut noin 900 000 markkaa. Kunnanhallituksessa jäähallia pidettiin kalliina ja tuottamattomana hankkeena, jonka toteuttaminen verovaroin ei ollut realistista lähinnä kunnan muiden raskaiden investointien takia. Myös hallin käyttökustannukset huolettivat. Kunnan tekninen toimi selvitti hankkeen kustannuksia, ja päättyi hieman jaoston esittämiä suurempiin summiin. Tekninen lautakunta ja sivistyslautakunta eivät pitäneet hallin toteuttamista lähivuosina mahdollisena.

Sitkeä jääkiekkojaosto teki lokakuussa 1998 hallista uuden ehdotuksen. Jaosto esitti hallia silloisen kaukalon paikalle eli urheilukentän ja Maaninkavaarantien väliin. Kunnanhallitus päätti, että kustannukset ja sijoituspaikka selvitetään vuoden 1999 aikana. Hallituksen jäsen Antti Hämeenniemi esitti, että halli tehtäisiin koulukeskuksen takana olevalle mäelle.

Kaukalossa taivasalla pelaaminen rajoitti osallistumista sarjoihin. Harjoitukset alkoivat usein siitä, että huoltajat ja ohjaajat puhdistivat jäältä lumet. Pakkasrajana pelaamiselle oli 18 astetta. Tammikuussa 1999 sää muistutti katetun jään tarpeesta vakavasti: jopa miinus 40:en kirinyt kylmyys pysäytti jääkiekkotoiminnan viikkojen ajaksi ja pakotti perumaan otteluja.

Kunnanhallituksen teettämässä uusissa suunnitelmissa hallin verottomat kustannukset saatiin puristettua noin 1,9 miljoonaan markkaan. Nyt kunnan päättäjät jo lämpenivät kunnan osallistumiselle hallin rahoitukseen sillä ehdolla, että kunta saisi hankkeelle valtionavustusta.

Joulukuussa 1999 Pyrinnön ylimääräinen yhteinen kokous yksimielisesti päätti seuran sitoutuvan hallihankkeeseen siten, että jääkiekkojaosto vastaa seuran rahoitusosuudesta enintään 600 000 markalla, josta 500 000 markkaa on talkootyön arvo ja 100 000 markkaa selvää rahaa. Pöytäkirjassa rakennuksesta käytettiin nimityksiä *jäähalli* ja

Pyrimön hankkimaa toista kuplahallia käytettiin jääliikuntaan ja -urheiluun yksitoista talvea 2000–2011. Kuva purkamista odottavasta hallista 12.5.2011. (Kuva: Reino Hämeenniemi)

katettu kaukalo. Seurassa oli tehty sisäinen sopimus siitä, että jääkiekkojaosto tasaa muiden jaostojen menetykset, jos seuralta tarvitaankin enemmän rahaa ja muiden jaostojen talous on vaarassa kärsiä.

Suomen Jääkiekkoliittokin lupaili avustusta, mutta rahoituspaketti jäi vaille valtionavustusta, ja hanke suli pois.

Jääkiekkojaosto kiirehti tässä jamassa ostamaan kohtuuhintaisen käytetyn, 74 metriä pitkän ja 38 metriä leveän kuplahallin Rovaniemeltä Lappisport Oy:ltä. Halli oli sitä ennen palvellut Espoossa. Se pystytettiin kunnan maalle Pyrimön entiselle juhannusalueelle lokakuussa 2000. Hallin pihan reunaan tuotiin kaksi parakkia sosiaalituloiksi. Rakennuttamistoimikuntaan kuuluivat seuran puheenjohtaja Veijo Karvonen, jääkiekkojaoston puheenjohtaja Veli Karvonen sekä jaoston varainhankintavastaavanakin toiminut Mauri Leinonen, joka joulukuussa palkittiin vuoden pyrintöläisenä. Ensimmäisen kerran kuplahallin jäälle päästiin pelaamaan muutama päivä ennen joulua.

Hallin kustannukset rahana ja talkootyönä yhteensä olivat 516 000 markkaa. Toimintakertomuksensa mukaan jääkiekkojaosto talkoili vuoden 2000 aikana yhteensä noin 13 000 henkilötuntia. Jäähallin siirrossa ja pystytyksessä jääkiekkojaosto teki omien laskujensa mukaan noin 2500 talkootuntia ja kesäkuussa perustettu kaukopallojaosto vastaavasti noin 600 tuntia. Jääkiekkojaoston vuosibudjetti oli 150 000 markan luokkaa. Seura luovutti hallin kunnalle, joka alkoi periä hallista käyttömaksuja. Kunta vastasi

pääosasta hallin ylläpidosta, mutta alkuun myös jääkiekko- ja kaukalopallojaostot joutuivat käyttämään siihen rahaa ja talkootyötä.

Hallilla alkoi runsas käyttö. Kaudella 2000–2001 pelkästään Pyrinnön jääkiekko-harrastajia ikäluokissa 1982–1994 oli noin 150. Lapin sarjapeleissä olivat mukana B-, D- ja E-ikäisten joukkueet. Lisäksi F-junioreilla oli turnaustyyppinen sarja ja sitä nuoremmilla Leijonaliiga. Vanhemmat toimivat erittäin aktiivisesti yhdessä tyttöjen ja poikien kanssa. Myös kaukalopallojaoston käynnistämä kaukalopallopuulaaki ja muut harrastajat saattoivat suojautua sisätiloihin.

Pyrinnön ensimmäisen ja vuoteen 2016 mennessä ainoan jääkiekon SM-mitalin toi B-juniorien joukkue maaliskuussa 2002 Savitaipaleelta. Joukkue voitti pronssia luonnonjäätjoukkueiden SM-turnauksessa, johon osallistui kuusi joukkuetta. Pyrinnön kokoonpanossa pelasivat Petri Aho, Petro Ahola, Heikki Ahvensalmi, Juho Haapsaari, Juho Kalliainen, Juho Karvonen, Timo Keskisimonen, Jaakko Lahtela, Matti Leinonen, Janne Luokkanen, Jussi Malkki, Kimmo Mikkonen, Hannu Määttä, Topi Oikarainen, Miikka Raistakka, Markus Tyni, Jani Uusitalo ja Jukka Ylisirniö. Valmentaja oli Pekka Ahola, joukkueenjohtaja Veli Karvonen ja huoltaja Reijo Lahtela. Muutamia pelaajista oli Taivalkoskelta. Joukkue sai Pyrinnön vuoden 2002 miesurheilijan palkinnon. Menestyksen taustalla kerrottiin olevan kova harjoittelu ja hyvä joukkuehenki. Monet joukkueen jäsenistä olivat pelanneet yhdessä viisikin vuotta, mutta tämän kevään jälkeen joukkue purkautui.

Samalla kaudella Pyrinnön lapsia ja nuoria pelasi myös F- ja G-ikäisten OK-liigassa ja D- ja E-ikäisten jääkiekkoliiton aluesarjoissa. Vuoden aikana jääkiekkojaosto aloitti ohjatun luistelukoulun ja maalivahtiharjoittelun. Luistelukoulun toisena järjestäjänä oli Posion seurakunta 2003–2013.

Pekka Aholan puheenjohtajakaudella jääkiekkojaoston sisällä syventyi ymmärrys, miten laajamittainen toiminta hallitaan. Nyt jokaiselle joukkueelle nimettiin omat vastuuvallmentajat ja ohjaajat, huoltajat ja johtajat, jotka huolehtivat harjoitusten ja ottelujen järjestämisestä. Jorma Varanka suunnitteli jääurheilun yhteishenkeä tukevan viirin, jonka kiekko-tähti-aihetta käytettiin myös pelipaidoissa.

Kuplahallin ongelmina olivat pohjan jäätyksen hitaus leutoina syksyinä ja kankaan repeily lumikuorman alla. Kun kauden alussa hallissa ei ollut jäätä, joukkueet kävivät harjoituksissa etupäässä Kuusamossa. Pyrintö palkkasi työllisyysvaroin miehiä pudottamaan hallin päältä lunta, mutta työ oli riskialtista. Kuplan päivät näyttivät luetuilta senkin takia, että viereen pystytettyä Pentik Oy:n logistiikkakeskusta oli tarkoitus laajentaa hallin suuntaan.

Vuodesta 2004 lähtien jääkiekkovoimat suuntasivat omat ja päättäjänsäkin ajatukset uudentyypiseen tekojäähalliin, joka palvelisi myös muita liikuntamuotoja sekä tapahtumajärjestäjiä. Pari vuotta myöhemmin hanke oli konkretisoitunut sen verran, että sijoituspaikaksi puhuttiin koulukeskuksen ja Pentikin välistä mäkeä. Hallia ideoi työryhmä, jota johti kunnanvaltuutettu Pentti Korva. Pyrinnön Veli-Matti Hautala keräsi uuden hallin rakentamisen puolesta satojen nimien adressin. Työryhmä selvitteli erityyppisten hallien kustannuksia ja ehdotti sijoituspaikaksi lämpölaitoksen viereistä suoaluetta Rantatien varressa. Apua saatiin myös Suomen Jääkiekkoliitosta, jossa laadittiin suunnitelmat Posion Jäähalli Oy:stä.

Pyrimnön D1-joukkue voitti sarjansa Lapin aluemestaruuden 2015. Lopputurnaus pelattiin kotihallissa 28. maaliskuuta. Edessä maalivahti Kristiina Ruokamo. Muut pelaajat eturivissä vas. Toni Ruokamo, Viljami Karjalainen, Arttu Soudunsaari, Markus Ahola, Jere Alaste, Nico Oikarainen ja Konsta Hiltunen sekä takarivissä vas. Jyri Sääsکیlahti, Ville Sarajärvi, Valteri Ruokamo, Roni Oikarainen, Sami Karjalainen, Sini Karjalainen, Juuso Airisniemi ja Erno Virtanen. Aikuiset taustajoukoissa vas. Pekka Ruokamo, Tatu Airisniemi, Marko Alaste, Rami Oikarainen ja Eino Soudunsaari. (Kuva: Erkki Ahola)

Lahjakas jääkiekkoilija Sini Karjalainen (s. 1999) valittiin Suomen naisten maajoukkueeseen kesällä 2016. Hän aloitti kasvattajaseurassaan Posion Pyrimnössä ja siirtyi Rovaniemen Kiekon kautta Team Kuortaneen joukkueeseen. (Kuva: Erkki Ahola)

Jääurheilu joutui osalliseksi posiolaisesta arvokeskustelusta, jonka kärjekkäimmät osallistajat aikaansivat vastakkainasetteluakin. Jäähallia vastustettiin esimerkiksi sillä perusteella, että uimahallin tarve olisi suurempi. Kriittisten joukkoon kuului myös kunnan viranhaltijoita, joiden kanta ei kuitenkaan tullut julkisuuteen. Kunnan päättäjien arvostus lajia kohtaan vaikuttaa parantuneen vuoden 2002 aikana. SM-menestyksellä varmasti oli siihen osansa. Jääkiekkojaoston puheenjohtaja Pekka Ahola kirjoitti vuoden 2002 toimintakertomukseen: *Paikkakunnan päättäjien nihkeä suhtautuminen lajiin ja sen harrastajiin näytti toimintavuoden aikana sulaneen lähes olemattomiin. Lajin harrastajapiiri on vahvasti sitoutunut siihen ajatusmaailmaan, että laji kuuluu paikkakunnan urheilutarjontaan ja sen tuomat mahdollisuudet myöskin jatkossa tulee turvata niiden edellytysten mukaisesti jotka laji itselleen asettaa.* Sen sijaan jaoston toimintakertomuksessa 2004 Ahola moitti kunnan taloussuunnitelmaan merkityn hallimäärärahan pienuutta ja hankkeen vastustajia. *Joillakin tahoilla on ilmaistu jopa julkisesti jyrkkä vastustus koko lajia ja sen harrastajia kohtaan ja oltu valmiita naulaamaan viimeinen naula jääurheilun arkuun,* Ahola kirjoitti.

Hallin odottaessa itseään Pyrinössä aloitettiin naisten luistelukoulu ja harrastekiekko kaudella 2008–2009. Aktiivisia naispelaajia oli 12 ja lisäksi harrastukseen tutustujia koko joukko. Mikko Papinahon valmentamat naiset pelasivat harjoitusotteluja E-98-joukkueen kanssa ja yhden myös Kuusamon naiskiekkoilijoita vastaan. On huomionarvoista, että lasten ja nuorten harrastus oli laajentunut myös aikuisten harrastukseksi. Pyrintö järjesti 2009 ensimmäisen aikuisten jääkiekon pitäjänmestaruusturnauksen Boston-cupin. Sen voitti kaukalopalloon erikoistunut Lada Toljatt, joka samana vuonna rekisteröityi omaksi seurakseen nimeltä LT-Posio ja keskittyi jääkiekkoon. Pyrintö ryhtyi Napapiirin Pantterien ja Kemijärven Kiekon kanssa yhteistyöhön. Sen myötä Posion kiekkojunnut pääsivät Rovaniemellä ja Kemijärvellä jälle aiemmin kuin kotikuplassa. Jääkiekkojaostoa johti näinä vuosina Jani Ahola, joka työskenteli kunnassa teknisenä johtajana.

Lopulta kunta sitoutui rakentamaan jäähallin, tai monitoimihallin, niin kuin sitä myös kutsuttiin. Kunnan rakennusmestari Jorma Varangan laatimilla suunnitelmilla oli mahdollista tehdä edullinen monikäyttöinen halli. Kunnanjohtaja Mika Riipi oli vankasti hallin kannalla; hänen tapansa oli peräänkuuluttaa rohkeutta kehittää palveluja ja investoida vaikeanakin taloudellisena aikana.

Kunnanvaltuusto hyväksyi investoinnin talousarviokokouksessaan joulukuussa 2010 äänin 18–9. Pääkysymykseksi sen jälkeen jäi rakennuspaikka. Vaihtoehtona oli jopa keskustajaman vanha tori. Ajatus oli siirtää toritoiminta taajaman päätien varteen TB:n kylmäasemaa vastapäätä; kaavaudistuksessa siihen osoitettiinkin uusi alue torikaupalle.

Tammikuussa 2011 kunnanhallitus päätti, että halli sijoitetaan koulukeskuksen ja Pentikin väliselle mäelle. Jääurheilijoiden henki oli korkealla. Posiolainen Lada Toljatt menestyi kaukalopallon Lappi-sarjassa; seuraavana syksynä se aloitti jääkiekon III divisioonan Lappi-liigassa. Harjoitusjäähallin rakennustyöt alkoivat toukokuussa 2011, ja halli saatiin koekäyttöön huhtikuussa 2012. Ensimmäinen monitoimitilaisuus hallissa oli 1.9.2012, jolloin Pyrintö järjesti Vattenfall-seuracupin finaali-iltaohjelmaksi Juha Tapion konsertin. Liput maksoivat 25 euroa.

Hallin kustannukset olivat noin 1,4 miljoonaa, josta valtion tukea oli noin 400 000 euroa. Kuplahallin kankaan kunta myi paloina kierrätyskäyttöön.

Posion Pyrinnön ja Lada Toljattin jääkiekon kotiottelut ovat olleet yleisön suosiossa. Suurimpia jääkiekkujuhlia on ollut Pyrinnön D1-ikäisten Lapin aluemestaruusvoitto 28.3.2015. Kotikentällä pelatun lopputurnauksen finaalissa Pyrintö voitti Rovaniemen Kiekon joukkueen rökälemäisesti 10–1. Katsojia oli noin 150. Pyrinnön maalivahtina pelasi Kristiina Ruokamo, hyökkääjinä Markus Ahola, Jere Alaste, Konsta Hiltunen, Sami Karjalainen, Viljami Karjalainen, Nico Oikarainen, Toni Ruokamo, Arttu Soudunsaari ja Erno Virtanen sekä puolustajina Juuso Airisniemi, Sini Karjalainen ja Valtteri Ruokamo ja Ville Sarajärvi. Joukkueeseen kuuluivat kauden aikana myös Roni Oikarainen, Roosa Ruokamo ja Jyri Sääskilahti.

Kaudella 2015–16 Pyrinnöllä oli kolme juniorijoukkuetta: F2-, E2- ja C2-juniorit. Niitä valmensivat Pasi Ruokamo, Pasi Sarajärvi ja Tatu Airisniemi. F2-joukkue pelasi leijonaliigassa 31 ottelua, joista se voitti 24. Joukkue voitti myös lopputurnauksen. E2-joukkue sijoittui aluesarjassa omalla tasollaan syyskauden alkusarjassa ensimmäiseksi ja kevätkauden jatkosarjassa kuudenneksi. C2-joukkueen sijoitukset aluesarjan lohossa olivat syyskaudella viides ja kevätkaudella kuudes. Lada Toljatt sijoittui kaudella Lappi-liigassa kuudenneksi. Kaudeksi 2016–2017 Lada ei lähtenyt sarjaan.

4. HIIHTO

4.1. Kylmiltään ladulle

Mauno Selkälä tyypillisessä hiihtovarustuksessa 1950-luvulla. Suksissa on niin sanotut rotanloukkusiteet. (Posion Pyrinnön arkisto)

Ensimmäisten Posion Pyrinnön hiihtokilpailun on kerrottu olleen huhtikuussa 1946 perustamiskokouksen jälkeen. Jos tieto pitää paikkansa, ladun on pitänyt olla valmiina ennen kokousta. Se ei ollut välttämättä kilpailua varten tehty. Murtomaahiihtäminen oli tuohon aikaan ennen muuta keino päästä paikasta toiseen. Suksilla mentiin töihin, kalalle ja metsälle, asioille ja kyläilemään.

Pyrinnön tekemät harrasteladut sijoituivat Aholasta itään ja koilliseen päin Karitunturille saakka varmaankin siitä syystä, että niillä suunnilla maasto oli sopivan vaihtelevaa eikä haittana ollut maanteitä eikä tuiskualttiita järvenselkiä. Pyrinnön hiihtokilpailujen keskuspaikkana oli aluksi urheilukentän itäpäässä kaksi toisiinsa liitettyä parakia, joita sanottiin myös Veljeshoviksi, ja sen jälkeen urheilutalo.

Vanhin seuran arkistossa säilynyt omia hiihtokisoja koskeva dokumentti kertoo, että 15. helmikuuta 1948 pidetyissä hiihdoissa Pyrintö ja kuusamolainen Vasaraperän nuorisoseura kilpailivat kauppias Aatami Huutolan lahjoittamasta kiertopalkinnosta. Hiihtomatkana oli miehille 15 ja naisille noin 4,5 kilometriä. Viikkoa myöhemmin Pyrinnön kolme miestä osallistui kaksipäiväisiin Lapin piirinmestaruushiihtoihin Kittilän Isonvaaran maastossa. Yleisellä 30 kilometrillä Veikko Selkälä oli 12:s, Veikko Mursu 27:s ja Eino Metso 34:s. Viestissä sama kolmikko oli yhdeksäs eli viimeinen.

Seuran oma paikalliskilpailukausi alkoi vasta vuodenvaihteen jälkeen. Alkuvuosina paikalliskisoihin osallistumista rajoittivat huonot kulkuyhteydet ja se, että miehiä oli kiinni toisilla paikkakunnilla savotoissa ja muissa ansiotöissä. Huonot kulkuyhteydet tosin merkitsivät sitäkin, että ihmiset olivat tottuneet hiihtämään. Osanottajapulaan lienee ollut vaikuttamassa myös se, ettei urheiluseura vielä ollut saavuttanut asemaa kisojen ykkösjärjestäjänä; nuoriso- ja maamiesseurat pitivät edelleen suosittuja hiihtoja yleisurheilukisoja. Pyrinnöstä käytiin kilpailuissa hyvin vähän naapuripaikkakuntia kauempana. Koko Posiolla oli vain alle 20 moottoriajoneuvoa vielä 1950-luvun alussa.

Seuran oma paikalliskilpailukausi alkoi vasta vuodenvaihteen jälkeen. Alkuvuosina paikalliskisoihin osallistumista rajoittivat huonot kulkuyhteydet ja se, että miehiä oli kiinni toisilla paikkakunnilla savotoissa ja muissa ansiotöissä. Huonot kulkuyhteydet tosin merkitsivät sitäkin, että ihmiset olivat tottuneet hiihtämään. Osanottajapulaan lienee ollut vaikuttamassa myös se, ettei urheiluseura vielä ollut saavuttanut asemaa kisojen ykkösjärjestäjänä; nuoriso- ja maamiesseurat pitivät edelleen suosittuja hiihtoja yleisurheilukisoja. Pyrinnöstä käytiin kilpailuissa hyvin vähän naapuripaikkakuntia kauempana. Koko Posiolla oli vain alle 20 moottoriajoneuvoa vielä 1950-luvun alussa.

Esimerkiksi vuonna 1951 sunnuntaisin järjestetyissä jäsentenvälisissä hiihdoissa Aholassa oli vain kintaallinen osallistujia. Kestävyysurheilija opettaja Heikki Rapo

(s. 1926) jätti miesten sarjassa monta kertaa Veikko Selkälän (s. 1923) – seuran perustajajäsenen Juha (Juho) Selkälän pojan – kakkoseksi. Rapollakaan ei ollut autoa, joten hän kävi kisoissa ilmeisesti hiihtämällä Lehtiniemestä Posion keskusta Aholaan ja takaisin. Rapo oli myös innokas esiintyjä Pyrinnön ja Lehtiniemen nuorisoseuran iltamissa. Huhtikuussa 1951 pidetyissä *Posion kunnan mestaruushiihdoissa* miesten nopeimmat olivat Rapo, Veikko Mursu ja Erkki Kynsijärvi ja naisten ykkönen Lahja Mursu. Pyrintö, joka hiihdot lieenee järjestänytkin, lahjoitti niihin kiertopalkintoja. Seura myös kannusti lahjoittamallaan pokaalilla kouluja ahkeroimaan kansanhihtosuorituksia.

Vuonna 1955 Pyrinnön järjestämissä pitäjänmestaruushiihdoissa parhaat naiset olivat Eila Määttä, Kaija Karhunen ja Hilikka Huovinen ja miehet Arvo Määttä, Veikko Mursu ja Martti Määttä. Seuraavana vuonna vastaavasti Eila Määttä, ilmeisesti naisten sarjan ainoana osanottajana, sekä Esko Airisniemi, Helge Kuosmanen ja Lauri Määttä.

Viisikymmentäluvun mittaan hiihtourheilun harrastaminen lisääntyi, ja vuosikymmenen lopussa pitäjänmestaruuskisoihin osallistujia oli jo satakunta.

Reino Paloniemi kirjoitti Pyrinnön julkaisemiin Posion Sanomiin numero 3/1983 Veikko Selkälän kisakokemuksia:

Veikko Selkälä muistaa hiihdetyn kovia kilpailuja milloin Luusuassa, milloin Viirillä, Vasaraperässä ja Auttissa. Voittojahan kilpailuista tuli, mutta koville se otti. Sillä harjoitusta ei liioin tullut ja kilpailuun lähdettiin aina lähes ' kylmiltään', täysin harjoittelematta. Tuskin säännöllistä harjoitusta oli vastustajillakaan. Kerran Viirillä kilpailtaessa jouduin lujille Olavi Ellosen kanssa 20 km:llä. Ellonen oli sotaväessä Lapin rajassa ja kuului majuri Eero Naapurin 'treenausporukkaan'. Ellonen oli kunnossa, mutta äärimmilleen pinnistäen voitin tuon hiihdon. Toisen kerran jouduin lujille Vasaraperän nuorisoseuran Ilmari Aikkilan kanssa Posiolla, mutta voitto tuli silloinkin. – Hiihtäjän sukunimi oli oikeasti Elonen.

Puoli vuosisataa Pyrinnössä toiminut Ali Tuomivaara aloitti kilpahiihtouran Pyrinnön kisoissa keväällä 1953. Hän oli alle 14-vuotiaiden sarjassa 3 kilometrin matkalla neljäs. Pyrintöläinen-lehti 2005 siteerasi hänen kuvaustaan kisareissusta seuraavasti: *Ensimmäisiin hiihtokilpailuihini tulin hiihtämällä ja olin tullessa setäni luona yötä. Sunnuntaina sitten hiihdettiin kilpaa ja kilpailujen jälkeen illalla hiihdin noin 20 kilometrin matkan kotiini Livonniskaan. Hiihtoreitti kävi lähellä Vaskonjärveä, ja kilpailukeskus oli Veljeshovilla.*

Tuomivaara voitti monet palkinnot 1960-luvulla muun muassa piirikunnallisten Karitunturin hiihtojen päämatkalla 50 kilometrillä.

4.2. Hiihdon nousu ja lasku

Hiihdon harrastaminen nousi 1960-luvulla suosioon suurten ikäluokkien varttuessa. Kansanhihdoissa, joissa kilpailtiin suorituksilla asukasta kohden, Posion kunta sijoittui monena vuonna kokoluokassaan valtakunnan kärkipäähän. Paikallisesti kansaa innostivat hiihtämään Pyrintö ja muut seurakunnat – reserviläisjärjestötkin niin kuin aikoinaan suojeluskunta – sekä työssään koulujen opettajat ja kunnan palkkaama raittius- ja nuorisohjaaja. Pyrintö järjesti hiihtokilpailuja myös sivukylillä. Liikunnan

Pyrinnön puheenjohtajana vuosina 1959-1962 ollut opettaja Olavi Myllylä oli tärkeä hiihtokasvattaja ja urheiluseuran hiihdon kehittäjä. Kuvassa Myllylä (takana aurinkolasit päässä) on tuonut oppilaitaan retkelle Karitunturille. (Olavi Myllylän kokoelma)

tiedostettiin kohottavan kansanterveyttä ja kuntalaisten yleistä hyvinvointia. Koululaisille kansanhiihtojen järjestäminen jatkuu yhä 2010-luvulla.

Kunta alkoi vastata Karitunturin ladusta, joka palveli pääasiassa keskustaajaman asukkaita, vuonna 1959. Esimerkiksi vuonna 1965 kunta järjesti sen aukaisuretken neljä viikkoa ennen piirikunnallisia kisoja. Kahdentoista hengen letkan johtajana huhki 68-vuotias Juha Selkälä. *Latua alettiin heti sunnuntaina käyttää innokkaasti hyväksi, ja aukaisuryhmän palatessa saapui sitä vastaan runsaasti hiihtäjiä*, Koillissanomat kertoi. Latureittiä tarvitsi raivata lähinnä vain oksia katkomalla. Menomatka oli raskas. Urheilukentältä on Ison Karitunturin huipulle lähes 170 metrin korkeusero.

Kuusikymmentäluvulla Pyrinnön valtakunnan tasolla

Posion Pyrinnön 1960-luvun lahjakkain mieshiihtäjä Kustaa Kaukua Koillissanomien urheilu-uutisessa 26.3.1962.

menestyneitä hiihtäjiä olivat Kustaa Kaukua, Pertti Mourujärvi sekä Raija Lehtoniemi, Tuula Toivonen ja Sirkka Tuomivaara. Viimeksi mainittu oli edellä mainitun Ali Tuomivaaran sisar. Tyttökolmikko voitti 1966 Lahdessa nuorten SM-kisoissa 16–18-vuotiaiden 3 kertaa 3 kilometrin viestipronssin. Tuomivaara kovalla ankkurihihdolla ratkaisi mitalin; hänen hiihtoaikansa oli osuuden ja samalla koko viestin toiseksi paras. Henkilökohtaisella viitosella hän sijoittui viidenneksi. Pyrinnön hiihtojaoston puheenjohtajana ja nuorten hiihtäjien valmentajana oli Kustaa Kaukua. Sirkka Tuomivaara valittiin vuoden 1966 Pyrinnön parhaaksi urheilijaksi. Seuraavan vuoden SM-kisoissa Vetelissä Tuomivaara hiihti neljänneksi, ja Pyrinnön viestijoukkue (Tuomivaara, Toivonen, Leena Määttä) oli 14:s.

Pertti Mourujärvi oli varusmiespalveluksessa rajajääkärimiehenä, kun hän voitti ampumahiihdossa varusmiesten sarjan Puolustusvoimain mestaruuden Hämeenlinnan Aulangolla vuonna 1964 pidetyissä kisoissa. Matka oli 12 kilometriä, ja kahdella ampumapaikalla Mourujärven kaikki laukaukset osuivat tauluihin. Ruotuväki-lehti kertoi, että Mourujärvi harmitteli saadessaan kunniapalkinnoksi uudet kilpasukset, sillä hän oli hankkinut sellaiset itse viikkoa aikaisemmin! Lapin piirinmestaruuskisoissa Mourujärvi hiihti 15 kilometrillä hopealle. Pyrintö palkitsi Mourujärven seuran vuoden 1964 parhaana urheilijana. Lapin Rajavartiostokin palkitsi Mourujärven saapumiseränsä parhaana sotilaana. Miehen kilpailu-ura jatkui vuosikymmenen lopulle. Vuonna 1968 hän osallistui ampumahiihdon olympiakatsastuksiin.

Mourujärvi, Ali Tuomivaara ja Johan Pätsi kävivät marraskuussa 1964 Saariselällä kahdeksanpäiväisellä Lapin piirin hiihtoleirillä. Matka tehtiin Pätsin Simcahenkilöautolla. Majoitus oli Hiihtoliiton majalla Kiilopäällä, ja leirin päävalmentaja oli Martti Virikko. Perinteisissä uudenvuoden aaton kisoissa Ounasvaaralla Mourujärvi voitti yleisen 15 kilometrin kilvan ja Tuomivaara oli 12:s.

Näiden vuosien kovimpia mieshiihtäjiä Pyrinnössä olivat aiemmin mainittujen lisäksi Esko Airisniemi, Juhani Lehtoniemi, Olavi Määttä, Reino Pätsi ja Martti Riihiniemi. Naisista kilpailujen kärkitiloille sijoittuivat usein muiden muassa Marja-Leena Manninen, Mirja Määttä ja Rauha Määttä.

Kustaa Kaukua oli urheilijana todellinen lahjakkuus, joka ylsi lähelle valtakunnan huippua ilman varsinaista valmennusta. Hän harrasti myös yleisurheilua. Hiihdossa hänen neuvonantajansa ja tukijansa oli ennen kaikkea metsäteknikko Heikki Konttinen. Tämä oli itse 1950-luvulla Pyrinnön kärkipään hiihtäjiä ja jatkoi 1960-luvulla veteraanikilpailijana. Kaukuan posiolaisia hiihtokavereita olivat muiden muassa Pertti Mourujärvi sekä Eero Rinne, joka edusti Kuusamon Erä-Veikkoja. Kaverukset kannustivat toisiaan ja jännittivät toistensa pärjäämistä.

Rinne oppi hyväksi voitelijaksi. Vuonna 1960 Lahdessa nuorten SM-kisoissa hän tavan mukaan laittoi kuntoon Kaukuan ja omat suksensa, joita he sitten menivät kokeilemaan maastoon. Kaukua kehui, että kylläpä on makea keli! Stadionilla Erä-Veikkojen joukkueenjohtaja puhdistutti Rinteen sukset, koska hän ei luottanut tämän voiteluun. Joukkueen oma huoltaja laittoi sukset. Kaukuakin hätäntyi tilanteessa kaapimaan voiteensa pois. Rinteen neuvosta hän yritti kuitenkin itse voidella uudelleen alkuperäisellä tavalla. Välineenä oli yksinkertaisesti korkinpala, jolla voide piti saada levitettyä tasaiseksi kalvoksi. Kilpailu 17–18-vuotiaiden sarjassa oli hyvin tasaväkinen.

Kaukua sijoittui 11:nneksi ja Rinne 28:nneksi. Rinteen voitelulla Kaukua olisi voinut ylittää mitalille. Kilpailun voitti Manne Liimatainen, jonka ura vei Sapporon talviolympialaisiin (1972) asti.

Samana vuonna Kuusamon kansallisissa ja Posion pitäjänmestaruushiihdoissa Kaukua voitti ikäluokkansa kympin ylivoimaisesti. Kesän korvalla 31. toukokuuta Kaukua oli yksi niistä 27 oppilaasta, joille ojennettiin Pyrinnön urheilutalon salissa ensimmäiset Posion keskikoulun päästötodistukset. Kaukuan koti oli Livonniskalla, mutta hän asui kouluviikot Posion keskustassa Konttisilla. Kaukua jatkoi opiskelua oppikoulussa Kuusamossa ja lähti myöhemmin lukemaan lakia. Vuonna 1962 hän voitti 19–20-vuotiaiden piirinmestaruuden Misissä ylivoimaisesti. Hän kirkasti Lahdessa valtakunnallisissa oppikoulujen mestaruuskisoissa edellistalven pronssin hopeaksi. Maaliskuussa oli vuorossa nuorten 15 kilometrin voitto Ounasvaaran kisoissa ajalla 52.11. Perässä tullut Manne Liimatainen jäi kakkoseksi 16 sekunnin erolla. Kaukua palkittiin Pyrinnön vuoden 1962 parhaana urheilijana. Kolme vuotta myöhemmin hänet valittiin seuran hiihtojaoston puheenjohtajaksi.

Vuonna 1977 oululainen varatuomari Kustaa Kaukua voitti Euroopan lakimiesten hiihtomestaruuden Länsi-Saksan Oberammergauissa. Hiihdot järjestettiin urheilujuridiikkaa käsitelleen kongressin yhteydessä.

Posion Pyrintö aloitti Karitunturin hiihtojen järjestämisen 7.4.1957. Tällöin oli varsinainen Karitunturin hiihto eli noin 50 kilometrin kilpailu sekä koko perheen 25-kilometrinen laturetki, jossa hiihdettiin Pyrinnön urheilutalolta Karitunturille ja eri reittiä takaisin. Kilpailun voitti Pyrinnön puheenjohtaja Valtteri Kunnari. Laturetken ja kilpailun puolikkaan reittinä (25 km) oli urheilutalo – Nilovaara – Kuoppavaara – Matalavaara – palovartion puhelinlinjaa pitkin Pikku Karitunturiin – Iso Karitunturi – takaisin Pikku Karitunturiin – Ahmanpesä – Karkuvaara – Karkujärvi – Karkuvaara – Karkujärven eteläpää – Nilojoen myllytammi joen niskalla – Kotivaara – urheilutalo. Puhelinlinja johti Posion–Kuusamon tieltä Kirintövaarasta Karitunturin lähes puuttomalle laelle. Siellä oli ja on edelleen palovartiomaja, jonka metsähallitus rakensi 1930-luvulla ja joka palveli hiihtäjiäkin tuulensuojana ja taukotupana. Ahmanpesä oli pieni retkeilymajaksi omittu entinen metsätyökämpä Karitunturin juurella Ahmajärven eteläpäässä.

Karitunturin hiihdoista kehkeytyi yleensä kaksipäiväinen laturetki- ja kilpailutapahtuma, joista toinen päivä huipentui miesten yleisen sarjan 50 kilometrin kilpaan. Ennen huhtikuun 1959 hiihtoa Koillissanomissa annettiin osallistujille ohjeita: *Kilpailijoille ja hiihtäjille on varattu kahvia ja voileipiä Karitunturin palovartijan kämpälle. Tästä syystä ei omien eväiden kuljettaminenkaan ole välttämätöntä. Latu on myöskin hyvässä kunnossa, sillä Aholan ja Karitunturin väliä on jatkuvasti hiihdetty talven aikana.*

Matkaan lähtijöiden on syytä muistaa, että mikäli sattuu karkeahko keli, joka muuten on keväällä aina tarjolla, niin silloin pitäisi sukset voidella hyvin, sillä se estää suksien kulumista. Hyvä on myöskin varata voiteita mukaan siltä varalta, että niitä voi matkan varrella lisäillä.

Vuoden 1961 kisoissa 50 kilometrin päämatkalle lähti kuusi miestä, joista vain kaksi jaksoi maaliin. Koillissanomissa kerrottiin, että Kustaa Kaukua johti nuorten

15 kilometrin kilpaa, kunnes kaatui ja mursi suksensa. Muutaman minuutin kuluttua perässä tuli Eero Rinne ja antoi Kaukualle oman suksensa. Kaukua kerkesi maaliin kolmanneksi nopeimpana.

Huippukunnossa ollut Pertti Mourujärvi voitti 10.–11. huhtikuuta 1965 pidetyissä kisoissa sekä 15 että 50 kilometrin matkat. Aika jälkimmäisellä oli 2.38,22. Jo kaksi vuotta aikaisemmin Mourujärvi oli ollut haka 15 kilometrin kisan yleisessä sarjassa, vaikka oli kuulunut vielä nuorten ikäluokkaan.

Karitunturin hiihdot lopetettiin kertaalleen vuoteen 1966, kun kilpailukalenterissa alkoi olla tungosta Pyrinnön aloitettua omien kansallisten kisojen pitämisen. Kuitenkin jo vuonna 1968 seura järjesti *kansalliset Karitunturin hiihdot*, joihin kuului myös viestejä.

Ensimmäiset kansalliset hiihtokilpailut Pyrintö piti 29.–30.2.1964. Kansallisen tason mahdollisti se, että Pyrintö oli päässyt hiihdossa luokkaseuraksi, aktiivisuuden ja saavutusten perusteella pisteytettynä. Hiihdot olivat kaksipäiväiset. Osallistujia oli Koillissanomien julkaisemien tulosten mukaan ainakin Posiolta, Kuusamosta, Taivalkoskelta, Ranualta, Kemijärveltä, Rovaniemen maalaiskunnasta, Pelkosenniemeltä ja Tyrnävältä. Hiihtäjiä oli kaikkiaan vähänlaisesti, mihin vaikutti ainakin se, että samaan aikaan oli hiihdot muun muassa Oulussa ja Rovaniemen maalaiskunnan Nammassa. Miesten sarjassa sekä 15 että 30 kilometrin kilpailun voitti Kuusamon Erä-
Veikkojen Vilho Ojala. Naisten 5 kilometrillä paras oli saman seuran Kirsti Karvonen. Pyrinnön Pertti Mourujärvi oli 15 kilometrillä toinen ja Johan Pätsi 30 kilometrillä kolmas. Ali Tuomivaara oli molemmilla matkoilla neljäs. Yleisöä Pyrinnön kilpailuissa oli kohtalaisesti. Sunnuntaina yhden katsojan suksisauvan piikki teki Vilho Ojalalle poskeen haavan, ja mies joutui käymään sairaalassa paikattavana.

Kauden 1966–67 alkaessa Pyrinnön nuorista hiihtäjistä kaksi kuului ensimmäiseen luokkaan, 12 toiseen luokkaan ja yhdeksän kolmanteen luokkaan Lapin piirin tekemässä luokituksessa. Marraskuussa 1966 hiihtojaosto päätti kauden ohjelmaksi seuraavaa: ladunraivaus- ja kunnostustalkoot 27.11., avaushiihdot 12.12., osallistuminen maakuntahiihtoihin 6.1., kolmeosaiset sarjahiihdot Livolla, Hyväniemellä ja Mourussa kevättalven kuluessa, kansalliset hiihtokilpailut 25.–26.2., *perinteelliset Karitunturin hiihdot* 18.–19.3., pitäjänmestaruushiihdot maaliskuussa, ampumahiihtokilpailut 2.4. reservin aliupseerien ja -upseerien kanssa *mikäli he tulevat mukaan*, kylien väliset juniorien sekaviestihiihdot maaliskuussa, osallistuminen ulkopuolisiin kilpailuihin mahdollisuuksien mukaan sekä kauden päätyttyä palkitsemistilaisuus.

Tammikuussa 1967 aloitti työnsä Pyrinnön toiminnanjohtaja Jouko Elevaara, minkä myötä hiihto ja palloilu jäivät vähemmälle huomiolle. Elevaaran esittämä ulkoinen peruste yleisurheiluun keskittymiseen oli se, että siihen tarvittiin vähiten rahaa, joten siihen oli saatavissa eniten harrastajia. Hiihtovarusteet sen sijaan olivat kalliita, ja pesäpalloilussa edistymistä rajoitti lumikauden pituus.

Seura alkoi järjestää yleisurheilijoille talvisaikaan kovaa harjoittelua ja ohjata hiihtäjiä treenaamaan myös kesäaikaan. Jotkut kärkipään hiihtäjistä keskittyivät hiihdon sijasta yleisurheiluun. Hiihdosta tutusta Karitunturista tuli myös Elevaaran yleisurheilijoiden lukuisten juoksulenkkien kääntymispiste.

Tärkeimpien hiihtokilpailujen järjestäminen kuitenkin jatkui. Vuonna 1969 Posiolla

pidettiin ensimmäistä kertaa Lapin piirinmestaruushiihdot. Oma kilpailukausi saattoi huipentua erityiseksi hiihtopäiväksi. Esimerkiksi vuoden 1970 hiihtopäivään kuului nappulahiihtokisat, urheilukoulujen junioriviesti, puulaakiviesti sekä puistohiihdot. – Puulaakiviestejä Pyrintö oli järjestänyt jo 1950-luvulla. – Kevättalven 1970 hiihtokampanjaan osallistuivat tempauksin myös kunta ja 4H-yhdistys.

Uudenlainen kuntapohjaisten maakuntaviestihiihtojen perinne Lapissa aloitettiin tammikuussa 1971 Muonion Olokselta. Joukkueita oli lähes kaikista Lapin kunnista. Posiolta ei. Pyrinnön vuosikertomuksen 1971 mukaan *hiihtoharrastus oli varsinkin vanhemman väen kuntoilumielessä erittäin aktiivista, samoin kilpailutoiminta kansakoulunuorten keskuudessa.*

4.3. Valoa hiihtokansalle

Pyrinnön hiihdon keskeinen kehittäjä 1970- ja 1980-luvuilla oli Veli-Pekka ”Veepee” Kursukangas. Hän muutti perheensä kanssa syksyllä 1972 Kemijärveltä ja aloitti työt Posion nimismiespiirissä nuorempana konstaapelina. Edelliskeväänä Kursukangas oli voittanut poliisien Lapin läänin mestaruuden ampumahiihdossa. Kursukankaan aisaparina hiihtojaostossa oli Martti Loukusa.

Ladut oli näihin asti tehty yksinkertaisesti hiihtämällä. Etummainen polki yhden jäljen, perässä tulija hiihti oikealla suksellaan etummaisen vasemmanpuoleista jälkeä ja vasemmalla suksellaan umpista. Kolmas ladunpolkija levensi latupohjaa vastaavasti oikealle. Keskimmäistä kahta suksenjälkeä hiihdettiin vielä tasaisemmaksi. Sivurista saatiin ponnistusalueita sauvojen sommille. Kilpailupäivän aamuna ladut tulivat kuntoon, kun hiihtäjät kävivät harjoittelemassa ja tutustumassa maastoon.

Hiihtojaoston vuoden 1976 toimintakertomukseen on kirjattu, että seuralle hankittiin *ladun aukipitoa varten latuhöylä – sekä hiihtäjien käyttöön kaksi paria uusia rullasuksia (ennestään yksi pari).* Kursukankaalla oli oma Lynx-merkinen moottori-

kelkka. Hän sai kunnan laskuun haakea Essolta polttoainetta latujen ylläpitoa varten. Kotivaarassa Kursukangas oli siirtämässä latua osittain uudelle reitille. Pekkaloiden maalle ilmestyi pieni jyrkkä lasku, jonka lopussa jarrutettiin tiukkaan mutkaan. Latuosuus ristittiin Kursun kurviksi.

Veli-Pekka Kursukangas lähettäjänä Pyrinnön nappulahiihdoissa 1970-luvun lopulla. Taustalla muiden muassa Eero Mursu punaisessa pipossa ja Martti Loukusa punaisessa takissa. Numero 3 Pyrinnön verryttelyasussa on Mika Kursukangas ja numero 4 Esa Mursu. (Terttu ja Veli-Pekka Kursukankaan kokoelma)

Myöhemmin se on jäänyt pois käytöstä, mutta latupohja näkyy yhä maastossa ja kartalla. Kursukangas ajoi latua myös Aholasta Karitunturille.

Pyrinnön hiihdon vahvistuminen mahdollisti sen, että Suomen Hiihtoliiton 70-vuotisjuhlaviesti kuljetettiin tammikuussa 1978 Posion kautta ja Posion kunta sai järjestettäväkseen Lapin yhdeksännen maakuntaviestin loppiaisena 1979.

Juhlaviestin tavoitteena oli aktivoida hiihtoharrastusta. Viesti saapui Kemijärveltä. Rovaniemen maalaiskuntaan sitä lähtivät viemään eteenpäin Matti Karjalainen, Jarmo Karvonen, Veijo Karvonen, Rauno Kulojärvi, Martti Loukusa, Aimo Määttä, Tommi Määttä, Kaarlo Pätsi, Markku Soudunsaari ja Esko Tuomivaara.

Maakuntaviestin alkaessa pakkaneen hipoi 25 astetta. Kunnanjohtaja Pentti Mäkisen ampuma lähtölaukaus jäi tussahdukseksi, ja mieshiihtäjien parrat huurtuivat. Posion ykkösjoukkue sijoittui B-sarjassa viidenneksi. Joukkueeseen kuuluivat Aira Jurmu, Teija Keränen, Martti Loukusa, Arto Maaninka, Aimo Määttä, Jarmo Pyhtinen, Kaarlo Pätsi ja Taisto Tuomivaara. Keränen oli vasta 12-vuotias. Joukkueenjohtajana oli kunnansihteeri Pentti J. Määttä, joka myös oli hiihdon juryn posiolaisjäsen.

Lähtöpaikka oli ruuhkan välttämiseksi Aholan- eli Kotilahden jäällä, mutta muuten viesti hiihrettiin urheilukentän ja Kotivaaran välisellä ladulla, joka oli otettu Pyrinnön järjestämien ensimmäisten *puistohiihtojen* reitiksi vuonna 1974. – Puistohiihdot olivat vanhat tutut kansalliset hiihdot. Nimitystä käytettiin 1980-luvun alkuun asti, jonka jälkeen puhuttiin taas kansallisista hiihdoista. Puistohiihdot olivat parhaimmillaan kansainväliset, kuten 1982, jolloin mukana oli italialaisia ja länsisaksalaisia hiihtäjiä.

Ensimmäiset potkut valaistulla ladulla Posiolla hiihrettiin syystalvella 1977 urheilukentältä Kuplalle Kotivaaran alkupäähän. Jos illalla hiihrettiin Kuplalta pidemmälle, valoa saatiin otsalampusta, kuusta tai katuvalojen kajosta, joka heijastui pilvistä. Latuvalaistus lisäsi koulu- ja työpäivän jälkeen harrastettavaa hiihtoliikuntaa. Kotivaaralla reitti sai valopylväät 1982. Kunta raivasi Kotivaaran reitin leveämmäksi ja valaisi myös sivukylille koulujen lähelle osittain talkoilla raivattuja pururatoja, ensimmäiseksi Kuloharjuun, Karjalaiseniemelle ja Lohirannalle. Karjalaiseniemen pururadalla, joka kävi kääntymässä Korppiniemellä, järjestettiin 1980-luvulla Korppiniemi-hölkkiä ja lumen tultua Korppiniemi-hiihtoja.

Kahdeksankymmentäluku oli Pyrinnön nuorten hiihdon nousun aikaa. Kursukangas oli pitkään hiihtojaoston puheenjohtajana. Seuran nuorille käynnistämässä säännöllisissä harjoituksissa opetettiin hiihdon perusasioita kestävyyttä, tekniikkaa ja pitkäjännitteisyyttä. Harjoituksilla pyrittiin samalla saamaan lajiin mukaan uusia nuoria ja tukijoukkoihin heidän vanhempiaan. Kaudella 1982–83 nuoret hiihtäjät nostivat Pyrinnön profilia menestymällä laajalla rintamalla. Hyvän talven kruunasi minimaakuntaviestissä Ounasvaaran Hiihtoseuran jälkeen saavutettu toinen sija.

Aikuisten sarjoissa kilpailumenestys oli 1980-luvulla melko vähäistä. Hyväniemen Pätsin urheilijasisaruksiin kuulunut Kaarlo Pätsi oli 1970-luvun lopulla Pyrinnön paras mieshiihtäjä ja Lapin piirinkin kärkipäätä. Hän voitti useita TVL:n mestaruuksia. Pentti J. Määttä oli hänen valmentajansa. Määttä ja sitten myös Veli-Pekka Kursukangas ja Martti Loukusa suorittivat hiihdon A-valmentajatutkinnon.

Hiihtojaosto hankki rahaa esimerkiksi jakamalla lehtiä, tekemällä auraviihtoja, pakkaamalla metsäpuiden taimia, haravoimalla leirintäalueen keväällä, järjestämällä

tansseja ja pitämällä kilpailuissa kahviota. Koillis-Suomen Säästöpankki ja Pentik tukivat uusien, nauhoilla kiinnitettävien kilpailunumerolappujen hankintaa. Laput oli tarkoitettu pidettäväksi niin päin, että pankin nimi oli rinnassa ja Pentikin nimi selässä. Paljon talkootyötä aiheutti niinkin yksinkertaiselta kuulostava asia kuin kilpailuihin ilmoittautumisten vastaanottaminen. Tekstiviestiä tai sähköpostiahan ei vielä ollut käytettävissä. Ilmoittautajat soittivat lankapuhelinnumeroon. Jos oltiin pakkasrajan tietämissä, kilpailupäivän aamuna puhelin pirisi jo varhain, kun pidempimatkalaiset kyselivät, mitä mittari Posiolla näyttää. Langattomia yhteyksiä edustivat vasta la-puhelimit, joilla viestittiin kisoissa väliaikatietoja.

Pyrinnön 2000-luvun mieshiihdon ykkönen Esa Mursu (s. 1971) kilpaili ladulla jo kymmenvuotiaana nappulana. Hän oli saanut kovan innostuksen urheilemiseen kesällä 1980 Kaarlo Maaningan olympiajuoksuista. Mursu jäi vielä jälkeen ikäluokkansa ykkösestä Mika Kursukankaasta, joka nuoremman veljensä Markon kanssa sai hiihtovalmennusta isältä Veli-Pekalta. Mursun ensimmäinen valmentaja oli Pyrinnön toiminnanjohtaja Aarno Kuusela. Lapin alueen Hopeasompaviesteissä 1983 Pyrinnöllä oli kuudessa sarjassa kolme joukkuetta, joista 12-vuotiaat tytöt voittivat 3 kertaa 3 kilometrin kisansa. Joukkueeseen kuuluivat Mervi Määttä, Silja Määttä ja Tarja Loukusa. Silja Määttä, Loukusa ja omassa viestissään Mika Kursukangas (P12) olivat osuksiensa nopeimpia. Kursukankaan kanssa samassa joukkueessa hiihtänyt Mursu saapui avausosuudeltaan vaihtoon kuudentena. Pari vuotta myöhemmin Mursukin oli jo piirinmestarisaso. Kursukangas hiihti ensimmäisenä pyrintöläisenä kymppisakkiin valtakunnallisessa Hopeasompa-finaalissa: sijoitus P15-sarjassa Mäntsälässä 1986 oli kahdeksas.

Pyrintö anoi Posiolle vuodeksi 1985 SM-hiihtoja – niin kuin SM-maratoniakin – mutta molemmat kisat sai Valkeakosken Haka. Pyrinnön hiihtojaosto järjesti vuonna 1985 kansallisten ja Karitunturin hiihtojen lisäksi neljät piirikunnalliset kilpailut, nappulahiihdot sekä minimaakuntaviestihiihdon, jossa Pyrinnön joukkue sijoittui toiseksi. Jaostolla oli vuonna 1985 ensimmäistä kautta erillinen kilpailutoimikunta kilpailuja varten.

Vapaan hiihtotavan käyttöönotto vuonna 1985 oli merkittävä muutos. Alkuun uusi tyyli aiheutti epätietoisuutta, eivätkä kaikki omaksuneet sitä. Kursukangas ja Loukusa kävivät Vuokatin kurssilta hakemassa oppia. Syksyllä 1986 kirjoitetussa Pyrinnön hiihtojaoston toimintakertomuksessa kokemuksia kuvattiin seuraavasti:

Vuosi taaksepäin lähestyttäessä uutta kautta tunnelmat hiihtopiireissä olivat varsin sekavat. Syynä siihen oli se kun oli kaksi eri hiihtotapaa, perinteinen ja luistelutyyli. Perinteisen hiihtotavan kilpailujen valvontaa peljättiin. Kauden päästyä vauhtiin huomattiin, että mitään ongelmaa ei oikeastaan ollutkaan. Perinteinen eli paremmalta nimeltä latuhiihto hiihdettiin ilman sivuliukuja ja vapaa taas menttiin luistellen.

Nyt molemmat hiihtotavat ovat tulleet pysyäkseen ja ainakin kehityksen tässä vaiheessa molempia tyyliä voi hiihtää samoilla välineillä paitsi, että sauvat vapaassa hiihdossa pitää olla pidemmät.

Karitunturin hiihto vakiinnutettiin takaisin kalenteriin vuonna 1978. Osallistujia oli 60. Kun yksipäiväisessä tapahtumassa vuonna 1982 kilpailtiin samalla pitkien matkojen Lapin piirinmestaruuksista, voittajan, Posion Pyrinnön Rauno Kulojärven aika oli

2.36,02. Pyrinnön miehet veivät kilvassa peräti kuusi ensimmäistä sijaa. Toisen kerran viimeisessä Karitunturin hiihdossa 6.4.1986 Lapin Veikkoja edustaneen kemijärveläisen Jouni Palojärven voittoaika oli 2.16,34. Silloin käytetty uusi, vapaa hiihtotapa merkitsi käytännössä yksipotkuista luistelutyyliä, jossa toinen suksi pidettiin latu-urassa. Jotkut Karitunturin reittiä tuntemattomat pitkämatkalaiset erehtyivät lähtemään kilpaan ilman pitovoiteita.

Seuran haltuun jääneen patinoituneen Karitunturin hiihdon 50 kilometrin kiertopalkinnon kylkeen on kaiverrettu seuraavat voittajien nimet:

1965 Pertti Mourujärvi

1966 Osmo Karjalainen

1978 Tuomo Vainio

1979 Raimo Lehtinen

1980 Tuomo Vainio

1981 Kyösti Säkkinen

1982 Rauno Kulojärvi

1984 Kyösti Säkkinen

1986 Jouni Palojärvi

Pyrinnön historian tiedostamista voi pitää innoittajana sille, että Karitunturin hiihto järjestettiin seuran juhluvuoden tapahtumana toisena pääsiäispäivänä 28. maaliskuuta 2016. Osallistujia 25 ja 50 kilometrin matkoilla perinteisellä hiihtotavalla oli yhteensä 46, joista yksi keskeytti. Ensiksi hiihdettiin kuntakeskuksen ja Kirintövaaran välistä reittiä Kirikeskuksen kohdalle, josta lähtee kevättalven sesonkilatu Karitunturille; yhden edestakaisen lenkin mitta oli 25 kilometriä. Kahdella lenkillä (50 km) miesten nopein oli IF Minkeniä edustanut Christoffer Lindvall ajalla 2.17,49. Ainoa täysmatkan hiihtänyt nainen oli Pyrinnön Sanna Soudunsaari, joka käytti 3.05,21.

Pyrinnön nuoret hiihtäjät menestyivät SM-kisoja myöten leveällä rintamalla 1980-luvun lopussa ja 1990-luvun alussa. Mika Karasti voitti vuonna 1988 Hopeasompa-finaaleissa 14-vuotiaiden kilpailun, ja Heidi Korva hiihti neljänneksi. Vuonna 1990 Karasti oli henkilökohtaisessa kilpailussa neljäs ja viestissä samalla sijalla yhdessä Petri Korvan ja Tero Oivan kanssa. Nuoreen kaartiin kuuluivat aiemmin mainittujen lisäksi muiden muassa Tero Ahola, Kimmo Ahvonen, Virpi Karjalainen, Heikki Loukusa, Toni Maaninka ja Seppäsen sisarukset.

Vuonna 1994 Janne Seppänen, Petri Korva, Tero Oiva ja Kimmo Ahvonen tekivät sellaisenkin kumman, että he voittivat Kirintövaarassa pidetyissä tikkahiihdon SM-kisoissa miesten viestikullan. He edustivat Posion Tikkaa. Ahvonen voitti myös P18-sarjan henkilökohtaisen kilpailun.

4.4. Suunta Kirintövaaraan

Kunnan ja sen kehitysyhtiön aloittama työ Kirintövaaran matkailualueen kehittämässä vuodesta 1984 lähtien toi paikkakunnalle lisää liikuntapaikkoja, joskaan ei niin monipuolisesti kuin vuoden 1984 hulpeassa yleissuunnitelmassa visioitiin. Uuden luistelutyylinkin huomioon ottava kuntolatu ja -polku kuntakeskuksesta Kirintövaaraan rakennettiin valmiiksi 1987 ja valaistiin 1990. Kirintövaaran laskettelurinteet saatiin käyttöön 1988 ja vaaran lämpölatu ja rinteiden lumetusjärjestelmä 1990. Lämpölatu-nimitys ilmaisee, että kovimmat pakkaset eivät välttämättä saavuta maastossa korkealle sijoitettua latua. Lämpöladun valmistuminen ja sään vaihtelut houkuttelivat Pyrinnön siirtämään kansalliset hiihtonsa Kirintövaaraan. Hiihtojaoston toimintakertomuksessa 1990 arveltiin, että kasvihuoneilmiö näyttää aiheuttavan leutoja talvia: *Asia sinänsä on hyvä asia että ei ole kovia pakkasia, mutta kun helmikuussa alkaa tänne kesä tulla niin onko se ihan oikein*, kertomuksessa puntaroitiin.

Murtomaahiihtoinvestoinnit antoivat uutta potkua Posion kilpa- ja harrastehiihtoon. Pyrinnössä oli 1990-luvun alkupuolella 40–50 aktiivista juniorihiihtäjää. Hiihtojaosto määritteli tärkeimmäksi tehtäväkseen lasten ja nuorten ohjaamisen hiihtoharrastukseen.

Hiihtojaosto oli kunnan tavoin yhteistyökumppanina huippuhiihtäjä Mika Myllylälle (1969–2011), jolle valmistui huvila Kirintöjärven rannalle 1995. Myllylä oli tuohon mennessä voittanut kolme olympiamitalia Norjan Lillehammerissa. Jaosto esimerkiksi piti talkoot, joissa mökin pihaa maisemoitiin kuntalla eli metsävarpumatolla. Aprillipäiväksi 1997 järjestettiin hotelli Kirikeskukseen Myllylän ja Pyrinnön hiihtoväen tapaaminen, joka oli junioreille varmasti innostava. Kun Myllylä saapui auditorioon, *tytöt (ja äidit) kohensivat hieman kampaustaan ja pojatkin saivat heti ryhtiä niin, että näyttivät kasvavan ainakin kymmenen senttiä*, hehkutti jaoston puheenjohtaja Oiva Soudunsaari Pyrintöläinen-julkaisussa.

Huhtikuun 17:ntenä 1999 Kirintövaarassa järjestetyistä kansallisista hiihdoista käytettiin ensimmäisen kerran nimitystä Pentik-hiihdot. Pentik oli toki jo vuosia ollut kansallisten hiihtojen suurin taloudellinen tukija. Samaan viikonloppuun kuuluneessa Lapin maakuntaviestihiihdossa Kirintövaarassa Posion joukkue sijoittui seitsemänneksi, mutta minimaakuntaviestissä Posio oli lupaavasti kakkonen. Miniviestijoukkueeseen kuuluivat Ville Ruokamo, Sanni Sarajärvi, Juho-Veikko Luksua, Elisa Ollila, Riitta Määttä, Samuli Soudunsaari, Anu Soudunsaari, Juha Karjalainen, Emilia Soudunsaari, Juho Soudunsaari, Seila Ruokamo ja Timo Maaninka. Näissä nuorissa oli Pyrinnön useita tulevia SM-mitalisteja.

Hiihtojen edellä hiihtojaosto julkaisi Koillissanomien välissä Pyrintöläinen-liitteen, jonka kannessa oli Pentikin mainos ja sivuilla lukuisia yritysten tuki-ilmoituksia ja muutamia juttuja. Eila Seppänen kirjoitti hiihtoperheen äitinä lasten harrastuksesta ja vanhempien tehtävästä tukena. Hiihdon antia lapsille Seppänen kuvasi seuraavasti (ote): *Harrastuksen parissa löytää uusia kavereita, pääsee kotimaassa matkustelemaan, kasvaa fyysisesti hyväkuntoiseksi aikuiseksi, oppii arvostamaan terveitä elämäntapoja, itsensä kehittämistä, häviämään oikeasti ja ponnistelemaan oman asettamansa tavoitteen eteen*.

Kirintövaaran laskettelurinteiden itäpuolelle kunnan maalle valmistui vuoden 2000

Pyrinnön hiihtojaosto järjesti pihanmaisemointitalkoot hiihtäjä Mika Myllylän mökillä Alakirillä kesäkuussa 1997. Keskellä takana oikealla Myllylä ja vasemmalla Pyrinntön puheenjohtaja Veijo Karvonen. (Sanomalehti Kuriirin arkisto)

Pyrinnön hiihtoleiriläisiä Kirintövaaran hiihtostadionin huoltorakennuksen edustalla 1.2.1997. Vasemmalta Markus Laatikainen, Sanna Hirvonen, Tuomas Laatikainen (takana), Tytti Selkälä (edessä), Jenni Haapsaari (edessä), Pasi Ruokamo, Seila Ruokamo, Riitta Määttä, Elina Ahola, Anu Soudunsaari, Emilia Soudunsaari, Tiina Selkälä (takana), Päivi Loukusa, Samuli Soudunsaari (edessä), Sanna Soudunsaari, Juha Karjalainen (edessä), Elina Ollila, Aki Soudunsaari (takana), Sakari Ollila (takana), Henri Ryttilahti ja Kalle Määttä. (Sanomalehti Kuriirin arkisto)

loppupuolella Pyrinnön hiihtojaoston mäkihyppyaktiivien pitkäaikainen urakka, K55-mäki. Sen suunnitteli taivalkoskelainen maailmanmestari Tapio Räisänen. Ison mäen viereen rakennettiin tuomaritorni, kapulahissi ja valaisinpylväät sekä pienemmän mäen hyppylava. Lopputöitä teetettiin ostopalveluna. Vuosia aiemmin alkanut rakentaminen oli pitkittynyt, koska mäkimontussa oli tullut vastaan kallio ja lajista kiinnostuneiden määrä oli hiipunut. Rakennustalkoisiin oli osallistunut myös Posion Visan jäseniä. Mäki piti vuonna 2000 viimeistellä, jotta Pyrintö sai maksatukseen valtionavustuksen, joka sille oli myönnetty. Hankkeen kustannukset olivat noin 100 000 markkaa. Mäki jäi hyvin vähäiselle käytölle ja vaille huoltoa. Elokuussa 2016 Pyrinnön johtokunta päätti myydä mäen hissivälineistön Kiririnteille ja itse mäkirakenteet purettavaksi posiolaiselle rakennusyrittäjälle.

Myös keskustajaaman Kotivaaran pohjoisrinteen K-15- ja K20-mäet, jotka kunta rakensi hiihto- ja kuntoradan varteen 1980-luvun lopulla, rapistuivat ja niiden alastulomäki metsittyi. Tornillisen K20-mäen mäen suunnitteli Tapio Räisänen. Ensimmäinen kilpailu järjestettiin keväällä 1988. Mäen vilkkaina alkuaikoina siinä nähtiin muiden muassa tulevat maailmanmestarit Anssi Koivuranta ja Tapio Nurmela. Ahkerin mäen käyttäjä lienee ollut aholalainen nuorimies Matti Karjalainen, joka ponnisti esimerkiksi kaudella 1992–1993 yli 1500 harjoitushyppyä, osan tosin muualla. Tornista otetut vauhdit lennättivät enimmillään noin 20 metriä, pienemmästä maamäestä ponnistettiin noin 12 metriä. Ennen Kirintövaaraan menoa Pyrinnössä puhuttiin 1990-luvun alussa Kotivaaran mäen isontamisesta tai uuden mäen teosta Korkeamaan pohjoisrinteelle Pentikin lähelle.

Hyppyrimäen puuhaaminen Aholan seudulle oli alkanut jo 1960-luvulla. Mäen paikaksi harkittiin vahvimmin Kotivaaraa ja Miekkavaaraa. Maaliskuussa 1961 Kotivaarassa kävi mäkien suunnittelija Urho Hänninen, jonka mielestä sinne voitiin rakentaa 50 metrin mäki.

4.5. Naishiittäjien kultakausi

Yksilöiden lahjakkuus ja Pyrinnön aktiivinen hiihtokoulutoiminta näkyivät valtakunnallisena menestyksenä varsinkin tyttöjen ja nuorten naisten sarjoissa 1990-luvun lopulta vuosikymmenen verran eteenpäin. Vuonna 1998 joukkue Sanna Soudunsaari, Marja-Liisa Seppänen ja Seila Ruokamo hiihti Hopeasompa-finaalissa Helsingissä 13-vuotiaiden viestissä viidenneksi. Myös vuotta myöhemmin Kuhmossa viestisijoitus oli viides. Sen jälkeen kirkastui. Ylivieskassa maaliskuussa 2000 Emilia Soudunsaari (T14) hiihti henkilökohtaisessa kilpailussa kolmanneksi sekä serkkunsa Anu Soudunsaaren ja Elina Aholan kanssa sarjan viestivoittoon. Kullan Pyrintö tosin harvinaisella tavalla jakoi Suonenjoen Vasaman kanssa. Kolmas hiihtosuvun tyttö Sanna Soudunsaari ylsi T15-sarjassa yhdeksänneksi. Seurojen pistevertailussa Pyrintö oli toiseksi paras Rovaniemen Lapin jälkeen. Huhtikuussa Ylitorniolla järjestetyissä Koululiikuntaliiton (KLL) SM-kisoissa Posiota edustanut Elina Ahola saavutti perinteisen hiihtotavan kisassa kultaa ja yhteistuloksissa hopeaa. Lisäksi Posion Sakari Ollila (P16) hiihti perinteisellä kultaa. Ollila oli noina vuosina seuran paras poikahiittäjä.

Maakuntaviestissä Rovaniemellä 2000 Posio hiihti kolmanneksi, joka oli siihen mennessä seuran paras sijoitus. Hiihtäjät olivat Heikki Loukusa, Sanna Soudunsaari, Sakari Ollila, Jaakko Loukusa, Emilia Soudunsaari, Aki Soudunsaari, Seila Ruokamo ja Esa Mursu. Viestin uusi palkinto taistelijan malja annettiin Aki Soudunsaarelle, joka nosti joukkueen kolmanneksi viestin kolmanneksi viimeisellä osuudella. Viestisijoitus parani toiseen sijaan Ylitorniolla vuonna 2001; Posio oli toinen myös Sodankylässä 2009.

Vuoden 2001 KLL:n SM-kisoissa Lieksassa Timitran hiihtokeskuksessa posio-laishiihtäjien kauloihin pujotettiin kuusi mitalia. Ensimmäisenä päivänä perinteisen hiihtotavan kilvassa Elina Ahola hiihti kultaa ja Emilia Soudunsaari ja Sanna Soudunsaari hopeaa. Toisen päivän takaa-ajossa kaikki kolme voittivat. Lisäksi Sakari Ollila hiihti perinteisellä seitsemänneksi ja takaa-ajossa neljänneksi.

Nuoret naiset voittivat Hopeasompafinaalien ja SM-kisojen viesteissä vuosina 2000–2005 – edeten sarjasta T14 sarjaan N20 – neljä kultaa, yhden hopean ja yhden pronssin sekä henkilökohtaisilta matkoilta lukuisia mitaleita. Menestyksekkäin viestivuosi oli 2002. Anu Soudunsaari oli viestien palkintopallilla kuudesti, Emilia Soudunsaari viidesti, Sanna Soudunsaari ja Elina Ahola kolmesti sekä Riitta Määttä yhden kerran. Anu ja Emilia Soudunsaaren valmennuksesta vastasi pääasiassa Anun isä Markku Soudunsaari, Sanna Soudunsaaren ja Elina Aholan vastaavasti Allan Maaninka ja Riitta Määttän valmennuksesta isä Niilo Määttä ja Jouni Vuollet.

Pyrinnön viestijoukkueet sijoittuivat SM-vesteissä lisäksi neljä kertaa kymmenen parhaan joukkoon 2005–2009. Vuonna 2010 Pyrinnön viimeisimmässä SM-vestiedustuksessa Sanna Soudunsaari, Heli Heiskanen ja Emilia Soudunsaari sijoittuivat naisissa 12:nsiksi.

Henkilökohtaiset suoritukset toivat edustuspaikkoja kansainvälisiin kisoihin. Posion Pyrinnön hiihtohistorian huippuhetkiä oli Emilia Soudunsaaren matka Suomen joukkueessa Euroopan 17-vuotiaiden olympialaisiin Slovenian Blediin tammikuussa 2003. Soudunsaari sai kisalipun hiihdettyään kolmanneksi olympiakomitean järjestämissä karsinnoissa. Valmentajana oli isä Kari. Emilian tulokset Sloveniassa olivat pronssi 5 kilometrin perinteisellä, kuudes sija 7,5 kilometrin vapaalla ja viides sija 4 kertaa 5 kilometrin sekaviestissä. Vapaa-aikatalo Pyrinnöllä tarjottiin 5. helmikuuta mitalikahvit. Toisena juhlittavana oli Esa Mursu, joka juuri oli yltänyt Valkeakoskella ensimmäiseksi posiolaiseksi hiihdon yleisten sarjojen Suomen mestariksi. Hän oli voittanut 4 kertaa 10 kilometrin viestin Kuusamon Erä-Veikkojen joukkueessa.

Ennen Pentik-hiihtoja huhtikuussa 2003 julkaistussa Pyrintöläinen-lehdessä Emilia Soudunsaari kirjoitti Slovenian-matkan kokemuksistaan (ote):

Kisapaikalla tutut touhut rauhoittivat hieman jännittyneitä oloja ja kilpailun jälkeen olo tuntui jo varsin mukavalta. Itse hiihtokin oli sujunut odotuksia paremmin. Seuraava startti oli sitten jo tutumpaa touhua, mutta palkintojenjako oli täysin uutta. Tuntui uskomattomalta seistä palkintopallilla ja katsella sieltä moniväristä yleisöä. Seuraava päivä oli onneksi vapaata, ja pääsimme tutustumaan kaupunkiin lähemmin. Viimeisenä kisapäivänä kaikki sujui rutiininomaisemmalta ja viesti sujui odotusten mukaisesti, vaikka todellisia kamppailuja välillä käytiinkin.

Sanna Soudunsaari hiihti kahdesti nuorten MM-kisoissa, helmikuussa 2004 Norjan Strynissä sekä maaliskuussa 2005 Rovaniemellä. Jälkimmäisissä hän sai kunnian

Sanna Soudunsaari lausumassa urheilijanvalaa nuorten MM-hiihtojen avajaisissa Rovaniemellä maaliskuussa 2005. (Sanomalehti Lapin Kansan arkisto. Kuva: Heikki Rissanen)

lausua urheilijanvalan ja ylsi edellisvuotta parempiin suorituksiin, takaa-ajossa 24:nneksi ja sprintissä 17:nneksi. Vuonna 2002 Sanna Soudunsaari edusti Suomea kalottimaaottelussa Norjassa hiihtäen henkilökohtaisissa kisoissa toisen ja neljännen sijan. Emilia Soudunsaari osallistui MM-hiihtoihin Rovaniemellä ja toisen kerran 2009 Ranskassa, jossa hän sijoittui kymppillä 24:nneksi ja takaa-ajossa 23:nneksi. Hänet palkittiin Lapin parhaana tyttöhiihtäjänä 2005 ja 2006. Hän hiihti viimeisimmät nuorten sarjojen SM-mitalit Pyrintölle 2009.

Pyrintön nuoret naishiihtäjät lopettivat aktiivisen kilpailamisen viimeistään aikuisten sarjojen alkuvuosina. Anu Soudunsaari arvioi kauden 2003–2004 hiihtoaan Pyrintöläinen-julkaisussa huhtikuussa 2004: *Ensimmäinen vuosi ns. aikuisten sarjassa on vaatinut kovaa työtä ja tietenkin panostamista enemmän itseltä kuin aikaisempina vuosina. En voi sanoa, että hiihdosta olisi tullut vakavampaa, mutta pärjätäkseen ja päästäkseen tavoitteisiin on löydettävä oikea asenne niin harjoitteluun, kilpailuihin kuin myös kilpakumppaneihin.*

Sanna ja Emilia Soudunsaari kuuluivat useita vuosia Santasportin kokoamaan Vancouver-ryhmään, jonka jäsenille tarjottiin kevästä lähtien hyvät valmennus- ja leiritysmahdollisuudet. Ryhmän nimi viittasi vuoden 2010 talviolympialaisiin

Kanadassa. Emilialla viimeinen merkittävä kisastartti yleisessä sarjassa oli 2010 ja Sannalla vastaavasti 2012.

Anu Soudunsaari opiskeli erityisliikunnanohjaajaksi ja kasvatustieteen maisteriksi. Vuonna 2016 hän työskenteli erityisluokanopettajana Irlannissa. Emilia Soudunsaari opiskeli liikunnanohjaajaksi, asettui Lapinlahdelle ja palasi kisaladuille vuonna 2014 koirahiihdossa. Elina Ahola opiskeli liikunnanohjaajaksi ja sitten terveystieteiden maisteriksi, jonka pääaineena oli liikuntalääketiede. Vuonna 2016 hän työskenteli terveysliikunnan kehittäjänä Lapin Liikunta ry:ssä. Riitta Määttä opiskeli kättilöksi ja työskenteli vuonna 2016 Oulun yliopistollisessa sairaalassa.

Sanna Soudunsaari, joka valmistui filosofian maisteriksi ja sai työn Posiolta matematiikan opettajana, valittiin Pyrinnön johtokunnan sihteeriksi 2013. Hänen isoisänsä Arvo Soudunsaari on seuran alkuaikojen yleisurheilutähden Kaiho Hakkaraisen serkku.

Pyrinnöllä oli 1990–2000-kymmenluvuilla myös joukko poikahiihtäjiä, jotka sijoittuivat valtakunnan tasolla parhaimmillaan kymmenen joukkoon, vaikkakaan eivät mitaleille. Heitä olivat Juho-Veikko Luksua, Tero Maaninka, Santeri Soudunsaari ja Eero, Eino ja Lauri Vuollet sekä ranualainen Joni Kouva, kemijärveläinen Mikko Marjamaa ja pudasjärveläinen Lauri Rieppala.

Luettelo Posion Pyrinnön Hopeasompa- ja SM-hiihtomitaleista 2000–2009
(Elina = Elina Ahola, Anu = Anu Soudunsaari, Emilia = Emilia Soudunsaari,
Riitta = Riitta Määttä, Sanna = Sanna Soudunsaari. Merkintä p = perinteinen hiihtotapa,
v = vapaa hiihtotapa.)

Hopeasompa-finaali, Ylivieska 2000

pronssi	Emilia Soudunsaari	N14 3 km (p)
kulta*)	Elina, Anu, Emilia	N14 3 x 3 km viesti

Koululiikuntaliiton (KLL) mestaruuskisat (SM), Ylitornio 2000

kulta	Elina Ahola	N14 3 km (p)
hopea	Elina Ahola	N14 3 km (v) takaa-ajo
kulta	Sakari Ollila	M16 5 km (p)

Hopeasompa-finaali, Simpele 2001

hopea	Anu Soudunsaari	N14 3 km (v)
hopea	Emilia Soudunsaari	N15 5 km (v)
kulta	Elina, Riitta, Anu	N14 3 x 3 km viesti

KLL:n mestaruuskisat (SM), Lieksa 2001

kulta	Elina Ahola	N14 3 km (p)
kulta	Elina Ahola	N14 3 km (v) takaa-ajo
hopea	Emilia Soudunsaari	N15 3 km (p)
kulta	Emilia Soudunsaari	N15 3 km (v) takaa-ajo
hopea	Sanna Soudunsaari	N16 3 km (p)
kulta	Sanna Soudunsaari	N16 3 km (v) takaa-ajo

Hopeasompa-finaali, Jämijärvi 2002

hopea	Anu Soudunsaari	N15 5 km (p)
kulta	Emilia Soudunsaari	N16 5 km (p)
kulta	Elina, Anu, Emilia	N16 3 x 5 km viesti

KLL:n mestaruuskisat (SM), Joutseno 2002

kulta	Emilia Soudunsaari	N16 3 km (p)
kulta	Emilia Soudunsaari	N16 3 km (v) takaa-ajo

Nuorten SM-kisat, Hollola 2002

kulta	Sanna Soudunsaari	N17 5 km (p)
-------	-------------------	--------------

Nuorten SM-kisat, Ylitornio 2002

kulta	Sanna Soudunsaari	N17 15 km (p)
kulta	Sanna, Emilia, Anu	N18 3 x 5 km viesti

Nuorten SM-kisat, Pyhäjärvi 2003

kulta	Emilia Soudunsaari	N17 5 km (v)
hopea	Emilia Soudunsaari	N17 10 km (p)
hopea	Sanna Soudunsaari	N18 5 km (v)

Nuorten SM-kisat, Kittilä 2003

kulta	Emilia Soudunsaari	N17 15 km (v)
-------	--------------------	---------------

KLL:n mestaruuskisat (SM), Kajaani 2003

hopea	Emilia Soudunsaari	N17 3 km (p)
kulta	Emilia Soudunsaari	N17 3 km (v) takaa-ajo
hopea	Sanna Soudunsaari	N18 3 km (v) takaa-ajo

Nuorten SM-kisat, Teuva 2004

hopea	Anu Soudunsaari	N17 10 km (v)
pronssi	Sanna Soudunsaari	N18 sprintti (v)

Nuorten SM-kisat, Helsinki 2004

pronssi	Anu Soudunsaari	N17 15 km (p)
pronssi	Emilia Soudunsaari	N18 15 km (p)
pronssi	Sanna, Anu, Emilia	N20 3 x 5 km viesti

Nuorten SM-kisat, Saarijärvi 2005

hopea	Sanna, Anu, Emilia	N20 3 x 5 km viesti
-------	--------------------	---------------------

Nuorten SM-kisat, Kuopio 2005

pronssi	Emilia Soudunsaari	N20 10 km (p)
---------	--------------------	---------------

Nuorten SM-kisat, Kristiinankaupunki 2007
pronssi Emilia Soudunsaari N23 10 km (p)

Nuorten SM-kisat, Rokua 2009
hopea Emilia Soudunsaari N23 10 km (p)
pronssi Emilia Soudunsaari N23 5 km (v)

*) Suonenjoen Vasaman kanssa jaettu voitto

Muut Posion Pyrinnön viestisijoitukset 2003–2010

(Elina = Elina Ahola, Emilia = Emilia Soudunsaari, Anu = Anu Soudunsaari, Heli = Heli Heiskanen, Riitta = Riitta Määttä, Saara = Saara Soudunsaari, Sanna = Sanna Soudunsaari)

Hopeasompa-finaali, Kontiolahti 2003
21. sija Elina Ahola, Riitta, Anu N16 3 x 5 km viesti

SM-kisat, Lapinlahti 2005
9. sija Sanna, Anu, Emilia 3 x 5 km viesti

Nuorten SM-kisat, Simpele 2006
5. sija Elina, Anu, Emilia N20 3 x 5 km viesti

SM-kisat, Keuruu 2007
6. sija Sanna, Emilia N parisprintti

SM-kisat, Vantaa 2008
14. sija Sanna, Emilia, Anu N 3 x 5 km viesti

SM-kisat, Kuusamo 2008
10. sija Sanna, Emilia N parisprintti

SM-kisat, Kontiolahti 2009
5. sija Sanna, Emilia N parisprintti

SM-kisat, Kontiolahti 2009
15. sija Sanna, Saara, Emilia N 3 x 5 km viesti

SM-kisat, Kontiolahti 2010
12. sija Sanna, Heli N parisprintti

SM-kisat, Kontiolahti 2010
12. sija Sanna, Heli, Emilia N 3 x 5 km viesti

4.6. Kovia mieshiittäjiä

Hiihtäjä Heikki Loukusa (s. 1977) on saanut Pyrinnön vuoden parhaan miesurheilijan palkinnon vuosina 1998–2009 peräti yhdeksän kertaa. Juniorina hänet kuten hänen sisarensa Tarjan ja Päivin valmensi hiihtäjäksi isä Martti. Parempaa tulosta alkoi kertyä vasta aikuisiällä. Heikki Loukusa palkittiin myös Posion kunnan parhaana miesurheilijana 1999 ja 2004. Loukusan paras sijoitus SM-kisoissa on ollut vuonna 2013 Kontiolahdella 50 kilometrin 16. sija. Hyviä sijoituksia on ollut myös muun muassa Rukan talvikisojen miesten kympin voitto 2007. Loukusa on siirtynyt edustamaan Ounasvaaran Hiihtoseuraa. Vuonna 2014 hän voitti veteraanien SM-hiihdoissa M35-sarjassa kaksi kultamitalia.

Pitkille hiihtomatoille erikoistuneella Esa Mursulla (s. 1971) on ollut erityislaatuinen kilpailu-ura. Hän on elämäntapaurheilija, joka on jatkanut 1980-luvun ikäkausisarjoista 2010-luvun veteraanisarjoihin. Kunta on palkinnut Mursun vuosien 1985–2015 aikana 21 kertaa vuoden parhaana ikäkausipoika-, poika- tai miesurheilijana ja Pyrintö vuosien 1989–2015 aikana vastaavasti seitsemän kertaa. Vuosina 2010–2011 Mursu palkittiin Lapin Hiihdon parhaana mieshiittäjänä.

Yleisessä sarjassa Mursu sijoittui SM-kisojen henkilökohtaisilla matkoilla parhaimmillaan viidenneksi 50 kilometrillä kolme kertaa: Kajaanissa 2001, Rukalla 2008

ja Kuopiossa 2011. Rukalla 10.4.2016 hän hiihti matkan SM-kisoissa jo 24. kerran. Sijoitus 109:n ladulle startanneen joukossa oli 26:s. KEV:n viestijoukkueessa Mursu voitti viisi SM-mitalia. Maailmancupin kilpailuun hän osallistui yhden kerran, Kuopiossa 25.3.2001. Matka oli 60 kilometriä ja sijoitus 40:s. Vuonna 2009 Mursu palasi edustamaan Posion Pyrintöä. Samalla KEV:stä Pyrintöön siirtyi Mursun puoliso Heli Heiskanen (s. 1981).

Mursu ja Heiskanen molemmat voittivat 2012–13 pitkien matkojen SM-cupin. He ovat menestyneet myös muun muassa Lapponia-hiihtosarjassa ja Saami Ski Recessa. Vuosina 2013–2014 Mursu voitti veteraanien SM-kisoissa M40-sarjassa kaksi kultaa, hopean ja pronssin. Finlandia-hiihdon perinteisellä 50 kilometrillä vuonna 2013 hän hiihti neljänneksi.

Mursusta ja Heiskasesta kerrotaan enemmän kirjan V luvun osassa 4.

Kovin posiolainen mieshiittäjä 2000-luvulla on ollut sprinttihiihtoon erikoistunut, anjalankoskelaislähtöinen Antti Häkämies

*Heli Heiskanen ja Esa Mursu Kirintövaaras-
sa tyypillisessä hiihtovarustuksessa vuonna
2009. (Kuva: Erkki Ahola)*

Eero Vuollet (s. 1997) Posion Pyrinnön järjestämien kansallisten hiihtojen maaliintulon jälkeen urheilukentällä 12.4.2015. (Kuva: Reino Hämeenniemi)

(s. 1986), joka on edustanut Anjalan Liittoa. Häntä on valmentanut Allan Maaninka. Häkämies osallistui vuosina 2006–2015 kaikkiaan 15 maailmancupin kilpailuun. Paras sijoitus niissä on vuodelta 2012, jolloin hän sijoittui Rukan cup-avauksen ohjelmaan kuuluneessa sprintissä 25:nneksi. Vuonna 2009 hän sijoittui SM-kisoissa sprintissä pronssille ja vuonna 2012 neljänneksi. Posion kunnan parhaana miesurheilijana hänet on palkittu 2012, 2014 ja 2015. Häkämies muutti Posiolle pysyvästi 2010. Hän on Sanna Soudunsaaren puoliso. Tammikuussa 2016 Häkämies aloitti työt Posion kunnan uutena vapaa-aikasihteerinä Allan Maaningan seuraajana.

Lupaavin nuori Posion Pyrinnön hiihtäjä 2010-luvulla on ollut Eero Vuollet (s. 1997), isä-Jounin valmentamista kolmesta urheilijaveljeksestä nuorimmainen. Hän sijoittui vuonna 2010 Hopeasompafinaalissa hopealle ja sai Lapin Hiihdon parhaan pojan palkinnon. Kahta vuotta myöhemmin Vuollet valittiin Vuokatti Urheiluakatemiaan Hopeasompa-leiritykseen 21 muun hiihtäjän kanssa. Nuorten SM-sprinteissä 2013 Pyhäjärvellä Eero Vuollet (P16) oli seitsemäs ja isovelji Eino Vuollet (M20) yhdeksäs. Sen vuoden Pentik-hiihdoissa Eino voitti M20-sarjan. Kevätkausi 2014 Pyrinnön nuorilla päättyi hienosti. Utsjoen Rajaseutuhiihdoissa Ville Karasti hiihti kultaa ja Eero Vuollet hopeaa, Inarin Kultapullo-kisoissa järjestys oli toisin päin. Huhtikuun 2015 Kultapullo-hiihdoissa Karasti voitti sarjansa (M20) ja oli Rajaseutuhiihdoissa toisena. Vuollet oli molemmissa P18-sarjan kolmas. Vuotta myöhemmin järjestys muuttui. Sekä Rajaseutuhiihdoissa että Kultapullo-hiihdoissa M20-sarjan voiton vei Vuollet, ja Karasti hiihti neljänneksi.

Posion kuntajoukkue osallistui viimeisen kerran Lapin maakuntaviestiin vuonna 2013 Inarissa. Etukäteen Posiota veikattiin jopa voittajaksi, mutta Posion yksi viestinviejä erehtyi epäonnekseen väärälle ladulle ja hiihti kilometrin liian lyhyen matkan. Joukkue hylättiin. Viestin järjestäminen loppui vuotta myöhemmin Kittilään.

Taulukko: Eniten Posion kunnan vuoden parhaan urheilijan palkintoja saaneet posiolaiset 1967–2015. Luvuissa ovat mukana parhaiden ikäkausityttö-, ikäkausipoika-, tyttö-, poika-, nais-, mies- ja veteraaniurheilijoiden palkinnot. Listan muut ovat edustaneet Posion Pyrintöä paitsi Markku Määttä Posion Tikkaa. (Lähde: Posion kunta, vapaa-aikatoimi)

Urheilija	Laji	Palkinnot kpl	Palkinnot vuosilta
Esa Mursu	hiihto	21	1985, 1989, 1995–98, 2000–2003, 2005–2015
Kati Ovaskainen	yleisurheilu	12	1979–82, 1984–1991
Emilia Soudunsaari	hiihto	11	2000–2010
Sanna Soudunsaari	hiihto	10	2001–2010
Markku Määttä	tikkaurheilu	8	2005–07, 2005, 2012–15
Eino Vuollet	hiihto	7	2005–2008, 2011–2013
Juha Ovaskainen	yleisurheilu	7	1981–82, 1984, 1986–89
Arsi Petrelius	yleisurheilu	7	1983, 1985–87, 1990–91
Eero Vuollet	hiihto	7	2009–15
Eeva-Liisa Oikarinen	suunnistus	6	1983–86, 1988–89
Anu Niemilehto	yleisurheilu	6	1989–1991, 1993–1995
Tiina Niemilehto	yleisurheilu	6	1992–97
Sakari Ollila	hiihto	6	1998–99, 2000–2002, 2004
Heli Heiskanen	hiihto	6	2010–15

Seurat jakavat omat palkintonsa. Historiikin liitteenä numero 6 (s. 212–213) on luettelot Posion Pyrintön 1987–2015 palkitsemista urheilijoista, toimitsijoista ja valmentajista.

Hiihtokisoissa urheiluseuran vapaaehtoiset palvelevat yleisöäkin ja hankkivat seuralle varoja. Irma Keränen oli 12.4.2015 talkoissa jo 22. kansallisissa hiihdoissaan. Grillimakkarakioski oli hiihtostadionina toimineen urheilukentän viereisen lukion seinustalla. (Kuva: Reino Hämeenniemi)

4.7. Järjestäjät muuttuvassa maailmassa

Vuosituhan ensimmäinen vuosikymmen oli Pyrinnön hiihtoväelle hyvin työntäyteinen. Kansallisten kisojen pitopaikka palautettiin 2002 keskustajamaan Aholan-Kotivaaran ladulle. Syitä oli monia. Kirintövaarassa pysäköintialueet ja kilpailijoiden peseytymis- ja pukeutumistilat olivat ahtaat, voitelutiloja ei ollut lainkaan ja ruokahuolto vaaran päällä ei voitu järjestää. Katsojilla oli vaikea seurata kilpailuja stadionalueen ulkopuolella, ellei mukana ollut omia suksia. Aholassa myös yhteistyökumppanin Pentikin myymälä oli lähempänä. Kirintövaaran vaikeudet oli koettu viimeisen päälle 2001, jolloin vaaraan oli ahdettu Lapin lääninmestaruushiihdotkin.

Pentik-hiihtojen yhteydessä 12.–13.4.2003 järjestettiin 18- ja 20-vuotiaiden nuorten Barentsin alueen mestaruushiihdot. Osallistujia oli Suomen lisäksi Ruotsista, Norjasta ja Venäjältä. Seuraavana vuonna hiihtojaostossa ideoitiin kansanterveydellisen Tonni talvessa -kampanja, johon osallistuivat Lapissa kaikki hiihtoa ohjelmassaan pitävät urheiluseurat. Posiolaiset hiihtivät yhteensä noin 60 000 kilometriä, josta kampanjaan osallistuneiden osuus oli noin 34 000.

Kesinä 2001–2002 tehtiin erikoista urakkaa: hiihtojaosto hankki varoja MTV3:n pääosin Posiolla kuvaaman tosi-tv-sarja Suuren Seikkailun avustustehtävissä. Niihin kuului yövartiointi, järjestysmiestehtävät kuvauspaikoilla ja avustajina toimiminen ohjelmien kilpailuissa. Ensimmäisenä vuonna jaostolla oli talkoissa noin 50 ja toisena vuonna noin 100 ihmistä. Suuri Seikkailu oli merkittävä kertaluontoinen tulonlähde. Jaoston tärkeimpiä pitkäaikaisia yhteistyökumppaneita olivat, kuten edelleen ovat, Pentik Oy, joka lahjoittaa palkintoja kansallisiin hiihtoihin, sekä pienemmät yritykset. Posion Osuuspankin kanssa hiihtojaosto järjestää vuosittain lasten Hippo-hiihdot ja yleisurheilujaosto vastaavasti kesälajien Hippokisat.

Uusi kilpailu kansalliset Alamäkihihdot sai kilpailujärjestäjät palaamaan Kirintövaaraan 2005. Kansalliset kilpailut laajennettiin kahdeksi hiihdoksi: Alamäkihihdot Kirintövaarassa perjantai-iltana, Pentik-hiihdot taajamassa lauantaina. Alamäkihihtäjä aloitti silloin vanhan hiihtokeskuksen luota vaaran päältä, ja maali oli lähes 100 metriä alempana laskettelurinteiden juurella. Kyseessä oli erikoissprintti, jossa oli myös show-näkökulma: hiihtäjien nopeuksia mitattiin poliisin tutkalla loppuosan pitkässä laskussa. Nopeimmalla miehellä vauhti kiihtyi enimmillään 67 kilometriin tunnissa. M20-sarjan voitti Antti Håkämies, niin kuin seuraavanakin vuonna. Sitten hän siirtyi yleiseen sarjaan ja voitti kilvan niissäkin vuoteen 2016 saakka joka kerta.

Alamäkihihtokisan perustamisen taustalla oli yleinen murtomaahiihdon murros. Kisojen televisiointi, Keski-Euroopan maiden vahvempi mukaantulo hiihtosirkukseen ja kilpailu muiden lajien kanssa ajoivat hiihdon hakemaan muutoksia lajikirjoonsa. Samaan kehitykseen voidaan laskea kuuluvan rullasuksihiihdot, joita Pyrintö alkoi järjestää heinäkuisten Muikkumarkkinoiden aikana 2013. Rullakisan ensimmäinen osa oli taajamassa ja toinen osa Kirintövaarassa.

Uudistamiseen on ajanut myös alkutalvien lauhtuminen. Kolme päivää ennen joulua 2007 Pyrintö järjesti Kirintövaarassa ensimmäiset kansalliset Kaamoshihdot. Niihin vyöryi yli 250 hiihtäjää. Taustalla oli kilpailujen, toisin sanoen lumen, puute eteläisemmässä Suomessa. Kun Kaamoshihdoista oli toivuttu, oli suunnattava

hiihdon superviikonloppuun: huhtikuun sulavilla lumilla järjestettiin Pentik-hiihtojen ja alamäkikisan lisäksi maakuntaviesti ja minimaakuntaviesti. Marraskuussa 2010 Kaamoshiihdot oli siirrettävä Aholan-Kotivaaran ladulle. Syynä oli lumipula Kirintövaarassa, jota oli totuttu markkinoimaan lumivarmana paikkana. Seuraavana vuonna Posiolla ei riittänyt lunta vielä 11. joulukuutaan, vaan Kaamoshiihdot täytyi siirtää Rukalle. Vuoden 2013 lopussa nuorten hiihdon MM-katsastukset piti perua Jyväskylästä lumettomuuden takia. Katsastukset pidettiin Posiolla 28.–29. joulukuuta. Jälkimmäisenä päivänä oli myös Kaamoshiihdot.

Lapin Hiihto -lehdessä 2005 Sanna Soudunsaari kehui ja kuvasi Posiolla asuvan kilpahiittäjän harjoitteluoloja (ote):

Posiolla ulkoiset edellytykset hiihtämiseen ja muuhun harjoitteluun ovat ensiluokkaiset. Valaistua kuntorataa on kymmeniä kilometrejä, tienpintoja on uusittu viimeisten vuosien aikana monella suunnalla, ja rauhallinen kuntosali on vastikään saanut uuden, raikkaan ilmeen. Erityisenä pakkaskelien harjoituspaikkana olemme käyttäneet tartanilla päällystettyä koulun käytävää. Syksyisin ja talvisin pari kertaa viikossa kokoontuvat hiihtokerhot pidetään vuoroin salilla ja maastossa, kun taas kesäisin olemme pelailleet, juosseet ja hyppineet urheilukentällä.

Hiihto oli kuitenkin häviöllä lasten ja nuorten muille urheiluharrastuksille ja vapaa-ajankäyttötavoille. Posion ja Pyrinnön kouluikäisiä kiinnostavimmaksi urheilulajiksi vakiintui jääkiekko. Hiihdon vakavaa harrastamista rajoittivat entistä selvemmin varustekustannukset, joista jo Elevaara aikanaan huomautti. Pyrintö järjesti edelleen hiihtokasvatusta, ja Posion lukiossa aloitettiin syyslukukaudella 2009 hiihtopainotteinen linja. Niistä ei ollut merkittävää apua. Syystalvella 2013 Pyrintö yritti pitää hiihtokerhoa, mutta kun osallistujia oli vain yksi tai kaksi, niin kerho lopetettiin. Antti Häkämiehen aloitettua kunnan vapaa-aikasihteerinä vuoden 2016 alussa vapaa-aikatoimen ja Pyrinnön hiihtokerho käynnistyi uudestaan.

Pentik-hiihtoihin osallistui Pyrinnön edustajia vuonna 2006 24 ja vuonna 2011 vastaavasti 16. Vuonna 2016 heitä oli viisi: Arttu Ruokamo (M8), Noora Ruokamo (N12), Eero Vuollet (M20) sekä Eino Vuollet ja Mikko Marjamaa (miehet yleinen).

Vielä vuosituhatosen vaihtuessa Pyrintö oli kasvattajaseura, jossa toimittiin omien nuorten kanssa. Nuoria ohjattiin matkallaan kohti aikuisuutta evästämään itseään urheiluharrastuksella ja urheiluseuratoiminnalla. Hiihtojaoston puheenjohtaja Oiva Soudunsaari totesi joulukuun 2010 Kaamoshiihtojen liitteessä Koillissanomissa, että kasvattajaseura oli muutoksen kourissa. Pyrintöä edustavia hiihtäjiä asui ympäri Lappia – Rovaniemellä, Kemijärvellä, Ranualla, Sodankylässä... Soudunsaari ehdotti kirjoituksessaan, että seura määrittelisi itselleen tavoitetilan kunnan virallisen tulevaisuudenvision tapaan, esimerkiksi: *Posion Pyrintö on pieni ja pirteä, ennakkoluulottomasti verkottunut urheiluseura, joka järjestää laadukkaita urheilu- ja liikuntatapahtumia. Se liikuttaa kaikenikäisiä kuntalaisia huomioiden myös vapaa-ajan asukkaat.*

4.8. Juhlavuosi alkaa

Pyrinnön juhluvuoden 2016 ensimmäinen kilpailutapahtuma oli lauantaina 2. tammikuuta urheilukentän-Kotivaaran ladulla järjestetyt Kaamoshihdot. Sää oli puolipilvinen, tyyni ja kylmä. Hieman ennen ensimmäistä yhteislähtöä stadionalueella oli pakkasta noin 16 astetta. Tuomarineuvosto ratkaisi vain tuntia aikaisemmin, että kisat ylipäätään järjestetään pakkasesta huolimatta.

Järjestelyissä talkoili valtaosin vanhoja tuttuja pyrintöläisiä, joista useimmilla oli aikaisempaa omaa kilpailijataustaa. Koulutietä pitkin autolla saapuvia vastassa ja pysäköintipaikalle opastamassa oli Olavi Ahola. Stadionilla eli urheilukentän etusuoralla lähettäjänä oranssinvärinen lippu kädessä piti kuria Jouni Vuollet. Kuuluttamossa maalin kohdalla Oiva Soudunsaari vastasi kuulutuksesta sekä Jarmo Pyhtinen, Erkki Männikkö ja Allan Maaninka tuloista ja ajanotosta. Ylimääräistä väkeä kuuluttamossa ei oikein suvaittu. Sauvakävellen kotoaan reippaillut Erkki Karasti oli entisen yleisurheilujokkerin Matti Luokkasen kanssa suoran toisessa päässä huoltorakennuksen luona ja ilmoitti lähestyvien hiihtäjien numerot radiopuhelimella kuuluttamoon.

Viereisen lukion alakerran ulko-ovessa oli paperi, johon lämpötilat kirjattiin kynällä tasatunnein. Toisessa lapussa ohjattiin menemään pukuhuoneisiin ja vessoihin eri kautta: ulkoportaat ylös ja nurkan takaa yläovesta sisälle. Lukion seinustalla oli perinteiseen tapaan makkarakoju. Sisältä ensimmäisestä luokasta sai syötävää ja juotavaa ja toisesta luokasta numeroliivit.

Ratamestareina olivat Martti Loukusa ja kunnasta Esa Väinämö sekä kilpailun johtajana Kari Karasti. Nuorimmat, kahdeksanvuotiaat, kävivät kilometrin matkallaan kääntymässä Korkeamaalla jäähallin ja Pentikin välillä. Hiihtotapa oli perinteinen. Keliä haittasi heikko lumisade.

Kahdeksanvuotiaiden kahdelta kilometriltä ykkösenä maalia lähestyvä lykki maalisuoraa pitkin tasatyönnöin latujen välissä. *Viivi Manninen, Kangasalan Kisa*, Oiva Soudunsaari kuulutti. Hän sanoi uskovansa, että nämä ovat Suomen vuoden ensimmäiset hiihtokisat.

Ladulle lähti kaikkiaan 148 hiihtäjää, joista vain kaksi keskeytti. Ilmoittautuneista peräti 64 jätti kisan väliin, suurin osa varmaankin pakkasen takia.

5. YLEISURHEILU

5.1. Yksilöiden aikakausi

5.1.1. Hakkaraisen jäljillä

Posion vanhin urheiluaiheinen valokuva on otettu 1920-luvun lopulla Peräposion kylässä talon seinää vasten seisovista miehistä. Kuvan on kerrottu esittävän Peräposion nuorisoseuran järjestämän yleisurheilumoniottelun osallistujia kilpailujen jälkeen. Talo on sama, jossa seuran perustava kokous pidettiin heinäkuussa 1927. Rivissä seisovat Eino Eemelinpoika Posio, Erkki Villenpoika Posio, Väinö Määttä (myöh. Kumpulehto), Asseri Petäjäjärvi (myöh. Sulisalo) ja Anselmi Villenpoika Posio. Näiden vierellä ovat Matti Sotaniemi-Vainio ja Ville Posio. Posiot ottivat myöhemmin käyttöön nimen Oikarainen. Kuva on ihan Peräposion nuorisoseuran syntyajoilta, sillä kolme viidestä kilpailijasta on samoja, jotka on lueteltu ilmeisesti kesällä 1927 pidettyjen nuorisoseuran ja koko Posion ensimmäisten urheilukisojen voittajina.

Kilpailijoilla on kuvassa vielä numerolaput rintamuksissa. Vaatetus on monenkirjava. Vain Anselmilla on selvästi tarkoitusta varten ommellut lyhytlaikaiset housut ja lyhythihainen ja avokaulainen paita. Erkki on sonnustautunut peräti suoriin housuihin, kauluspaitaan ja liiviin. Kengät ovat lyhytvartiset, mutta tarkemmin niitä ei ruohon takia erota.

Yleisurheilu on kuulunut Posion Pyrinnön ohjattuihin urheilumuotoihin koko seuran olemassaolon ajan. Kilpailut pysyivät miesten ja poikien pelikenttänä vielä pidempään kuin hiihdossa. Tytöt ja naiset tulivat isompana joukkona yleisurheiluun vasta 1960-luvun lopulla Elevaaran aikana.

Elokuussa 1947 Posiolla pidettyihin Yläkemijoen eli kuuden seuran kesäkisoihin Pyrinnön puheenjohtaja Toivo Paloniemi ja sihteeri Reino Paloniemi pyysivät osallistumaan seuraavia urheilijoita, jotka siten edustivat Pyrinnön sen ajan yleisurheilukärkeä. Miehet 5-ottelu: Toivo Jumisko, Jalmari Tuovinen, Antti Mursu, Erkki Mursu, Arvo Veijonaho, Toivo Paloniemi, Viljo Ylittervo, Matti Laatikainen, Reino Paloniemi ja Kauko Karasti. 3000 metrin juoksu: Kauko Karasti ja Veikko Selkälä. Naisten 3-ottelu: Sirkka Ahola, Helmi Huutola, Kaija Kilponen ja Mirjam Kantoniemi. Poikien (alle 19 v.) 3-ottelu: Pentti Norvanto, Martti Mursu, Leo Palosaari, Kaiho Hakkarainen, Arvo Sarvi ja Raimo Lippo.

Kisoissa Sirkka Ahola (s. 1928, myöh. Norvanto) voitti kaikki 18 kilpakumppaniaan. Hän juoksi 100 metriä 15,3, työnsi kuulaa 7,84 ja hyppäsi pituutta 376. Karasti voitti 3000 metriä ja Jumisko oli viisiottelussa kolmas. Poikien ottelussa Norvanto, Sirkka Aholan tuleva puoliso, sijoittui kolmanneksi. Pyrinnön perustajajäseniin kuulunut Toivo Jumisko (s. 1925) oli Posion kovin miesyleisurheilija. Kisojen viisiottelussa hän juoksi satasen 13,1, työnsi kuulaa 10,62, hyppäsi korkeutta 160, heitti keihästä 48,22 ja hyppäsi pituutta 489.

Kilpailujen tulokset ovat historiikin lopussa sivuilla 201–203 liitteenä numero 1.

Urheiluseuran ideoija, nuori Kaiho Hakkarainen oli näissä kesäkisoissa pojista toiseksi paras pikajuoksija ja neljänneksi paras kolmiottelija. Posiolaisista vain Pentti

Kaiho Hakkarainen pituushyppykilpailussa Taivalkosken Kuohua vastaan käydyssä seuraottelussa 1950-luvun alussa. (Posion Pyrinnön kokoelma)

Kaiho Hakkaraisen nahkaiset piikkarit 5.7.2016. (Kuva: Reino Hämeenniemi)

Norvanto meni ottelussa edelle sijoittumalla kolmanneksi. Moniottelut olivat suosiossa, mikä ohjasi monipuoliseen lajivalikoimaan. Vuonna 1948 Hakkarainen osallistui valtakunnallisille poikaurheilupäiville Tampereella. Esimerkiksi vuonna 1952 hän voitti Posion pitäjänmestaruuskilpailuissa viisi lajia. Hän oli urheiluidoli varsinkin saman ikäluokan tyttöjen silmissä.

Tätä historiikkia varten selattujen sanomalehtien urheilutulosten mukaan Kaiho Hakkarainen parhaimmillaan juoksi satasen käsiajanotolla noin 11,3, hyppäsi pituutta noin 630 ja kolmiloikkaa 12,20 sekä heitti kiekkoa noin 33 metriä ja työnsi kuulaa noin 11,50. Koillissanomissa 1976 julkaistun, mahdollisesti Reino Paloniemen kirjoittaman Pyrinnön 30-vuotista toimintaa koskevan jutun mukaan Hakkarainen juoksi satasen 11,2, 200 metriä 23,1 ja 400 metrin aidat *vähän päälle 50 sekuntia* sekä hyppäsi pituutta 723.

Aapo Ahvenjärvi (s. 1932) vei Posion nopeimman miehen aseman Hakkaraiselta vuoden 1954 pitäjänmestaruuskilpailuissa. Ahvenjärvi, joka oli muuttanut sotien jälkeen Posion Sirmiöön hänen äitinsä saatua sieltä opettajan paikan, juoksi satasen Hakkaraisen kanssa kalkkiviivalle ripirinnan aikaan 11,8. Ahvenjärvi oli silmämääräisesti sen verran edellä, että sai ykköspalkinnon. Hakkaraisen hyppy- ja juoksu-ura katkesi syksyllä Yläkemijoen kisoissa Luusuassa oikean polven nivelsidevammaan. Se syntyi, kun hän joutui ylimääräisenä suorituksena osallistumaan Pyrinnön edustajana kolmiloikkaan ja liukastui märällä alustalla. Hakkarainen jätti vauhtilajit ja osallistui enää vain kuulaja kiekkokisoihin. Hänen puolisonsa Hilikka Hakkarainen (s. Lötjönen) oli Pyrinnön rahastonhoitaja 1953–1961 ja sihteeri-rahastonhoitaja 1962–1969. Kaiho Hakkarainen kuoli 2013.

Aapo Ahvenjärvi lisäsi vielä nopeutta. Hän juoksi 22.7.1956 Rovaniemellä satasen aikaan 11,0. Ahvenjärvi voitti tuolloin Lapin piirinmestaruuden 100, 200 ja 400 metrillä, aivan kuten edellisvuonna. Satasella Ahvenjärvellä oli Tilastopajan merkinnän ja Koillissanomien urheilu-uutisen mukaan liikaa myötätuulta, niin että tulos 11,0 ei ollut ennätyskelpoinen. Sama tulos on kuitenkin esiintynyt ennätystilastossa. Elokuussa 1956 Ahvenjärvi juoksi 400 metrillä ajalla 51,5 jaetulle toiselle sijalle Ruotsin Malmivaarassa pidetyssä Pohjois-Suomen, -Ruotsin ja -Norjan pienoismaaottelussa. Hakkaraisen jäätyä sivuun Ahvenjärvi sai omasta seurasta kovimmaksi kilpakumppaniksi Reijo Varpeniuksen. Tämä oli hypyissä ja heitoissa usein Ahvenjärveä parempi. Vuonna 1957 Ahvenjärvi siirtyi Jämsänkosken Ilvekseen, mutta hän palasi pohjoiseen ja liittyi Lapin Lukkoon. Tilastopajan mukaan hänen ennätöksensä 200 metrillä oli 23,0 ja 400 metrillä 50,2.

5.1.2. Keppi lentää pitkälle

Seuraavankin urheilutähtensä Posion Pyrintö sai muualta. Tynävän Tempausta ja Vaalan Karhuja aiemmin edustanut keihäänheittäjä, Oulu Oy:n metsäteknikko Paavo Niemelä (s. 1936) siirtyi vuonna 1963 Posion Pyrintöön. Vain 169 sentin mittainen voimapussi oli sijoittunut neljänneksi Kalevan kisoissa 1961 ja 1962. Niemelän ensiesiintyminen Posiolla oli piirikunnallisissa kisoissa 29. toukokuuta 1963. Hän heitti keihästä 72,18,

työnsi kuulaa 12,19 sekä hyppäsi pituutta 561 ja korkeutta 155. Kesän aikana Niemelä paranteli Lapin piirin keihäsennätystä. Sitten Kalevan kisoissa hän heitti 80,33 ja hävisi kullaan Pauli Nevalalle vain 22 sentillä. Niemelän hopea oli Pyrinnön ensimmäinen SM-mitali. Aikaisemmin suomalaisista vain Nevala ja Soini Nikkinen olivat ylittäneet 80 metrin rajan.

Pyrintö järjesti Niemelälle hopeajuhlat, jossa hänelle lahjoitettiin hopeoitu palkintolautanen ja kemijärveläisen Aarne Hamaran öljyvärimaalaus. Saavutus vei Niemelän maaotteluihin Ruotsiin, Neuvostoliittoon ja Länsi-Saksaan. Syyskuussa Niemelä heitti Pyrinnön piirikunnallisissa kisoissa taas uuden Posion kenttäennätyksen 78,89 ja kolme muuta yli 70:n kaarta. Hän voitti myös SM-pronssia vuonna 1964. Hänen valmentajansa oli Mikko Paananen.

Niemelällä oli Yli-Kitkan rannalla mökki, jossa vieraili muutamia muita Suomen kärkikeihäreitä. Nämä kävivät harjoittelemassa Posion kentällä. Kesäkuussa 1964 Pyrintö joutui hankalaan välikäteen annettuaan huippujen kilpailuun SUL:n sääntöjen vastaisesti seuran piirikunnallisissa kisoissa. Pyrinnöllä ei ensinnäkään ollut oikeutta järjestää kansallista keihäskilpailua, koska Pyrintö ei ollut aktiivisuudellaan ja sijoituksillaan päässyt yleisurheilussa vielä SUL:n alimpaankaan seuraluokkaan. Kiistanalaisen kilpailun voitti Nevala tuloksella 75,88. Jorma Kinnunen heitti 75,08, Niemelä 73,35 ja Olavi Varis 71,84. Tämä lienee Posion kaikkien aikojen kovatasoisin keihäskilpailu. Nevala sai erikoispalkinnoksi poron. Kentän pienuuden ja heittojen pituuden takia kilpailu oli järjestetty siten, että heittopiste oli juoksuradalla 100 metrin lähden luona ja keihäät lensivät vinosti keskikentän suuntaan.

Tokion olympiakisat olivat Niemelänkin tähtäimessä. Kalevan 70-vuotishaastattelussa huhtikuussa 2006 Niemelä kertoi, että edustuspaikka jäi haaveeksi, kun koventunut harjoittelu kipeytti heittokäden kyynärpään.

Noin 30 vuoden tauon jälkeen Niemelä aloitti 65-vuotiaana keihäänheiton uudestaan. Vuonna 2007 hän voitti pronssin veteraanien MM-kisoissa M70-sarjassa tuloksella 44,57. Kotimaassa hän edusti tuolloin Kuusamon Erä-Veikkoja. Kaksi vuotta myöhemmin Niemelä heitti 70-vuotiaiden 500-grammaisella keihäällä Suomen ennätyksen 50,22.

Pyrinnön muita 1960-luvun alun menestyneitä yleisurheilijoita olivat muiden muassa keskimatkojen juoksija Pentti Lampela ja pika- ja aitajuoksija ja hyppääjä Kalevi Haataja. Lampela palkittiin Pyrinnön vuoden 1960 parhaana yleisurheilijana. Hän saavutti piirinmestaruudet maastajuoksussa ja kahdella ratajuoksumatkalla. Lapin piirinmestaruuskilpailuissa Kemijärvellä heinäkuussa 1961 Haataja voitti 110 metrin aidat. Lisäksi hän juoksi alkuerissä kisojen parhaat ajat 100 ja 200 metrillä, mutta sijoittui niiden finaaleissa neljänneksi.

5.1.3. Vammaisurheilijat huipulla

Lokakuussa 1964 Pauli Nevala heitti Tokiossa olympiakultaa, ja Jorma Kinnunen sijoittui kuudenneksi. Kisalähetystä kuunneltiin Posiolla tarkasti. Siitä otti vauhtia uusi menestystarina. Mäntyjärven Kolkonjärvellä asunut 12-vuotias Timo Sulisalo (1952–2010) on kertonut saaneensa Nevalasta ja Kinnusesta itselleen esikuvat keihäänheittoon.

Kotona kilpaurheilua arvostettiin. Perheen isä oli vanhaan urheilukuvaan Peräposiolta tallentunut Juho Asser Petäjäjärvi ja äiti Selma (s. Karjalainen). Myös Timon veli Mauno oli innokas urheilemaan. Kolkonjärvelle ei ollut maantietä. Kerrotaan, että Asseri saattoi käydä aamupäivän aikana polkua pitkin juosten kaupassa 17 kilometrin päässä Pernun kylässä.

Timo osallistui Pyrinnön hiihtokisoihinkin ja menestyi melko hyvin. Vuonna 1968 hän teki B-poikien yleisurheilun piirinmestaruuskisoissa uudet seuraennätykset ja sai mitalit 300 metrillä (41,1, hopeaa), 200 metrin aidoissa (31,3, pronssia) ja keihäänheitossa (53,54, hopeaa). Keihäänheitto innosti eniten.

Vuonna 1970 Pohjois-Suomen mestaruuskisoissa Sulisalo ylitti jo 65 metrin rajan, ja A-poikien SM-kisoissa hän sijoittui viidenneksi. Keihäänheitossa oli Posiolla monta muutakin lahjakasta nuorukaista. Lapin piirin vuoden 1970 tilastossa paras nuori oli Urpo Ahvensalmi, A-pojissa Sulisalon jälkeen seuraavat olivat hänen harjoituskaverinsa Jouni Alaste Kolkonjärveltä sekä Kaarlo Säkkinen, ja B-pojissa piirin ykkönen oli Kai Mursu. Kaikki he kuuluivat Pyrinnön erikoisvalmennettaviin eli jukkereihin.

Sulisalon silmien verkkokalvot alkoivat rappeutua ja näkö heikentyä. Hänen heittoharrastuksensa laantui muutamaksi vuodeksi. Aloitettuaan harjoittelun uudelleen Sulisalo sai todeta olevansa näkövammaisten ykkösheittäjä valtakunnassa. Asuessaan Nivalassa Sulisalo sai paikan Suomen joukkueeseen vuoden 1976 paralympiakisoihin Torontoon. Saavutuksina oli kultaa keihäässä ja pronssia kiekonheitossa. Hän teki ennätyksensä 70,70 kesällä 1977 Nivalassa.

Timo Sulisalo voitti paralympialaisten keihäskullan myös Hollannin Arnhemissa (1980) ja New Yorkissa (1984) sekä vielä hopean Etelä-Korean Soulissa (1988). Lisäksi hän menestyi Euroopan, Pohjoismaiden ja Suomen mestaruuskilpailuissa. Vuonna 1989 hän heitti sokeiden maailmanennätyksen 50,74 Zürichissä Sveitsissä.

Toinen paralympialaisissa 1980-luvulla menestynyt näkövammaisen posiolaislähtöinen yleisurheilija oli tolvalainen Jaana Oikarainen. New Yorkissa 1984 hän saavutti kolme neljättä sijaa ja Soulissa 1988 viisiottelussa pronssia. Parhaimmillaan hän oli vuonna 1982 Pohjoismaiden mestaruuskisoissa Tukholmassa, jossa hän voitti kolme kultaa ja yhden hopean ja teki kaksi Pohjoismaiden ennätystä. Jaana Oikaraisen veli Juha Oikarainen voitti näkövammaisten yleisurheilussa Suomen mestaruuksia ja pelasi maajoukkueessa maalipalloa ja sokkopöytätennistä.

Jaana Oikarainen ja Timo Sulisalo palkittiin vuonna 1982 Pyrinnön parhaina nais- ja miesurheilijana. Jaana Argillander teki comebackin hiihtäjänä ja sai paralympialaisissa Naganossa 1998 pronssimitalin ja Salt Lake Cityssä 2002 kullan, hopean ja viestipronssin. Vuonna 2000 hänet valittiin Suomen vuoden näkövammaisurheilijaksi MM-kisamenestyksen ansiosta.

Mauno Sulisalo saavutti talviparalympialaisissa näkövammaisten hiihdossa hopean ja neljä pronssia 1976–1984 sekä Pohjoismaiden mestaruuskisoissa yleisurheilussa lukuisia mitaleja 1968–1982. Myös Timon ja Maunon veljenpoika Tapio Sulisalo ja tämän lapset ovat harrastaneet kilpaurheilua.

5.2. Elevaara ja Posion ihme

Kuusikymmentäluvun puolivälissä posiolaisten kuntoiluinnostus oli Lapin kärkiluokkaa. Kunnan asukasluku saavutti maksiminsa, 7560 asukasta, vuonna 1965. Pyrinnön yleisurheilukilpailuissa kävi satoja osallistujia, mutta huipulle ylsi ani harva. Vuonna 1966 SVUL:n Lapin piirin yleisurheilujaoston ja Lapin Kansan järjestämässä kotirataottelussa, jossa kerättiin pisteitä seuracupin tapaan, Pyrintö sijoittui 37 seuran joukossa 16:nneksi. Lajeja kilpailuissa oli 15-, 17- ja 18–20-vuotiaille tytöille ja pojille. Pyrinnöltä ei ollut useimpiin lajeihin lainkaan osanottoa. Seuran parhaat pisteiden kerääjät olivat Seppo Määttä ja Olavi Pätsi. He esimerkiksi olivat 1500 metrillä piirin toiseksi ja kolmanneksi nopeimmat.

Paremmalle ohjaukselle ja valmennukselle oli tilausta. Tähän vastasi Pyrinnön toiminnanjohtajaksi ja valmentajaksi tammikuussa 1967 saapunut 23-vuotias Jouko ”Jokkeri” Elevaara. Hän valitsi oman mieltymyksensä perusteella yleisurheilun etusijalle ja johti sen menestykseen. Hurmion aika kesti 1970-luvun alkuun. Pyrinnön tunnettuus säilyi pitkään hyvänä tämän kauden ansiosta.

Satakunnassa Merikarvialla syntynyt Elevaara oli karismaattinen, urheilufanaatikoksin mielletty innokas ja itsepäinen tyyppi, joka oli opiskellut liikuntaneuvojaksi Pajulahden urheiluopistossa Nastolassa. Hän teki niin kuin saarnasi; jo vuonna 1967 hän itse rikkoi tukun Pyrinnön seuraennätyksiä. Posion kunta palkitsikin hänet vuoden parhaana urheilijana.

Yleisurheilun kohuottelu Posiolla **14. 7. klo 16 ja 15. 7. klo 12.**

Lappi—Posion Pyrintö. Täydellä lajiohjelmalla miesten ja naisten lajeissa. Liput 3,-. Tulot Pyrinnön urheilijoiden SM-kilpailumatkaan. Nyt tarvitaan kannustusta. Huuto päälle!

Toiminnanjohtaja ja valmentaja Jouko Elevaara (kuvassa) toi hyppelyharjoitukset Posion Pyrintöön. Totuttelun jälkeen kovakuntoiset hyppivät jalat rintaan yli 100 kertaa yhteen menoon. (Esko Aholan kokoelma)

Yksi Elevaaran tempauksista oli pisteyttäjä yleisurheilun miesten ja naisten Lapin piirin mestaruuskisoissa 14.–15.7.1973 tulokset siten, että kunkin seuran kolme parasta laskettiin mukaan pistekilpailuun, jossa Pyrintöä vastassa olivat kaikki muut seurat. Tässä ”ottelussa” Pyrintö vei voiton pistein 380–216. (Ilmoitus sanomalehti Koillissanomissa)

Persoonallaan Elevaara sai villittyä massat liikkeelle ja harjoittelemaan säännöllisesti ja tavoitteellisesti ja hänen näyttämänsä menetelmien mukaan. Hän sai osakseen myös kritiikkiä muun muassa harjoittelun kovuuden takia. Monilla keho ei sietänyt sellaista, ja vammojakin syntyi. Elevaara oli psykologisesti ja verbaalisesti taitava joukkojen johtaja. Hän valoi pienen maaseutukunnan nuoriin itseluottamusta. Lainaus Elevaaran Minijokkeri-kirjassen tekstistä 1972:

Moni etelän urheilijanuori, joka päivittäin harjoittelee hyvissä olosuhteissa ja kilpailee samoilla kentillä ja stadioneilla, antaa helpommin kilpailuissa periksi todella kovan paikan tullen, kuin urheilijanuori, joka on suorittanut päivittäisen harjoittelunsa syksyn pimeällä, yksinäisellä kylätiellä, myrskytuulen piiskatessa sadetta vasten kasvoja.

Elevaaran kuvaus Posion oloista ei ollut tuulesta temmattua. Keijo Ollila (s. 1955) kertoi historiikin kirjoittajalle, miten hän kävi isoveljensä Jounin ja serkkupoikansa Kaukon kanssa Mäntyjärveltä Posion kentällä pitäjänmestaruuskilpailuissa polkupyörillä. Matkaa oli molempiin suuntiin 35 kilometriä. Paluumatkalla nuoren pojan voimat meinasivat loppua. Hän ei ollut voittanut mitalia, mutta toiset pojat olivat saaneet niitä yhteensä kolme, ja he lainasivat hänen kaulaansa yhden, jotta maantiellä tansseihin ajava vanhempi nuoriso näkisi kaikilla palkinnon. Kun lopulta päästiin kotiin, niin kyllä maistui äidin paistama rieska! Tapahtuma ajoittuu todennäköisesti kesään 1966.

Elevaaran harjoitusohjelmien ja leirien kovuus tunnettiin, mutta Elevaara sai Pyrintöön urheilijoita muiltakin paikkakunnilta. Tunnetuin Jokkerin tallin kasvatti, Posion Maaninkavaarasta lähtöisin oleva Kaarlo Maaninka voitti 1980 Moskovan olympialaisissa 10 000 metrillä hopeaa ja 5000 metrillä pronssia.

Yleisurheilu korostui hurmion vuosina muiden lajien kustannuksella. Pyrinnön 25-vuotisjuhlista marraskuussa 1971 uutisoineessa Koillissanomissa sanottiin, että seurassa *yleisurheilu ja nimenomaan juoksu on valittu sen takia, että se on yksilölaji, jota pystyy harrastamaan joka paikassa.* Urheilukenttä oli Elevaaran Posiolle tullessa vielä remontin alaisena, ja se häytti kenttälajien harjoittelua. Läksiäisissään joulukuussa 1973 Elevaara kertoi Koillissanomien jutun mukaan kokeneensa Posiolle asetuttuaan, että hänet oli valittu pääasiassa pesäpallovalmentajaksi. Mutta hän oli todennut pian, että Posiolta ei tulisi pesäpalloilun mestareita, koska lumikausi oli niin pitkä. Kilpahiihtoon paneutumisen taas esti hiihtovarusteiden kalleus. *Tultiin siihen tulokseen, että yleisurheilu nielisi vähiten varoja,* lehti siteerasi Elevaaraa.

Pyrinnön nuoret yleisurheilijat saavuttivat vuosien 1970–73 aikana SM-kisoissa 10 kultaista, 11 hopeista ja 12 pronssista mitalia; luvussa viestimitali on laskettu yhdeksi. Läpimurtovuosi oli 1969, jolloin Pyrintö rankattiin yleisurheilussa maan parhaaksi ikäkausiseuraksi. Kalevan malja- eli SM-kisamenestyspisteillä laskettuna Pyrintö oli parhaimmillaan maan viidenneksi paras yleisurheiluseura vuonna 1973. Seuraluokittelun pisteissä sijoitus oli parhaimmillaan kuudes vuosina 1971 ja 1973. Tällaiset olivat ihmeitä pienelle paikkakunnalle, vaikka vuonna 1968 asetettu tavoite koko maan parhaaksi yleisurheiluseuraksi noususta jäikin saavuttamatta. Elevaaran työ ja Pyrinnön esimerkki kohottivat muunkin Lapin yleisurheilua.

Elevaaran tapoihin kuului korostaa urheilijoiden yhtenäistä esiintymistä pyrintöläisinä. Ensimmäisissä hänen yleisurheilijoille teettämässään verryttely- ja kilpailuasuisissa toistuvat Posion vaakunaa mukailleen musta, punainen ja valkea. Oulun

ympärijuoksuista Kalevassa julkaistuissa yhteiskuvissa Pyrintö joukkue esiintyy tällaisessa verryttelypuvussa ensimmäisen kerran vuonna 1970. Ulkoisessa viestinnässä Elevaara myös harkiten liioitteli urheilijoidensa kuntoa ja karskiutta. Pyrintöläiset itse ymmärsivät tämän ja saattoivat itsekkin levittää tarinaa esimerkiksi kivireppu selässä tai suolla treenaamisesta.

Urheilukenttä ja urheilutalon punttisali olivat Elevaaran Posion-vuosina ennätysmäisellä käytöllä. Elevaara asui osan ajastaan alakerran uuden punttisalin takahuoneessa ja säilytti siellä seuran käteiskassaa sängyn alla. Elevaara hakkasi harjoitusohjelmia mekaanisella kirjoituskoneella, jossa oli muutama paperi päällekkäin ja kopioivat kalkkeripaperit välissä.

Esimerkkinä Elevaaran omalaatuisista tempauksista on kerrottu, että vuoden 1970 piirinmestaruuskisamatkalta palattaessa hän pysäytti auton ja kehotti urheilijoita juoksemaan loppumatkan. Pitkä lenkki siltä päivältä olisi nimittäin ollut tekemättä. Juoksumatkaa olisi tullut 20–25 kilometriä. *Se oli valtava osoitus siitä luottamuksesta, joka urheilijoilla on valmentajaansa kohtaan. Silloin uskoin lopullisesti, että tämän joukon myötä työstä tulee tuloksiakin*, Elevaara kommentoi Iltaset-lehden jutussa.

Vuonna 1972 julkaistussa Yleisurheilu-raketti-teoksessa tapauksesta on versio, jonka mukaan Elevaara käski juosta *21 kilometriä tuohon suuntaan ja takaisin*.

Pohjolan Sanomien haastattelujutussa 1984 Elevaara taasen kertoi, että Hämeenlinnan SM-maastajuoksuista toukokuussa 1971 palattaessa auto teki tenän Livon kohdalla, *urheilijat hyppelivät autosta ulos ja kaikki päätti yhteisesti, että juostaan Posiolle, 20 km:n matka, mutta urheilutalolla odotti juoksemisen jälkeen vielä siivouustyöt, sillä vapputanssien jälkeiset siivoukset olivat tekemättä ja jokainen urheilija puhdisti talon innokkaasti eikä kukaan nurissut*. – Erään mukana olleen, historiikkiin haastatellun jokkerin mukaan Elevaaran kertoma oli mielikuvitusta ja todellisuudessa Tuppuraisen toinen linja-auto haki urheilijat Posion keskustaan. Kello oli silloin noin 6 aamulla.

Risto Kalerma (s. 1958), jonka päälajina jokkeriaikana oli kolmiloikka ja myöhemmin kävely, oli puuhamiehenä, kun Elevaaran valmennuksessa olleita jokkereita kokoontui Merikarvialle Elevaaran Merikievariin 25.–27. lokakuuta 1985. Vastaava matka tehtiin myös vuonna 1993 Elevaaran 50-vuotissyntymäpäivän johdosta. Vuonna 2000 Elevaara oli vieraana jokkerien kokoontuessa Posiolla.

Iso-Jokkeri oli kutsunut jokkerit ensimmäisen kerran jo juhannuksena 1974 Saarijärvelle, mutta se kokoontuminen ei toteutunut.

5.3. Pöllimetsästä Lenin-stadionille

5.3.1. Maaningan liikkuva suku

Kaarlo Maaninka syntyi joulupäivänä 1953 Posion Maaninkavaarassa Erkki Armas (1913–1981, puhuttelunimi Armas) ja Aili Maaningan (1921–2004) uusperheeseen. Vanhemmat olivat avioituneet vuonna 1950. Äiti oli jäänyt aiemmin leskeksi kaksi kertaa ja isä kerran. Heillä oli näistä avioliitoistaan 10 lasta. Yhteisiä lapsia syntyi lopulta 13; siten Kaarlolla oli 22 siskoa ja veljeä.

Kaarlo Maaningan vanhemmilla oli yhteensä 23 lasta, heistä 13 oli yhteisiä. Kuvassa kesällä kotipihalla Maaninkavaarassa 1972 mustikka-aikaan sisarukset Tarja (vas., myöh. Kuusela), Salli (myöh. Luukkonen), Helvi (myöh. Maaninka-Tiermas) ja Saila (myöh. Maaninka-Ahola). (Sanomalehti Koillissanomien arkisto)

Perheen koti sijaitsi kylän keskellä lähellä valtatie 5:n ja Posion keskustaan lähtevän maantie 947:n risteystä. Elinkeinoina olivat maanviljelys ja karjanhoito. Lisäksi isä kävi metsätöissä. Vuonna 1966 julkaistun lehtihaastattelun mukaan tilalla viljeltiin heinää, perunaa ja naurista mutta ei sanottavasti enää viljaa. Lypsylehmiä oli 12–13. *Maaningan perheen lapset ovat terveitä ja terhakoita. Sopusisarusten kesken tuntuu olevan erittäin hyvä. Tapaturmiakaan ei lapsille ole sattunut, eikä pahempia sairauksia, joten vanhemmat ovat saaneet rauhallisina seurata lasten kehittymistä,* jutussa sanottiin.

Syyslukukaudella 1964 Kaarlo Maaninka kävi kyläkoulun viidettä luokkaa, kun kunnan urheilulautakunta järjesti koululla nappulakilpailut. Hän sijoittui Auno Lahtelan jälkeen toiseksi 10-vuotiaiden 60 metrillä (11,1) ja kuulantönnössä (5,78) ja voitti pituushypyn (324). Vuotta myöhemmin yleisurheiluottelussa naapurikylien Mourun ja Vääräjärven kouluja vastaan poikien maastojuoksussa selvä voittaja oli K. Maaninka. Aika oli 1.57 ja matka ilmeisesti noin 500 metriä. Viidennen ja kuudennen luokan oppilaiden moniottelussa K. Maaninka sijoittui neljänneksi. Lajeina olivat 60 metriä, pituus, kuula ja maastojuoksu.

Koulun lisäksi Maaninkavaaran nuorisoa oli liikuttanut marraskuussa 1957 perustettu nuorisoseura. Siinäkin opettajat olivat keskeisiä hahmoja. Toimittuaan runsaan vuoden

nuorisoseura oli perustanut Maaninkavaaran Nuorisoseuran Urheilijat kanavoimaan kylän urheiluharrastusta ja päättänyt liittää sen alaosastona Posion Pyrintöön.

Muiden muassa serkusten Allan Maaningan ja Auno Maaningan juoksuinnostus alkoi huhtikuun 1968 kolmipäiväisestä leiristä Posion keskustassa Pyrinnön urheilutalolla. Kaarlo Maaninka liittyi jokkerijoukkoon kesäkuun leirillä. Ensimmäisiä kisojaan pojat juoksivat kesän aikana.

Maaninkavaaran urheilukoulusta kasvoi erittäin aktiivinen. Armas ja Aili Maaningan lapsistakin hyvin moni harjoitteli ja kilpaili Pyrinnön nimen alla. Myös tyttöjen yleisurheilun huippu Marja-Leena Korva oli Maaninkavaarasta.

Juoksua kylällä saattoi harjoitella vain maantiellä ja metsäpoluilla. Yksi juoksulenkki suuntautui vanhaa polkureittiä pitkin vaaramaastossa noin seitsemän kilometrin päähän Pää-Älly-nimiselle huipulle, jossa oli kolmiomittaustorni. Reitti oli vuonna 1963 merkittykin matkailukäyttöä varten. Talvella harjoitteluolot olivat ankeat, niin kuin Kaarlo Maaningan tarinasta vaikutteita saanut Miika Nousiainen kuvaa romaanissaan Maaninkavaara (2009).

Koillissanomien jutussa toukokuussa 1970 Kaarlo Maaningan kerrottiin päivittäisten viiden kilometrin juoksuharjoituksen lisäksi tekevän *loikkahyppelyharjoituksia* sekä saavan kuntoa myös metsä- ja muista kotitöistä. Isä-Armaan sanottiin seuraavan varsin innokkaana talon nuorten urheiluharrastusta. Hän oli kovakuntoinen itsekkin; hän oli hankkinut sotaväessä iltalomia suoriutumalla hyvin polkupyörämarsseista.

Koillis-Lappi-lehdessä Moskovan olympialaisten jälkeen 1980 siteerattiin Armas Maaningan kertomaa:

Kerrankin me olimme Kaarlon kanssa pöllin teossa. Työtä tehtiin pitkä päivä aamusta iltaan. Välillä nuotiotulilla vain vähän voileipää kahvin kanssa haukattiin. Illalla mentiin kotiin, missä ruoka oli odottamassa. Mutta eipäs vain malttanut Kaarlo vieläkään syömään ruveta. Sanoi, että minä kipaisen ensin semmoisen parinkymmenen kilometrin lenkin. Ja niin poika tuon lenkin myös 'kipaisi' ennen kuin maltoi ruveta kunnolla edes syömään.

Kalevassa 1972 Kaarlo Maaningan juoksuharjoitusten määräksi sanottiin kesällä noin 15 kilometriä päivässä. Maataloustöiden takia lenkillä piti käydä aamuin ja illoin. Lisäksi olivat Pyrinnön tarjoamat viikonloppuleirit. *Raskas maataloustyö jäykistää jonkin verran. Sen huomaa kun vertaa itseään sellaisiin kilpailijoihin, jotka tekevät kevyempää työtä*, Maaninkaa siteerattiin. Kirjoittajan mukaan Maaninka kertoili tavoitteistaan ja saavutuksistaan *vaatimattomasti ja turhia korostamatta*. Seuraavana talvena Pyrinnön yhteisen Espanjan-leirin jälkeen Maaninka vietti pari kuukautta harjoitellen leudommassa ilmanalassa Ruotsissa urheilututtavansa Hannes Peltomäen luona.

Vuonna 1976 Kaarlo Maaninka oli vähällä lopettaa urheilu-uran rankkaan harjoitteluun liittyneen sairastelun takia. Kun ongelmat saatiin hoidettua, harjoittelu-into palasi ja ura jatkui. Maaninka jaksoi Elevaaran valmennuksessa kauemmin kuin kukaan muu posiolainen tai posiolaislähtöinen jokkeriurheilija.

Pikkusisko Salli Maaninkaa (s. 1960, myöh. Luukkonen) kuvattiin 12-vuotiaana ikäkausipurjeilijoiden keskuudessa urheilijaidoliksi, josta katsottiin esimerkkiä. *Hänen juoksunsa on iloista ja kevyen näköistä, kuin leikkelyä, mutta kun joku antaa kovan vastuksen on Salli-tytön menosta leikki kaukana. Hänen koko olemuksestaan huokuu*

urheilumieli, reippaus ja tunnollisuus, Koillissanomien toimittaja hersytteli. Tytön urheilu-ura jäi alussa lyhyeksi, mutta vuosien tauon jälkeen hän palasi radoille. Vuonna 1980 Salli Maaninka juoksi Lapin piirin kaikkien aikojen toiseksi kovimman ajan (10.42,7) naisten 3000 metrillä ja sai Pyrinnön vuoden parhaan naisurheilijan palkinnon. Tilastossa kovemmaksi jäi vain Pyrinnön Helena Loukusan vuonna 1972 juoksema 10.13,8.

Urheiluharrastus jatkui seuraavassa sukupolvessa. Salli ja Reima Luukkosen tytär, Pyrintöä edustanut Janika Luukkonen (s. 1986) voitti vuonna 1998 SM-kultaa 12-vuotiaiden 60 metrillä sekä hallissa että ulkoradalla ja vuonna 2000 SM-kultaa 14-vuotiaiden 100 metrillä ja SM-hopeaa joukkuekuulussa yhdessä Seila Ruokamon kanssa. Tällä kaksikolla oli vuoden 2015 lopussa Pyrinnön tytöistä eniten voimassa olevia Lapin piirin ennätyksiä, molemmilla yhdeksän. Janikan sisko Sanna (s. 1996) voitti 60 metrillä pronssia 19-vuotiaiden SM-hallikisoissa vuonna 2015 ja 100 metrillä hopeaa 22-vuotiaiden SM-kisoissa 2016 sekä 4 kertaa 100 metrin viestissä 22-vuotiaiden Pohjoismaiden mestaruuden 2016.

Sisaruksilla on ollut verenperimää juoksuun molemmilta puolilta. Reima Luukkonen räväytti kesällä 1982 Posion kentällä pidettyjen Joka Pojan Olympialaisten yhteydessä juoksemalla hiilimurskalla 100 metriä 11,1. Aika kiilautui Lapin vuoden tilastossa kolmanneksi. Pituuttakin Luukkonen hyppäsi 612. Samoilla sulilla Posion pitäjänmestaruuskisoissa Luukkonen juoksi kilpailun ulkopuolella satasen vastatuuleen 11,4.

Syksyllä 1974 Posion kunta etsii töihin urheiluohjaajaa. Kunnansihteeri Pentti J. Määttä soitti ensin Kaarlo Maaningalle ja kysyi tämän kiinnostusta, ja kun sitä ei ollut, Määttä jatkoi Allan Maaningalle, joka oli varusmiespalveluksessa. Päästyään siviiliin Allan Maaninka piti viikon lomaa ja aloitti sitten työt urheiluohjaajana. Ensimmäinen työsopimus tehtiin puoleksi vuodeksi, sitä seuraava toistaiseksi. Vuonna 1978 Maaninka kävi liikunnanohjauksen ja valmennuksen peruskurssin. Kahta vuotta myöhemmin hänet valittiin tuoreeseen kunnan urheiluohjaajan virkaan. Sen tehtävät lohkaistiin nuoriso-, raittius- ja urheiluohjaajalta, jona työskenteli Tuomo Niemilehto. Myöhemmin tehtävänimike vaihtui liikunnanohjaajaksi, liikuntasihteeriksi ja Niemilehdon eläkkeelle jäännin ja tehtävien takaisinyhdistelyn jälkeen vapaa-aikasihteeriksi, josta virasta ”Allu” jäi eläkkeelle keväällä 2016. Allan ja Sinikka Maaningan pojista Toni (s. 1975) hiihti nuorten SM-kisoissa, ja Tero (s. 1990) sijoittui vuonna 2004 Hopeasompa-finaalissa P14-sarjan 5 kilometrillä 18:nneksi.

Pyrinnön koviin kestävyysjuoksijoihin kuuluivat myös Kaarlon, Allanin ja sisarusten serkut Auno, Heikki, Väinö, Teemu ja Mikko Maaninka. Teemu (s. 1964) ja Mikko (s. 1965) nähtiin esimerkiksi Posion Juhannuksen Yöttömän yön juoksun poikien sarjan kaksoisvoittajina 1975 ja 1976. Heitä valmensi isovelji Väinö. Vuonna 1979 Mikko juoksi 2000 metrillä 14-vuotiaiden Lapin piirin ennätyksen, joka oli vuoden 2015 lopussa yhä rikkomatta.

Heinäkuussa 1979 Mikko Maaninka yllättäen menehtyi uidadessaan. Yleisurheilujaoston toimintakertomus päättyi sanoihin: *Joukostamme poistui urheilijana ja ihmisenä yksi parhaista ja pidetyimmistä.*

5.3.2. Olympianäyttö

Kaarlo Maaninka valmistui vuonna 1976 metsätyönjohtajaksi, mutta hän käytti ajastaan paljon huippu-urheiluun. Tähtäin oli vuoden 1980 Moskovan olympiakisoissa. Vuonna 1978 Maaninka yritti Prahan EM-kisoihin. Kevätkunto oli todella kova, mutta kesän tultua rasittavat työkävelyt metsissä ja harjoittelun lisääminen saivat hänet väsähtämään juhannukseen mennessä.

Olympialaisten lähestyessä Maaninka harjoitteli kolmekin kertaa päivässä. Hänelle oli kasvanut hyvä itsetuntemus, ja hän sääti harjoittelua sen avulla. Tammikuussa 1980 Maaninka lähti Pyrinnön Matti Karjalaisen kanssa urauurtavasti vuoristoharjoitteluun Yhdysvaltojen New Mexicoon. Paikka oli noin 1600 metriä merenpinnan yläpuolella. Maaninka palasi helmikuun lopulla ja Karjalainen huhtikuun alussa.

Maaningan vuodelle 1980 saama valmennustuki oli vaatimaton, eikä Maaningan valmentaja Elevaara tuntunut olevan SUL:n valmennusjohdon suosiossa. Matkalla Moskovan kisajoukkueeseen sattui toinenkin mutka. Maaninka voitti heinäkuun alussa Kalevan kisoissa sekä 5000 että 10 000 metrillä hopeaa Martti Vainion perässä. SUL:n johtokunta ehdotti Maanینگalle kisalippua. Olympiakomitea jäi kuitenkin odottamaan, että Maaninka antaisi lisänäytön Maailmankisoissa Helsingissä. Siitä tietämättömänä Maaninka teki tyhjennysharjoituksen, ja eihän hän sen perään voinut lähteä juoksemaan Helsinkiin. Kansanliikkeen vaatimuksesta Maaninka sai kuitenkin toisen mahdollisuuden, kuusi päivää ennen olympialaisten alkua Kouvolassa piirinmestaruuskisoissa. Vaadittu tulosraja 5000 metrillä oli 13.30. Maaninka juoksi 13.25,0, joka oli hänen ennätyksensä ja Suomen kaikkien aikojen tilaston kolmanneksi paras aika.

Maaninka valittiin joukkueeseen, ja se kannatti. Maaninka voitti Moskovan Lenin-stadionilla ensin 27. heinäkuuta olympialaisten 10 000 metrillä hopeaa ja 1. elokuuta 5000 metrillä pronssia tehden molemmilla matkoilla ennätyksensä. Nämä olivat Suomen ainoat yleisurheilumitalit Moskovasta.

Maaningan mitalijuhlat järjestettiin Etelä-Pohjanmaalla hänen kotikunnassaan Kauhajoella 5. elokuuta sekä Posiolla perjantai-iltana 15. elokuuta 1980. Lehtitietojen mukaan Kauhajoella yleisöä oli runsaat 3000 ja Posiolla 400–500 henkeä.

Kauhajoellakin oli mukana posiolaisia, muun muassa vanhemmat Armas ja Aili Maaninka ja Pyrinnön puheenjohtaja Veijo Karvonen. Koillissanomien haastattelujutussa Maaninka kertoi, että ensimmäinen ajatus mitalista tuli mieleen vasta 10 000 metrin viimeisillä metreillä. Kuntonsa hän kyllä tiesi edellyttävän melko kovaa aikaa. Kymppi painoi 5000 metrin alkukilpailussa, mutta loppukilpailua Maaninka piti helppona.

Posiolla Kaarlo Maaninka saapui juhlapaikalle lukion saliin Pyrinnön juniorien muodostamaa kunniakujaa myöten. Perässä tulivat Armas ja Aili Maaninka, Jouko Elevaara ja Hollannin paralympialaisten keihäänheiton kultamitalisti Timo Sulisalo. Kaksi päivää aikaisemmin Maaninka oli juossut Zürichissa 5000 metriä uransa toiseksi parhaalla ajalla 13.22,74. Päivällä Maaninka oli muun muassa ollut tavattavissa paikallisessa pankissa ja käynyt juoksulenkillä. Juhlissa kerrattiin Maaningan selostamana juoksut videonauhalla katsoen. Lisäksi oli *soittoa, oli tanssia, oli puhetta, olipa Kaarlolle tehty kaksi runoakin*, niin kuin Pohjolan Sanomat kuvaili. Posion kunta palkitsi Maaningan saavutuksista mökkitontilla Yli-Kitkan Porosaaresta. Maaninka oli

Kaarlo Maaningan ja Hollannin Arnhemin paralympialaisissa keihäänkeiton kultamitalin voitaneen Timo Sulisalon mitalijuhlissa Posiolla 15.8.1980 Armas ja Aili Maaninka, Kaarlo Maaninka, valmentaja Jouko Elevaara ja Timo Sulisalo. (Sanomalehti Lapin Kansan arkisto)

Kaarlo Maaningan Moskovan olympiakisoista tuomat 10 000 metrin hopeamitali ja 5000 metrin pronssimitali sekä keskellä ensimmäinen mitali 1000 metrin juoksun voitosta Posion urheilukentällä kesällä 1968. (Kuva: Erkki Ahola)

kiinnostunut paikasta Paavo Niemelän puheiden perusteella.

Posion kunnassa päätettiin Maaningan mökkitontin ja samalla Sulisalons omakotitontin lahjoittamisesta virallisesti syyskuussa 1980.

Laulava liikunnanopettaja Robin (Esa Simonen) teki olympialaisten jälkeen Jouko Elevaaran innoittamana ”herroja” piikittelevän kappaleen Olympianäyttö:

1. *Poronmaito aito juotu Posiolla on,
juoksutaito, sisu suunnaton
hankittuna luota Lapin vaivaiskoivujen.
On oma poika Lapin kairojen.*

Kerto:
*Täss'on teille olympianäyttö!
Herrat, onko pakko parempaan?
Mitaleille löytyy myöskin käyttö.
Me luotimme Maaninkaan.*

2. *Pohjanmaalta lakeuksilta metrit haettiin,
oli matkaa Vainioon ja Vireniin.
Kauhajoen karhu herätteli Pohjanmaan,
saattoi poikasensa Moskovaan.*

3. *Paremmaksi pankaa sisarusten määrässä!
En kai ole ihan väärässä,
jos osan kunnian kakskytäksi sisarusta saa,
kun Kaarlo-veljeä onnistaa?*

Kerto:
Täss'on teille olympianäyttö jne.

Myöhemmin Maaninka tunnusti, että hänelle oli ennen Moskovan kisoja tehty veritankkaus hemoglobiiniarvojen parantamiseksi. Hänen hemoglobiinitasonsa oli luontaisesti matala. Veritankkausta ei tuohon aikaan ollut kielletty eikä sen tehosta liioin oltu yksimielisiä. Vuonna 1982 Maaninka tuli uskoon ja alkoi toimia aktiivisesti Kauhajoen helluntiseurakunnassa. Urheilu-ura jatkui lyhyen aikaa sen jälkeen. Posion yöttömässä yössä Maaninka juoksi vielä 1987 kolmanneksi kenialaiskaksikon perässä.

Maaninka voitti maastajuoksun Suomen mestaruuden 1978, 1979 ja 1980 ja 10 000 metrin Suomen mestaruuden 1979. Hänen Pyrinnön edustajana 1973 juoksemansa ajat 3000, 5000 ja 10 000 metrillä olivat vuonna 2016 yhä SUL:n Lapin piirin ennätyksiä. Samana vuonna syntynyt 1500 metrin piiriennätyskin kesti neljä vuotta, kunnes Pyrinnön Matti Karjalainen otti sen haltuunsa 12 vuodeksi. Viitosella ja kymppillä Karjalainen on ollut piirin tilastossa kakkosena Maaningan jälkeen.

Pyrinnön 60-vuotisjuhlassa 14.6.2006 Kaarlo Maaninka oli juhlapuhujana.

Tilasto: Kaarlo Maaningan kehitys 5000 ja 10 000 metrillä Tilastopajan mukaan

Vuosi	5000 m	10 000 m
1970	15:03.4	
1972	14:25.0	31:27.0
1974	13:54.8	28:53.8
1976	13:59.8	
1978	13:49.1	28:13.6
1980	13:22.00	27:44.28

Kaarlon juoksun yhteislähdössä eturivissä riensivät Tero Similä (15), Antti Häkämies (13), Kaarlo Maaninka (1), Eino Vuollet (23) ja Janne Kivilahti (21). (Kuva: Reino Hämeenniemi)

Eri lajeja edustaneet jokkerit kohtasivat tapahtumassa. Tässä vasemmalta kestävyysjuoksija Heikki Maaninka, valmentaja ja seuravaikuttaja Pekka Söderlund, keihäänheittäjä Ari Mursu, kiekonheittäjä Arto Puolakka ja kolmiloikkaaja Risto Kalermo. (Kuva: Reino Hämeenniemi)

Kaarlon juoksussa mukana olleet ja yhteiskuvaan ehtineet jokkerit selostus- ja haastatteluteltassa. Edessä vas. Heikki Maaninka, Matti Luokkanen, Veijo Mursu, Matti Karjalainen, Salli Luukkonen (s. Maaninka), Anitta Lehtinen (s. Maaninka) ja Vesa Alajääskö, takana vas. Väinö Maaninka, Matti Tennilä, Esko Ahola, Kari Sanelma, Ari Mursu, Risto Kalermo, Marita Maaninka, Marja-Leena Linjakumpu (s. Korva), Kaarlo Maaninka ja Allan Maaninka.

(Kuva: Reino Hämeenniemi)

5.3.3. Kaarlon juoksu 2016

Pyrinnön järjestämä ensimmäinen Kaarlon juoksu 24.9.2016 Maaninkavaarassa oli onnistunut tapahtuma. Urheilujuhla oli yksi seuran juhluvuoden kohokohtia, joka yhdisti veteraani- ja nuoria kilpailijoita, liikunnan harrastajia ja yleisöä ennen kokemattomalla tavalla.

Seura odotti alun perin 40–50 juoksijaa ja kävelijää, mutta jälki-ilmoittautujineen määrä nousi virallisesti 115:ksi. Muutamat maksoivat osallistumismaksun vain kannatuksen vuoksi eivätkä lähteneet maastoon. Toisaalta oli kanssajuoksijoita, jotka eivät edes ilmoittautuneet.

Reitit kulkivat ruskan värittämissä maisemissa kylän pikiteitä, metsäautotietä ja polkua pitkin. Ne ovat entisen kyläkoulun omistavan Vuolletin perheen tuttuja lenkkimatkoja. Naisille ja miehille oli 9 ja 15 kilometrin kilpasarjat. Kuntoilijoille oli naisten ja miesten yhteiset 9 ja 5 kilometrin sarjat.

Lähti- ja maalipaikka sekä kilpailukeskus huoltoineen olivat koululla. Yksi iso teltta oli selostus-, haastattelu- ja äänentoistosuojana ja toinen koulun talousrakennuksen edessä miesten saunan pukuhuoneena. Naiset saunoivat koulun yläkerrassa.

Varttituntia ennen lähtöä nuoret juoksijat saivat pihalla nähdä eri puolilta Suomea saapuneiden entisten jokkerien ja minijokkerien lämpimiä kättelyjä ja halailuja. Pelkästään Kaarlo Maaningan veljiä ja sisaria tapahtumassa oli peräti 11, joista kahdeksan kilpaili.

Kilpailijat ja kuntoilijat starttasivat Jouni Vuolletin pistoolinlaukauksesta kello 13 nurmi-

alueelta, joka on koulun entinen urheilukenttä. Sponsorin lainaaman maaliportin alitti ensimmäisenä 14-vuotias peruskoulun kahdeksaluokkalainen, Pyrinnön Veikko Huuskonen, joka voitti 5 kilometrin kuntosarjan. *Ilmoita nimesi olympiakomitealle*, kuulutti Pyrinnön vanha ystävä, selostajaveteraani Anssi Kukkonen. Muut kilpasarjojen voittajat olivat Iina Ahokas (N 15 km), Jani Ylisaukko-oja (M 15 km) Sanna-Maija Pohjanvesi (N 9 km) ja Alexi Ruokamo (M 9 km). Tulokset ovat historiikin liitteenä numero 9 sivuilla 221–222.

Maaliin tulijat saivat puulaattaan upotetun, valkean keraamisen muistomitalin, jonka tekijä oli Kirintövaaraan keramiikkastudion perustanut eteläkorealainen Min ”Miki” Kyoung Kim. Mitalit jakoivat Pyrinnön nuoret yleisurheilijat Jenni Posio ja Veeti Huokuniemi.

Kukkosen haastattelussa ennen ja jälkeen kisan Kaarlo Maaninka paitsi kertoi omista urheilumuistoistaan myös kannusti yleisesti lapsia ja aikuisia harrastamaan liikuntaa. Lapset pitäisi saada *läppärin edestä pois*, hän sanoi. Tapahtumapäivänä Maaninkaa haastateltiin radioon, ja sanomalehdet uutisoivat Kaarlon juoksusta näyttävästi.

Maaninka oli innostunut juoksemisesta uudelleen keväällä 2016. Nimikkojuoksu hänellä sujui *ihan mukavasti*, kuten hän sanoi. Hän oli saapunut Posion mökilleen kaksi päivää aiemmin ja lähti kotimatkalle seuraavana päivänä.

Yleisö viihtyi kilpailukeskuksessa loppuun asti. Maaliintulojen jälkeen haastattelutallalla näytettiin video Moskovan olympiakisojen 10 000 metrin viimeiseltä 10 minuutilta. Sen jälkeen Kukkonen haastatteli Kaarlo Maaninkaa ja viittä muuta jokkeria.

Omassa iltatapahtumassaan jokkerit jatkoivat keskusteluja urheilusta ja elämästä. Kaarlon juoksun ideoinut Pyrinnön puheenjohtaja Erkki Ahola kertoi kuvin ja sanoin seuran vaiheista 70 vuoden ajalta, entinen puheenjohtaja Pekka Söderlund muisteli omia vuosiaan ja Kukkonen kertoili selostajamatkoistaan.

Kaarlon juoksu oli Maaninkavaaran kylällekin niin iso tapahtuma, että hirvijahtiin lähtö lykättiin seuraavaan päivään.

5.4. Hurmion jälkeen

5.4.1. Ohjelmoidun nuorisotyön tuloksia

Elevaaran kauden jälkeen Posion Pyrinnön yleisurheilun osallistujamäärien, valmennuksen ja menestyksen aallonharja tasaantui. Muutokseen vaikutti myös poismuuttoliikkeen jatkuminen. Seuran muut urheilulajit vahvistuivat suhteessa yleisurheiluun, joka puolestaan nousi uudestaan 1980-luvulla entisten minijokkerien voimalla.

Toukokuussa 1974 Posion joukkue lähti ennakkosuosikkina Lapin ensimmäiseen kuntajoukkueiden väliseen maakuntaviestijuoksuun Pelloon. Joukkue ottikin voiton 22 sekunnin erolla ennen Tornion ykkösjoukkuetta. Juoksijat olivat Pyrinnöstä: Tapio Oivakumpu, Kyösti Ahola, Risto Pentikäinen, Veijo Mursu, Sirkka Loukusa, Eero Mattila, Kerttu Loukusa ja Matti Karjalainen.

Elevaaran valmennuksessa ankarasti harjoitellut ja Moskovan vuoden 1980 olympialaisiin tähtäimensä asettanut B-poika Risto Pentikäinen (s. 1958) oli Pyrinnön vuoden 1974 tähti. Kauden aluksi hän voitti kultaa SM-maastajuoksuissa Kalajoella; Pyrinnön joukkue sai SM-hopeaa. Ikäluokan yleisurheilun SM-kisoissa Pentikäinen

voitti 1500 metrin esteet. Hän teki kolme Suomen ennätystä: toukokuussa Helsingissä 10 000 metrillä (30.52,4), juhannuksena Saarijärven Pullistuksen kisoissa 5000 metrillä (14.39,2) ja elokuussa Helsingissä 2000 metrillä (5.32,0). Näistä 5000 metrin aika oli peräti maailman kovin B-pojan juoksema tulos. Epävirallinen ME syntyi yleisen sarjan kansainvälisessä kilpailussa, jossa Pentikäinen sijoittui 11:nneksi.

Ilmepoika siirtyi Elevaaran perässä Saarijärven Pullistukseen. Yleisurheilun lajiliitto SUL jarrutteli siirtoa, koska Pentikäinen kävi koulua Posiolla. Pentikäinen ei edennyt Maaningan tavoin kansainväliselle huipulle, vaikka lahjakkuus sellaista lupaili. Elokuussa 1975 hän tuli nuorten EM-kisoissa 5000 metrillä kymmenenneksi, vaikka juoksi kengän irrottua suuren osan matkasta toinen jalka paljaana. Seuraavana vuonna Pentikäinen voitti hopeaa Puolustusvoimien mestaruuskisoissa 3000 metrin esteissä. Selkävaivojen varjostama urheilu-ura jatkui 1980-luvulle.

Veijo Mursu (s. 1955) lopetti aktiiviurheilun 1974. Tauko jatkui 1980-luvun alkuun. Sitten toukokuussa 1981 Mursu juoksi Sallassa Lapin maakuntaviestissä Posion joukkueessa ja oli osuutensa toiseksi nopein. Posio juhli viestin voittajana. Kesällä 1984 Mursu voitti 5 kilometrin matkan piirinmestaruusmaastoissa, joita Pyrintö isännöi Kotivaarassa. – Pm-kisat pidettiin Posiolla myös 1977 Livojärven koulun maastossa, 1982 Himmerkissä ja 1987 Kotivaarassa. Vuodeksi 1989 Pyrintö anoi maastojuoksun SM-kisoja, mutta SUL antoi ne Lapinlahdelle. – Latteiksi jääneissä kesän 1984 yleisurheilun piirinmestaruuskisoissa Posiolla Mursu voitti 1500 metriä 0,4 sekunnilla ennen Matti Karjalaista.

Pyrinnön uudeksi heittäjätähdeksi vuonna 1974 syttyi 16-vuotias lukiolainen Arto Puolakka. Hän voitti B-poikien SM-kisoissa Turussa kiekonheiton kullan tuloksella 49,30. Edellisvuonna hän oli jo ollut neljäs. Harjoitusohjelmia hän sai Elevaaralta ja tekniikkaneuvoja pääasiassa posiolaiselta Matti Aholalta ja kittiläläiseltä Jouko Laurilalta. Vuonna 1975 A-poikien SM-kisoissa Puolakka heitti pronssia ja seuraavana vuonna kultaa. – Miesten sarjassa Matti Aholan paras tulos (1971) jäi metrin paremmaksi kuin Puolakan vuonna 1976 heittämä 43,32. – Moukarissa Pyrinnön Jari Säkkinen oli 1970-luvun Lapin piirin selvästi paras heittäjä. Hänen ennätyksensä 45,58 syntyi 1976.

Myöhemmät Pyrinnön keihäshuiput ovat olleet Ari Mursu, joka haki keihäskullan nuorten SM-kisoista 1977 ja B-SM-kisoista 1980, sekä Seila Ruokamo 2000-kymmenluvun alussa. Vuonna 1980 Mursu tempaisi Ranualla 79,04, joka oli Lapin kaikkien aikojen tilastossa toiseksi paras tulos Paavo Niemelän 80,33:n jälkeen. Mursu palkittiin Pyrinnön vuoden parhaana urheilijana. Vuonna 1977 Mursu osallistui EM-kisoihin ja 1979 kansainvälisen sotilasurheiluliiton CISM:n mestaruuskisoihin. Uudella keihäsmallilla Mursu teki Rovaniemellä 1986 tuloksen 63,08, joka oli vuonna 2016 edelleen Pyrinnön ennätys.

Kaarlo Maaningan kanssa Amerikan mantujakin

Matti Karjalainen golfaamassa harjoitusleirillä Yhdysvaltain New Mexicossa kevättalvella 1980. (Kuva: Kaarlo Maaninka)

juosseen Matti Karjalaisen (s. 1950) parhaat vuodet olivat 1977–1980. Laajan repertuaarin mies teki tuolloin piiriennätykset 1500 metrillä ja maratonilla sekä Maaningan jälkeen piirin toiseksi parhaat ajat 5000 ja 10 000 metrillä. Hurjalla maratonennätyksellään 2.15.28,9 Karjalainen otti hopeaa Pohjoismaiden mestaruuskisoissa Ruotsin Östhammarissa 9.9.1979. Aika oli kauden Suomen tilaston neljäs. Samana kesänä Karjalainen voitti jälleen Kalottimaaottelun kympin Norjan Bodössä, ajalla 29.32,5, joka jäi pitkäaikaiseksi otteluennätykseksi.

Karjalainen tavoitteli paikkaa Moskovan kesän 1980 olympiakisoihin. Hän oli tammi-huhtikuun virkavapaalla avustavan ulosottomiehen tehtävistä ja käytti siitä suuren osan korkean paikan leiriin Kaarlo Maaningan kanssa New Mexicossa. Taloudellisesti sen mahdollistivat Pyrinnön vuonna 1979 järjestämä Matti Moskovaan -tukikampanja, johon erityisesti yritykset osallistuivat avokäteisesti, sekä SUL:n ja kunnan stipendit. Matkan jälkeen toukokuussa oli näyttökisa DDR:n Karl-Marx-Stadtissa, nykyisessä Chemnitzissä. Se päättyi Karjalaisella kuitenkin jalkakipuun ja keskeytykseen, ja kisalippu jäi haaveeksi. Karjalainen kärsi akillesjänne- ja iskiasvaivoista. Ne saivat hänet lopettamaan täysmarato-

nien juoksemisen vuoteen 1984, jolloin hän oli SM-kisassa Liperissä viides huippuajalla 2.19,05. Iskiaspulma oli lähtöisin loukkaantumisesta lapsena mäenlaskussa kotona Kemijoki-varressa.

Karjalainen on ainoa Elevaaran talliin muualta muuttanut urheilija, joka jäi Posiolle pysyvästi. Perhe asettui asumaan Karjalaisenniemelle, jonka harju-maastoissa Matti harjoitteli jo Elevaaran aikana. Matti ja Raija Karjalaisen lapset Tuomas, Elisa ja Juha kilpailivat juniorisarjoissa 1990-luvulla. Isä valmensi heitä. Juha sijoittui toiseksi 13-vuotiaiden poikien 3350 metrillä valtakunnallisessa maastajuoksufinaalissa Kuortaneella syyskuussa 2001. Kun Posion Pyrintö aloitti vuonna

*Ari Mursu Pyrinnön edustusasussa heittämässä keihäskultaa nuorten SM-kisoissa Kuortaneella vuonna 1977. Nuorten EM-kisoissa Donetskissa Mursun sijoitus oli 13:s.
(Ari Mursun kokoelma)*

2008 maratonkoulun lajin harrastajille, Matti Karjalainen oli koulun päävalmentaja.

Vuosien 1967–74 aikana 32 Pyrinnön urheilijaa ylsi SM-mitaleille. Miehistä eniten mitaleja saivat Kaarlo Maaninka (14), Veijo Mursu (8), Risto Pentikäinen (6) ja Allan Maaninka (5); näistä lukuisat tulivat viestijuoksuista. Menestynein naisjokkeri Marja Sipola saavutti kolme mitalia ja teki naisten Lapin piirin ennätykset 100 ja 200 metrin aitajuoksussa, 200 metrillä, pituudessa ja korkeudessa.

Pyrintö oli edelleen 1980-luvulle tultaessa piirin kärkiseura ikäkausiturheilussa. Yleisurheilujaostolla oli nuorille pistekilpailu, joka tähtäsi motivaation ylläpitämiseen ja totuttautumiseen säännölliseen harjoitteluun. Vuonna 1980 seuran yleisurheiluvalmentajina olivat Arja Kämäräinen, Allan Maaninka, Väinö Maaninka, Tuomo Niemilehto, Martti Ovaskainen, Tarmo Raistakka sekä Pekka Söderlund, joka oli myös piirin nuorisovalmentaja. Kärkituloksia tehtiin etupäässä juoksu- ja hyppylajeissa. Juoksuvoima oli tallella täysi-ikäisilläkin, voittihan Posio Lapin maakuntaviestijuoksun 1979 ja 1981. Perässä tulijoita oli riittämiin: vuosina 1978–79 Posion joukkue otti minimaakuntaviestissä jopa kaksoisvoiton ja voitti viestin myös 1980.

Urheilukoulujen pitäminen oli jatkunut Elevaaran jälkeen useilla kylillä. Toimintaa johtivat kunnan urheilusiihteeri Allan Maaninka ja nuorisosihteeri Tuomo Niemilehto. Erityisen runsaasti urheilukoululaisia ja koululaiskisoissa hyvin pärjääviä oli Karjalaisenniemiellä, jossa johtajaopettaja Martti Ovaskainen ja taksiautoilija Taisto Hämeenniemi olivat innokkaita vetäjiä. Urheilukouluissa kävi 1970-luvun lopulla vuosittain yhteensä 250–300 pääasiassa 8–16-vuotiasta lasta ja nuorta. Pyrinnön yleisurheilu alkoi tähän aikaan entistä selvemmin painottua nuorisotoimintaan.

Seuraluokittelupisteillä mitattuna Pyrintö sijoittui yleisurheilussa valioluokkaan vielä vuosina 1977 (sijoitus Suomessa 49.), 1979 (39.) ja 1981 (41.).

Lapin piirin ikäkausisarjojen yleisurheilutilastoissa vuonna 1981 loistivat Ovaskaisen urheiluperheen lapset. T12-sarjassa Kati Ovaskainen saavutti kauden ykkössijan viidessä lajissa ja oli kahdessa lajissa toinen. Hänen parhaat saavutuksensa kaudelta olivat neljä piirinmestaruutta ja kolmiotteluvoitto Pohjois-Suomen ikäkausihuiipentumassa. Juha Ovaskainen oli P12-sarjassa ykkönen peräti kuudessa lajissa ja lisäksi toinen kolmessa lajissa ja seitsemäs yhdessä lajissa.

Ovaskaiset keskittyivät vuosien myötä juoksulajeihin, ja hiihto sai jäädä. Vuonna 1984 Juha Ovaskainen juoksi valtakunnallisessa ikäkausihuiipentumassa 14-vuotiaiden 300 metrillä pronssia, ja hänet

Kati Ovaskainen on Posion Pyrinnön historian menestynein naispikajuoksija. (Sanomalehti Kuriirin arkisto. Kuva: Tuomo Niemilehto)

palkittiin Lapin piirin parhaana ikäkausiturheilijana. Seuraavana vuonna Kati Ovaskainen juoksi 16-vuotiaiden 100 ja 300 metrillä Oulussa SM-pronssia. Tornion Soihtukisoissa 1986 Juha juoksi ensimmäisenä lappilaisena B-poikana 800 metriä alle kahteen minuuttiin, 1.58,70. Orimattilassa hän voitti SM-pronssin vielä kolmea kymmenystä paremmalla ajalla. Sisarusten huippuvuodet olivat 1987–91. Vuonna 1987 Juha voitti 18-vuotiaiden SM-kisoissa 800 metrin kilpailun ja sijoittui 400 metrillä neljänneksi. Operaatio Rooma -loppukilpailussa Lohjalla hän voitti nuorten 800 metriä ja pääsi palkintomatkalle Roomaan katsomaan MM-kisoja. SM-hallikisoissa helmikuussa 1988 Juha voitti 18-vuotiaiden kultaa sekä 300 että 800 metrillä. Seuraavana talvena hän kävi Australiassa harjoitusleirillä ja juoksi kesällä 1989 ennätyksensä 800 metrillä 1.52,02 ja voitti hieman huonommallakin ajalla P20-sarjassa SM-kullan. Kati Ovaskainen oli Lapin nopein naisjuoksija, joka voitti SM-kisoissa N20-sarjan 400 metrillä hopeaa ja 200 metrillä pronssia. Ratakierrokselta tuli hopea myös halli-SM-kisoissa. Vuonna 1992 Kati voitti aikuisten SM-kisoissa pikaviestissä hopeaa Oulun Pyrintön joukkueessa.

Kati Ovaskainen on eniten Posion kunnan vuoden parhaan urheilijan palkintoja saanut yleisurheilija. Palkintoja on vuosilta 1979–82 ja 1984–1991 kaikkiaan 12. Juha Ovaskainen on ainoana Pyrintöstä alittanut 400 metrillä sähköajanotolla 50 sekuntia. Parhaalla tuloksella 49,38 tuli neljäs sija 14.7.1991 kalottiotelussa Suomussalmella.

Vuonna 1992 Ovaskaiset siirtyivät edustamaan Oulun Pyrintöä. Urheiluinnostukseen olivat vaikuttaneet varsinkin opettajavanhempien Martin ja Leenan pikajuoksu- ja pituushyppyharrastus ja Elevaaran aikana alkanut urheilukoulu. Myös perheen vanhin lapsi Heli oli kova juoksija. Martti valmensi lapsiaan näiden edustaessa Posion Pyrintöä.

Vuonna 1981 Pyrintö sai SVUL:n Lapin piirin nuorisotyöpalkinnon. Piirin vuoden nuorten yleisurheilutilastoissa näkyvimvät Pyrintön urheilijat olivat monipuoliset Tommi Määttä ja Arto Petrelius. Esimerkiksi B-poikien 1500 metrin esteissä Määttä oli piirin ykkönen ja Petrelius kakkonen. Kahdeksanottelussa sijoitukset olivat vastaavasti toinen ja kolmas. Pyrintö perusti 1981 tehovalmennusryhmän, johon alettiin nimetä vuosittain kymmenen parasta urheilijaa C-, B- ja A- ja nuorten sarjoista. Edellytyksinä ryhmään pääsemiseen olivat hyvät tulokset, harjoitteluohjelman ja kilpailusuunnitelman toteuttaminen sekä Pyrintön jäsenyys. Seura tarjosi ryhmälle hyvät harjoittelu- ja kilpailumahdollisuudet. Ensimmäiseen *Posion Kymppiin* 1981–82 kuuluivat Pekka Kunnari, Olli Lahtinen, Eeva Määttä, Tommi Määttä, Heli Ovaskainen, Kati Ovaskainen, Arsi Petrelius, Arto Petrelius, Risto Posio ja Veikko Ruokamo. Kaikki olivat yleisurheilijoita. Vuotta myöhemmin nimetty ryhmä oli muuten sama, mutta Olli Lahtisen ja Pekka Kunnarin tilalla olivat Hopeasomman finaaliin seurasta ainoana päässyt hiihtäjä Teija Keränen ja suunnistajat Riitta Posio ja Timo Posio. Kymppiryhmän yhteistoiminta jäi varsin vähäiseksi.

Kymppiryhmän esikuva oli viisivuotinen (1981–85) Lapin ykköset -hanke, erikoisvalmennusjärjestely, johon osallistuivat SVUL:n Lapin ja Länsi-Pohjan sekä TUL:n Lapin piirit ja sanomalehti Lapin Kansan. Ykkösiin vuosittain valitut urheilijat saivat leiritysapua ja varusteita. Pyrintöstä ykkösiin kuuluivat Tommi Määttä ja Arsi Petrelius.

Uuden sukupolven kasvattamiseksi Pyrintö perusti uuden lasten urheilukoulun (LUK) 5–15-vuotiaille lapsille ja nuorille vuonna 1983. Seuran kumppanina oli Koillis-Suomen Säästöpankki; yhteistyösopimus liittyi valtakunnalliseen projektiin, josta oli

päätetty SVUL:n ja säästöpankkiryhmän kesken. Urheilukoulun pääohjaajaksi valittiin Erkki Ahola. Säästöpankin Posion konttorissa LUK-yhteyshenkilö oli Salli Maaninka. Ensimmäiset lasten LUK-olympialaiset järjestettiin urheilukentällä 26. toukokuuta 1984. Osallistujia oli lähes sata. Edellinen pankkikumppanuushanke Pyrinnöllä oli Suomen Yhdyspankin SYP- eli Suomen Yleisurheilun Parhaaksi -projekti. Siinä oli vuonna 1982 mukana noin sata Pyrinnön junioria.

Tommi Määtän (s. 1965) urheilu-ura oli alkanut vuonna 1977 koulujen hiihtokilpailuissa, joissa hän oli sijoittunut sarjassaan toiseksi. Vuonna 1981 tulevaisuus näytti hyvin lupaavalta. Takana oli jo neljä vuotta säännöllistä ohjelmoitua harjoittelua. Heinäkuussa Posiolla pidetyissä Lapin pm-kisoissa Määtä voitti B-poikien 1500 metrin estejuoksun 2,9 sekunnin erolla ennen Arto Petreliusta. Viikkoa myöhemmin SM-kisoissa Kajaanissa Määtä otti kultaa ja Petrelius tuli neljänneksi. Määtää valmensi Allan Maaninka ja Petreliusta isovelji Ari. Määtä palkittiin Pyrinnön vuoden parhaana urheilijana. Lentopalloharjoituksissa sattuneen reisivamman takia Määtä joutui vähentämään harjoittelua jo seuraavana talvena eikä pystynyt enää jatkamaan huipulla.

Petreliuksen veljesten urheilu-urasta kerrotaan enemmän kirjan V osan luvussa 7.

Pyrinnössä oli näinä vuosina koko joukko hyviä poikajuoksijoita, jotka toivat seuralle sarjan SM-maastomitaleja. Salosta tuli 1979 kultaa (B-pojat, Mikko Maaninka, Jori Kulojärvi, Tommi Määtä), Joroisista 1981 kultaa (B-pojat, Arto Petrelius, Tommi Määtä, Veikko Ruokamo), Kauhajoelta 1982 kultaa (B-pojat, Arsi Petrelius, Risto Posio, Veikko Ruokamo), Hyvinkäältä 1983 hopeaa (B-pojat, Pasi Soudunsaari, Arsi Petrelius, Ari Ronkainen), Imatralta 1984 pronssia (P18, Arsi Petrelius, Veikko Ruokamo, Pasi Soudunsaari), Helsingistä 1985 hopeaa (P18, Arsi Petrelius, Ari Ronkainen, Pasi Soudunsaari) ja Kempeleestä 1987 pronssia (P20, Arsi Petrelius, Ari Ronkainen, Pasi Soudunsaari). Viimeksi mainitut ja Juha Ovaskainen voittivat 1987 myös SM-hopeaa 4 kertaa 1500 metrin viestissä. Pyrinnön tytötkin olivat parhaimmillaan lähellä valtakunnan huippua. Salossa 1979 A-tyttöjen joukkue (Salli Maaninka, Sirkka Loukusa, Heli Kulojärvi) juoksi neljänneksi. Miesten joukkue (Matti Karjalainen, Hannu Mäkelä, Ensio Sirviö) sijoittui viidenneksi.

Vuosina 1980–89 Pyrinnön urheilijat voittivat yleisurheilussa 8 kultaista, 8 hopeista ja 8 pronssista SM-mitalia. SM-kisa- eli Kalevan malja -pisteillä mitattuna parhaat vuodet olivat 1981 (sijoitus Suomessa 48.), 1985 (40.) ja 1987 (37.).

5.4.2. Vauhtia uudestisyntyneeltä kentältä

Pyrinnön urheilijoista koottu Posion ykkösjoukkue voitti 14.5.1988 Posion keskustassa järjestetyn Lapin maakuntaviestijuoksun. Tornion ykkösjoukkue jäi vain 0,3 sekuntia. Viestinviejät olivat Arto Petrelius, Mika Karasti, Ari Ronkainen, Heidi Korva, Pasi Soudunsaari, Mari Lohisalo, Juha Ovaskainen, Anette Korva ja ankkurina Arsi Petrelius. Ero syntyi loppusuoralla: lukion nurkalla Petrelius rutisti ohi Tornion Arto Vanhasta, jonka neljän sekunnin johdon hän oli kerinyt kiinni jo alkumatkalla. Tämä oli Posion neljäs viestivoitto. Seuraavana vuonna Posio juoksi Simossa toiseksi, mutta kotikisassa 1990 vasta kuudenneksi.

Posion joukkue Lapin maakuntaviestivoittajana 14.5.1988. Takarivi vas. Mika Karasti, Pasi Soudunsaari, Arto Petrelius, Juha Ovaskainen, Anette Korva ja Ari Ronkainen, eturivi vas. Heidi Korva, Mari Lohisalo ja Arsi Petrelius. (Sanomalehti Kuriirin arkisto. Kuva: Erkki Ahola)

Posion urheilukenttä oli karussa tilassa ennen vuonna 1989 aloitettua peruskorjausta. Kuvassa 16-vuotiaiden, miesten ja 35-vuotiaiden miesten sarjojen 100 metrin yhteislähdön juoksijoita pitäjänmestaruuskilpailuissa 9.7.1988. (Kuva: Reino Hämeenniemi)

Posion kunnan urheilukentän ja varsinkin sen hiilimurskapintaisen juoksuradan jälkeenjääneisyyden aiheuttama vaiva paikallisille yleisurheiluhiipuille kärjistyi 1980-luvulla. Pienen kunnan kukkaronnyörit olivat tiukalla. Pyrintö ja urheilijat huoltajineen joutuivat käyttämään voimavaroja siihen, että matkattiin kisoihin toisille paikkakunnille, joilla kenttäolot ja osanottajien taso siivittivät tulosparannuksiin.

Urheilukentän peruskorjauksen toteutuminen oli suuri helpotus. Työn takia kesinä 1989 ja 1990 kenttä ei ollut käytössä, ja yleisurheilun pitäjänmestaruuskisat ja osa piirikunnallisista kilpailuista pidettiin naapurikunnan Taivalkosken kentällä. Peruskorjauksessa Posion yleisurheilun keskus uudestisyntyi yhdeksi Pohjois-Suomen parhaista. Pyrinnön yleisurheilujaoston toimintakertomuksen mukaan yleisurheilu vilkastui vuonna 1991 huomattavasti peruskorjauksen ansiosta: *Hyvät suorituspaikat sekä avoin kentän käyttömahdollisuus on innostanut tulemaan kentälle kokeilemaan eri lajeja myös omatoimisesti.* Vuonna 1992 myös talviharjoitteluluolat parantuivat tuntuvasti, kun kunta asensi yläasteen pitkän yläikäytävän lattiaan joustavan pinnoitteen. Pyrintö oli vuoden paras seura sisulisäpisteissä ja nuorisotoimintakilpailussa Lapin piirissä. Kesän 1992 yleisten sarjojen yleisurheilun Lapin pm-kilpailut järjestettiin Posiolla.

Vuonna 1990 Pyrinnön nuorten yleisurheilijoiden kärkir ryhmään kuuluivat Marko Kivelä (kuula), Petteri Kummala (pika-aidat, moniottelut), Anu Niemilehto

Petteri Kummala (vas.) ja Ari Niskala olivat Pyrinnön 1990-luvun huippu-urheilijoita, Kummala pääasiassa moniotteluisia ja Niskala pikajuoksuissa. Nuorukaisilla on kuvassa yllään vuonna 1992 hankittujen Pyrinnön verryttelypukujen takit. (Sanomalehti Koillissanomien arkisto)

(keskimatkat), Tiina Niemilehto (keskimatkat), Ari Niskala (pikamatkat) ja Mika Tuomivaara (kestävyysjuoksu). Seurassa oli noin 30 aktiivista nuorta yleisurheilijaa. Valmentajina heillä olivat Petterin isä Markku Kummala, Allan Maaninka ja Ari Petrelius. Läheskään kaikille ei riittänyt omaa valmentajaa. SVUL:n Lapin piirin yleisurheilujaosto palkitsi Tuomivaaran vuonna 1991 piirin parhaana poikana. Hän sijoittui SM-kisoissa kuudenneksi 1500 metrin esteissä. Tuomivaara ja Kummala valittiin pohjoisen aluevalmennusrenkaaseen.

Kärkiryhmästä Kummala, Niskala ja Anu Niemilehto nimettiin vuonna 1993 sekä lisäksi Tiina Niemilehto vuotta myöhemmin nuorten maajoukkuevalmennettaviksi. He takoivat kovia ikäluokkien piiriennätyksiä, jotka olivat voimassa vielä vuoden 2015 lopussa. Niskalalla niitä oli eniten, 13 kappaletta. Tomi Alaste ahkeroi Kummalan tavoin moniotteluennätysten tekijänä. Niskala alitti 12 sekunnin ajan satasella jo 14-vuotiaana, ja 17-vuotiaana vuonna 1995 tekemillään tuloksilla hän oli Lapin piirin koko 1990-luvun kovin miespikajuoksija. Ikäluokan SM-kisoissa Hyvinkäällä syntynyt 100 metrin 11,12 oli Lapin piirin kaikkien aikojen tilastossakin viidenneksi paras ja 200 metrin 22,50 vastaavasti kolmanneksi paras. Ne olivat yhä vuonna 2016 Pynnön ennätyksiä sähköajanotolla. Aiempi satasen ennätys oli Kummalan nimissä. Niskalan tulos 200 metrillä toi Suomen mestaruuden sekä paikan 18-vuotiaiden Ruotsi-otteluun, josta Niskala kuitenkin kieltäytyi. Niskalaa ja Kummalaa valmentaneen Markku Kummalan valmennusura jatkuu yhä 2010-luvulla.

Urheiluharrastus periytyy hyvin monessa Pynnönkin tapauksessa sukupolvesta toiseen. Sopivat geenit edesauttavat fyysisen suorituskyvyn kehittymisessä. Tähän kohti sopivana esimerkkinä voi mainita, miten Ari Niskalan isän Kyösti Niskalan nimi tulee vastaan syyskuun 1969 Posion suurten koululaiskisojen tuloksissa. Hän juoksi hiilimurskalla 17–18-vuotiaiden poikien 100 metrin kilpailun voittajaksi ajalla 12,7, joka oli A-poikien seuraennätys. Äitinsä kautta Ari Niskala on Kaarlo Maaningan pikkuserkku.

Anu Niemilehto voitti vuonna 1994 yleisurheilun B-SM-kisoissa naisten 800 metrillä kultaa ajalla 2.17,75. Maaottelussa Liettuassa hän juoksi neljänneksi. Tiina Niemilehto juoksi SM-pronssit 1996 ulkoradalla 17-vuotiaiden 800 metrillä ja 1997 hallissa 19-vuotiaiden 1500 metrillä.

Marko Kivelä (moukari), Anu Niemilehto (4 x 400 m) ja Kati Latvala (kolmiloikka) edustivat Suomea Pynnön 23.–24. heinäkuuta 1994 järjestämässä Suomen–Ruotsin–Norjan kalottimaaottelussa. Niemilehdon joukkue voitti kilpailunsa. Latvala oli 13-vuotias, lähellä ikäluokkansa valtakunnan kärkeä, mutta isommille ja iäkkäämmille hän ei mahtanut mitään. Hänen aikansa koitti myöhemmin korkeushyppääjänä. SM-kisoissa vuonna 1998 (T17) Latvala hyppäsi hallissa pronssille, 1999 (T19) hallissa neljänneksi ja ulkona viidenneksi ja vuonna 2000 (T19) hallissa hopealle ja ulkona neljänneksi sekä aikuisten Kalevan kisoissakin yhdeksänneksi. Tilastopajan mukaan ennätykseksi korkeushypyssä jäi hallissa 169 ja ulkoradalla 168, kolmiloikassa 10,76 ja pituushypyssä 497. Latvalan molemmat vanhemmat olivat harrastaneet urheilua.

Kesän 1994 kalottiottelu oli arvonsa ja työllistävyytensä puolesta posiolaisittain merkittävä, mutta entisenlaisia yleisömääriä ei sekään saanut paikalle. Samaan aikaan olivat Posion Muikkumarkkinat. Urheilukentän ajanmukaisuus vaikutti kalottikisojen

saamiseen pienelle paikkakunnalle. Kilpailijoita oli noin 250. Käsiohjelmassa lueteltiin 25 eri henkilöä Pyrintö kisaorganisaation tehtävissä. Kilpailujen johtajana oli Lauri Lahtinen. Kuulutuksesta vastasivat Tuomo Niemilehto ja Hannu Takkula. Myöhemmin kansanedustajana ja europarlamentaarikkona tunnettu Takkula myös johti kilpailujen rahoituksesta vastannutta taloustoimikuntaa. Niemilehto kuulutti lukemattomat Pyrintön kilpailut vuosikymmenten ajan. Hänet palkittiin seuran vuoden toimitsijana jo vuonna 1988.

Vuonna 1995 yleisurheilu oli yhä Pyrintön valtalaji sekä osallistujamäärien että menestyksen osalta. Lisenssiurheilijoita oli 96. Ari Niskala valittiin Lapin piirin parhaaksi poikaurheilijaksi. Tiina Niemilehto palkittiin yhtenä piirin kolmesta parhaasta tyttöurheilijasta ja Pyrintön Ari Petrelius ja Susanna Parkkisenniemi parhaina valmentajina ja Pyrintö kaikkiaan piirin parhaana sisulisäseurana. Seuran sisulisäikäiset eli 9–15-vuotiaat saavuttivat piirinmestaruuskisoissa peräti 60 voittoa.

Pyrintöläiset kirjoittivat piirin ennätystilastoihin uusia lukuja jokaisena vuotena 1990-luvulla. Seuralla jopa oli Lapin nopein ikäkausijoukkue pikaviestissä. Vastaava oli koettu vain 1970-luvun alussa. Seila Ruokamosta, Janika Luukkosesta, Jenni Haapsaaresta ja Elisa Karjalaisesta hitsautui luja kvartetti moneksi vuodeksi, vaikka vain Luukkonen oli erikoistunut pikamatkoille. Sodankylässä 7.6.1997 järjestetyissä Lapin piirin sisulisäviesteissä he juoksivat 11-vuotiaiden piiriennätyksen sekä 4 kertaa 50 metrillä että 4 kertaa 600 metrillä. Nelikon huippuhetki oli pronssimitali 13-vuotiaiden 4 kertaa 100 metrillä Finland Junior Gamesissa olympiastadionilla 10.6.1999. Kesän 2000 piirinmestaruusviesteissä Rovaniemen keskus kentällä tytöt juoksivat 17-vuotiaiden piirinmestariksi ajalla 53,4, joka oli päivän paras noteeraus naisissa.

Toinen erikoisuus oli, että Pyrintöllä oli vuosikymmenen kovimmat naismoukarinheittäjät Lapin piirissä. Tiina Selkälä teki 4 kilon moukarilla vuonna 1995 piiriennätyksen 24,28. Päivi Kivelä paransi sen seuraavana vuonna lukemaan 37,06. Kivelä voitti jo 1994 Vetoapukisoissa 13-vuotiaiden moukarissa (3 kg) kultaa (36,96) ja kuulassa (3 kg) pronssia (12,26).

Vuonna 2015 jatkoi 17-vuotiaiden sarjassa kilpaillut, lahjakas Tolvan kylän tyttö Tytti Oikarainen pyrintöläisten piiriennätys sarjaa vaihdettuaan naisten nelikiloiseen moukariin ja tehtyään tuloksen 46,34. Heinäkuussa 2016 Oikarainen heitti uudeksi piiriennätykseksi 19- ja 22-vuotiaiden ja naisten yleisessä sarjassa 56,14.

Vuoden 2015 lopussa voimassa olleet Posion Pyrintön urheilijoiden yleisurheilun Lapin piirin ennätykset on koottu historiikin liitteeksi numero 3 sivuille 205–210.

5.4.3. Kaksituhattaluvun urheilijoita

Juhannusviikolla 2001 Posiolla järjestettiin merkilliset nuorten ja aikuisten piirinmestaruusviestit. Kisat vietiin läpi ennakkosuunnitelman mukaisesti kahtena päivänä, mutta keskiviikkona osallistujina oli vain viisi ja torstaina neljä joukkuetta. Pyrintön joukkueita sentään oli molempina päivinä kolme 17–19-vuotiaiden sarjoissa; niissä oli 18 eri urheilijaa. Enemmän urheilujuhlan tuntua oli juhannusaattona perjantaina Pyrintön 18. nuorisokansallisissa yleisurheilukisoissa. Isäntäseuraa edusti 35 urheilijaa

9–17-vuotiaiden sarjoissa. Kisojen parhaana tyttönä palkittiin Seila Ruokamo, joka heitti 15-vuotiaissa keihästä 46,99, ja parhaana poikana Juha Karjalainen, joka juoksi 13-vuotiaiden 600 metriä ajassa 1.45,00. Molemmat olivat isäntäseurasta.

Luonnonlahjakkuus Seila Ruokamo (s. 1986) oli 2000-kymmenluvun menestynein yksilöurheilija Posion Pyrinnössä. Vähällä harjoittelemisella hän heitti keihäässään ikäkausisarjojen useita Lapin piirin ennätyksiä. SM-kisoissa hän saavutti 14-vuotiaissa yhdessä Jenni Haapsaaren kanssa joukkuekultaa vuonna 2000, 15-vuotiaissa kultaa 2001 sekä 17-vuotiaissa pronssia 2002 ja hopeaa 2003. Vuonna 2003 Koillismaan mestaruuskisoissa Ruokamo teki uudella keihäsmallilla Lapin piirin naisten sarjankin ennätyksen 44,56 ja sijoittui 17-vuotiaiden Suomi–Ruotsi-ottelussa Espoossa kolmanneksi. Kalottimaaottelussa 2004 hän voitti naisten keihäänheiton. Lapin Yleisurheilu palkitsi hänet piirin parhaana tyttöurheilijana 2002 ja 2003.

Pyrintö oli Lapin piirin paras seura sisuikäisten pistein laskettuna vuoteen 2005 asti.

Vuosikymmenen kestävyysjuoksuilmiö oli Tatu Airisniemen (s. 1971) ura veteraanimaratoonarina. SM-kisoissa 2007 Vaasassa Airisniemi sijoittui yleisessä sarjassa kuudenneksi ja 2008 Vantaalla M35-sarjassa toiseksi ja yleisessä sarjassa seitsemänneksi. Jälkimmäisessä hän teki ennätyksensä 2.33,02. Pyrintö palkitsi Airisniemen vuoden parhaana yleisurheilijana 2007. Airisniemi oli sen vuoden Lapin mestari myös kymmenottelussa. Syksyllä 2009 Airisniemi voitti Levin Ruskamaratonilla miesten päämatkan – tämä on ollut ainoa posiolaisvoitto Ruskamaratonin yleisissä sarjoissa. Samana vuonna mies saavutti veteraanien SM-maastojuoksuissa pronssitilan.

Edellinen Posion Pyrintöä Lapin kärkikaartissa edustanut maratoonari oli Tuomo Kiviniemi (s. 1954), jonka ennätys 2.34,37 on vuodelta 1987. Kiviniemi sijoittui vuoden 1990 Ruskamaratonilla toiseksi ja 1991 SM-maratonilla Posiolla 24:nneksi. Kiviniemi aloitti maratonuransa jo 1970-luvulla ja on edustanut Pyrinnön jälkeen Rovaniemen Roadrunnersia.

Pyrinnön yleisurheilun SM-mitalisteja, nuorista lahjakkuuksista korkeimmalle yltäneitä, ovat 2010-luvulla olleet Katri Oikarainen (T17-sarjan korkeuden hopea 2013), Sanna Luukkonen (T19-sarjan 60 metrin pronssi hallissa 2015, N22-sarjan 100 metrin hopea 2016) ja Tytti Oikarainen (T17-sarjan moukarin pronssi 2015). Kaikkien kolmen valmentajana on ollut Markku Kummala.

Nuorten vuoden 2016 SM-kisoissa Lappeenrannassa Katri Oikarainen sijoittui N22-sarjan korkeudessa viidenneksi, Tytti Oikarainen N19-sarjan moukarissa viidenneksi ja kuulassa 10:nneksi, Meri Kuha N22-sarjan 5000 metrillä yhdeksänneksi ja 1500 metrillä 10:nneksi sekä Vesa Huokuniemi M22-sarjan 400 metrillä 15:nneksi. Pohjois-Suomen mestaruuskisoissa Kajaanissa Tytti Oikarainen voitti sekä moukarinheiton että kuulantyönnön.

5.4.4. Lapin edustaja seuracupissa

Vattenfall-seuracup toi Pyrintöön sellaisiakin yleisurheilulajeja, joita ei muuten olisi harrastettu; samoin yleisurheiluun nuoria, jotka eivät muuten olisi harrastaneet sitä. Pyrinnön vahvasta yleisurheiluperinteestä kertoo, että se on ainoana lappilaisseurana osallistunut seuracupiin säännöllisesti. Ensimmäinen kerta finaalisissa oli cupin aloitus-

Katri Oikarainen (vas.), Vilma Martin ja Sanna Luukkonen 100 metrin lähdössä Pyrinnön järjestämissä juhannuskisoissa 24.6.2016. (Sanomalehti Kuriirin arkisto)

Lapin paras naisten moukarinheitäjä Tytti Oikarainen Pyrinnön juhannuskisoissa 24.6.2016. (Kuva: Reino Hämeenniemi)

vuonna 1998. Sijoitus oli B-sarjan 13:s. Sen jälkeen seura on ollut finaalissa 1999 sekä 2004–2014. Menestyneimmät Pyrinnön urheilijat finaaleissa ovat olleet juoksulajeihin osallistuneet hiihtäjäljekset Eino (s. 1993) ja Eero Vuollet (s. 1997). Eerolla on kolme voittoa ja yksi toinen sija, Einolla kaksi voittoa ja yksi kolmas sija. Pyrinnön tyttöurheilijoista eniten finaalimitaleja on voittanut Sini Karjalainen pituudessa ja seipäessä.

Vuonna 2012 syyskuun 1. päivänä Pyrintö järjesti Vattenfallin Kilo-sarjan finaalin kotikentällään. Se oli luonnollista jatkumoa Vattenfallissa mukana ololle ja pärjäämiselle. Finaalin saamiseksi Posiolle oli tehty perusteellinen hakemus ja harjoitettu myös lobbausta. Urheilijoita saapui noin 500, joten finaali oli osallistujamäärältään seuran historian suurimpia tapahtumia vuoden 1994 Lumirastien, vuoden 1971 A- ja B-poikien SM-kisojen ja vuoden 1991 SM-maratonin ohella. Paikalliselle yleisölle oli harvinaista herkkua kokea urheilujuhla, jossa eri puolilta Suomea saapuneet joukkueet marssivat seuralippuineen. Järjestelyväelle tapahtuma oli saman kokoluokan ponnistus kuin kansalliset hiihdot.

Pyrintö sijoittui finaalissa neljänneksi, joka oli paras tulos kautta aikojen. Seuran voittajia finaalissa olivat Saija Kulojärvi T15-sarjan 100 metrillä ajalla 13,25 ja Vilma Martin T17-sarjan 300 metrillä ajalla 45,25. Muut Pyrinnön mitalisijoitukset olivat Markus Aholan toinen sija P11-sarjan 60 metrillä (9,46), Eero Vuolletin toinen sija P15-sarjan 2000 metrillä (6.29,05), Saana Ylisirniön kolmas sija T11-sarjan 1000 metrillä (3.46,41), Essi Heikkisen toinen sija T13-sarjan 1000 metrillä (3.32,01), Reetta Luukkosen kolmas sija T13-sarjan korkeudessa (135), Sini Karjalaisen toinen sija T15-sarjan seipäessä (240) ja Katri Oikaraisen toinen sija N17-sarjan pituudessa (489). Kilpailun johtajana oli Kari Karasti. Finaalin jälkeisenä päivänä Pyrintö järjesti kansalliset yleisurheilukilpailut.

Yleisurheilu oli Pyrinnössä voimissaan vielä 2000-luvun alkuvuosina. Syksyn 2002 Hippokisoihin saapui ennätysmäärä 3–12-vuotiaita lapsia, 198. Kisojen keskimääräinen osallistujamäärä oli noin 130 – elokuussa 2016 osallistujia oli 85. Vuosikymmenen puolivälissä puhuttiin jopa uudesta yleisurheilubuumista. Vuonna 2006 lisenssiurheilijoita oli 66, hieman edellisvuotta enemmän. *Innokkaiden vetäjien ansiosta urheilukentällä riittää iltaisin vilskettä*, Lapin Kansa kertoi. Harrastuksen saattoi aloittaa yleisurheilukerhosta, jota seura piti kentällä maanantaisin. Kerhossa tutustuttiin lajeihin monipuolisesti, minkä pohjalta harrastusta oli hyvä jatkaa eteenpäin. Juhannuksen 2006 nuorisokansallisissa kisoissa oli yli 150 junioria, mikä oli kaikkien aikojen ennätys. Seuran pojat Eino Vuollet, Petri Karasti ja Aapo Lahtela (P13) toivat Kuortaneelta maastojuoksun SM-kultaa niin kuin ennen vanhaan.

Vuonna 2011 Pyrintö sai Lapin Yleisurheilun nuorisotyön palkinnon. Vattenfall-kotifinaalissa 2012 Pyrinnöllä oli osallistuja jokaisessa sarjassa. Mutta jo 2014 seuraa alkoi painaa nuorten yleisurheilijoiden väheneminen. Vattenfall-cupin karsintapisteissä Pyrintö sijoittui 13:nneksi ja oli finaalissa 11:s. Seuran urheilijoiden mitalisaalis finaalissa oli kolme pronssia. SM-kisoissa kuusi urheilijaa sijoittui kymmenen parhaan joukkoon. Talvikauden ensimmäiselle leirille marraskuussa 2014 osallistui 29 urheilijaa.

Vuonna 2015 aivan aktiivisimpien yleisurheilijoiden ryhmään kuului vain puolenkymmentä nuorta, jotka harjoittelivat Markku Kummalan ja Allan Maaningan

Posion Pyrinnön joukkue juoksee esittäytymään Vattenfall-finaalin avajaisissa Posion urheilukentällä 1.9.2012. Kylttiä kantaa Johannes Hämeenniemi, lippua takana Alexi Ruokamo ja maskottia Vesa Huokuniemi. (Kuva: Reino Hämeenniemi)

Arja Harjuautti toimitsijana Vattenfall-finaalissa. Harjuautti on Pyrinnön pitkäaikaisin sihteeri vuosilta 2001–2012. (Kuva: Reino Hämeenniemi)

valmennuksessa. Vattenfall-cupin karsintakilpailuissa Pyrintö sai 15:nneksi eniten pisteitä ja olisi juuri saanut paikan finaaliin, mutta luovutti sen urheilijoiden vähyden takia Karvian Kirille, joka oli pisteissä seuraavana. Määräpäivään mennessä finaaliin lähtemään ilmoittautui vain 14 urheilijaa. Heitä olisi tarvittu 30, pelkästään sukkulaviestiin 16. Vuonna 2016 karsintakilpailujen pisteet riittivät vasta 24. sijalle, ja seura jäi ulos finaalista.

5.4.5. Harvat ja valikoituneet

Urheiluseuratoiminta kuten muutkin järjestöt ja yhteisölliset harrastukset ovat kärsineet väestökadosta. Vuonna 2016 Posiolla oli asukkaita enää puolet siitä määrästä mitä se oli enimmillään silloin, kun Elevaara vaikutti Pyrinnössä. Yleisurheilu kuten hiihtokin ovat hiipuneet Pyrinnössä myös sen myötä, että jääkiekko on 2000-luvulla kasvanut suosituimmaksi lajiksi.

Yleisurheilujaosto palkitsi vuoden 2015 aikana menestyneitä ja aktiivisesti toimineita yleisurheilijoita 8. marraskuuta 2015 pidetyssä tilaisuudessa. Vuoden urheilijana palkittiin Tytti Oikarainen, joka SM-kisoissa voitti N17-sarjan moukaripronssia ja sijoittui kuulantyyntönsä kahdeksanneksi.

Vuoden naisyleisurheilijana palkittiin Sanna Luukkonen (N19-sarjassa halli-SM-pronssi 60 metrillä ja 12. sija 200 metrillä) ja vuoden miesyleisurheilijana Alexi Ruokamo (B-luokan tulos M19-sarjan 1500 metrillä). A-luokan tuloksen tehneinä ja SM-kilpailuissa seura edustaneina palkittiin Meri Kuha (N19, 1500 m), Katri Oikarainen (N19, korkeus) ja Vilma Martin (N17, 400 metrin aidat). A-luokan tuloksen teki myös Jukka Posio (P9, kiekko).

Vuoden tyttöyleisurheilijana palkittiin Jenni Posio (A-luokan tulos T13-sarjan kolmiloikassa) ja poikayleisurheilijana Veeti Huokuniemi (B-luokan tulos P15-sarjan kolmiloikassa). Lisäksi palkittiin Vesa Huokuniemi, Veera Martin, Veikko Huuskonen, Mimmi Posio, Laura Sarajärvi, Vertti Laatikainen, Arttu Ruokamo, Noora Ruokamo ja Oliver Ratcliffe.

Tätä kirjoitettaessa elokuussa 2016 Posion Pyrintö oli vuoden seuraluokittelussa jaetulla 112. tilalla 381 seuran joukossa ja Kalevan maljan pisteissä jaetulla 115. tilalla 306 seuran joukossa.

6. VIELÄ KERRAN, JOKKERIT!

6.1. Keitä jokkereihin kuului?

Täydellistä luetteloa jokkereista lienee mahdoton koota, sillä dokumentit kaudelta ovat puutteelliset. Keväällä 1968 Koillissanomissa julkaistu uutinen alkavan kesän valmennus- ja kilpailutoiminnasta kertoi, että *erikoisvalmennusryhmään* oli valittu 19 urheilijaa. Koskapa-jokkeritoiminta oli vasta aloitettu, tätä ryhmää voi pitää ensimmäisinä jokkereina: Esko Halme, Annikki Pätsi, Jussi Pätsi, Seija Marjala, Voitto Mourujärvi, Kalevi Haataja, Liisa Arola, Aulis Ruokamo, Seppo Määttä, Raija Manninen, Esko Määttä, Esko Ahola, Taisto Kylmäniemi, Kari Tyrväinen (myöh. Sanelma), Matti Luokkanen, Auno Maaninka, Timo Sulisalo, Allan Maaninka ja Tapio Oivakumpu.

Pyrinnön vuoden 1969 toimintakertomuksen luku *Pyrinnön erikoisvalmennusryhmät – jokkerit* esittelee 34 jokkeria ryhmittäin. Tytöt: Terttu Mursu, Anitta Maaninka, Marja-Leena Korva, Marita Maaninka, Raija Tasala, Ulla-Maija Lahtinen, Mirja Mourujärvi, Kaisa Ketola. Pikajuoksijat: Esko Määttä, Kari Tyrväinen, Mikko Niemelä, Auno Maaninka, Markku Niemelä, Kyösti Säkkinen. Mailerit: Esko Halme, Johan Pätsi, Martti Halme, Matti Luokkanen, Oiva Männikkö, Tapio Oivakumpu, Pentti Talman, Allan Maaninka, Kaarlo Maaninka, Markku Veteläinen, Jouko Määttä, Leo Mattila, Pentti Korva. Heittäjät: Paavo Niemelä, Urpo Ahvensalmi, Timo Sulisalo, Jouni Alaste, Kalle Säkkinen, Kai Mursu, Matti Ahola. Keihäänheittäjä Paavo Niemelää, joka oli vanhin jokkeri, tekstissä luonnehdittiin harjoittelijana esikuvaksi muille.

Vuoden 1973 alussa Jouko Elevaaralla oli Jokkerit 1973 -kirjaseen mukaan 60 erikoisvalmennettavaa eli jokkeria, 50 miespuolisia ja 10 naispuolisia. Pieni osa jokkereista edusti muita seuroja kuin Posion Pyrintöä. Kevään 1968 uutisen 19 jokkerista on jäljellä kuusi, ja heille on annettu numerot 1.-6.:

1. Kari Sanelma, 2. Allan Maaninka, 3. Auno Maaninka, 4. Tapio Oivakumpu, 5. Matti Luokkanen, 6. Esko Ahola, 7. Kaarlo Maaninka, 8. Pentti Talman, 9. Kyösti Säkkinen, 10. Helena Loukusa, 11. Matti Ahola, 12. Leo Mattila, 13. Veijo Mursu, 14. Vesa Alajääskö, 15. Esa Säkkinen, 16. Matti Ansala, 17. Matti Karjalainen, 18. Matti Tennilä, 19. Väinö Lämsä, 20. Esa Tikkanen, 21. Jouko Uola, 22. Heikki Maaninka, 23. Väinö Maaninka, 24. Hannu Säkkinen, 25. Hannu Mäkelä, 26. Armas Granroth, 27. Markku Postila, 28. Kalevi Kyhälä, 29. Kerttu Loukusa, 30. Salli Maaninka, 31. Matti Isopoussu, 32. Mikko Ahola, 33. Kyösti Kulpakko, 34. Eero Mattila, 35. Risto Pentikäinen, 36. Mikko Neuvonen, 37. Juha Kallava, 38. Rauno Ahvensalmi, 39. Veli-Matti Sipola, 40. Ulla-Maija Lahtinen, 41. Jari Säkkinen, 42. Pertti Latvala, 43. Arto Puolakka, 44. Ari Mursu, 45. Kyösti Ahola, 46. Tarmo Raistakka, 47. Juha Tikkanen, 48. Harri Vendelin, 49. Risto Kalermo, 50. Paavo Vaarala, 51. Maire Svenn, 52. Aini Keskitalo, 53. Timo Sarvi, 54. Marja Sipola, 55. Kerttu Sipola, 56. Sirpa Keinänen, 57. Eija Järvenpää, 58. Juhani Mäkelä, 59. Kari Lähdekorpi, 60. Seppo Karkkola.

Vuoden 1973 alun listasta puuttuu luultavasti jo kymmeniä alkuvuosien jokkereita, jotka olivat jääneet sivuun. Numeroinnin todellinen merkitys ei kirjasesta selviä. Ainakaan se ei ollut jokkeriksi valitsemisen järjestys, sillä esimerkiksi numero 30 Salli Maaninka, jokkereista nuorin, pääsi ryhmään monta vuotta myöhemmin kuin numero 40 Ulla-Maija Lahtinen.

Jokkerit-huppari 1970-luvulta.

Jokkerit-laukku 1970-luvulta.

Jokkeri-paita 1970-luvulta.

Verryttelyasu 1970-luvulta.

Jokkeri-paita 1970-luvulta.

Naisten kilpailuhousut 1960-luvun lopulta ja 1970-luvulta.

Kilpailupaidat 1960-luvun lopulta (vas.) ja 1970-luvun alusta.

Miesten kilpailuhousut 1960-luvun lopulta ja 1970-luvulta. (Kuvat: Erkki Ahola)

Jokkerit 1974 -kirjasen kanteen painettiin jokaisen saajan numero vuoden 1973 listan mukaisesti. Jokkereita oli nyt 61, heistä 38 oli miespuolisia ja 23 naispuolisia; isoin jokkerinnumero oli 101, mutta vuoden aikana 40 jokkeria oli lopettanut. Lopettajissa oli myös vuoden 1973 aikana jokkereiksi otettuja, sillä listasta puuttuvat vuoden aikana annetut numerot 61, 63–66, 70–71 ja 73.

Elevara liitti talliinsa jokkereita vielä lähdettyään Posiolta Saarijärvelle, eikä hänen jokkerivalmennuksensa enää silloin ollut Pyrinnön toimintaa. Vuoden 1974 listan uusista jokkereista suuri osa oli Posion ulkopuolelta:

1. Kari Sanelma, 2. Allan Maaninka, 3. Auno Maaninka, 4. Tapio Oivakumpu, 7. Kaarlo Maaninka, 9. Kyösti Säkkinen, 10. Helena Loukusa, 14. Vesa Alajääskö, 16. Matti Ansala, 17. Matti Karjalainen, 18. Matti Tennilä, 19. Väinö Lämsä, 20. Esa Tikkanen, 21. Jouko Uola, 29. Kerttu Loukusa, 31. Matti Isopoussu, 35. Risto Pentikäinen, 36. Mikko Neuvonen, 38. Rauno Ahvensalmi, 40. Ulla Lahtinen, 43. Arto Puolakka, 44. Ari Mursu, 45. Kyösti Ahola, 49. Risto Kalermo, 50. Paavo Vaarala, 54. Marja Sipola, 58. Juhani Mäkelä, 59. Kari Lähdekorpi, 62. Tapio Kallio, 67. Anne Collin, 68. Tarja Mäki-Ikola, 69. Raija Manninen, 72. Eija Arponen, 74. Merja Haapamäki, 75. Matti Vuorenmaa, 76. Paavo Hyvönen, 77. Ritva Lahti, 78. Sirkka-Liisa Kuhmo, 79. Seija Lahti, 80. Jouko Niva, 81. Kimmo Pallonen, 82. Ari Vähänikkilä, 83. Reino Majanen, 84. Mirja Penttinen, 85. Anna-Liisa Salo, 86. Sylvi Loukusa, 87. Sirkka Loukusa, 88. Leila Viljander, 89. Kimmo Rauhamäki, 90. Esa Kaihlajärvi, 91. Mirja-Liisa Laitinen, 92. Tiina Rasi, 93. Seija Eerola, 94. Pekka Oksanen, 95. Hannu Leinonen, 96. Jari Koistinaho, 97. Erja Päivinen, 98. Tuula Makkonen, 99. Kalevi Koistinen, 100. Sirpa Haapakoski, 101. Erkki Laitinen.

Niin kutsuttu jokkerineuvosto valittiin ainakin vuodeksi 1973, sillä kirjasessa on kerrottu sen kokoonpano: Kari Sanelma (varajäsen Sirpa Keinänen), Matti Karjalainen (Kaarlo Maaninka), Matti Isopoussu (Kalevi Kyhälä), Esko Ahola (Kyösti Säkkinen), Esa Säkkinen (Veijo Mursu) ja Kerttu Sipola (Ulla-Maija Lahtinen).

6.2. Vuonna 1968 ...pitkän tähtäyksen tavoitteet...

Posion Pyrinnön varttuneempien, 14–30-vuotiaiden yleisurheilijoiden erikoisvalmennus eli jokkeritoiminta katsotaan alkaneeksi 18.–20. huhtikuuta 1968 urheilutalolla pidetystä leiristä. Sille osallistui myös esimerkiksi hiihtoa harrastaneita. Leiriä edelsi toiminnanjohtajan ja valmentajan Jouko Elevaaran esittelykäynti samalla viikolla keski- ja kansalaiskoululla.

Talvella Elevara oli johtanut yhteisharjoituksia viikko-ohjelman mukaan:
maanantaina klo 18 poikien liikuntakerho
tiistaina klo 18 tyttöjen liikuntakerho ja klo 19 naisten jumppa
keskiviikkona klo 18 palloiluilta
torstaina klo 19 yleisurheilijoiden lenkkeilyharjoitus
perjantaina klo 18 poikien urheilukoulu
lauantaina klo 16 yleisurheilijoiden lenkkeilyharjoitus ja sunnuntaina kilpailut ja valmennustilaisuus

Pyrintöön yleisurheilijoita harjoituksessa Maaninkavaarantiellä Nilojoen suoralla keväällä 1968. (Allan Maaningan kokoelma)

Toukokuussa Pyrintö ja koulut järjestivät Koillissanomien uutisen mukaan *seuran maantiejuoksumestaruuskilpailut*, joihin osallistui 1487 juoksijaa. Mestaruuksia ei itse asiassa voitu jakaa, sillä kilpailut pidettiin useassa eri paikassa samanaikaisesti eivätkä tulokset siten olleet vertailukelpoisia. Ne olivat kuitenkin suuri apu Pyrintölle kehityskelpoisten nuorten urheilijoiden löytämisessä. Yleisen sarjan kahdella kilometrillä nopein oli Esko Halme (s. 1947). Koulupiirien välisessä pistekilpailussa parhaat olivat Vääräjärvi, Ahola ja Maaninkavaara.

Kesäkuun alussa seuran erikoisvalmennusryhmä, johon kuului 19 urheilijaa, oli kolmepäiväisellä leirillä Livojärven koululla. Lähiympäristössä oli tarjolla korkeita hiekkatormiä ja kuivia kangasmaastoja. Elevaara kirjoitti leiristä Koillissanomiin tekemässään jutussa muun muassa, että *leirin ohjelma oli erittäin rankka, mutta kovakuntoiset ja harjoitushaluiset pojat veivät ohjelman tunnollisesti läpi, vieläpä vapaaehtoiset aamulenkitkin*. Ohjelmaan kuului seuran maastojuoksumestaruuskisat, muita leirikilpailuja, rasisusharjoituksia törmillä ja kevyempiä kuntoharjoituksia.

Maastojuoksuvoittajat olivat Esko Halme (yl. 4,5 km), Kalevi Haataja (yl. 900 m), Taisto Kylmäniemi (20-v. 4,5 km) Matti Luokkanen (18-v. 2,7 km), Tapio Oivakumpu (16-v. 1,8 km), Raija Manninen (16-v. 900 m) ja Seija Marjala (14-v. 900 m). Törmillä juostun 10 kierroksen kestävin oli Oivakumpu, joka kruunattiin leirin *santarinnekuninkaaksi*. Elevaara antoi lehtijutussa erikoismaininnan Manniselle ja Marjalalle, joilla oli hänen mukaansa *mahdollisuudet kehittyä vaikka minkälaisiksi tähdiksi*.

Jokkerit saivat ensimmäisen SM-pisteen heinäkuussa 1968 Kokkolassa SM-viesteissä, kun A-poikien joukkue (Tapio Oivakumpu, Oiva Männikkö, Allan ja Auno Maaninka) sijoittui 4 kertaa 800 metrillä kuudenneksi.

Syksyllä 1968 Pyrintö aloitti Elevaaran kehittämän lasten urheilukoulutoiminnan, jossa kouluilla ohjattiin lapsia koulutus suunnitelman mukaan. Seuraavan talven kuluessa perustettiin parikymmentä urheilukoulua. Opettajat olivat hyvin tiiviisti ohjaamassa, ja

muutamat heistä pitivät harjoituksia myös omalla ajallaan. Elevaara kiersi yhdessä Esko Aholan kanssa pitämässä urheilukouluissa omia kilpailuja.

Pakinassaan Ykköset-lehdessä 4.8.2016 Elevaara kirjoitti, että moni lapsi oppi lukemaan hänen laatimiensa harjoitusohjelmien avulla ennen kouluikää. Elevaara kuvasi tyylillään, miten kovaa into oli: *yleensä urheilukouluun osallistuivat kaikki kävelemään pystyneet lapset nuorimpien ollessa vasta kolmivuotiaita, jotka talvella saattoivat kahlata umpihangessa kaulaa myöten vanhempien lasten perässä.*

Maaninkavaaran urheilukoulu osoittautui keskinäisessä vertailussa ylivoimaiseksi, ja sen kautta löytyi monia parhaita ikäkausipurjeilijoita. Urheilukoulun malli myöhemmin levisi muuallekin Suomeen. Posiolla urheilukouluissa kävi myöhemmin enimmillään noin 1200 junioria. Osa uskovaisistakin vanhemmista hyväksyi lastensa kilpaurheiluun osallistumisen.

Jokkerien järjestelmällistä koulutus- ja valmennussuunnitelmaa alettiin toteuttaa syksyllä 1968. Valmennukseen kuului eri lajiryhmien valmennus, leiritus vuoroviikonvaihteina – eli kullekin erikoisryhmälle neljän viikon välein – sekä henkilökohtainen valmennus. Ensimmäisen vuoden tavoitteena oli löytää erikoisvalmennettavalle oma laji. Jokaisella urheilijalla oli henkilökohtaiset tavoitteet ja seuralla seurakohtaiset pitkän tähtäyksen tavoitteet ja toimintasuunnitelma.

6.3. Vuonna 1969 ...Posio urheiltiin valtakunnan kartalle...

Posiolla yleisurheilu sai paremmat olosuhteet, kun urheilukentän monivuotinen laajennustyö oli valmistunut. Juoksuradasta tuli vihdoin 400-metrinen. Kenttäalue leveni keskikoulun ja Maaninkavaaran suuntiin. Juhannuksena kentällä järjestettiin Lapin yleisurheilukauden avaus, Pyrinnön ensimmäiset kansalliset yleisurheilukisat. Ne olivat samalla Posion ensimmäiset juhannuskisat. Pyrintöläiset tekivät kolme piiriennätystä: Mikko Niemelä nuorten 400 metrillä (51,1), Kaarlo Säkkinen A-poikien keihäessä (59,82) ja Kaarlo Maaninka B-poikien 2000 metrillä (6.00,8). – Vuodesta 1983 lähtien juhannuksen yleisurheilukilpailuina alettiin järjestää urheilukentällä B-, C-, D- ja E-tyttöjen ja -poikien juhannuskarnevaalijuoksut, jotka 1990-luvulla laajenivat 10–16-vuotiaiden nuorten kansallisiksi karnevaalikisoiksi.

Vuonna 1969 Posio urheiltiin valtakunnan kartalle. Pyrinnön urheilijoiden menestys yllätti monella tasolla. Posiolla pidettiin heinäkuussa SVUL:n Lapin piirin aikuisten sarjojen mestaruuskisat. Lapin Kansan urheilutoimittaja kirjoitti kisojen aloituspäivän jutussa: *Isäntäseuralle, Posion Pyrinnölle ei ole juuri näissä kisoissa mitaleja 'herunut', nytkin Pyrinnön nuoret pojat ja tytöt joutuvat kyllä ylittämään itsensä mikäli heitä palkintopallilla nähdään.* Kisojen jälkeen lehti joutui toteamaan, että Pyrinnön pistesaalis kisoista oli kaikista seuroista suurin. Urheilijoista ykkönen oli nuori maaninkavaaralainen Marja-Leena Korva. Hän osallistui viiteen naisten lajiin ja voitti ne kaikki: pituushyppy 494, 100 metriä 13,7, 100 metrin aidat (N18) 18,0, 200 metriä 29,5 ja 200 metrin aidat 34,0.

Pyrinnön urheilijat saavuttivat vuoden aikana eri sarjoissa 54 piirinmestaruutta. Edellisvuonna määrä oli ollut 21 ja kahta vuotta aiemmin viisi.

Pyrinnön tilaisuudessa marraskuussa 1969 palkittuja nuoria. Ylärivissä vas. Kyösti Säkkinen, Jouko Määttä, Seppo Veijonaho, Mikko Ahola, Kai Mursu, Jari Törmänen, Mirja Mourujärvi, Anitta Maaninka ja Leo Mattila. Alarivissä vas. Jari Säkkinen, Kyösti Ahola, Jukka Törmänen, Oiva Mourujärvi, Ali Mattila, Eero Korva, Kari Saarela, Marita Maaninka ja Marja-Leena Korva. Kuva on julkaistu Lapin Kansan jutussa 4.11.1969.

Kun kausi oli ohi, ynnättiin loppupisteet SVUL:n ensimmäisen kerran järjestämässä valtakunnallisessa ikäkausikilpailussa, jossa noteerattiin alle 10-, 12- ja 14-vuotiaiden tyttöjen ja poikien sarjat. Posion Pyrintö voitti kilpailun ylivoimaisesti. Toinen oli Järvenpään Palo ja kolmas Lapuan Virkiä. Henkilökohtaisesti eniten pisteitä koko kilpailun osanottajista keräsi Marja-Leena Korva.

Marraskuussa urheilutalolla kauden päätöstilaisuudessa Pyrinnön vuoden parhaina ikäkausiuurheilijoina palkittiin tytöistä Marja-Leena Korva ja pojista heittäjä Jari Säkkinen. Kuva hyppäävästä Korvasta valittiin seuran painattaman vuosikertomuksen kanteen. Raija Tasala, joka muutti perheensä mukana vuoden aikana Ruotsiin, oli pikajuoksijana ja hyppääjänä vain hivenen Korvaa perässä. SM-pistelautaset urheilujuhlassa saivat heittäjä Urpo Ahvensalmi sekä juoksijat Tapio Oivakumpu, Oiva Männikkö, Allan Maaninka ja Kaarlo Maaninka. Seuraennätyslautasin palkittiin juoksijat Mikko Niemelä, Matti Luokkanen ja Esko Halme. Juhlassa jaettiin 26 muutakin palkintoa.

Pyrinnön urheilukouluvalmennuksessa oli tähän aikaan 19 urheilukoulussa yhteensä 700–800 aktiivista 8–20-vuotiasta tyttöä ja poikaa. Seuran valmennusjärjestelmät kiinnostivat sanomalehdistöä, ja Elevara sai antaa haastatteluja. Lapin Kansassa hän myös piikitteli SVUL:n Lapin piiriä: *Pyrinnön valmennusohjelmat ja suunnitelmat olisivat olleet vapaasti käytettävissä myös koko Lapin piiriäkin ajatellen, mutta piiri ei ole isommasti tuntenut asiaa kohtaan kiinnostusta.* Vuosikertomukseen kirjattiin toisella tavalla: *Posion urheilukoulusta ovat nyt kiinnostuneet koko maan urheilupiirit, aina Suomen Urheiluliittoa myöten.*

Kunta ja Pyrintö järjestivät 12. syyskuuta koko pitäjän ensimmäiset koululaisten yleisurheilukisat, jotka lienevät osallistujamäärältään kentän kaikkien aikojen suurin urheilutapahtuma. Kilpailijoita oli yli tuhat. Heistä muutamia oli tullut Kemijärveltä.

Posion koululaisia oli esikarsittu eli ihan kaikkia ei ollut kilpailuihin koottu. Kunnassa toimi 22 kansakoulua sekä urheilukentän vieressä keskikoulu ja kansalaiskoulu. Viitisen tuntia kestäneet kilpailut olivat katselmus, jonka avulla taas seulottiin parhaita halukkaita Elevaaran koneeseen, Pyrinnön tehokkaaseen valmennukseen.

Toimintakertomuksen mukaan Pyrintö piti vuoden 1969 aikana 455 tilaisuutta, joissa kävi 17 456 osallistujaa. Kovan työttömyyden ja muuttoliikkeen todettiin vaikuttaneen myös seuran taloudelliseen asemaan ja urheilutoimintaan. Puheenjohtajana seurassa vuonna 1969 oli opettaja Pekka Söderlund. Elevaara värväsi hänet tehtävään.

6.4. Vuonna 1970 ...voitto lisäsi kovia odotuksia...

Toukokuussa Pyrinnön yleisurheilijat saavuttivat jokkerikauden ensimmäiset SM-mitalit, kaksi kultaa. Saarijärvellä pidetyissä maastujuoksun Suomen mestaruuskisoissa A-poikien 5,7 kilometrillä Kaarlo Maaninka otti kultaa. Kun vielä Allan Maaninka juoksi 12:nneksi ja hämeenkylläinen Tapio Oivakumpu 20:nneksi, oli myös joukkuekilpailun voitto Pyrinnön.

Kaarlo Maaningan voitto lisäsi kovia odotuksia hintelää nuorukaista kohtaan, varsinkin, kun otettiin huomioon, että hän oli lähes kaksi vuotta nuorempi kuin A-poikien vanhimmat.

Esko Halme, kuvassa numero 77, juoksi Pyrintöä vuoteen 1970 asti, jolloin hän juoksi 1500 metrillä Lapin kaikkien aikojen toiseksi parhaan ajan. (Johan Pätsin kokoelma)

Posiolla oli Saarijärven-reissun jälkeen aihetta itsetunnon nostatukseen. Koillis-sanomien pääkirjoituksessakin tulkittiin Posion nuorten haluavan näyttää maailmalle, että alikehittyneeksi ja köyhäksi leimattu Posiokin voi olla kärjessä.

Pyrinnössä oli kasvanut koko joukko hyviä kestävyysjuoksijoita. Aikuisten miesten sarjassa kovimpia tuloksia latoivat vääräjärveläinen Esko Halme ja ikänsä puolesta vielä nuorten sarjaan kuuluva, Rovaniemen maalaiskunnasta muuttanut Matti Karjalainen. He juoksivat esimerkiksi 1500 metrillä Lapin kaikkien aikojen tilastoon toiseksi ja neljänneksi parhaat ajat. Halme kuului äitinsä puolelta Maaningan juoksijasukuun. Hän edusti Pyrintöä vuoteen 1970 asti. Tilastopajan mukaan hänen ennätyksensä olivat 800 metrillä 1.56,4, 1500 metrillä 3.55,1, 3000 metrillä 8.38,8 ja 5000 metrillä 14.54,0.

Heinäkuussa 1970 viestijuoksujen SM-kisoissa Jyväskylässä nuorten 4 kertaa 1500 metrillä Matti Karjalainen ratkaisi ankkurina Pyrintölle mestaruuden, joka oli seuran ja Lapin piirin ensimmäinen kulta SM-viesteistä. Muut juoksijat olivat Jouni Viita-aho, Allan Maaninka ja Kaarlo Maaninka. Matka oli mitalisteille ikimuistoinen. Jo Posiolla Elevara oli hehkuttanut voittamisen mahdollisuutta. Taktiikalla oli siinä tärkeä osuus. Perillä Harjun kentällä Elevara käytti juonta kovaksi tunnettua kilpakumppania Joensuun Katajaa vastaan. Hän antoi näiden uskoa, että Karjalainen olisi juossut 1500 metriä alle neljän minuutin. Kun viestiin verryteltiin, salamoi ja satoi vettä. Pyrintön nuorukaiset tunsivat sen antavan kilpaan hyvän latingin. Ankkuriosuudella ankkurit saivat kovaa kannustusta omiltaan. Joensuulaiset joutuivat pettymään, kun heidän juoksijansa Tero Pulli ei saanutkaan karistettua kannoilta itseään selvästi lyhyempää Karjalaista.

Uudessa Suomessa nimimerkki Jiiki kuvaili värikkäästi viestin ratkaisua (ote):

[Pullin] *Kiriä ei kuitenkaan tullut, sillä tuo Karjalainen vain veti pienelle miehelle mahtavat hartiat hiukan kumaraan ja lähti 300 metriä ennen maalia. Ja lähti kovaa lisäten vielä hirmuisen latauksen lisää vauhtia takakaarteessa. Siinä olivat sellaiset rytmivaihdokset, ettei moista ole Suomessa viiteen vuoteen nähty kuin Juha Väätäisellä Oulussa ja Helsingissä parin viimeksi kuluneen viikon aikana.*

Posion Pyrintö sen juoksun vei ja vei isolla erolla muihin ja Matti Karjalaisesta tuli hetkessä uusi David, jonka kirilinko lannisti täydellisesti oman vastassa olleen Goljatin.

Joensuun Katajan pitkä Tero Pulli piti takasuoralla vauhdista huolen kannoillaan parikymmentä senttiä lyhyempi Posion Pyrintön Matti Karjalainen. Kun Matti pyrki rinnalle, niin se näytti olevan toivoton tapaus, koska piti ottaa kolme askelta samaan aikaan kun vastustaja tarvitsi vain kaksi. Mutta kun Matti sitten lähti kuin pikajuoksija, niin jopa toinen jäi seisomaan. Melkein seitsemän sekunnin ero syntyi runsaan 200 metrin matkalla.

Vuoden 1970 SM-mitaleja olivat myös Kaarlo Maaningan hopea A-poikien 3000 metrillä ja Helena Loukusan pronssi A-tyttöjen 1500-metrillä. Loukusa (s. 1953, myöh. Rantakari) oli jokkerikaudella Pyrintön paras naiskestävyysjuoksija. Vuonna 1970 hän sijoittui 1500 metrillä Suomen tilastossa 20:nneksi ja vuonna 1971 vastaavasti 15:nneksi. Myös nuoremmat sisaret Kerttu (s. 1956) ja Sirkka (s. 1960) Loukusa harrastivat Pyrintössä kestävyysjuoksua. Kummankin paras saavutus SM-kisoissa oli maastojuoksun joukkuekilpailun neljäs sija. Helena juoksi 1500 metriä 4.46,6, Sirkka 4.50,34 ja Kerttu 5.02,0. Pyrintön seuraava kova naismaileri oli Heli Kulojärvi, joka vuonna 1978 juoksi 1500 metriä 4.48,69.

Helena Rantakari jatkoi kilpaurheilua vuoteen 1975 asti ja jatkoi tauon jälkeen vuonna 1990. Hän on kilpaillut veteraaniurheilijana Suomen, Euroopan, Pohjoismaiden ja maailman huipulla. Hänet palkittiin Suomen Veteraaniurheiluliiton vuoden 2005 parhaana naisurheilijana. Vuonna 2013 Brasilian MM-kisoissa hän voitti ylivoimaisesti 60-vuotiaiden 5000, 8000 ja 10 000 metrin juoksut. Sirkka-sisar (Oikarinen) on harrastanut suunnistusta. Vuonna 2007 veteraanien MM-kisoissa Kuusamossa hän voitti kultaa W45A-sarjan 5,5 kilometrillä.

Pyrinnön ja Lapin piirinkin parhaisiin kestävyysjuoksijoihin 1970-luvun alussa kuului myös Elevaaran vuonna 1968 lupaavaksi havaitsema Raija Manninen (s. 1953). Hänen matkansa ylsivät 400 metrillä 1500 metriin. Ennätykset Tilastopajan mukaan olivat 400 metrillä 61,1, 800 metrillä 2.20,0 ja 1500 metrillä 5.02,0. Vuonna 1973 Manninen sijoittui Lapin piiriin naisten tilastoissa 400 metrillä neljänneksi, 800 metrillä ykköseksi ja 1500 metrillä kolmanneksi.

Pyrintö järjesti 8.–9.8.1970 Posion urheilukentän ensimmäiset arvokisat, yleisurheilun Pohjois-Suomen mestaruuskilpailut naisten ja miesten lajeissa. Sitä varten kenttää kunnostettiin hieman ja sen länsipäähän rakennettiin vesieste. Pyrintö oli miesten pisteissä toiseksi paras ja naisten pisteissä seitsemänneksi paras seura. Pyrintöstä mitaleille sijoittuivat Paavo Niemelä (kultaa, keihäs), Esko Halme (hopeaa, 1500 m), Helena Loukusa (hopeaa, 1500 m), Jouko Elevaara (pronssia, 400 m aj. ja 110 m aj.), Matti Karjalainen (pronssia, 1500 m), Marja-Leena Korva (pronssia, pituus) ja Mirja Mourujärvi (pronssia, 400 m).

Kilpailujen toimitsijoina olivat seuraavat:

<i>Kilpailujen johtaja</i>	<i>Lauri Lahtinen</i>
<i>Teknillinen johtaja</i>	<i>Veijo Mattila</i>
<i>Ylisihteeri</i>	<i>Jouko Elevaara</i>
<i>Lehdistösihteeri</i>	<i>Reino Paloniemi</i>
<i>Kilpailukanslia</i>	<i>Pentti Määttä, Matti Leinonen, Aapo-Matti Salmi +lähetit</i>
<i>Kenttämestari</i>	<i>Pentti Selkälä</i>
<i>Järjestyspäällikkö</i>	<i>Esko Ahola</i>
<i>Liikennejärjestelyt</i>	<i>Olavi Varrio</i>
<i>Lipunmyynti</i>	<i>Veikko Kelloniemi</i>
<i>Kuulutus</i>	<i>Pekka Söderlund</i>
<i>Lääkäri</i>	<i>päivystävä lääkäri</i>
<i>Lähetit</i>	<i>ikäkausiurheilijain ryhmä</i>

(Lähde: Pohjois-Suomen yleisurheilumestaruuskilpailut Posiolla 8.–9.8.1970, käsiohjelma)

SVUL:n ikäkausikilpailussa Pyrintö sijoittui vuonna 1970 toiseksi Helsingin Kisa-Veikkojen jälkeen.

Historiikin liitteenä numero 4 sivulla 210 on Pyrintön Koillissanomissa 15.5.1970 julkaisema seuratoimintailmoitus.

Yhteenveto Posion Pyrinnön urheilijoiden vuoden 1970 SM-saavutuksista (sijat 1.–6.)

- A-pojat SM-maastot 5 km 1. sija Kaarlo Maaninka
- A-pojat SM-maastot joukkuekilpailu 1. sija (Kaarlo Maaninka, Allan Maaninka, Tapio Oivakumpu)
- Nuoret SM-viestit 4 x 1500 m 1. sija (Jouni Viita-aho, Allan Maaninka, Kaarlo Maaninka, Matti Karjalainen)
- A-pojat 3000 m 2. sija Kaarlo Maaninka
- A-tytöt 1500 m 3. sija Helena Loukusa
- Nuoret 1500 m 4. sija Matti Karjalainen
- A-pojat 800 m 5. sija Allan Maaninka
- A-pojat keihäs 5. sija Timo Sulisalo
- Nuoret SM-viestit 4 x 400 m 6. sija (Jouni Viita-aho, Auno Maaninka, Kari Tyrväinen, Mikko Niemelä)
- A-tytöt 800 m 6. sija Helena Loukusa.

(Lähde: Posion Pyrintö, yleisurheilujaosto.)

6.5. Vuonna 1971 ...ensimmäisen Suomen ennätyksen...

Kesä oli Pyrinnölle hyvin työn- ja tapahtumantäyteinen. Ensinnäkin seura aloitti uutena valmennusmuotona niin sanotun minijokkeritoiminnan 10–14-vuotiaille yleisurheilijoille. Nuorimpia erikoisvalmennukseen valittuja siis kutsuttiin minijokkereiksi, vanhempia jokkereiksi. Elevaaran valmennustyön laajennuttua muille paikkakunnille nämä nimitykset eivät viitanneet pelkästään Pyrinnön urheilijoihin. Vuonna 1993 Lapin Kansassa 50-vuotissyntymäpäivähaastattelussaan Elevaara kertoi, että enimmillään minijokkeriryhmiin kuului yli 3000 yleisurheilunuorta ympäri Lappia ja vanhempiin jokkereihin 103 urheilijaa. Minijokkereillakin oli Elevaaran suunnittelemat ja painattamat vihkot, jotka sisälsivät muun muassa harjoitusohjelman ja -päiväkirjan.

Pyrinnön alkuperäiset minijokkerit nähtiin ensimmäisen kerran järjestetyssä aluejoukkueiden välisessä maantieviestissä. Posio oli urheilukoulutoiminnassa jaettu viiteen alueeseen. Ykkössarjassa kymmenen kilometrin matkalla selvästi nopein ajalla 58,28 oli North (Pohjoinen), toinen oli City (Ahola) ja kolmas West (Länsi). Northissa juokisivat Teuvo Korva sekä Elsi, Heikki, Tarja, Teemu, Tuomo, Salli ja Soili Maaninka. Lähtö oli Ranuantiellä Lauhkean tienhaarassa ja maali kuntakeskuksessa Aholassa. Tästä alkoi monikymmenvuotinen Posion kevätperinne, ensin vapunaattoon ja myöhemmin vapunpäivään kuulunut alueiden välinen ikäkausiviesti. Vuosina 1971–74 viestin järjestelystä vastasi Pyrintö ja vuosina 1975–2007 seura ja kunnan liikuntatoimi yhteistyössä. Kahdeksankymmentäluvulla viestin yhteydessä järjestettiin muutaman kerran vappuhölkä. Viimeinen viesti juostiin 4.5.2007. Tapahtuma loppui koulujen yhdistymisen ja koululaisten vähentymisen takia.

Koillissanomien jutussa 19.11.1971 kuvattiin yleisurheilun valmennusjärjestelmää seuraavasti:

Jokkerit Marja-Leena Korva (vas., myöh. Linjakumpu) ja Anitta Maaninka (myöh. Lehtinen) leirillä Kuortaneen urheiluopistolla hiihtolomaviikolla 1971. (Matti Karjalaisen kokoelma)

Pyrintö isännöi A- ja B-poikien SM-kisoja 17.–18.7.1971. Esko Ahola (vas.), Jouni Virkkunen sekä kunnan nuoris-, liikunta- ja raittiussihteeri, kilpailujen tekninen johtaja Tuomo Niemilehto (oik.) mittaamassa juoksurataa ennen kisoja. Virkkunen hoiti kesän urheilutalon talonmiehen tehtäviä. Hän heitti A-poikien keihäissä seitsemänneksi. (Sanomalehti Koillissanomien arkisto)

Valittavana on kolme tietä. Ensimmäisenä on urheilukoulutoiminta alle 14-vuotiaille. Näitä urheilukouluja toimii eri puolilla Posiota parikymmentä. Parhaat pääsevät urheilukoulualueen edustajiksi. Näitä alueita on viisi. Aluejoukkueista jatketaan nuorten erikoisvalmennukseen. Tähän vuoden kestävään valmennusohjelmaan kuuluu leiritys ja henkilökohtainen valmennus. Myös koulujen urheilukoulutoiminnan kautta on parhailla nuorilla mahdollisuus päästä erikoisvalmennukseen ja samoin ns. minijokkeritoiminnan kautta.

Erikoisvalmennuksesta jatketaan lajiryhmävalmennukseen, joka kestää 2–3 vuotta. Siinä on nyt mukana yhdeksän ryhmää, jotka ovat vuoroviikoin leireillä. Lajivalmennuksen parhaat otetaan tehovalmennukseen. Valmennussuunnitelma laaditaan 6–8 vuoden jaksoksi ja mukana on 18 urheilijaa. Heitä varten on stipendijärjestelmä, jolla he rahoittavat leiritoiminnan. Samanlainen stipendijärjestelmä on urheiluliitolla. Valmennukseen kuuluu tavoitteen asettaminen, valmennussuunnitelman laatiminen, sen toteuttaminen ja kontrolli. Posiolla yli 600 henkilöä harjoittelee ohjelman mukaan. Valmennustoiminta toteutetaan kansalaisopiston kanssa yhteistyönä. Valmentajan ja urheilijan yhteistoiminta jatkuu, vaikka paikkakunnan vaihdoksia tapahtuisikin.

Yhteistyö kansalaisopiston kanssa tarkoitti, että Elevaara ohjasi tuntiopettajana muutamia opiston nimissä kokoontuneita urheiluvallennusryhmiä. Hän piti myös opiston kuntoliikuntaryhmiä.

Maastojuoksun SM-kisoissa Hämeenlinnassa Posion Pyrintö sai peräti 20 SM-pistettä. Veijo Mursu voitti B-pojissa (M16) kultaa (7 p.), Kaarlo Maaninka A-pojissa (M18) hopeaa (5) ja B-poikien joukkue (Veijo Mursu, vasta 13-vuotias Heikki Maaninka ja Väinö Maaninka) pronssia (4). Lisäksi Helena Loukusa juoksi A-tytöissä (N18) viidenneksi (2) ja nuorten joukkue (M20, Allan Maaninka, Tapio Oivakumpu, Auno Maaninka) samoin viidenneksi (2). B-pojissa Pyrintön kakkosjoukkue (Leo Mattila, Matti Tennilä ja Jouko Halme) oli kymmenes.

Seuraavaan on koottu kilpailujen kaikki Posion Pyrintön juoksijoiden sijoitukset Tilastopajan ja Juoksija-lehden aineistoista, jotka ovat tosin keskenään osin ristiriitaiset. Joukkuesijoitukset aineistossa on ilmoitettu kuudenteen sijaan asti. Miehät 5 km: 32) Matti Karjalainen, 94) Jouni Viita-aho. M20 5 km: 20) Allan Maaninka, 25) Tapio Oivakumpu, 59) Auno Maaninka, 93) Hannu Mäkelä. M20 joukkueet: 5) Posion Pyrintö. M18 5 km: 2) Kaarlo Maaninka, 46) Markku Veteläinen. M16 3 km: 1) Veijo Mursu, 27) Heikki Maaninka, 32) Väinö Maaninka, 35) Leo Mattila, 48) Matti Tennilä, 74) Jouko Halme, 75) Hannu Säkkinen, 86) Pekka Tyvitalo, 90) Eero Mattila. M16 joukkueet: 3) Posion Pyrintö I, 10) Posion Pyrintö II. N18 2 km: 5) Helena Loukusa. N16 2 km: 29) Anitta Maaninka, 44) Marja-Leena Korva, 50) Kerttu Loukusa, 59) Salli Maaninka.

Valmistautuessaan Hämeenlinnan poluille pyrintöläiset olivat, muiden lappilaisten kummastukseksi, jättäneet väliin Lapissa pidetyt kevään viestijuoksut ja käyneet sen sijaan hakemassa kovaa vastusta Pohjois-Pohjanmaan pm-maastoista ulkopuolisina osanottajina.

Juhannuksen 1971 aatonaattona Posion urheilukentällä oli Pohjois-Suomen parhaiden seurojen alle 16- ja alle 14-vuotiaiden tyttöjen ja poikien Eurooppa-cupin alkukarsinnat sekä aattona kansalliset juhannuskisat ja kuplahallilla avajaistanssit, jotka olivat osa Pyrintön ensimmäisiä juhannusjuhlia. Pyrintö sijoittui Eurooppa-cupin karsinnoissa

toiseksi Oulun Pyrinnön jälkeen. Posiolaiset etenivät myöhemmin välieräkilpailujen kautta Helsinkiin yleisurheilun EM-kisojen yhteydessä käytyyn finaaliin ja sijoittuivat siinä toiseksi. Voiton vei Helsingin Kisa-Veikot.

Heinäkuun 17.–18. päivinä Pyrintö järjesti A- ja B-poikien SM-kisat, joka oli Lapin kesän laajin urheilutapahtuma. Kisat samalla juhlistivat Pyrinnön 25-vuotista toimintaa. Kilpailut oli Pyrinnön naisjaostolle suurin ponnistus mitä se oli kokenut. Myös Posion Naisvoimistelijat oli mukana talkoissa. Tarvittiin toimitsijoita, tuomareita, järjestysmiehiä, ravintolatyöntekijöitä, majoituksen ohjaajia ja kisakanslian ja tulospalvelun väkeä. Kisatyyttöinä olivat yhteiskoulun oppilaat Anne Saarinen ja Eeva-Riitta Lätilä, joilla oli Anu Pentikin suunnittelemat, palanahasta ommellut Ruska-haalarihameet. Kilpailijoita oli noin 380 ja huoltojoukot päälle. Kotimajoituspaikkoja tarvittiin paljon. Kun Pyrinnön joukkue oli käynyt Tampereella kisoissa kesän alussa, sillä oli ollut tuomisina majoituspaikasta saatuja patjoja. Nyt samat patjat kelpasivat keskikoululla yöpyville SM-kisailijoille.

Isäntäseura oli ilmoittanut urheilijoitaan A-poikien viiteen lajiin ja B-poikien 11 lajiin. Seuran edustajien parhaat saavutukset olivat Kalevi Kyhälän voitto B-poikien seiväshypyssä – Kyhälä voitti kultaa myös 1972 ja 1973 A-pojissa – Kaarlo Maanigan kolmas sija A-poikien 3000 metrillä ja Veijo Mursun neljäs sija B-poikien 2000 metrillä. Muutama vuosi aiemmin laajennettu ja uudistettu kenttä oli hyvässä kunnossa. Juoksurata kesti paremmin, kun kivihiilen seulontajätteestä, savesta ja kalkista koostuva hiilimurska öljyttiin kisoja varten. Elevaara hankki sitä varten Posion Essolta jätteöljyä. Hyppypaikoille lainattiin kisojen ajaksi kumimatot. Kilpailujen teknisenä johtajana oli kesäkuussa kunnan nuoris-, liikunta- ja raittiusseuran aloittanut Tuomo Niemilehto.

Jumiskonkyläläinen Kai Mursu (s. 1955) oli ikäluokkansa paras keihäänheittäjä Lapin piirissä, ja häneltä odotettiin SM-kisoista B-pojissa jopa mitalia, mutta hänen oli tyytyminen yhdeksänteen sijaan. Keihäs (600 g) lensi finaalissa 56,06. Pari kuukautta myöhemmin Mursu voitti kalottiottelussa Ruotsin Piitimestä tuloksella 63,15, joka olisi SM-kisoissa tuonut neljännen sijan. Mursun kroppa oli kovilla raskaassa lajissa, ja kun edessä olisi ollut siirtyminen raskaampaan keihäaseen, nuorukainen päätti heittämisen kesään 1971.

Pyrintö jakoi taakkaa yleisurheilijoista ulottamalla heidän harjoitustoimintansa osaksi koulu-urheilua. Keskikoululla varsinaiset aktiivit saivat treenata liikuntatunneilla oman harjoitusohjelmansa mukaan. Nuorille 10–14-vuotiaille järjestettiin entiseen tapaan yhteisleiritystä ja henkilökohtaista valmennusta. Lajiryhmävalmennuksessa oli seitsemän ryhmää, joille järjestettiin viikonloppuleirejä ympäri vuoden.

Ikäkausipurjeilijoiden pisteytyksessä Pyrintö ylsi Suomen kuudenneksi parhaaksi seuraksi; vuonna 1970 sijoitus oli ollut toinen. Seuraluokittelupisteissä sijoitus nousi kahdeksannesta kuudenneksi. Kaarlo Maaninka teki seuran historian ensimmäisen Suomen ennätyksen A-poikien 5000 metrillä. Veijo Mursu toi Pyrinnölle ensimmäisen maaotteluvoiton: hän voitti Tampereella nuorten suurkisojen yhteydessä pidetyssä nuorten Suomi–Norja-ottelussa 2000 metrin juoksun.

Maanigan 13. kesäkuuta Rovaniemellä juoksemaa 5000 metrin ennätystä 14.37,2 hehkutettiin sillä, että se olisi ollut sama kuin Hannes Kolehmainen voittoaika Tukholman olympiakisoissa 1912. Sekunnin tarkkuudella pyöristettynä tämä piti paikkansa:

Kolehmaisena aika oli ollut 14.36,6. Maaninka oli tuloksen tehdessään 17-vuotias ja Kolehmainen 22-vuotias.

Lapin piirin vuoden parhaan urheilijan tittelin saanut Kaarlo Maaninka palkittiin Pyrinnön parhaana miesurheilijana ja Veijo Mursu parhaana nuorena urheilijana. Parhaan naisurheilijan palkinnon sai B-tyttöjen viestijoukkue Ulla-Maija Lahtinen, Oili Paaluharju, Anitta Maaninka ja Marja-Leena Korva. He voittivat 4 kertaa 100 metrillä pronssia Koululiikuntaliiton SM-kisoissa, joissa he edustivat Posion kunnallista keskikoulua. Allan Maaninka nimettiin seuran ryhtipojaksi, sillä hän oli niin esimerkillinen harjoittelun tunnollisuudessa ja kilpailuissa.

Lokakuussa Pyrintö järjesti ensimmäistä kertaa Posion juoksu -kilpailun. A-sarjan 20 kilometrillä nopein oli Kaarlo Maaninka ja B-sarjan 10 kilometrillä Elevaara.

Yhteenveto Posion Pyrinnön urheilijoiden vuoden 1971 SM-saavutuksista (sijat 1.–6.)

- B-pojat SM-maastot 3 km 1. sija Veijo Mursu
- B-pojat seiväs 1. sija Kalevi Kyhälä
- A-pojat SM-maastot 5 km 2. sija Kaarlo Maaninka
- B-pojat SM-maastot joukkuekilpailu 3. sija (Veijo Mursu, Heikki Maaninka, Väinö Maaninka)
- Nuoret SM-viestit 4 x 1500 m 3. sija (Veijo Mursu, Tapio Oivakumpu, Kaarlo Maaninka, Allan Maaninka)
- A-pojat 3000 m 3. sija Kaarlo Maaninka
- B-tytöt SM-viestit 4 x 300 m 4. sija (Mirja Mourujärvi, Oili Paaluharju, Anitta Maaninka, Marja-Leena Korva)
- B-pojat 2000 m 4. sija Veijo Mursu
- B-pojat 6-ottelu 4. sija Mauri Huczowski
- Nuoret SM-maastot joukkuekilpailu 5. sija (Allan Maaninka, Tapio Oivakumpu, Auno Maaninka)
- A-tytöt SM-maastot 2 km 5. sija Helena Loukusa
- A-pojat 3-loikka 5. sija Esa Säkkinen
- B-pojat korkeus 5. sija Pekka Nevalainen
- B-pojat seiväs 5. sija Kyösti Säkkinen
- B-pojat 6-ottelu 5. sija Kyösti Säkkinen
- A-tytöt 1500 m 5. sija Helena Loukusa
- Nuoret 800 m 6. sija Auno Maaninka
- Nuoret 1500 m 6. sija Allan Maaninka
- B-pojat korkeus 6. sija Kalevi Kyhälä
- A-tytöt 800 m 6. sija Helena Loukusa

(Lähde: Posion Pyrintö, yleisurheilujaosto.)

6.6. Vuonna 1972 ...olivat liittyneet myös Pyrinnön edustajiksi...

Kaarlo Maaninka oli vakiinnuttanut asemansa ikäistensä huippujuoksijana. Perästä tuli rivakoita askeltajia. Tarkkoja tilastoja pitänyt Elevaara laskeskeli, että Veijo Mursu oli Kaarlon vastaavan ikäisiä aikoja edellä ja 14-vuotiaat Heikki Maaninka ja Kuusamosta Posiolle muuttanut Risto Pentikäinen vastaavasti Veijon kehitystä edellä. Juoksijoiden henkilökohtaisia valmennusohjelmia säädettiin tiheästi. Maastojuoksun piirinmestaruuskisoissa, jotka pidettiin Posion Karjalaisenniemen harjumaastossa, Pyrintö voitti lähes kaikki sarjat.

Seuran parhaina mies- ja naisurheilijana palkittiin Kaarlo Maaninka ja Helena Loukusa ja Pyrinnön parhaana urheilijana Matti Isopoussu. Loukusa viiletti Lapin piirin kärjessä keskipitkillä matkoilla. Maaninka ja Isopoussu olivat kauden päättyessä monta kansainvälistä kokemusta rikkaampia. He osallistuivat muun muassa Italiassa nuorten alle 22-vuotiaiden maaotteluun. Nuorten SM-kisoissa Isopoussu voitti kultaa kolmiloikassa ja Maaninka pronssia 5000 metrillä. B-poikien SM-kisoista Pyrinnön Harri Vendelin voitti seipäässä hopeaa ja Esa Säkkinen kolmiloikassa pronssia.

Posion vuoden suurin urheilutapahtuma oli Lapin ja Ruotsin Norrbottenin välinen naisten ja miesten yleisurheiluottelu. Sitä haittasi kolea sää ja monet poissaolot. Useimmissa miesten lajeissa oli Suomea edustamassa vain Pyrinnön urheilijoita.

Naapuriseuran Kuusamon Erä-Veikkojen kanssa keskusteltiin siitä, että alueen yleisurheilu keskitettäisiin Pyrinnölle ja hiihto KEV:lle. Kuusamolaisseuran yleisurheilutoiminta oli hiipunut, Koillissanomien mukaan jopa *täydellisesti lamaantunut*.

Veijo Mursu maastojuoksun SM-kilpailussa Nilsissä 14.5.1972. Mursu sijoittui A-pojissa kuudenneksi 24 sekuntia voittajasta, Lahden Ahkeran Ismo Toukosesta perässä. Pyrinnön Veijo Nevala oli 16:s ja Kari Maikku 28:s, ja Pyrintö otti joukkuevoiton. (Matti Karjalaisen kokoelma)

Syksyllä juostiin urheilijoiden kunnonkartoitusleirin yhteydessä Posion maratoniksi sanottu 61 kilometrin reitti Posio–Peräposio–Lehtiniemi–Luksua–Posio. Sen jakoivat loppuun vain Matti Karjalainen, Markku Postila ja Sauli Virkkula.

Kari Tyrväinen teki Posiolla järjestetyssä piirikunnallisessa kymmenottelukisassa tuloksen 6342 pistettä. Se oli Suomen vuoden tilastossa 12:nneksi paras ja Lapin kaikkien aikojen toiseksi paras; edelle jäi vain Lapin Veikkojen Viljo Nousiaisen tulos 6566 vuodelta 1969. Tyrväinen oli pika- ja aitajuoksujen spesialisti ja juoksi kisassa satasen 11,1, joka oli Aapo Ahvenjärven (11,0 vuonna 1956) jälkeen toiseksi nopein posiolaisaika. Tyrväisen muu sarja oli 650 (pituus) 10,80 (kuula), 175 (korkeus), 51,6 (400 m), 15,7 (110 m aidat), 28,58 (kiekko), 330 (seiväs), 51,14 (keihäs) ja 4.23,0 (1500 m). Tyrväisen kymmenottelutulos oli vuonna 2016 edelleen Posion Pyrinnön ennätys. Samassa kilpailussa Elevaara otteli 6321 pistettä, mutta hänen ennätyksensä ja Pyrinnön toiseksi paras noteeraus on vuonna 1967 syntynyt 6330. – Kova posiolainen kymmenottelija 1960-luvun lopulla ennen jokkerivalmennusaikaa oli Esko Määttä, joka vuonna 1967 valittiin juoksijoiden Esko Halmeen ja Auno Maaningan ohella Pyrinnöstä Lapin piirin yleisurheilijoiden erikoisvalmennusryhmään. Jokkeriajan jälkeen seuraava kova pyrintöläinen kymmenottelija oli jokkereihinkin kuulunut Rauno Ahvensalmi. Hän teki vuonna 1977 tuloksen 5629 pistettä ja sijoittui vuoden A-poikien SM-kisoissa viidenneksi.

Tyrväisen (s. 1950) urheilu-ura oli alkanut jo kymmenvuotiaana. Vuoden 1972 Lapin läänin tilastossa Tyrväinen oli 110 metrin aidoissa ja 400 metrin aidoissa ykkönen ja viidessä muussakin lajissa kymmenen parhaan joukossa. Hän muutti sukunimensä Sanelmaksi syksyllä 1972. Hän kilpaili kymmenottelussa enää yhden kerran, Posiolla 1973, ja tulos oli silloin 6067. Myöhemmin hän vaikutti muun muassa Lapin Lukon ja Lapin Yleisurheilun puheenjohtajana. Hänen serkkunsa, Pyrintöä edustanut nuori Taisto Kylmäniemi oli vuonna 1968 Lapin piirin parhaita 3000 metrin esteiden ja 10 000 metrin juoksijoita. Kylmäniemi muutti pian sen jälkeen Ruotsiin.

Yleisurheiluhurmion sijasta elettiin jo karua arkea. Ilmassa oli, että Elevaara lähtisi Posiolta. Hän oli kuulemma saanut jo parin vuoden ajan työpaikkatarjouksia eteläisemmästä Suomesta. Osasy Elevaaran kyllästymiseen vaikutti olevan hänen väittämänsä kateus; muilta paikkakunnilta kuului arvostelua siitä, että niiltä oli lähtenyt Elevaaran talliin määrätietoista valmennusta haluavia lahjakkaita urheilijoita. Jotkut heistä olivat liittyneet myös Pyrinnön edustajiksi. Pyrinnössä oli ristiriitoja johtokunnan ja omapäisen Elevaaran välillä, mutta seura tuki Elevaarasta lähtenytä yleisurheilupainotteista toimintalinjaa. Pohjolan Sanomat siteerasi seuran puheenjohtajaa Lauri Lahtista jutussa, joka julkaistiin juhannusjuhlien ja ensimmäisen Yöttömän yön juoksun edellä (ote):

Pidän tavoitteita yleisurheilussa paljon arvostetumpana kuin esimerkiksi hiihdossa, jossa harrastus koko maapallo huomioiden on yleisurheilun rinnalla melkoisen vähäistä. Lisäksi Lapissa on hiihdon harrastuksen esteenä pitkä ja pimeä talvi sekä kovat pakkaset. Meillä on mielestäni valittu oikein yhteen urheilumuotoon – yleisurheiluun, keskittyminen. Pidän myöskin yleisurheilua niin monipuolisena urheilumuotona, että siitä löytää jokainen tyttö ja poika itselleen sopivan lajin.

Pyrinnön syyskokouksessa todettiin, että seuran toimintaa johtaa ja suunnittelee liian pieni aktiivien joukko, ja sen takia toiminta on ollut tietyillä sektoreilla suunnittelema-tonta. Tämä oli pintakuohua seuran yleisurheilutoiminnan kehittämisprojektista ja sen

18-sivuisesta raportista, jonka oli koonnut Pekka Söderlund. Seuratoimintaa hiertäneet puutteet ja seurojen koventunut taloudellinen ja urheilullinen kilpailu oli ajanut Pyrinnön sisäiseen kehittämistyöhön. Kehittämissryhmään kuuluneet olivat käyneet SUL:n järjestämissä seminaareissa. Raportissa analysoitiin kriittisesti toiminnan ja yleisurheilun organisaation tilaa, ennakoitiin tulevaa ja esitettiin tavoitteet ja ehdotus uudeksi organisaatioksi. Kritiikki koski esimerkiksi urheilukoulutoimintaa, joka oli päässyt hiipumaan – joskin sitä syksyllä 1973 käynnisteltiin uudelleen – sekä seuran talous, jonka suunnittelu oli lyhytjännitteistä ja valvontariittämätöntä. Kehittämissryhmän mielestä seuran tuli keskittää voimavaransa yleisurheilun kaikinpuoliseen kehittämiseen. Ryhmä ehdotti raportissa Posion Pyrinnölle seuraavanlaista toiminta-ajatusta:

Posion Pyrintö järjestää yleisurheilutoimintaa, joka tarjoaa nuorille mahdollisuuden systemaattiseen, ohjattuun harjoitteluun ja kilpailutoimintaan sekä mahdollisuuden edelleen kehittyä Suomen ja maailman parhaaksi yleisurheilijaksi.

Samoin seura tarjoaa: palveluksia oman kunnan kohentamisesta kiinnostuneille henkilöille, riittävästi yleisurheilutyötä miellyttävässä kilpaurheiluhenkisessä työympäristössä kouluttaen seuravalmentajia, yleisurheilukoulun vetäjiä ja palkintotuomareita.

Historiikin liitteenä numero 5 sivuilla 211–212 on Allan Maaningan harjoituspäiväkirja kuukauden ajalta keväältä 1972.

Yhteenveto Posion Pyrinnön urheilijoiden vuoden 1972 SM-saavutuksista (sijat 1.–6.)

- A-pojat SM-maastot joukkuekilpailu 1. sija (Veijo Mursu, Veijo Nevala, Kari Maikku)
- Nuoret 3-loikka 1. sija Matti Isopoussu
- A-pojat seiväs 1. sija Kalevi Kyhälä
- Nuoret SM-maastot joukkuekilpailu 2. sija (Kaarlo Maaninka, Allan Maaninka, Markku Postila)
- B-pojat seiväs 2. sija Harri Vendelin
- B-tytöt SM-maastot joukkuekilpailu 3. sija (Salli Maaninka, Oili Paaluharju, Irja Heikkinen)
- Nuoret SM-viestit 4 x 1500 m 3. sija (Allan Maaninka, Hannu Mäkelä, Markku Postila, Kaarlo Maaninka)
- Nuoret 5000 m 3. sija Kaarlo Maaninka
- A-pojat SM-viestit 4 x 1500 m 3. sija (Kari Maikku, Veijo Mursu, Leo Mattila, Veli-Matti Sipola)
- A-pojat 3-loikka 3. sija Esa Säkkinen
- B-pojat SM-maastot joukkuekilpailu 4. sija (Hannu Säkkinen, Risto Pentikäinen, Heikki Maaninka)
- A-pojat SM-maastot 5 km 6. sija Veijo Mursu
- B-pojat SM-viestit 4 x 800 m 6. sija (Hannu Säkkinen, Mikko Neuvonen, Mikko Ahola, Juha Kallava)

(Lähde: Posion Pyrintö, yleisurheilujaosto.)

6.7. Vuonna 1973 ...lähtö jätti pahan jälkimaun...

Seuraluokittelupisteillä mitattuna Pyrintö oli jälleen Suomen kuudenneksi paras yleisurheiluseura. Keulakuva Kaarlo Maaninka juoksi Lapin piiriennätykset 3000, 5000 ja 10 000 metrillä. – Ne rikkoi Vesa Kähkölä 1980–82. – Veijo Mursu ja Pyrinnön joukkue voittivat A-poikien SM-maastokisoissa hopeaa. Seura sai vahvistuksikseen kemijärveläissisarukset, Kerttu (s. 1956) ja Marja (s. 1957) Sipolan, jotka olivat tosin olleet Elevaaran valmennuksessa jo toista vuotta. Kerttu kilpaili pikajuoksussa ja pituudessa, Marja pikajuoksussa, pika-aidoissa, pituudessa ja korkeudessa.

Elevaara teki vuonna 1973 Lapin piirin ennätykset 110, 200 ja 400 metrin aitajuoksussa sekä pituudessa piirin pitkäaikaiseksi ennätykseksi jääneen 730. Hirmuloikka mitattiin Posion kentällä 25. elokuuta otollisissa oloissa pidetyissä kisoissa. Se oli vuoteen 1981 asti myös läänin ennätys. Pika-aitojen piiriennätys 15,2 syntyi samoissa kisoissa.

Maaliskuussa hiihtolomaviikolla Elevaara järjesti suuren maailman tapaan yleisurheilijoille matkan Los Pacosiin Espanjaan. Seuran talous oli kehnolla mallilla, ja matkan rahoittamiseksi kerättiin tukimarkkoja yrityksiltä. Tarkoituksena oli varsinkin mielen virkistys ja vaihtelun saaminen harjoitteluun, ja se varmasti toteutuikin. Majapaikkana oli Teuvo Hakulisen perustama lomakylä. Edellisen kesän kaksinkertainen olympiavoittaja Lasse Viren matkusti mennessä samalla lennolla kuin pyrintöläiset. Palatessa matkaseurana oli Jouko Kuha, joka oli juossut 3000 metrin esteissä maailmanennätyksen vuonna 1968. Myöhempinä vuosina muutamia Elevaaran tallin juoksijoita kävi yksityisillä harjoitusmatkoilla useissa muissakin maissa.

Kevään toinen erikoisuus oli kuntourheiluun keskittyvien naisten ja miesten sporttiklubien perustaminen Pyrinnön alaisuuteen. Puheenjohtajaksi naisten klubiin valittiin Paula Horttanainen ja miesten klubiin Pekka Söderlund. Klubien ensimmäinen tempaus oli järjestää kuntojuoksu, jossa kunnokkaimmilla matka oli 30 kilometriä mutta valtaosalla 15 kilometriä. Sporttiklubitoiminta jäi lyhytaikaiseksi. Kyseessä oli Suomen Urheiluliiton suunnittelema konsepti, yleisurheilutyötä tekevien seurojen uudentyypinen aktiivoiva palvelumuoto niitä jäseniä varten, jotka eivät osallistuneet aktiivisesti kilpailutoimintaan.

Yleisurheilun miesten ja naisten Lapin piirin mestaruuskisat pidettiin Posion kentällä 14.–15.7.1973. Pyrinnön urheilijat noukkivat 19 mestaruutta, Elevaara niistä viisi. Pyrintö myös voitti pistein 380–216 epävirallisen ottelun, jossa vastassa olivat kaikki muut piirin seurat. Pisteisiin laskettiin kussakin lajissa seuroittain kolmen parhaan urheilijan suoritukset.

Syyslukukaudella Pyrintö piti joka koululla vapaaehtoisen testauskilpailun, jossa tulosrajan saavuttaneet kortistoititiin ja kutsuttiin leirille. Testeihin kuului muun muassa kahdesti toistetut 50 metrin ja 1000 metrin juoksut, vauhditon viisiloikka ja kuulantyöntö. Loppuvuoden aikana yleisurheilijoille oli kaksi teholeiriä, jotka sisälsivät luentoja, harjoituksia ja kilpailuja. Joulukuun leiriin kuului erikoinen kahdeksan kilometrin kisa, joka juostiin yläasteen käytävällä edestakaisin. Nopein oli Matti Karjalainen niin kuin myös Kuusamontiellä 27 km:n maantiejuoksussa. Karjalainen kävi Raahessa voittamassa Suomi-Ruotsi-Norja-kalottimaatottelun kympin ajalla 30.59,4. Kaarlo Maaningan 5000 metrin voittoaika samoissa kisoissa oli 14.26,0.

Syyskuun 8.-9. päivinä Helsingin olympiastadionilla järjestettyyn yleisurheilun valtakunnalliseen 10-, 12- ja 14-ikäisten ikäkausifinaaliin Posion Pyrinnön minijokkereista lähtivät Erkki Ahola (P12, 300 m), Kyösti Ahola (P14, 80 m. aj., 1000 m), Pirjo Pätsi (T14, 800 m) ja Rauno Ahvensalmi (P14, 3-ottelu). Osallistumisoikeus oli Suomen tilaston kesän 15 parhaalla kussakin lajissa. Valmistautuessaan matkaan Erkki Ahola ja Ahvensalmi huomasivat, että heidän ainoiden, hiilimurskaradalle tarkoitettujen yhden piikkikoon piikkareiden piikit olivat liian pitkät olympiastadionin tartanille. Vaihtopiikkipiikkareitakaan ei ehditty enää hankkia. Elevaara keksi käyttää piikkarit Esson huoltoasemalla, ja kas, nyt ne olivat sopivat – piikit lyhennettyinä. Reissulta Rauno Ahvensalmi toi hopeamitalin. Pyrinnön joukkueen huoltajana oli Hannu Säkkinen.

Vuoden 1973 lopussa Elevaara pakkasi tavaransa. Hän lähti valmentajaksi ja toiminnanjohtajaksi Saarijärven Pullistukseen. Suurimpana syynä oli Elevaaran ja johtokunnan eriävät näkemykset toimintatavoista varsinkin taloudenhoidossa. Pyrinnön sisällä kävi kova kuhina, mutta ulospäin seura esiintyi fiksumasti yhtenäisenä. Elevaara sanoi Koillissanomien haastattelujutussa, että hän ei ollut enää kolmeen vuoteen ollut seuran vastuullinen toiminnanjohtaja ja että hänellä ei ollut posiolaisten kanssa mitään erimielisyyksiä. Hän oli edellisellä lukukaudella keskikoulun voimistelunopettajan – Pentikin johtamiseen keskittyneen Topi Pentikäisen – viransijaisena ja hoiti lisäksi valmennustehtäviä.

Pyrinnön urheilijoita kävi hiihtolomaviikolla 1973 leirillä Los Pacosissa Espanjassa. Kuva sen sijaan on myöhemmin Playa del Inglésissä Espanjan Kanariansaarilla pidetyltä leiriltä. Vasemmalta Matti Karjalainen, Kari Lähdekorpi ja Tapio Oivakumpu. (Matti Karjalaisen kokoelma)

Pentikäinen sai Pyrinnön puheenjohtajana torjua huhuja seuran konkurssiuhasta. Seuran talouden tilaa kuvasti ja sen hallintayrityksiä edusti kuplahallin laskeminen tyhjäksi talven ajaksi. Kahden toimitilan ylläpito oli kallista. Seurassa oltiin yleisesti sitä mieltä, että kuplahallin hankkiminen oli ollut virheinvestointi. Esillä oli toisaalta ajatus, että seura myisi urheilutalon ja keskittäisi sisätoiminnot kuplahallille.

Elevaaran lähtö jätti pahan jälkimaun. Hurmion luoja oli yhtäkkiä poissa, ja monen urheilu-ura päättyi. Elevaaran mukana siirtyi Saarijärven Pullistukseen joitakin Pyrinnön kovimpia kestävyysjuoksijoita, kuten Kaarlo Maaninka, Risto Pentikäinen ja Paavo Vaarala. Myöhemmin Elevaara valmensi muiden muassa kestävyysjuoksija Martti Vainiota ja ampumahiihtäjä Heikki Ikolaa. Elevaara työskenteli urheiluvaikuttajan tehtävien ohella toimittajana paikallislehdissä. Vuonna 1979 Vaasa Oy kustansi hänen kirjoittamansa 85-sivuisen juoksuvalmennusoppaan Jokkerin kuntokirja. Elevaara kehitti hiihtäjille tarkoitettun Jokkerin ventti -nimellä tunnetuksi tulleen kuntopiirin. Toisen uran Elevaara teki viihdealan yrittäjänä. Hänen tunnetuin bisneksensä Merikievari-viihdekeskus aloitti Merikarvialla 1983. Vuonna 2016 hän jatkoi yhä kauhajokisen hotellin ja tanssiravintolan Aronkeitaan yrittäjänä.

Vuonna 1986 Pyrinnön 40-vuotisjuhlien edellä Lapin Kansan jutussa Elevaara sanoi olevansa edelleenkin sitä mieltä, että seuran tulisi keskittyä vain yhteen lajiin ja uhrata siihen kaikki: *Tämä kilpailupuolella. Muuten loppuvat rahat ja valmentajat. Kuntourheilussa levitettäkään pohjaa sitten vaikka kuinka laajalle.*

Yhteenveto Posion Pyrinnön urheilijoiden vuoden 1973 SM-saavutuksista (sijat 1.–6.)

- Nuoret 5000 m 1. sija Kaarlo Maaninka
- A-pojat seiväs 1. sija Kalevi Kyhälä
- Nuoret SM-maastot joukkuekilpailu 2. sija (Kaarlo Maaninka, Markku Postila, Paavo Vaarala)
- A-pojat SM-maastot 5 km 2. sija Veijo Mursu
- A-pojat SM-maastot joukkuekilpailu 2. sija (Veijo Mursu, Leo Mattila, Veli-Matti Sipola)
- Nuoret SM-viestit 4 x 1500 m 2. sija (Veijo Inkeröinen, Markku Postila, Paavo Vaarala, Kaarlo Maaninka)
- A-pojat SM-viestit 4 x 800 m 2. sija (Pekka Tyvitalo, Veli-Matti Sipola, Veijo Mursu, Leo Mattila)
- B-pojat 2000 m 2. sija Risto Pentikäinen
- B-tytöt korkeus 2. sija Marja Sipola
- Nuoret SM-maastot 5 km 3. sija Kaarlo Maaninka
- B-pojat SM-viestit 4 x 800 m 3. sija (Mikko Ahola, Heikki Maaninka, Eero Mattila, Risto Pentikäinen)
- A-pojat 3000 m 3. sija Veijo Mursu
- B-pojat SM-maastot joukkuekilpailu 4. sija (Risto Pentikäinen, Heikki Maaninka, Eero Mattila)
- A-tytöt SM-maastot joukkuekilpailu 4. sija (Kerttu Loukusa, Terttu Oivakumpu, Anitta Maaninka)
- A-pojat 1500 m 4. sija Veijo Mursu

- B-pojat kiekko 4. sija Arto Puolakka
 - B-tytöt pituus 4. sija Marja Sipola
 - B-pojat SM-maastot 4 km 5. sija Risto Pentikäinen
 - B-tytöt pituus 5. sija Ulla-Maija Lahtinen
 - A-tytöt SM-viestit 4 x 100 m 5. sija (Anitta Maaninka, Kerttu Sipola, Marja Sipola, Ulla-Maija Lahtinen)
 - Nuoret 2000 m estejuoksu 6. sija Markku Postila
 - A-tytöt pituus 6. sija Kerttu Sipola
 - B-tytöt 200 m aitajuoksu 6. sija Marja Sipola
 - Naiset korkeus jaettu 6. sija Marja Sipola
- (Lähde: Posion Pyrintö, yleisurheilujaosto.)

Yhteenveto Posion Pyrinnön urheilijoiden vuoden 1974 SM-saavutuksista (sijat 1.–6.)

- B-pojat SM-maastot 4 km 1. sija Risto Pentikäinen
 - B-pojat 1500 m estejuoksu 1. sija Risto Pentikäinen
 - B-pojat kiekko 1. sija Arto Puolakka
 - B-pojat SM-maastot joukkuekilpailu 2. sija (Risto Pentikäinen, Asko Isopoussu, Kyösti Ahola)
 - B-pojat 2000 m 2. sija Risto Pentikäinen
 - A-tytöt korkeus 2. sija Marja Sipola
 - A-tytöt pituus 3. sija Marja Sipola
 - B-pojat kuula 5. sija Arto Puolakka
 - B-pojat keihäs 6. sija Ari Mursu
- (Lähde: Posion Pyrintö, yleisurheilujaosto.)

Taulukko: Posion Pyrinnön yleisurheilun kehitys 1967–1976.

Vuosi	Sijoitus Suomessa	Sijoitus Lapissa	SM-mitalit	SM-pisteet (ja SM-sijoitus)	Lapin piirin mestaruudet
1967	251.	n. 10.	k0, h0, p0	0	5
1968	41.	2.	k0, h0, p0	0	21
1969	34.	1.	k0, h0, p0	2 (168.)	54
1970	8.	1.	k3, h1, p1	39 (16.)	86
1971	6.	1.	k2, h1, p3	58 (10)	70
1972	8.	1.	k3, h2, p5	56 (8.)	67
1973	6.	1.	k2, h7, p3	87,25 (5.)	83
1974	38.	1.	k3, h3, p1	43 (20.)	44
1975	80.	3.	k0, h0, p1	5 (134.)	31
1976	55.	1.	k1, h0, p1	12 (68.)	37

Sijoitus Suomessa eli sijoitus seuraluokittelupistevertailussa on laskettu seuran saamien SM-pisteiden ja Lapin piirin mestaruuspisteiden mukaan. Seuraluokittelupisteissä 50 parasta seuraa muodostivat valioluokan ja 100 seuraavaa I luokan. *SM-mitalit*-sarakkeessa k tarkoittaa kultaa, h hopeaa ja p pronssia sekä kirjaimen perässä oleva

numero kyseisten mitalien määrää. Viestimitali on laskettu yhdeksi mitaliksi. *SM-pisteitä* nimitetään myös Kalevan maljan pisteiksi; niiden perusteella määrättyy seuran *SM-sijoitus* eli sijoitus Kalevan malja -kilpailussa.

(Lähteet: Hannus Matti, Laitinen Esa, Martiskainen, Seppo: Kalevan kisat Kalevan malja. Vuosisata yleisurheilun Suomen mestaruuksia. Suomen Urheiluliitto, 2002. – Posion Pyrintö, yleisurheilujaosto. Yhtenveto vuodelta 1979. – Seppo Martiskaisen sähköpostiviesti Erkki Aholalle 22.8.2016.)

6.8. Siitä illasta se alkoi Posion ihme

Vuonna 1972 julkaistussa Yleisurheilu-raketti-teoksessa oli kahden sivun juttu *Posiolla ei pelätä pakkasta* Pyrinnöstä ja Elevaarasta. Juttu on lainattu seuraavaan kokonaisuudessaan.

Otettiin tässä viime keväänä erääseen oppikouluun 160 ekaluokkalaista, mikä ei ole nyt mitenkään ihmeellistä. Mutta se on kyllä jo aika ihmeellistä, että uusista ekaluokkalaisista olivat kaikki mukana säännöllisessä urheiluharjoittelussa – kahta lukuun ottamatta.

Tuollainen ihme on mahdollista vain Posiolla, Lapin ja Koillismaan karuilla raja-alueilla, missä 600 nuorta juoksee kuin paholaisen riivaamana, vaikka lumi pysyy maassa yhdeksän kuukautta ja pimeätä kaamosaikaa eletään marraskuusta helmikuuhun.

Kolme kesää sitten kohtasivat toisensa Jean Wadoux, Juha Väätäinen ja Seppo Tuominen. Matka oli 5000 metriä, näyttämönä Raatin kenttä Oulussa.

Huipputekijät pistelivät hurjaa vauhtia ja juoksijaryhmä hajosi tuota pikaa repaleiseksi helminauhaksi. Tuskin kukaan loi katsettaan kilvan viimeiseen kaveriin, siihen josta TV:n uutistenlukija tohti mainita, jotta Seppo Tuominen sivuuttelee jo kierroksella huonompia kilpailijoitaan.

Huonompia kuin huonompia, saattaahan sitä niinkin sanoa. Mutta kilvan viimeinen kaveri, tuo hento liinatukka oli vasta 16-vuotias Kaarlo Maaninka, Posion poika Lapin ja Koillismaan karuilta raja-alueilta. Ja loppuaika 15.03,4.

Eivät tuollaisista lukemista Kaarlon ikäiset koltiaiset osanneet vielä jokin aika sitten uneksiakaan. Puhumattakaan, että olisivat asettuneet samalle lähtöviivalle yhdessä maailmantähti Jean Wadouxin kanssa.

Kaarlo Maaninka onkin sitten yksi niitä Posion Pyrinnön nuoria juoksijoita, jotka ovat käyneet voittamassa Suomen mestaruuksia maastossa ja radoilla ja antaneet vuosi vuodelta yhä enemmän ja enemmän puheenaihetta ympäri maata.

Kaiken lisäksi Posiolta on löytynyt nappulaikäisiä hyppääjiä ja heittäjiä niin paljon ja niin hyviä, että Posion Pyrintö on ikäkausikilpailussa maan kärkeuroja.

Voidaan puhua suoranaisesta ihmeestä, sillä lumi sataa Posiolla maahan jo syyskuussa ja vielä toukokuussa sitä on polviin asti. Lumetonta aikaa on niukasti neljä kuukautta ja siitäkin täytyy suuri osa elää villapaita päällä. Pimeätäkin Posiolla on yhtä mittaa marraskuusta helmikuuhun. Silloin ei aurinko paljon nouse taivaalle.

Ja lähin kaupunki on Rovaniemi, sinne kertyy Posiolta matkaa 135 kilometriä.

Ouluun on maanteitse päälle 200 kilometriä. Valaistuja teitä ei Posiolla ole, mitä vähän kirkonkylässä.

Posion ihmeen taustalta löytyy pörröpää ja pitkänlenteä Jouko Elevaara. Hän tuli aikanaan Posion urheiluohjaajaksi ja sanoi, että nyt ruvetaan juoksemaan, heittämään ja hyppäämään ja aloitetaankin säännöllinen harjoitus suuren maailman malliin. Sukset joutivat nurkkaan, pesäpallomailat samoin. Mitäpä kannatti yrittää hiihtäen huipulle, kun ei Posiolla edes nähnyt hiihtää. Tai mitäpä kannatti lyödä pesäpalloa, kun ei edes saatu joukkuetta kokoon.

Eräänä iltana, se oli huhtikuun 17:s päivä vuonna 1968, Jouko Elevaara kutsui kaikki asiasta kiinnostuneet kirkolle, puhui ja julisti. Siitä illasta se alkoi Posion ihme.

Urheilukouluja syntyi kuin sieniä sateella, kansakoulunopettajat saivat ohjeita Elevaaralta, parhaat kerättiin pidemmillä lomilla kirkolle harjoittelemaan ja testikilpailut vetivät nuoria kuin hunaja kärpäsiä, vaikka kaukaisista kylistä olikin lähdeittävä matkaan taksipelillä. Ja tähtien tuikkeessa pyyhälsi lumisten maanteiden syrjiä monenmoisia kavereita tahtia semmoista, että vanhat mummit hyppivät syrjään siunailten ja sydänalaansa pidellen.

Kun monet innokkaat asuivat kymmenenkin kilometrin päässä auratululta tieltä, antoi Elevaara heille pahimmaksi talvikaudeksi erikoiskäskyn: Hypelkää! Ja hypeltiin myös: jokainen hyppeli omissa kotioiloissaan, paikallaan 4000–6000 kertaa illassa, viikosta toiseen, koko talven. Se oli ja on talvisen Posion salainen ase.

Usko ja innostus sen kuin lisääntyivät, kun eräs Esko Halme paineli kohta alkukesästä 1500 metriä aikaan 4.02,6. Koskaan aikaisemmin hän ei ollut juossut kilpaa, ei edes nähnyt kilpailua.

Noista tapahtumista on kulunut jo neljä vuotta ja nyt säätelee Posion nuorten elämää harjoitusohjelma. Päivittäistä harjoitusta odotetaan kuin joulupukin tuloa. Vasta sitten on hyvä olla ja mieli tyytyväinen, kun on kiskaistu pari peninkulmaa lumisella maantiellä tai lumen alta paljastuvilla metsäpoluilla.

Ja jokaisella on ikioma harjoitusohjelma, erilainen joka päivää varten. Kenenkään ei tarvitse miettiä sormi suussa, mitä pitäisi tehdä ja tekeekö nyt oikein. Sen kuin katsoo toisesta paperista ja merkitsee toiseen, mitä teki. Kun nuoria juoksijoita on Posiolla 600, ymmärtää hyvin, että Elevaaran asunnossa urheilutalolla on monta iltaa kierähtänyt aamuksi, ennen kuin harjoitusohjelmia on syntynyt tarpeeksi.

Kaarlo Maaningan harjoituspäiväkirjasta voimme poimia seuraavanlaisia tietoja: yhden kuukauden (3.4.–4.5. 1971) aikana 32 harjoituspäivää, 52 harjoitusta, 585 kilometriä, 41 harjoitustuntia, 7200 hyppelyä, kolmen päivän leiri, maantieviesti, piirin maastojuoksut ja SM-maastot.

Kovia lukuja. Mutta niinpä Kaarlo sitten viime kesänä 17-vuotiaana oli kova nimi poikasarjoissa ja kävi jopa maaottelemassa Göteborgissa Ruotsia vastaan.

Mutta älkää toki menkö sekaisin, jos puhutaan muistakin Maaningoista kuin Kaarlosta. Hän oli näet vain yksi perheen 23 lapsesta. On Allania, on Heikkiä, on Tuomoa, Anitaaa ja Aunoa ja kaikki harjoittelevat tosissaan. Ja kerrotaan, että 10-vuotias Salli juoksee kuin susi. Eipä ihme, sillä tyttönen on harjoitellut jo kolme vuotta säännöllisesti Maaninkavaaran kotimaisemissa.

Ohimennen sanoen – Maaninkavaaralta on Posion kirkolle 50 kilometriä. Saman

verran on matkaa Helsingistä Porvooseen, Porista Raumalle tai Kouvolasta Haminaan. Posion nuoret urheilijat ovat tottuneet istumaan tuntikausia autossa, mutta se ei heidän intoaan vähennä – päinvastoin.

Kaarlo Maaninka ja hänen sisaruksensa eivät ole Posion ainoita kovia nimiä. On Veijo Mursua, on Leo Mattilaa, Kalevi Kyhälää, Matti Karjalaista ja lisää on tulossa: kun viime keväänä oppikoulun ensiluokalle otettiin 160 oppilasta, oli heistä vain kaksi sellaista, jotka eivät olleet mukana säännöllisessä harjoittelussa.

Kaikki tottelevat valmentajaansa Jouko Elevaaraa nurkumatta. Kierteleepä tätä nykyä Elevaarasta ja hänen suojateistaan hurjiakin juttuja. Kerran kuulemma oli Elevaara antanut käskyn, että siitä pojat, 21 kilometriä tuohon suuntaan ja takaisin eikä matkalla pysähdytä kertaakaan! Yksi kavereista kuitenkin simahti ja vaipui hankeen. Muut eivät uskaltaneet pysähtyä, käsky mikä käsky. Mutta he alkoivat juosta toverinsa ympäri, kunnes Elevaara ehti paikalle. Vasta sitten palattiin tielle. Paksuun lumihankeen oli ehtinyt tallautua ura, josta jäkälikkö paistoi paljaana.

– Tavoitteena on, että Posion Pyrintö on vuonna 1972 paras seura, julistaa poppamies Elevaara ja lisää: Maastajuoksun SM-kisoissa vuonna 1973 pitäisi tulla voitto jokaisessa nuorten ja poikien sarjassa, jos oikein hyvin käy.

Elevaaran lupaukset ovat kovia, mutta tosikova haaste ovat sitten Posion nuoret urheilijatkin koko muulle Suomelle: jos kerran pimeydessä, kylmyydessä ja tähtien tuikkiessa voi kehittyä huipulle, niin kyllä totisesti samaan pitää pystyä etelämpänäkin.

Tekstissä Heikki ja Auno Maaninkaa sanotaan virheellisesti Kaarlon ym. veljiksi, mutta todellisuudessa he ovat serkkuja. Maaninkavaarasta Posion keskustaajamaan on todellisuudessa 44 kilometriä.

Ranskalainen kestävyysjuoksija Jean Wadoux (s. 1942) muun muassa sijoittui 5000 metrillä 9:nneksi Méxicon olympialaisissa 1968 ja voitti samalla matkalla hopeaa EM-kisoissa Helsingissä 1971.

6.9. Jokkerit kertovat

6.9.1. Iso-Jokkeri Jouko Elevaara (s. 1943), Meri-karvia

Jouko Elevaara haki Posion Pyrinnön toiminnanjohtajaksi joulukuussa 1966.

Olin Lahdessa vuoden kestäneessä rakennuspiirtäjäkoulussa, joka päättyi vuoden 1966 lopulla. Minulla oli myös liikuntaneuvojan koulutus Pajulahden urheiluopistosta. Ruokatunnilla lukaisin Suomen Urheilulehden ja huomasin Posion Pyrinnön hakevan toiminnanjohtajaa. Kiinnostuin paikasta ja lähetin hakemuksen.

Päätoimisen toiminnanjohtajan palkkaaminen urheiluseuraan oli tuohon aikaan melko harvinaista. Monessa etelän seurassakaan ei vielä ollut toiminnanjohtajaa.

Oulu oli minulla pohjoisin paikka, jossa olin aikaisemmin käynyt. Muutto Posiolle ja samalla Lappiin alkoi kiehtomaan.

Toiminnanjohtajaksi haki myös Viljo Nousiainen, mutta hän perui hakemuksensa. Soitin kaverini luota Porista Pyrinnön puheenjohtajalle Raimo Laatikaiselle. Hän toivotti minut saman tien tervetulleeksi aloittamaan toiminnanjohtajan työt.

Laskeuduin linja-autosta Posiolla Huutolan kaupan eteen 20. tammikuuta 1967. Ensimmäinen posiolainen, jonka siinä tapasin, oli kauppias Maija Huutola.

Moni sanoi, että nyt tuli Posiolle pitkä mies. Monipuolisesti liikuntaa harrastaneen Elevaaran hoikalla ja urheilullisella vartalolla oli mitta 187 senttiä.

Pyrinnön johtokunta antoi minulle vapaat kädet alkaa ideoimaan toimintaa. Itse näin melko heti, että halvinta olisi seuran kannalta satsata vain yhteen lajiin, yleisurheiluun. Siinä olisi edellytykset nousta jopa Suomen parhaimpien urheiluseurojen joukkoon.

Maaperä oli otollinen, koska Posiolla nuorille ei ollut tarjolla juurikaan muita harrastuksia. Sivukylillä toimivat vain urheilukoulut, jotka minä ideoin.

Kaikilla urheilijoilla ei ollut mahdollisuuksia hankkia lenkkitosseja. Kirjoitin Karhun tossufirman myyntipäällikölle ja tilasin kenkiä. Sain niiden ostamiseen rahaa kotoa. Urheilijoita oli paljon, ja kaikille ei riittänyt omaa tossuparia. Ratkaisin asian niin, että juoksijat käyttivät tossuja vuorotellen. Kun toiset olivat lenkillä, toiset tekivät hyppelyharjoituksia punttisalilla avojaloin. Juoksuharjoituksia pidettiin myös Posion koulukeskuksen käytävällä.

Jo vuonna 1972 laitoin tavoitteen vuoden 1980 Moskovan olympialaisiin. Projektin nimi oli Moskovan kymppi.

Posion Pyrintöä kohtaan syntyi vetoa. Sellaisia urheilijoita, jotka edustivat muita seuroja ympäri Lappia ja Koillismaata, halusi liittyä Pyrintöön.

Elevaaralla oli paljon ideoita tulojen hankkimiseksi seuralle. Posion Juhannus ja Yöttömän yön juoksu syntyivät hänen ajatuksestaan yhdistää urheilu ja viihde.

Juhannusjuhlien järjestäminen aloitettiin vuonna 1971. Seuralle hankittiin silloin kuplahalli. Kuplasta tuli yksi suosituimpia tanssipaikkoja koko Suomessa. Seuraavana vuonna aloitimme Yöttömän yön juoksun. Keskiyön maastajuoksukisa veti yleisöä.

Tärkeintä minulle olivat urheilijat. Tein heidän eteensä töitä ja sain valtavan innostuksen tarttumaan heihin. Olimme kaikki, urheilijat ja minä, kuin yhtä perhettä. Monet urheilijoista olivat vapaa-aikanaan minun asunnollani.

Elevaaraa ruvettiin tahtomaan toiminnanjohtajaksi eri seuroihin etelään.

Minua kyseltiin Saarijärvelle, Keuruulle ja Viitasaarelle. Valitsin Saarijärven Pullistuksen, koska Pullistus myötävaikutti siihen, että seuraan liittyvillä olisi mahdollisuus päästä opiskelemaan metsätyönjohtajakouluun. Kaarlo Maaninka ja Esa Tikkanen aloittivat opiskelun ja valmistuivat metsätyönjohtajiksi. Pidin tärkeänä sitä, että urheilijat hankkisivat ammatin.

Elevaaran unelmat täyttyivät Moskovassa.

Kun kisat lähestyivät, Kaarlolla oli kova luottamus siihen, että hän pärjää. Hän teki testin noin kolme viikkoa ennen kisoja juoksemalla 15 kilometriä Kauhajoen ja Teuvan välisellä maantiellä. Hän kellotti ajan 43.02. Sanoin, että sinähän olet maailmanennätyskunnossa.

6.9.2. Esko Ahola (s. 1945), Posio

Esko Ahola oli Elevaaran ”oikea käsi”, joka talkoili vetäjänä urheilukerhoissa, järjestysmiehenä tansseissa ja huoltajana kilpailumatkoilla. Hän myös kilpaili ja oli monipuolinen urheilija.

Se oli elämäni parasta aikaa. Suomi olisi jäänyt minulta muuten näkemättä.

Kun Pyrinnön urheilijat napsivat SM-mitaleita, niin tietoisuus Posiosta levisi koko maahan. Kyllä Posio sananmukaisesti urheiltiin Suomen kartalle.

Jouko Elevaaran tulo Posiolle piristi koko pitäjää. Hänen toimintansa jätti moneen lähtemättömän vaikutuksen.

Aholan mukaan Posion Pyrinnön yleisurheilun ja tanssitoiminnan noususta hyötyivät välillisesti myös paikalliset yrittäjät.

Tapasin Joukon seuraavana päivänä siitä, kun hän oli tullut Posiolle. Olin yhdessä muun pesäpalloporukan kanssa Pyrinnöllä salissa harjoituksissa. Sinne tuli pitkänhuiskea pörröpää. Elevaara asui silloin Huutolan matkustajakodissa.

Heti näin Joukosta, että hän on tulisieluinen, karismaattinen ja vahva persoona.

Elevaarasta tuli meille urheilijoille esikuva. Hän myös itse harjoitteli ja kilpaili. Hän antoi seuralle ja urheilijoille niin sanotusti 24 tuntia seitsemänä päivänä viikossa. Poikamiehenä Elevaara saattoi pistää itsensä likoon ja käyttää kaiken oman aikansa urheilijoiden hyväksi.

Aivan uskomatonta oli se, miten Elevaara jaksoi samanaikaisesti tehdä niin monia asioita. Oli valmentaja, piti urheilukerhoja sivukylillä, järjesti leirejä läpi talven, veti huvitoimintaa, kirjoitti lehtiin juttuja ja kiersi urheilijoiden mukana kilpailureissuilla ympäri Suomea.

Meistä tuli heti hyvät kaverit. Vuonna 1968 vietimme jouluaaton kahdestaan Pyrinnöllä ja treenasimme. Teimme hyppely- ja punttiharjoituksia. Siitä tulikin meille kahden miehen jouluaaton perinne.

Elevaara toi hyppelyharjoitukset Pyrintöön. Minusta jalat rintaan -hyppelyt tuntuivat aluksi rajuilta. Sitten niihin tottui. Minä hypin yhteen menoon enimmillään 80 kertaa jalat rintaan. Kesällä 1973 kymmenottelin 5614 pistettä.

Jouko loi valtavan yhteishengen urheilijoiden keskuuteen. Hän sai myös sivukylien opettajat mukaan.

Elevaaralla oli tapana välistä vähän suurennella asioita. Minä sitten niitä oioin. Hän oli myös vaativa ja suorapuheinen valmentaja. Joskus jouduin sovittelijaksi Joukon ja jonkun urheilijan välille. Minä olin sosiaalinen ja pärjäsin kaikkien kanssa.

Jouko oli kekseliäs ideoimaan uusia asioita. Juhannusaattona 1970 olimme hänen kanssaan Pyrinnöllä ja katselimme, kuinka autoja meni yhtenäen Kuusamoon päin. Arvelimme, että Rukalle. Jouko sanoi, että voitaisiin ne juhannusjuhlat järjestää Posiollakin. Pyrintö rupesi pitämään niitä seuraavana vuonna.

Tanssitoiminta vilkastui Posiolla hurjasti. Erään kerran Veikko Ahvenainen oli esiintymässä Pyrinnöllä uudenvuoden aaton tansseissa. Lippuja oli myyty 1040.

Huviluvassa luki, että sai myydä enintään 714 lippua. Poliisit tulivat tarkastuskierroksella Pyrintöön ja tuomasivat minulle, että täällä taitaa nyt olla se 714 lipun lunastanutta. Minä sanoin, että kyllä, kyllä, se määrä täällä on!

Salin nykyinen näyttämötila oli sekin tanssijoiden käytössä. Orkesteri soitti salin K-kaupan puoleisessa kulmassa esiintymislavalla.

Kesällä 1972 Jouko, Isopoussun Matti ja muita urheilijakavereita tuli minulle avuksi heinähommiin, niin että minäkin ehtisin huoltajaksi Kuortaneelle nuorten Suomi–Ruotsi–Norja-maaotteluun. Päivä hangottiin heiniä latoon, ja seuraavana päivänä lähdettiin etelää kohti. Matti sanoi minulle kisapaikalla, että heinien hankoaminen teki hyvää ja nyt hyppy kulkee. Hän hyppäsi kolmiloikassa monta kertaa yli 15 metriä ja voitti ylivoimaisesti.

Joiltakin kisamatkoilta on jäänyt mieleen myös, miten Jouko hurjasteli autolla. Saatoin joutua sanomaan, että jään, kuule, kyydistä pois, jos et hiljennä.

Elevaaran lähtö vuoden 1973 lopulla oli kova kolaus. Jouko ei siitä minulle enakkoon jutellut. Hän sanoi, että vanhemmille urheilijoille pitäisi saada opiskelupaikkoja ja työtä jostain, kun Posiolta sitä ei löydy.

Esko Ahola on pitkään harrastanut kilpaporojen valmentamista. Keväällä 2016 hänen omistamansa Tummanopsa-niminen poro voitti porocupin ja sijoittui toiseksi porokuninkuusajoissa Inarissa. Heinäkuussa Muikkumarkkinoilla Ahola nimettiin vuoden posiolaiseksi.

6.9.3. Matti Karjalainen (s. 1950), Posio

Matti Karjalainen muutti Rovaniemen maalaiskunnasta ja liittyi Posion Pyrintöön vuonna 1970. Hän muistelee tavanneensa Jouko Elevaaran ensimmäisen kerran Oulun ympärijuoksussa vuonna 1969.

Olin armeijassa, ja meidän komppanian joukkue voitti ympärijuoksussa. Posion Pyrintö voitti maaseutuseurojen sarjan. Jouko tuli juttusille ja sanoi, että tule Pyrintöön, niin tehdään sinustakin juoksija.

Liityin jokkereihin ja aloitin harjoittelun Joukon tekemillä ohjelmilla.

Matti Karjalainen harrasti urheilua jo pikkupoikana. Kipinän urheilemiseen hän sai koululaiskisoissa Vanttauskoskella.

Kuusikymmentäluvun alussa Pentti Nikula menestyi seiväshypyssä. Lisäksi radiosta kuunneltiin Suomi–Ruotsi-yleisurheilumaaotteluita. Meillä hypättiin seivästä ja juostiin. Joka pihassa oli hyppytelineet.

Mietin 15-vuotiaana, että alanko juoksijaksi vai hiihtäjäksi vai rupeanko harrastamaan kumpaakaan. Sain kipinän juoksemiseen, kun osallistuin Lapin piirinmestaruusmaastoihin 16-vuotiaana ja voitin 18-vuotiaiden sarjan.

Karjalainen aloitti harjoittelun tosissaan vasta 20:n iässä. Siihen saakka juokseminen oli lähinnä harrastelua.

Kun olin liittynyt jokkereihin, kuljin omalla autolla Vanttauskoskelta useamman kerran kuukaudessa urheiluleireillä Posiolla.

Karjalainen pääsi pian myös ammattiin kiinni: hän aloitti Posion ulosottomiehenä kesällä 1973. Hän hoiti tehtävää 41 vuotta.

Kilpailumatkoilta jokkereilla on monia muistoja.

Vuonna 1970 osallistuimme SM-kisoihin Jyväskylässä. Tiesimme, että siellä on hieno leirintäalue ja sosiaalityilat, ja päätimme yöpyä teltoissa. Ihan hyvin meitä nukutti kaikki kolme yötä.

Karjalaisen mukaan Jokkerit olivat Posiolla tottuneet vaatimattomiin, hyvin askeettisiin oloihin yöpyessään leireillä joskus myös Pyrinnön punttisalin lattialla. Sängyiksi riittivät lattialle levitetty patjat.

Saarijärven juhannuskisat 1974 ovat myös jääneet erityisesti mieleen. Kun Risto Pentikäinen juoksi 5000 metrillä oman ikäluokkansa maailmanennätyksen, olin samassa erässä. Risto meni minusta maalisuoralla ohi.

Posion Pyrinnön urheilijoiden menestyminen perustui Matti Karjalaisen mukaan Jouko Elevaaran persoonaan ja hänen valtavaan työpanokseensa urheilijoiden hyväksi.

Posiolla oli otollinen maaperä. Suuret ikäluokat olivat harrastaneet urheilua. Moni heistä asui maatilalla ja oli tehnyt sellaista työtä, joka kohotti fyysistä kuntoa. Peruskunto oli monilla hyvä, ja siitä oli helppo alkaa harjoittelemaan.

6.9.4. Marja-Leena Linjakumpu (s. Korva, s. 1956), Kuusamo

Marja-Leena Linjakumpu kuului jokkereiden pika- ja aitajuoksu- ja pituushyppyryhmään. Sille oli omat harjoitusohjelmat ja leirit Pyrinnöllä

Jouko sai houkuteltua minut myös maastajuoksuihin. Jouko piti tärkeänä, että Pyrinnöstä saadaan joukkueita mahdollisimman paljon Suomen mestaruus- ja piirinmestaruusmaastoihin.

Kun olin keskikoulussa, Jouko antoi minulle valmistautumisohjeet SM-maastajuoksujia varten. Hän sanoi, että pitää tehdä tyhjennysharjoitus, että saadaan energiavarastot tyhjäksi. Piti olla päivä syömättä ja päivän päätteeksi tehdä niin pitkä juoksulenkki kuin vain jaksoi. Join päivällä vain vettä. Jaksoin juosta 18 kilometriä ennen kuin simahdin.

Lestadiolaisessa kodissa vanhemmat aluksi vähän empivät tyttärensä päästämistä kilpailemaan ja liittymistä urheiluseuraan.

Isä oli kilpailuhenkinen. Hän haastoi monesti kesällä veljeni juoksukisaan heinäpellolta kotia. Kyllä ne sitten minut lupasivat. Totesivat, että kun teet viikolla ahkerasti kotitöitä, niin voit sinne kisoihinkin lähteä.

Marja-Leena Linjakumpu sai ensimmäisen verryttelypuvun Ruotsiin muuttaneelta veljeltään Leo Korvalta. Siinä oli Ruotsin värit: siniset housut ja keltainen pusero.

Myöhemmin sain Posion Pyrinnön seura-asun. Se oli hieno. Kun kaikilla oli samanlainen, se nostatti joukkuehenkeä.

Linjakumpu kuului Pyrinnön urheilijakaartiin vuonna 1969, jolloin Pyrintö oli Suomen paras 10-, 12- ja 14-vuotiaiden yleisurheiluseura.

Vuonna 1971 Marja-Leena Linjakumpu oli mukana B-tyttöjen joukkueessa, joka sijoittui 4 kertaa 300 metrin SM-viestissä neljänneksi. Muut juoksijat olivat Mirja Mourujärvi, Oili Paaluharju ja Anitta Maaninka.

Yleisurheilun Euroopan mestaruuskisat Helsingissä vuonna 1971 ovat jääneet mieleen. Niissä järjestettiin samalla nuorten Eurooppa-cup, johon Pyrinnön joukkueessa osallistuin. Saimme sitten seurata myös kisoja. Muistan, kuinka 5000 ja 10 000 metrin voittaja Juha Väättäinen ennen kilpailuaan verrytteli radalla juoksemalla kilpakumppaneita vastaan.

Samana kesänä 1971 tulin Lapiosalmen leirikeskukseen rippikoulusta juhannusaaton kisoihin Posion kentälle. Voitin 15-vuotiaiden satasen juoksun.

Kävimme leirillä Kuortaneella. Siellä oli hienoa juosta sisähallissa.

Linjakumpu kärsi pitkillä kilpailumatkoilla autossa pahoinvoinnista ja sai käyttää Elevaaran hankkimia lääkkeitä.

Jouko sanoi, että ota näitä, niin olet sitten juoksukunnossa jo ensimmäisessä kisassa.

Urheilijat myös talkoilivat paljon. Jouko laittoi meidät tytöt tanssi-iltojen jälkeen tiskaamaan ja siivoamaan.

Posion Pyrinnön vuosiastaan Marja-Leena Linjakumpu sanoo saaneensa ponnistuslaudan elämälleen. Jälkeenpäin hän on monesti miettinyt, kuinka valtavan iso juttu Pyrinnön urheilijoiden menestyminen oli koko Posiolle.

Kyllähän se pettymys sitten oli, kun Elevaara lähti pois. Oma kilpailu-urani hiipui. Kävin 25–26-vuotiaana vielä kylmiltään hyppäämässä pituutta yli 5 metriä. En saanut enää kuitenkaan kipinää harjoittelemiseen. Mutta liikunnan harrastaminen noista vuosista on jäänyt.

6.9.5. Salli Luukkonen (s. Maaninka, s. 1960), Posio

Olympiamitalisti Kaarlo Maaningan pikkusisko Salli oli Jokkerit-ryhmän nuorin jäsen. Hänet valittiin ryhmään vuoden 1973 alussa, jolloin hän oli vasta 12-vuotias.

Salli Luukkonen kilpaili Helsingin olympiastadionilla 12-vuotiaana heinäkuun lopulla 1972. Hän voitti ikäluokan 800 metrin juoksun, jossa oli 11 osallistujaa. Loppuaika oli 2.28,8. Juoksu oli täytelajina Suomi–Englanti–Espanja-yleisurheilumaaottelussa. Pikku tytöstä tuntui hienolta seistä palkintokorokkeelta, kun englantilaiset ja espanjalaiset urheilijatkin onnittelivat palkittuja taputuksin.

Katsomossa oli valtavasti yleisöä. Oli ihmeellistä katsella sitä ihmisjoukkoa.

Jouko sanoi minulle ennen juoksua, että aloita loppukiri 200 metriä ennen maalia. Minä tein niin, ja loppusuoralla ohitin edellä olleen juoksijan.

Paavo Noponen selosti kisoja radiossa ja ylisti Posiota ja Pyrinnön urheilijoita, että nämä olivat nousseet tyhjistä Suomen huipulle. Kotona Maaninkavaarassa radiota

tietenkin kuunneltiin herkeämättä.

Salli Luukkonen juoksi kovia aikoja kesällä 1973. Saman vuoden Lapin piirin naisten yleisurheilutilastoissa hän oli 1500 metrillä seitsemäntenä ajalla 5.32,7 ja 800 metrillä kymmenentenä ajalla 2.37,4.

Sain esimerkkiä urheilun harrastamiseen sisaruksilta. Ihan luonnolliselta tuntui, että minäkin alan harjoittelemaan. Meillä oli maatila, ja kesällä oltiin kaikki heinäpellolla. Juoksin sieltä monesti kotia. Matkaa kauimmaisilta pelloilta tuli 4–6 kilometriä.

Meidän koululla oli urheilusta kiinnostunut opettaja Esa Hyvönen. Hän valmensikin minua Elevaaran ja veljeni Allanan lisäksi.

Elevaaran tapasin ensimmäisen kerran, kun hän tuli Maaninkavaaraan vetämään urheilukerhoa jonkin koulupäivän jälkeen. Teimme kerhossa juoksulenkin maantiellä.

Osallistuin talvella Aholassa pidetyille leireille, joilla tehtiin testejä. Olin leirillä monesti porukan kuopus, muut olivat muutaman vuoden vanhempia. Kaipasin, että siellä olisi ollut muitakin oman ikäisiä.

Jos en olisi urheillut, niin paljon olisi jäänyt näkemättä. Reissasin ympäri maata kilpailuissa. Helsingissäkin kävin kesällä 1972 kolme kertaa.

Ne ajat antoivat valtavasti myöhempää elämää varten.

Vasta vuosia myöhemmin, kun aikuisena luin vanhoja lehtijuttuja, havahduin, että miten valtava joukko meitä oli tekemässä Pyrinnöstä yhtä Suomen parhaista yleisurheiluseuroista.

6.9.6. Kari Lähdekorpi (s. 1957), Valkeakoski

Kari Lähdekorpi aloitti juoksuharrastuksen jo 10-vuotiaana ja edusti aluksi synnyinseutunsa Satakunnan urheiluseuroja, ensin Kiikan Rientoa ja sitten Vammalan Seudun Voimaa. Lahjakkaalla pojalla oli vähän aikaa hallussaan 14-vuotiaiden 200 metrin aitajuoksun Suomen ennätys.

Tapasin kisoissa posiolaisen Risto Pentikäisen. Hän kertoi, että Posion Pyrintö on kova yleisurheiluseura. Huomasin itsekin kisoissa käydessä, että Pyrinnön joukkueessa on pikkuisen kovempia jätkiä. Halusin samaan porukkaan.

Sain äidiltä ja isältä luvan muuttaa Posiolle kesällä 1973.

Tapasin Jouko Elevaaran ja sanoin hänelle, että haluaisin siirtyä edustamaan Pyrintöä, ja hän vastasi, että totta kai.

Pyrinnössä oli aivan eri tyyli kuin mitä olin Kiikassa kokenut. Jouko Elevaara loi porukalle yhteishenkeä, joka siivitti eteenpäin. Meillä oli yhtenäiset asut ja laukut.

Posion Pyrinnön urheilijat asennoituivat niin, että kisoissa ei ketään kumarreltu. Suurseurojen, esimerkiksi Helsingin Kisa-Veikkojen ja Turun Urheiluliiton, kovista urheilijoista oltiin heti valmiita ottamaan mittaa.

Jouko sanoi, että me tullaan metsästä ja harjoitellaan suolla. Me urheilijatkin sitten joskus vähän liioiteltiin ja sanottiin kisoissa toisten seurojen porukoille vaikka, että me treenataan suolla kivireppu selässä. Sellaisella saatiin vähän henkistä otetta muista.

Ilman Jouko Elevaaran persoonaa ja hänen pientä hulluuttakin Pyrinnön urheilijat eivät koskaan olisi saavuttaneet sitä kaikkea minkä saavuttivat.

Minä satsasin treenaamiseen koulun kustannuksella. Keskiarvoni huononi Posiolla 9,6:sta 7,8:aan. Aamulla ennen koulun alkamista käytiin porukalla lenkillä. Koulun jälkeen kokoonnuttiin Pyrinnön urheilutalolle ja tehtiin päivän toinen harjoitus. Asuin Pyrinnön piharakennuksessa Matti Karjalaisen ja Esa Tikkasen kanssa.

Talvella lähdimme aamulenkille pilkkopimeässä aamulla kello kuusi. Kuusamoon päin juostiin Matin (Karjalainen), Veijon (Mursu) ja Riston (Pentikäinen) kanssa. Ei siinä juttu paljon luistanut, juostiin vain.

Jos minä kuolinvuoteellani ajattelen, että mitä olen tässä elämässäni tehnyt... se puolitoista vuotta, jonka Posiolla vietin, ei unohdu koskaan.

Posiolta muutin takaisin kotiseudulle ja siirryin Punkalaitumen Kuntoon. Lopetin 22-vuotiaana, kun jalat eivät enää kestäneet kovaa harjoittelua.

Kari Lähdekorpi lähti Ruotsiin, jossa hänestä kehittyi menestyksekkäs ravihevosten valmentaja. Hän voitti Ruotsin valtakunnan raviliigan vuosina 2007 ja 2008, ja 2004 hänet palkittiin maan parhaana ravivalmentajana.

Palattuaan Suomeen ja asetuttuaan Valkeakoskelle Kari Lähdekorpi ryhtyi kiinteistösijoittajaksi. Hänet on toiminut asiantuntijana TV2:n Ravisuorassa ja MTV3:n Ravikunkku-ohjelmassa.

6.9.7. Kaarlo Maaninka (s. 1953), Kauhajoki

Kaarlo Maaninka innostui juoksemisesta veljensä Allan Maaningan kannustamana.

Allan tuli oppikoulusta kotiin ja sanoi minulle, että Elevaara-niminen on tullut Pyrinnön toiminnanjohtajaksi ja valmentajaksi. Elevaara oli pitänyt koululla Aholassa tilaisuuden ja innostanut koululaisia keräämään harjoitteluporukan.

Allan sai harjoitusohjelman, ja sen mukaan minäkin aloin harjoittelemaan.

Kesän alkupuolella 1968 osallistuin Livolla leirille ja tapasin Elevaaran ensimmäistä kertaa.

Jouko sanoi, että aletaan pitämään talvella leirejä kerran kuukaudessa ja niissä testejä, niin että nähdään, miten kukin kehittyy.

Kesällä 1968 juoksin Posion hiilimurskaradalla 1000 metriä. Voitin kilpailun ajalla 3.14. Se innosti jatkamaan harjoittelemista.

Jouko teki minulle harjoitusohjelman. Siinä oli juoksemista ja hyppely- ja lihaskuntoharjoituksia. Hyppelyjä tein kotona kamarissa.

Maaninkavaaran koulun opettaja Esa Hyvönen järjesti koulun kellarikerroksesta tilat, jossa urheilijat saattoivat käydä hyppelyharjoituksissa ja suihkussa. Kotona Maaningoilla ei ollut suihkua, vaan pesulla käytiin eteisessä, johon vateihin tuotiin lämmintä vettä navetan karjakeittiöstä.

Kaarlo Maaningalla on jäänyt Posion urheiluvuosista erityisesti mieleen mahtava

urheilijoiden yhteishenki. Oli hienoa mennä urheilukisoihin ja edustaa Posion Pyrintöä, jonka urheilijoita arvostettiin yleisurheilupiireissä ympäri Suomea.

Meillä kaikilla oli samanlaiset vaatteet, Pyrinnön urheiluasu. Kannustimme toisiamme harjoittelemaan. Teimme myös yhdessä talkoita esimerkiksi tanssien järjestämisessä, niin että seura sai tuloja.

Jouko näki heti, kuka on valmis harjoittelemaan kovaa. Hän asetti tavoitteita jo varhaisessa vaiheessa. Moskovan kymppi -projekti aloitettiin, kun olin harjoitellut vasta muutaman vuoden. Rupesimme oikeasti tähtäämään Moskovan olympialaisiin.

Jouko sanoi meille, että sitten tämä homma on hänestä mennyt hyvin, kun porukasta 4–5 pääsee Euroopan mestaruuskisoihin ja 1–2 olympialaisiin.

Kaarlo Maaningan pisimmälle lenkille Posiolla asuessa tuli mittaa 42 kilometriä. Lähdimme Oivakummun Tapion ja Luokkasen Matin kanssa Aholasta Maaninkavaaraan päin juoksemaan. Karjalaisenniemen kyläkaupasta ostimme mennessä limsapullon ja joimme sen kolmeen mieheen.

Parhaimpana harjoitusvuotenaan Kaarlo Maaninka juoksi noin 8000 kilometriä. Sen päälle vielä lihaskunto- ja hyppelyharjoitukset.

Keväällä aina odotettiin maastojuoksuja ja SM-maastoja. Sitten alettiin keskittymään ratajuoksukauteen.

Aikoinaan oli jaloissa muutamia kertoja rasisvammoja. Koskaan ei jalkoja ole kuitenkaan tarvinnut leikata.

Urheilu-uran täyttymys, Moskovan olympialaisiin pääsy, oli huikea kokemus.

Olin kovassa vedossa. Pohjakuntoni oli todella hyvä. Jaksoin hyvin juosta 10 000 metrin alkuerät ja loppukilpailun ja 5000 metrin alkuerät, välierät ja loppukilpailun. Mutta mitalin saaminen oli kuitenkin yllätys, kun mukana olivat Lasse Viren ja Martti Vainio ja kovat etiopialaiset.

Vuonna 2016 Maaninka palasi lähtöviivalle parinkymmenen vuoden tauon jälkeen. Elokuussa hän sijoittui Tampereella Suomen Aikuisurheiluliiton SM-maantiejuoksukisoissa M60-sarjan 10 kilometrillä neljänneksi ajalla 41.38. Maaninka edustaa edelleen Kauhajoen Karhua.

6.9.8. Ari Mursu (s. 1958), Espoo

Ari Mursu kuului jokkereiden heittäjät-ryhmään.

Urheilemiseen sain kipinän Posion koululaiskisoista vuonna 1968. Pääsin mitaleille kahdessa lajissa, ja se tuntui hienolta.

Kun olin lapsi, niin kotona Oivassa Hämeen kylässä kilpailtiin sisarusten kesken. Talvella myös hiihdiin kouluun. Matkaa sinne oli muutamia kilometrejä.

Mursu muistaa tavanneensa Jouko Elevaaran kesän 1970 alussa hakiessaan piikkareita kisoihin Posion kentälle.

Olin kuullut, että Pyrinnöltä voi lainata piikkareita. Ajattelin osallistua kilpailuihin. Jouko tokaisi, että ”ei täältä mitään piikkareita saa!” No, kyllä minä ne kuitenkin sitten heti sain.

Kesällä 1970 Mursu osallistui Posion kentällä yleisurheilukisoihin ja voitti keihäänheiton ylivoimaisesti. Hänelle annettiin keihäs mukaan kotiin harjoittelua varten.

Mursu oli aluksi minijokkeri, mutta hänet nostettiin melko pian jokkereihin. Keihäänheitto oli hänen leipälajinsa. Vuonna 1972 hän alkoi harjoittelemaan säännöllisesti.

Talvella juostiin heittäjäryhmässä vetoja yläasteen käytävällä.

Hyvä pohjakunto auttoi, mutta tekniikkakin piti hallita, jos mieli pärjätä kilpailussa.

Vuonna 1974 Mursu sijoittui B-poikien Suomen mestaruuskisoissa keihäässään kuudenneksi. SM-kulta sai vielä odottaa muutaman vuoden: Kuortaneella vuonna 1977 järjestetyissä SM-kisoissa Mursu tempaisi nuorten sarjassa voittoheiton.

Vuonna 1980 Mursu otti kultaa B-SM-kisoissa. Samana vuonna hän teki Ranualla pidetyissä kisoissa miesten yleisessä sarjassa tuloksen 79,04, joka oli Lapin kaikkien aikojen tilastossa toiseksi paras, Pyrinnön Paavo Niemelän 80,33:n jälkeen. Mursu palkittiin Pyrinnön vuoden parhaana urheilijana.

Kaikkein mukavin muisto kisamatkoilta Mursulla on vuodelta 1980 Islannista.

Suomi–Islanti–Norja–Ruotsi-maaottelussa voitin tuloksella 77,58. Voittaminen tuntui erityisen hyvältä, kun ruotsalainen 90 metrin mies Leif Lundmark jäi kakkoseksi.

Minulle osui hyvä päivä ja Lundmarkille huono päivä.

Heittämisen ohella Mursu pelasi lentopalloa Pyrinnön miesten joukkueessa 1970-luvun lopulla ja 1980-luvulla.

Mursu piti keihäänheitosta kaksi vuotta taukoa, kunnes hän melkein kylmiltään heitti uudella keihäsmallilla Rovaniemellä 1986 tuloksen 63,08. Se oli vuonna 2016 edelleen Pyrinnön ennätys.

Mutta kipinää ei enää ollut. Lopetin heittämisen samana vuonna.

Urheilu-uransa jälkeen Mursu on seurannut pääasiassa yleisurheilua ja lentopalloa ja usein myös matkustanut kisapaikoille. Kesällä 2016 hän kävi katsomassa Kalevan Kisat Oulussa ja Suomi–Ruotsi-maaottelun Tampereella.

Kaarlon juoksu ja tapahtumaan liittynyt jokkereiden tapaaminen 24. syyskuuta 2016 Maaninkavaarassa Posiolla sai Mursun varta vasten lähtemään Espoosta viikonlopuksi Posiolle. Toinen jokkeri Risto Kalermo tuli samalla kyydillä. Auton matkamittariin kertyi noin 1700 kilometriä.

Hienoa oli tavata entisiä urheilukavereita! Kiersimme muutaman hengen jokke-riporukalla kävellen Kaarlon juoksun 5 kilometrin reitin.

6.9.9. Veijo Mursu (s. 1955), Nivala

Musiikista kiinnostuneena Veijo Mursu hakeutui narikka-pojaksi Posion Pyrinnön Tansseihin. Siellä hänen juttusilleen tullut Jouko Elevaara kysyi, että milloin aletaan tekemään harjoitusohjelmia.

Vuonna 1969 osallistuin koulussa järjestettyjen yleisurheilukilpailujen 1000 metrille ja juoksin sen 3.24. Olin käynyt

lenkeillä vasta kuukauden päivät. Koulukisojen jälkeen menin pyytämään Joukolta harjoitusohjelman.

Aluksi tein talvella juoksuharjoituksia nahkakengissä. Samoilla kengillä lähdin kouluun. Tammikuussa 1970 pääsin Jokkerit-ryhmään.

Treenattiin paljon yhdessä. Kouluaikana aamulenkki tehtiin pienellä porukalla. Koulun jälkeen taas pienelle lenkille.

Kotona käytiin syömässä, ja sen jälkeen mentiin Pyrinölle iltaa viettämään.

Urheilutalo oli toiminnan keskus. Siellä järjestettiin tansseja ja bingoa. Rakennuksessa oli sauna ja alakerrassa kuntosali. Pihapiirissä oli lisäksi rakennus, jossa oli asunto.

Pyrinöllä asui tuolloin Jouko Elevaaran lisäksi Kaarlo Maaninka, Matti Karjalainen ja Tapio Oivakumpu.

Myös Veijo Mursu kuului Moskovan kymppi -projektiryhmään. Ryhmäläiset lisäsivät harjoittelunsa tehoa vuosi vuodelta. Harjoittelu muuttui vähän yksitoikkoiseksi.

Vuonna 1972 sain laskimotulehduksen jalkaan. Seuraavana vuonna olin koko kevään ylikunnossa.

Elevaara järjesti syksyllä 1972 Posiolla juoksijoille 60 kilometrin maantiekisan. Minä kieltäydyin siitä. Kaarlo Maaninka oli kuumeessa ja jäi hänkin pois. Olin Elevaaran kanssa vähän aikaa nihkeissä väleissä, mutta ei minua juoksuporukasta potkittu pois.

Kesällä 1973 Veijo Mursulla juoksu kulki hyvin. Kesän parhaimpiin hänellä kuuluivat muun muassa A-poikien SM-maastoissa 5 kilometrin 2. sija sekä joukkuekilpailun niin ikään toinen sija yhdessä Leo Mattilan ja Veli-Matti Sipolan kanssa sekä A-poikien 3000 metrillä 3. sija ja samanikäisten SM-viesteissä 4 kertaa 800 metrin 2. sija yhdessä Pekka Tyvitalon, Veli-Matti Sipolan ja Leo Mattilan kanssa.

Mursu lopetti kilpailu-uransa syksyllä 1974.

Elevaara lähti joulukuussa 1973 Saarijärvelle. Harjoituskaverini muuttivat pois Posiolta 1974. Tuli melko tyhjä olo. Tuntui, että nyt tämä homma kuolee, iski henkinen lama. 1980-luvun alussa kilpailin vielä pikkuisen, puolitosissani.

Jokkereiden kausi oli hienoa aikaa, ja se jätti varmaankin ryhmään kuuluneisiin jäljen. Itsetunto kohosi. Yhtenäisillä asuilla luotiin joukkuehenkeä. Vaikka oltiinkin kaukaa Posiolta, ja monet tulivat melko köyhistäkin oloista, niin pystyimme näyttämään, että olemme jotakin.

Veijo Mursu sanoo Jouko Elevaaraa urheilun Veikko Vennamoksi. Tämä vuonna 1913 syntynyt ja 1997 kuollut poliitikko perusti Suomen Maaseudun Puolueen ja toimi sen puheenjohtajana, pitkäaikaisena kansanedustajana ja ministerinä.

Elevaara sai Posiolla aikaan kansanliikkeen. Se oli jotain aivan käsittämätöntä. Niin paljon oli porukkaa mukana.

Hän oli jääräpäinen. Hän oli ideoija. Hänellä oli valtava tahtotila tehdä asioita. Hän sai koulut ja opettajat mukaan urheilutoiminnan kehittämiseen.

Elevaara avasi urheilijoille maailmaan ikkunoita, joita ei olisi nähty ilman urheilemista.

SM-viesteissä Kuortaneella vuonna 1973 toimittaja radiolähetyksessä kysyi juoksujen lähettäjäältä Veikko Artmanilta, että mitä kisoista jäi mieleen. Artman oli vähän aikaa hiljaa ja sanoi: Posion Pyrintö.

6.9.10. Ulla-Maija Paloniemi (s. Lahtinen, s. 1958), Kauhajoki

Ulla-Maija Paloniemi muutti vanhempiensa kanssa Evijärveltä Posiolle vuonna 1967. Hän liittyi Posion Pyrintöön kymmenvuotiaana.

Koko elämä pyöri urheilun ympärillä. Jouko Elevaarasta tuli minulle valmentaja ja meille myös perhetuttu. Äiti pesi hänen pyykkinsä. Isä valittiin Pyrintön puheenjohtajaksi.

Ensimmäiset muistot juoksu-harrastuksesta Evijärvellä ovat siitä, että sain osallistua ekaluokkalaisten juoksupäivän, vaikka olin vasta kuusivuotias.

Posiolla harjoittelin yhdessä myös poikien kanssa, koska tyttöjä seurassa oli vähemmän. Pikajuoksu ja pituushyppy olivat minun juttu.

Posiolla oli paljon lapsia ja nuoria, ja heidät oli helppo saada urheiluun mukaan. Muita harrastusmahdollisuuksia ei juuri ollut. Urheilijat kävivät leireillä ja kisoissa ja osallistuivat myös varojen hankintaan olemalla mukana tanssien järjestelyissä, ravintolan pitäjänä ja bingon pyörittäjänä.

Vaikka oltiin yleisurheilussa yksilölajeissa, niin Jouko teki meistä joukkueen. Viestijuoksut lisäsivät yhteenkuuluvuutta.

Jouko oli vaativa valmentaja. Hän oli myös kekseliäs, ja harjoitukset olivat monipuolisia. Hänellä oli karismaa ja taitoa innostaa urheilijoita.

Oli hienoa päästä reissaamaan kilpailumatkoille ympäri Suomea. Niiltä on monenlaisia muistoja. Joskus jopa pikkuisen riideltiin Joukon kanssa, hän kun halusi soittaa Reijo Taipaleta ja me haluttiin Paul Ankaa.

Eri puolilla Suomea kilpailuissa teimme vaikutuksen, kun meillä oli yhtenäiset urheiluasut. Meillä oli halu pärjätä. Olimme fyysisesti mutta myös henkisesti kovia.

Me kilpailimme paljon. Yhdeltäkin kesältä minulla on muistissa, että kilpailin 63 kertaa. Osallistuin monissa kisoissa useaan lajiin. Kausi alkoi keväällä Oulun ympärijuoksulla ja jatkui syyskuun loppuun.

Keväällä Ulla-Maija ja Kemijärveltä Posion Pyrintöön siirtynyt Marja Sipola loivat urheilukentällä lumesta pituushyppypaikan näkyville. Vauhdinottoalustana he käyttivät Mustavaaran kaivokselta saatua kumimattoa.

Kun Kirkkotie sulki, otimme siinä Marjan kanssa sukkahousuissa ja shortseissa vetoja. Talvella juoksimme vetoja koulun käytävällä.

Paloniemi tai muutkaan urheilijat tuskin ajattelivat tekevänsä posiolaista historiaa urheilemalla Posion Suomen kartalle.

Kun Jouko muutti Saarijärvelle vuoden 1973 lopulla, oma innostukseni lopahti. Kilpailin vielä seuraavana kesänä. Pyrintön ajoista jäi elämäni into harrastaa liikuntaa säännöllisesti.

6.9.11. Risto Pentikäinen (s. 1958), Saarijärvi

Ennen Posiolle muuttamistaan Risto Pentikäinen asui Kuusamossa ja harrasti hiihtoa ja jääkiekkoa. Pyrinnössä hänen päälajikseen tuli juoksu. Pentikäistä ja monia muita kuusamolaisia lapsia innosti muun muassa saman pitäjän Kalevi Oikarainen, joka voitti 50 kilometrin hiihdon maailmanmestaruuden Tšekkoslovakian Vysoké Tatryssa 1970.

Kaikkihan me koulussa hiihdettiin. Kuusamon Erä-Veikot oli kova hiihtoseura.

Posiolla Pentikäinen juoksi ensimmäisen kilpailunsa pääsiäisenä 1971.

Risto Kalermo houkutteli minut kuuden kilometrin maantie-kisaan. Juoksin sen aikaan 26.16. Siitä se lähti käyntiin. Pian sain harjoitusohjelman Jouko Elevaaralta. Siinä oli harjoituksia heti seitsemänä päivänä viikossa. Harjoittelusta tuli säännöllistä. Pyrinnön talo oli urheilijoiden kokoontumispaikkana. Siellä me pyörimme myös kaiken vapaa-aikamme. Lajiryhmillä oli joka neljäs viikko leiriviikonloppu. Meillä kestävyysjuoksijoilla oli silloin maantiejuoksu, A-mailereilla 12 kilometriä ja B-mailereilla 6 kilometriä. Oli kimmoisuustesti ja voimatestit punteilla. Koulukeskuksen 80 metrin käytävällä juoksimme ”Moskovan kymppiä”. Se oli vuoden 1980 olympialaisiin tähtäävä harjoitusprojekti. Juoksumatka tosin oli kahdeksan kilometriä.

Pikajuoksijoilla, hyppääjillä ja heittäjillä oli lisäksi omat leirinsä, joten urheilutalo oli täynnä joka viikonloppu. Kuukauden välein tuloksia mitattiin testeillä. Syksyllä alkoivat sisällä hyppelyharjoitukset.

Lahjakas ja säännöllisesti harjoitellut Risto Pentikäinen nousi vajaassa kolmessa vuodessa ikäluokkansa Suomen parhaaksi kestävyysjuoksijaksi. Hän teki jo 15-vuotiaana ikäistensä 5000 metrin Suomen ennätyksen 15.08, joka oli vuonna 2016 yhä voimassa. Vuotta vanhempana hän juoksi 10 000 metrillä huippuajan 30.52. Hänen nimissään vuonna 2016 oli myös 17-vuotiaiden 5000 metrin SE 14.22. Saarijärven juhannuskisoissa vuonna 1974 Pentikäinen osallistui 16-vuotiaana miesten 5000 metrille. Hänen aikaansa 14.39,2 pidettiin ikäluokan uutena maailmanennätyksenä.

Ajattelin roikkua vauhdissa mukana niin kauan kuin vain jaksan. Pohjakunto oli tuolloin vielä heikohko.

Lapin piirinmestaruusmaastoissa Kemijärvellä 1973 Pentikäinen kilpaili samana päivänä yhdessä Veijo Mursun ja Matti Karjalaisen kanssa ensiksi 5 kilometrillä ja päivän päätteeksi 12 kilometrillä.

Posion vuosiltaan Pentikäinen muistaa erityisesti yhteiset harjoitukset ja urheilijoiden osallistumisen tansseissa lipunmyyntiin ja makkaranpaistoon.

Pyrinnön saunailtaan tulija saattoi yllättää lauteilla olevat kaverit vesi- ja lumisangolla. Pentikäinen syöksähti kerran lauteilta alas ja ulos ja juoksi ilman vaatteita ohi poliisiasemastakin, joka sijaitsi kunnantalon kohdalla Posiontien toisella puolella.

Yhdessä käytiin lenkillä. Pakkasraja taisi olla vajaassa 30 asteessa. Koska pakkasella oli yleensä tuuletonta, niin kovatkaan lukemat eivät estäneet lähtemästä. Pukeutumiskysymyshän se oli. Pahimmilla pakkasilla juostiin myös koulun käytävällä.

Pentikäisen mukaan Jouko Elevaaran suurin taito oli innostaa porukka mukaan. *Massaa oli mukana valtavasti. Harjoitusohjelmat eivät olleet kovin yksilöllisiä, vaan usea juoksija käytti samanlaista.*

Jouko Elevaaran siirtyessä Posiolta vuoden 1973 lopulla Saarijärvelle Pentikäinen alkoi pohtia muuttamista valmentajan perässä.

Kun kevätlukukausi 1974 päättyi, lähdin Saarijärvelle. Osallistuin jo samana keväänä maantiejuoksuihin, joissa edustin Saarijärven Pullistusta. Olin kuitenkin vuoden 1974 alusta kirjoilla Posiolla, ja minun kuului edustaa Posion Pyrintöä.

Kevään 1974 SM-maastoissa Kalajoella Pentikäinen voitti B-poikien 5 kilometriä. Sen myötä Posion Pyrintö otti joukkuekisassa hopeaa. Muut joukkueen juoksijat olivat Asko Isopoussu (17.) ja Kyösti Ahola (48.). Saarijärvellä 1974–1976 Pentikäinen harjoitteli kovaa, mutta hän kärsi jalka- ja selkävaivoista.

Saarijärveltä menin armeijaan Mikkeliin. Olin intistä tullessa kovassa kunnossa. Sitten loukkasin koripallossa nilkan, enkä tehnyt vuoteen mitään.

Pentikäinen muutti 1978 Huittisten Lauttakylään kaverinsa, jokkeritalliin kuuluneen Kari Lähdekorven veljen laukkuyritykseen töihin. Pentikäinen ja Kari Lähdekorpi harjoittelivat yhdessä ja edustivat yrityksen tukemaa Laukku-Esan Urheilijoita esimerkiksi kevään Palma-viestissä. Pari vuotta myöhemmin Pentikäinen palasi Saarijärven Pullistukseen jatkaen juoksemista. Hänen akillisjänteensä leikattiin keväällä 1980.

Aloitin leikkauksen jälkeen harjoittelun ehkä liian aikaisin, ja akillisjännevaivat jatkuivat. Lisäksi oli selkäongelmia. Siihen sitten juoksu-ura päättyikin.

Saarijärven Lannevedellä asuva Risto Pentikäinen toimii yrittäjänä.

6.9.12. Matti Tennilä (s. 1955), Rovaniemi

Rovaniemen viirinkyläläinen Matti Tennilä sijoittui Lapin piirin kisoissa vuonna 1970 B-poikien 100 metrillä toiseksi Posion Pyrinnön Kyösti Säckisen jäljessä.

Olin ylpeä hopeamitalista. Huomasin kisoissa, että posiolaiset kahmivat paljon palkintosijoja.

Saman vuoden lopulla sain Jouko Elevaaralta kirjeen, jossa hän kysyi, että olenko kiinnostunut siirtymään Posion Pyrintöön. Innostuin asiasta. Äidin ja isän kanssa kirjoitettiin Elevaaralle vastaus.

Ensimmäiselle leirille Posiolle matkustin linja-autossa tammikuussa 1971. Sitä ennen olin nähnyt Elevaaraa vain urheilukentällä Rovaniemellä. Leirillä oli paljon porukkaa, ja yhteishenki tarttui heti minuunkin

Viirin Virissä olin yksinäinen susi. Pyrinnössä pääsin isoon porukkaan. Sosiaalinen elämä muuttui täysin, kun aloin kulkemaan leireillä Posiolla ja pääsin kilpailumatkoille. Sen ajan kaverisuhteita on säilynyt elämän varrelle.

Matti Tennilän isä Mauri Tennilä oli harrastanut pikajuoksua ja pituushyppyä. Niin isä kuin poikakin olivat luontaisesti nopeita.

Sain 12-vuotiaana syntymäpäivälahjaksi kahdet piikkarit. Toiset vanhemmilta, toiset

opettajaltani Urpo Haatajalta, joka ilmeisesti näki minussa pikajuoksijan ainesta.

Jokkereissa minut luonnollisesti valittiin pikajuoksurryhmään.

Olin 16, ja aloin treenaamaan kovaa. Kouluaikana heräsin kello 5 ja lähdin aamulenkille. Koulun jälkeen illalla tein toisen harjoituksen. Juoksun lisäksi oli hyppelyharjoituksia.

Posion Pyrinnöstä minua houkuteltiin Lapin Lukkoon, mutta en lähtenyt mihinkään.

Olihan se vähän leuhkaakin mennä Posion Pyrinnön yhtenäisissä asuissa urheilukentälle. Meitä oli paljon, ja me vähän niin kuin valloitettiin koko kenttä.

Elevaaran siirtyminen Posiolta pois vuoden 1973 lopulla oli Matti Tennilälle järkytys.

Ajattelin, että miten me nyt pärjätään. Miten tästä eteenpäin? Elevaara lähetti minulle aluksi ohjelmia Saarijärveltä. Sitten harjoittelin vain itsekseni. Menin armeijaan 1975. Sen jälkeen Urpo Haataja valmensi minua vähän aikaa. Myös Esko Vanhala teki minulle ohjelmia. Lopulta urheilu jäi, ja lähdin opiskelemaan.

Matti Tennilä sai uudelleen kipinän harjoitteluun 48-vuotiaana. Hän on ollut ikäluokkansa parhaimpia kestävyysjuoksijoita Suomessa. Hän on muun muassa voittanut Suomen mestaruudet puolimaratonilla maantiejuoksussa sekä 1500 metrillä hallissa vuonna 2010. Veteraanien yleisurheilun MM-kisoissa Ranskassa vuonna 2015 hän oli sijoittui M60-sarjassa muun muassa yhdeksänneksi puolimaratonilla ja hopealle sen joukkuekisassa.

Suomen Aikuisurheiluliiton SM-maantiejuoksukisoissa elokuussa 2016 Tennilä voitti M60-sarjan 10 kilometrin matkan ajalla 39.38. Tennilä edustaa Rovaniemen Roadrunnersia.

6.10 Jokkeriajan tilastoja

SVUL:n Lapin piirin yleisurheilutilastot 1973

Merkinnät A, B, C ja D tarkoittavat, että tulos on tehty A-, B-, C- tai D-ikäisissä.

MIEHET

100 m

J. Ruotanen MKV 11,2
M. Pekkala LaLu 11,2 A
S. Karkkola PosPy 11,3
S. Karkkola LaVe 11,3
K. Sanelma PosPy 11,3
M. Pekkala LaLu 11,4
E. Haarala LaLu 11,6 A
E. Vanhala LaLu 11,6 A
T. Takkula LaVe 11,6
P. Uski LaSu 11,6

200 m

K. Sanelma PosPy 23,0
M. Pekkala LaLu 23,2 A
E. Haarala LaLu 23,4 A
M. Pekkala LaLu 23,9
M. Tennilä PosPy 24,0 A
E. Vanhala LaLu 24,1 A
S. Karkkola PosPy 24,2
M. Ansala PosPy 24,3
R. Jokinen LaLu 24,5
R. Kaartinen LaSu 24,6

400 m

K. Sanelma PosPy 50,6
Auno Maaninka PosPy 51,6
M. Ansala PosPy 51,8
E. Haarala LaLu 53,2 A
M. Tennilä PosPy 53,4 A
M. Pekkala LaLu 53,5 A
P. Uski LaSu 53,8
E. Nivala LaLu 54,2
J. Elevaara PosPy 54,2
E. Sirviö KU 54,5

800 m

K. Sanelma PosPy 1.58,8
M. Karjalainen PosPy 1.59,0
L. Mattila PosPy 1.59,6 A
M. Postila PosPy 2.00,2 N
H. Mäkelä PosPy 2.00,4
V. Vuolli LaLu 2.00,4
Auno Maaninka PosPy 2.01,0
T. Rovasalo LaLu 2.01,3
E. Nivala LaLu 2.01,5
P. Talman PosPy 2.01,8

1500 m

K. Maaninka PosPy 3.54,6 N
V. Mursu PosPy 3.57,2 A
M. Karjalainen PosPy 4.00,2
M. Postila PosPy 4.00,4 N
P. Vaarala PosPy 4.06,0 N
V-M. Sipola PosPy 4.06,8
J. Roivainen PosPy 4.07,0
E. Sirviö KU 4.07,6
V. Vuolli LaLu 4.10,3
P. Talman PosPy 4.10,5

3000 m

K. Maaninka PosPy 8.07,4 N
M. Karjalainen PosPy 8.27,2
V. Mursu PosPy 8.32,2 A
R. Pentikäinen PosPy 8.44,8 B
M. Postila PosPy 8.46,0 N
E. Sirviö KU 9.04,0
V. Inkeröinen PosPy 9.10,4
E. Soppela KU 9.14,7
M. Lappalainen LaLu 9.19,2 A

5000 m

K. Maaninka PosPy 14.07,0 N
P. Vaarala PosPy 14.40,4 N

M. Karjalainen PosPy 14.47,0
V. Mursu PosPy 14.54,6 A
R. Pentikäinen PosPy 15.08,0 B SE
M. Postila PosPy 15.08,0 N
M. Luokkanen PosPy 15.15,2
T. Oivakumpu PosPy 15.37,0
E. Soppela KU 16.03,0
V. Vuolli LaLu 16.10,0

10 000 m

K. Maaninka PosPy 29.08,0 N SE
M. Karjalainen PosPy 30.10,6
M. Luokkanen PosPy 32.29,8
E. Sirviö KU 32.45,2
S. Virkkula PosPy 34.08,4
M. Lappalainen LaLu 34.12,6 A
T. Rovasalo LaLu 35.35,0
A. Kuusela LaLu 36.23,6

25 000 m

P. Kangas OSP 1.29.47,4
M. Lappalainen LaLu 1.31.29,0
M. Moilanen SaNu 1.31.40,8
V. Siitonen LaVe 1.31.57,0
E. Soppela KU 1.32.48,6
J. Roivainen LaLu 1.34.34,0
T. Rovasalo LaLu 1.34.50,0
R. Naakka KU 1.35.24,4
E. Sirviö KU 1.35.50,0
A. Kuusela LaLu 1.37.21,0

Maraton

T. Rovasalo LaLu 2.44.51,0
M. Moilanen SaNu 3.02.37,0
A. Kuusela LaLu 3.08.16,0

3000 m estej.

M. Karjalainen PosPy 9.11,4
M. Postila PosPy 9.25,0 N
E. Sirviö KU 9.59,0
H. Maaninka PosPy 10.15,6 B
E. Soppela KU 10.33,8
M. Koskenranta KU 10.40,0

110 m aj

J. Elevaara PosPy 15,2
M. Pekkala LaLu 15,7
M. Pekkala LaLu 15,8 A
K. Sanelma PosPy 16,1
S. Karkkola PosPy 16,7
M. Kurvinen SaKa 17,8

E. Ahola PosPy 18,2

200 m aj

J. Elevaara PosPy 25,0

K. Sanelma PosPy 25,1

M. Isopoussu PosPy 27,4

K. Säkkinen PosPy 28,6 A

M. Ahola PosPy 28,6 B

R. Majanen SaNu 30,1 B

J. Niva LaLu 30,3 B

400 m aj

J. Elevaara PosPy 55,5

K. Sanelma PosPy 55,9

M. Helisten KU 62,4

10-ottelu

J. Elevaara PosPy 6485

K. Sanelma PosPy 6232

S. Karkkola PosPy 6145

K. Kulpakko PosPy 5824 A

K. Säkkinen PosPy 5736 A

K. Kyhälä PosPy 5688 A

E. Ahola PosPy 5614

Pituus

J. Elevaara PosPy 730

M. Pekkala LaLu 681

M. Isopoussu PosPy 666

K. Sanelma PosPy 662

K. Säkkinen PosPy 660 A

E. Vanhala LaLu 657 A

K. Junttila LaSu 643

P. Koskenranta KU 640

E. Haarala LaLu 630 A

T. Junttila LaSu 623

3-loikka

J. Elevaara PosPy 14.31

E. Säkkinen PosPy 14.00 N

M. Isopoussu PosPy 13.82

E. Vanhala LaLu 13.44 A

V. Aikioniemi LaLu 13.43

J. Niva LaLu 13.43 B

T. Jumisko KU 13.40

M. Pekkala LaLu 13.29

K. Sanelma PosPy 13.27

E. Haarala LaLu 13.21

Kuula

K. Niemelä LaLu 14.52

K. Hyvärinen KU 14.25

J. Elevaara PosPy 12.58

M. Harju RaPe 12.51

J. Laurila KittU 12.41

E. Ahola PosPy 12.32

S. Honkanen RaPe 12.26

O. Rajaniemi MKV 11.82

H. Kiviniemi LaSu 11.74

P. Alaluusua LaSu 11.74

Kiekko

J. Laurila KittU 48.22

H. Kiviniemi LaSu 38.60

E. Ahola PosPy 36.80

V. Alaluusua KU 36.32

V. Hyvärinen KU 35.48

J. Elevaara PosPy 34.14

A. Puolakka PosPy 33.44 B

T. Nurmela LaSu 31.52

K. Niemelä LaLu 30.10

J. Liimatainen 29.94

Seiväs

K. Kyhälä PosPy 440 A

J. Elevaara PosPy 385

S. Karkkola PosPy 370

A. Vähänikkilä LaLu 370 B

K. Säkkinen PosPy 355 A

K. Sanelma PosPy 340

R. Ahvensalmi PosPy 327 C

K. Pallonen LaLu 325 C

M. Pekkala LaLu 310

A. Puolakka PosPy 305 B

Korkeus

K. Kulpakko PosPy 180 A

K. Salo KU 180

J. Jaskari LaSu 178

M. Määttä PosPy 178

J. Kinnunen YKU 177

J. Niva LaLu 176

J. Elevaara PosPy 175

S. Karkkola PosPy 175

K. Kyhälä PosPy 175

T. Nurmela LaSu 175

Keihäs

H. Könönen LaLu 62.40

T. Sulisalo PosPy 60.60

E. Ahola PosPy 57.48

J. Laurila KittU 56.02
K. Mursu PosPy 54.98 A
M. Reinikka KU 52.46
P. Ulkuniemi KU 52.20
A. Puolakka PosPy 51.70 B
K. Rajaniemi LaLu 51.42 A

Moukari

J. Laurila KittU 41.96
E. Silander LaLu 39.20
K. Niemelä LaLu 39.20
K. Säkkinen PosPy 35.12 A
P. Latvala PosPy 30.62 B
J. Säkkinen PosPy 29.48 B
M. Soudunsaari LaLu 23.70
S. Ulkuniemi KU 21.78

NAISET

100 m

K. Turunen KU 13,1
M. Sipola PosPy 13,4 B
U-M. Lahtinen PosPy 13,5 B
K. Sipola PosPy 13,6 A
S. Hirvelä SaNu 13,6 B
K. Kemppainen LaLu 13,6 B
K. Laine KU 13,7 A
T. Tapio LaLu 13,9 D
A. Laine KU 14,1 C
R. Hyvärinen LaLu 14,2

200 m

M. Sipola PosPy 26,9 B
K. Sipola PosPy 27,6 A
K. Turunen KU 27,8
U-M. Lahtinen PosPy 28,0 B
K. Kemppainen LaLu 28,9
A-L. Laine KU 29,0 A
T. Peltoniemi LaLu 29,4 A
E. Immonen LaLu 29,8 A
M. Sipola KU 30,0 C
S. Hirvelä SaNu 30,2 B

400 m

K. Turunen KU 61,7
M. Sipola PosPy 61,8 B
K. Sipola PosPy 62,0 A
R. Manninen PosPy 62,5
U-M. Lahtinen PosPy 64,2 B
K. Loukusa PosPy 66,3 A

K. Mantere PosPy 67,2 A
A-L. Laine KU 67,3
E. Jumisko PosPy 71,5 C

800 m

R. Manninen PosPy 2.24,2
K. Turunen KU 2.24,4
K. Loukusa PosPy 2.27,2 A
S. Vilppola LaLu 2.27,7
P. Pätsi PosPy 2.29,4 D
T. Impiö RaPe 2.29,6 A
K. Sipola PosPy 2.33,2 A
R. Hyvärinen LaLu 2.35,4 C
S. Loukusa PosPy 2.37,0 C
S. Maaninka PosPy 2.37,4 C
S. Soppela KU 2.37,4 B

1500 m

S. Vilppola LaLu 4.57,6
K. Loukusa PosPy 5.02,0 A
R. Manninen PosPy 5.02,0
P. Pätsi PosPy 5.21,0 D
T. Oivakumpu PosPy 5.25,7 A
S. Loukusa PosPy 5.29,8 C
S. Maaninka PosPy 5.32,7 C
R. Hyvärinen LaLu 5.33,0 C
M. Pätsi PosPy 5.40,0 D
K. Mantere PosPy 5.42,2 A

3000 m

S. Vilppola LaLu 10.45,0
M. Pätsi PosPy 11.39,6 D
K. Mantere PosPy 11.54,0 A
T. Lämsä PosPy 12.35,8
100 m aj.

M. Sipola PosPy 16,8 B
K. Kemppainen LaLu 18,3 B
A-L. Laine KU 19,0 A
S. Loukusa PosPy 21,3 B

200 m aj.

M. Sipola PosPy 31,4 B
K. Kemppainen LaLu 32,5 B
A-L. Laine KU 37,1 A
R. Hyvärinen LaLu 37,2 C
S. Loukusa PosPy 37,2 B
E. Jumisko PosPy 39,8 C

Korkeus

Marja Sipola PosPy 168 B
E. Immonen LaLu 145 A

U-M. Lahtinen PosPy 140 B
K. Sipola PosPy 140 A
A. Rautio LaLu 140
K-L. Pietikäinen LaVe 140
M. Sipola KU 138 C
A-L. Laine KU 137 A
S. Laine KU 135
U. Kerkelä KU 130

Pituus

M. Sipola PosPy 540 B
K. Sipola PosPy 522 A
U-M. Lahtinen PosPy 518 B
K. Kemppainen LaLu 507 B
T. Tapio LaLu 469 D
A. Koivula LaLu 457
M. Sipola KU 457 C
S. Laine KU 450
S. Hirvelä SaNu 412 B

Keihäs

T. Keskiniva KU 39,90
S. Loukusa PosPy 19,54
M. Kulpakko KU 13,40

Kiekko

M. Sipola PosPy 24,82
T. Peltoperä KU 24,10
T. Keskiniva KU 19,90
M. Kulpakko KU 19,32
R. Määttä PosPy 19,20
K. Loukusa PosPy 16,64
L. Majanen KU 16,48

Kuula

T. Keskiniva KU 967 B
M. Sipola PosPy 911 B
T. Impiö RaPe 828 A
M. Kulpakko KU 777 B
K. Sipola PosPy 772 A
P. Kelahaara RaPe 716
R. Määttä PosPy 705 C
K. Mantere PosPy 703 A
P. Ollonen KU 675
K. Loukusa PosPy 657 A
5-ottelu
M. Sipola PosPy 3607 B
K. Sipola PosPy 2867 A
U-M. Lahtinen PosPy 2866 B
K. Mantere PosPy 2426 A
S. Oikarainen PosPy 2254 A
P. Oikarainen PosPy 2008 D
K. Loukusa PosPy 1765 A
M-L. Poropudas PosPy 1678 C

Jokkerien ennätykset 1.1.1974

Tilasto on Jokkerit 1974 -vihkosesta. Muutamat jokkereista eivät edustaneet Posion Pyrintöä. Osa tuloksista oli samalla myös Lapin piirin ennätyksiä (pe). Elevaaran 10-ottelun pistemäärä 6506 on myöhemmin korjattu 6330:ksi. Jokkerien 10-ottelunennätys onkin Kari Tyrväisen (Sanelman) vuonna 1972 tekemä 6342. Myös ainakin naisten 400 metrin kärkitietoon voi suhtautua kriittisesti. Tilastopajan tietojen ja Lapin Kansan tilastojutun mukaan vuonna 1973 Marja Sipola juoksi 61,8 ja Kerttu Sipola 62,0 eli kumpikin Raija Mannista nopeammin.

Miehet

100 m: Kari Sanelma 11,1	1972 Rovaniemi
200 m: Mikko Niemelä 23,0	1969 Kemi
400 m: Kari Sanelma 50,6	1973 Oulu
800 m: Jouko Uola 1.52,1	1970 Helsinki
1500 m: Jouko Uola 3.47,6	1973 Tampere
3000 m: Kaarlo Maaninka 8.07,4 (pe)	1973 Posio
5000 m: Kaarlo Maaninka 14.07,0 (pe)	1973 Oulu
10 000 m: Kaarlo Maaninka 29.08,0 (pe)	1973 Helsinki
110 m aj.: Jouko Elevaara 15,2 (pe)	1973 Posio

200 m aj.:	Jouko Elevaara 25,0	1973	Posio
400 m aj.:	Jouko Elevaara 55,5 (pe)	1973	Hyvinkää
3000 m ej.:	Matti Karjalainen 9.11,4	1973	Posio
Pituus:	Jouko Elevaara 730 (pe)	1973	Posio
3-loikka:	Matti Isopoussu 15,21 (pe)	1972	Keuruu
Korkeus:	Juhani Mäkelä 199	1973	Kuopio
Seiväs:	Kalevi Kyhälä 445 (pe)	1973	Varkaus
Kuula:	Jouko Elevaara 12,52	1973	Posio
Kiekko:	Matti Ahola 44,32	1971	Rovaniemi
Keihäs:	Urpo Ahvensalmi 66,30	1970	Rovaniemi
10-ottelu:	Jouko Elevaara 6506	1967	Ranua

Naiset

100 m:	Marja-Leena Korva 13,1	1971	Kuusankoski
200 m:	Marja Sipola 26,9	1973	Posio
400 m:	Raija Manninen 62,5	1973	Posio
800 m:	Anne Collin 2.18,3	1973	Saarijärvi
1500 m:	Helena Loukusa 4.46,0 (pe)	1971	Rovaniemi
3000 m:	Helena Loukusa 10.13,8 (pe)	1972	Joensuu
100 m aj.:	Marja Sipola 16,8 (pe)	1973	Posio
200 m aj.:	Marja Sipola 31,3	1973	Saarijärvi
Pituus:	Tarja Mäki-Ikola 542	1973	Pori
Korkeus:	Marja Sipola 168 (pe)	1973	Posio
Kuula:	Kirsti Launela 9,71	1971	Rovaniemi
Kiekko:	Kirsi Launela 27,10	1971	Rovaniemi
Keihäs:	Kirsti Launela 56,48 (pe)	1971	Oulu

Vuosina 1967–1974 Posion Pyrinnön urheilijat tekivät lisäksi ainakin seuraavat aikuisten sarjojen piiriennätykset.

Miehet

1500 m:	Kaarlo Maaninka 3.54,6	1973
3-loikka:	Jouko Elevaara 14,54	1970

Naiset

pituus:	Marja Sipola 553	1974
korkeus:	Marja Sipola 171	1974

(Lähteet: Jokkerit 1974 -vihko; Lapin Yleisurheilu ry:n tilasto ”Kaikkien aikojen parhaat”, www.lay.sporttisaitti.com. Jos lähdetiedot ovat olleet ristiriitaisia, on käytetty Lapin Yleisurheilun tilaston tietoa. Lapin Yleisurheilun tilastoissa ei ole miesten 200 metrin aitajuoksujen tietoja, ja niissä on muitakin puutteita.)

7. VALMENTAJAN JA URHEILIJAN LIITTO

Urheilijat harjoittelivat Posiolla 1960-luvulle asti yksilölajeissa lähinnä omin ja kaverien neuvoin. Joskus saatiin ohjausta, kun paikkakunnalla vieraili liiton edustaja tai kun päästiin leirille. Nykyaikana valmentaja on tavoitteellisen urheilijan yhtenä kanssakulkijana lähes itsestäänselvyys. Sama koskee valmentajien kouluttautumista. Pienessä seurassa valmentajista on monesti puutetta.

Varsinaista valmentamista saatiin Pyrinnössä tuta vasta Jouko Elevaaran toiminnanjohtajakaudella vuodesta 1967 alkaen. Maaseudun urheilijavesojen kuntopohja kehittyi vielä silloinkin osittain ruumiillisista töistä. Ne myös olivat haittaamassa hyvää harrastusta. Esimerkiksi moniviikkoinen heinänteko osui yleisurheilijoiden parhaaseen kilpailukauteen; viljelijäperheen urheilijat eivät välttämättä voineet jättää töitä väliin keskittyäkseen harjoitteluun, vaikka edessä olisi ollut SM-kisat. Ison joukon säännöllinen ruumiinkulttuurin harjoittaminen oli uusi ilmiö ja herätti alkuun kummastusta maaseudun ihmisissä, joille liikkuminen merkitsi yhä pitkälti keinoa päästä paikasta toiseen. Maaninkavaarassa nuoret kävivät juoksemassa vetoja keväisinä kouluamuina kuuden aikoihin! Harjoitukset piti tehdä ennen kuin noustiin puoli kahdeksalta Tuppuraisen linjuriin; kouluun oli matkaa noin 44 kilometriä.

Marraskuussa 1971 Elevaara kertoi Koillissanomissa, että hän on neljän vuoden aikana pitänyt henkilökohtaisesti 4300 valmennus- ja harjoitustilaisuutta ja kirjoittanut yksilöllisiä harjoitusohjelmia yli 25 000 kappaletta. Kaikki nämä eivät varmaankaan kohdentuneet Posiolle! Elevaara sanoi yli 600 pyrintöläisen harjoittelevan ohjelman mukaan.

Yleisurheilijoiden määrän kasvaessa Elevaaran kone olisi ylikuumentunut, ellei vastuuta olisi jaettu. Kesällä 1968 Lapin Kansan jutussa kerrottiin, että seuralla oli 28 yhdysmiestä, joiden tehtävinä oli pitää yllä harjoituksia sekä olla mukana kilpailujen järjestelyissä. Elevaara jakoi halukkaille ohjeita valmentamista varten. Keväällä 1972 nuorilla oli Elevaaran lisäksi yhdeksän muuta aktiivista valmentajaa: Vesa Alajääskö, Esa Hyvönen, Veijo Karvonen, Helge Kuosmanen, Olavi Lehtiniemi, Helena Loukusa, Tuomo Niemilehto, Martti Ovaskainen ja Pekka Söderlund. Heistä Hyvönen, Ovaskainen ja Söderlund olivat opettajia, ja Alajääskö ja Loukusa kuuluivat jokkereihin. Uutinen sen kevään minijokkereiden maastojuoksumestaruuskisoista kertoi, että valmentajille laskettiin pisteet sen mukaan, miten valmennettavat kisoissa sijoittuivat. Karjalaisenniemen koulun johtaja Ovaskainen sai suurimman pistesumman. Pistelasku oli esimerkki Elevaaran kannustusmenetelmistä.

Pyrinnössä 1970-luvulta lähtien talkootyötä tehneiden valmentajien määrä on useita kymmeniä. Selvä enemmistö on ollut miehiä. Naisvalmentajia ovat olleet esimerkiksi Arja Harjuautti, Arja Kämäräinen, Helena Loukusa, Sirkka Määttä, Susanna Parkkisenniemi ja Sorja Väyrynen. Parkkisenniemi valmensi tyttöjen lentopallojoukkuetta ja Väyrynen useita tyttöjä yleisurheilussa 1980-luvulla ja Arja Harjuautti tytärtään Jennaa yleisurheilussa 2000-kymmenluvulla.

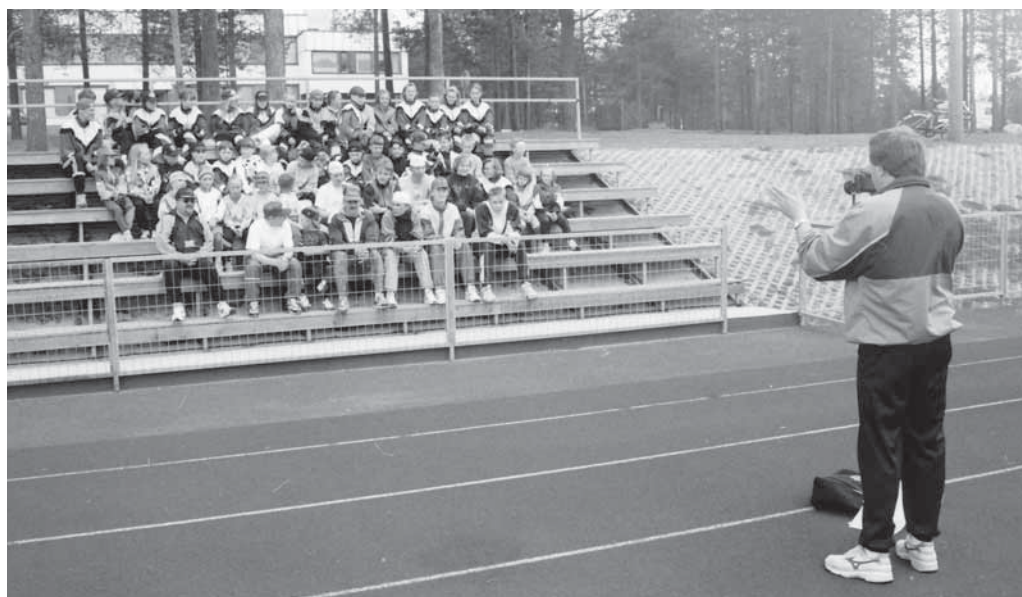
Kahdeksankymmentäluvun puolivälissä seurassa toimi valmentajakerho, jossa levitettiin seuran sisällä tietoutta esimerkiksi kestävyysvalmennuksesta, kilpailuihin

valmistautumisesta, urheilijan ruokailusta ja harjoittelukausista. Kerhon kokoontumisiin saivat osallistua kaikki valmennus- ja kilpailutoiminnassa mukana olevat.

Usein valmentaja on urheilijan perheenjäsen ja harrastanut itsekin kilpaurheilua. Hän välittää tiedon lisäksi osaamista ja kokemusta nuoremmalleen. Tämä voi jatkua ketjuna: Elevaara valmensi juoksija Allan Maaninkaa... jonka valmennettaviin on kuulunut hiihtäjä Antti Häkämies... joka valmentaa hiihtäjä Eino Vuolletia. Häkämiestä on Maaningan jälkeen valmentanut paltamolainen Ilkka Jarva.

Maaningan ohella viime vuosikymmenten aktiivisimpiin valmentajiin Pyrinnössä kuulunut Markku Kummala (s. 1951) harrasti nuoruudessa Pudasjärvellä lento- ja jalkapalloa, hiihtoa ja varsinkin yleisurheilua. Oman uran kuumin aika hänellä oli 15–22-vuotiaana. Kummala muutti Posiolle 1972. Hän innostui valmennuksesta 1980- ja 1990-lukujen vaihteessa ja kävi lähes kaiken yleisurheiluvalmennukseen liittyvään koulutuksen. Samoihin aikoihin hän lähti Maaningan yllytyksestä mukaan Pyrinnön toimintaan. Kummalankin työ on ollut hyvin tuloksellista yksilöille ja urheiluseuralle. Esimerkiksi vuosien 2013–2016 kaikki Pyrinnön yleisurheilun SM-mitalistit ovat olleet Kummalan valmentamia.

Allan Maaninka piti ennen varusmiespalvelustaan Pyrinnön kerhoja. Armeijan jälkeen hänet palkattiin kuntaan urheiluohjaajaksi. Työnsä ohessa hän hankki SVUL:n tarjoamia järjestelmällistä valmennuskoulutuksia antaakseen valmennusta Pyrinnössä vapaaehtoistyönä. Maaningan edelleen jatkuvan uran valmennettavat ovat olleet syntyneet vuosina 1952–2000. Keväällä 2016 Maaninka laati päivittäisiä ohjelmia neljälle urheilijalle. Esimerkiksi Alexi Ruokamon (s. 1996) kanssa valmennussuhde

Pyrinnön yleisurheiluharjoitusten osallistujat urheilukentän katsomossa 6.6.1994. Valmentaja Allan Maaninka kuvaa. Eturivissä vas. valmentajat Markku Kummala, Matti Karjalainen poikansa Juhana kanssa ja Olavi Airaksinen sekä urheilijat Petteri Kummala ja Ari Niskala ja ohjaaja Tero Oiva. Takarivissä vas. valmentaja Ari Petrelius. (Sanomalehti Kuriirin arkisto)

lähti siitä, että Maaninka ja Ruokamo kohtasivat lenkillä. Ruokamolla ei ollut vielä valmentajaa. Maaninka ilmaisi olevansa valmis jakamaan kertynyttä tietotaitoaan, niin että Ruokamo esimerkiksi voisi välttää tyypillisiä virheitä.

Valmennuksen kulkua voi kuvata esimerkiksi seuraavasti. Aluksi urheilija ja valmentaja sopivat siitä, että valmennussuhde alkaa. Alkukartoituksessa todetaan, mitä urheilija on siihen mennessä tehnyt – miten pärjännyt ja millä harjoittelumäärällä – ja mihin tähdätään. Harjoittelun tulee olla nousujohteista siten, että harjoitusmääriä lisätään vähitellen tavoitteiden mukaisesti. Tavoitteet ovat urheilijan päätettävissä, mutta valmentaja ohjaa, että tavoitteet ovat realistisia. Valmentaja siis laatii harjoitussuunnitelman ja urheilija pitää kirjaa harjoitteiden toteutumisesta. Määräajoin yhdessä keskustellaan, mitkä asiat ovat sujuneet hyvin ja mitkä huonosti ja mitä voidaan tehdä paremmin. Perusteellinen urheilija analysoi tekemisiään kriittisesti ja voi antaa valmentajalle tiukkaakin palautetta. Valmennussuhde päättyy ja valmentaja vaihtuu esimerkiksi sen myötä, että valmentajan kyvyt eivät enää riitä valmennettavan eteenpäin ohjaamiseen.

Urheilijan motivaatiosta puhuminen viittaa urheilijan oman sisäisen palkitsemisjärjestelmän toimintaan. Urheilijaa piiskaa eteenpäin kilpailuhenkisyys. Omien kykyjen ja kehittymisen huomaaminen itse ja menestyminen kilpailuissa antaa onnistumisen kokemuksia ja parantaa motivaatiota harjoitteluun. Sellainen tuottaa myös valmentajalle tyydytystä.

Kasvavalla nuorella motivaatio tavoitteelliseen urheiluharrastukseen liittyy omaan sosiaaliseen ja fyysiseen kehittymiseen ja hyvinvointiin. *Parasta urheilemisessa on se, että saa uusia kavereita ja näkee uusia paikkoja. Tämän lisäksi oma kunto paranee. On myös mukavaa kokeilla omia rajoja urheilussa,* Koillissanomien toimittaja referoi Pyrinön yleisurheilijoiden kärkiryhmästä yhteisharjoitusten yhteydessä heinäkuussa 1990 tekemässään jutussa. Lähes samat sanat toistuivat 21 vuotta myöhemmin, kun Lapin Kansan toimittaja kirjoitti Posion urheilukentällä Lapin sisuhuipentumassa neljään lajiin osallistuneista Vesa Huokuniemestä ja Sini Karjalaisesta: *Molemmat järjestävän seuran edustajat olivat myös yhtä mieltä siitä miksi yleisurheilua kannattaa harrastaa – siinä saa uusia kavereita ja kilpailuissa pääsee yrittämään omia ennätyksiä.*

”Uusien paikkojen näkeminen” eli kilpailumatkoille pääseminen oli vuosikymmeniä sitten maaseudun nuorille tärkeä motivaattori, eikä se ole ihan kadonnut vieläkään. Raskaasta heinänteosta kotitilan pelloilla sen sijaan ei juurikaan enää päästä laistamaan treenien ja kilpailujen vuoksi, kun maatilat ovat vähentyneet ja työt tehdään koneellisesti.

IV PYRINNÖN TALOUDELLINEN PERUSTA

1. KIINTEISTÖT JA HANKKEET

1.1. Urheilutalo

Jälleenrakennusaikana 1940-luvulla Posiolla virisi ajatus valistustalon rakentamisesta keskuskylään Aholaan. Valistustalo ja urheilukentät sisältyivät luetteloon hankkeista, joita kunnan suunnittelutoimikunta piti tarpeellisina, mikäli niihin saataisiin ulkopuolista rahoitusta. Vuonna 1951 valistustaloa yritettiin lähteä toteuttamaan useiden yhdistysten yhteisponnistuksena urheilukentän lähelle. Kun asia ei lähtenytkään etenemään, Pyrintö alkoi puuhata yksin omaa toimitaloa. Helmikuussa 1952 allekirjoitettiin kauppakirja, jolla Pyrintö osti noin 2200 neliömetrin tontin urheilukentän eteläpuolelta. Toimitalolle nimettiin rakennustoimikunta. Hankkeesta päävastuun kantoivat seuran puheenjohtaja Heimo Linna sekä rakennusmestari Nestori Jäminki, joka oli seuran puheenjohtaja aiemmin useita vuosia. Jäminki johti merkittäviä hankkeita, esimerkiksi Posion kirkon peruskorjaus- ja muutostöitä 1952–1953.

Urheilutalon rakennustyöt etenivät nopeasti. Valmistelujen jälkeen kovempi pauke rupesi kuulumaan elokuussa 1954, ja keskeneräisessä talossa voitiin pitää jo 19. joulukuuta tupaantuliaiset. Niihin kerääntyi tiettävästi noin 400 ihmistä. Koillissanomien selostuksen mukaan ohjelmassa oli seuran puheenjohtajan Paavo Timisjärven tervetuliaissanat, seuran tyttöjen tonttu- ja keijuleikkejä, Vappu Tuovilan (myöh. Tyvi) lausuntaa, Lehtiniemen Nuorisoseuran kuvaelma Joulun kynttilät ja pyrintöläisten

Kahdesta parakista yhteenliitetty rakennus urheilukentän pohjoissivulla oli Posion Pyrinnön koontumistilana ja huvien pitopaikkana noin vuosina 1947–1954. (Posion Pyrinnön kokoelma)

kuvaelma Maria ja Seimen lapsi. Väliajan jälkeen laulettiin yhteisesti, mitä seurasi Anneli Tuurin (myöh. Jurmu) yksinlauluesitys. Lopuksi nähtiin vielä Pyrinnön tyttöjen esittämä hupailu Jouluporsas. Hauska pikkujoulu siis!

Urakoijat Ahti, Ilmari ja Uno Ahola ja Eino Posio luovuttivat rakennuksen Pyrinnölle 15. tammikuuta 1955. Osa rakennustöistä tehtiin jäsenten talkoilla. Seurassa oli vuonna 1954 Koillissanomien jutun mukaan noin 125 jäsentä. Urheilukentän tekoa toimitalon pohjoispuolella jatkettiin samaan aikaan.

Kappaletavarasta tehdyn rakennuksen ulkomitat olivat noin 31,7 metriä kertaa 10,4 metriä. Salin, talon sydämen, pituus oli 16 ja leveys 10 metriä; perällä oli vielä 8 metrin pituinen näyttämö. Alakertaan sijoittuivat salin lisäksi eteinen, pukuhuoneet, ravintola ja keittiö ja yläkertaan kerhotiloja. Laajemmat tilat toivat lisää mahdollisuuksia harrastamiseen ja varojen hankintaan. Tähän saakkahan esimerkiksi huvien järjestämisessä oli käytetty Veljeshovi-parakkiparia urheilukentän vieressä. Pyrintö myi parakit pois vuonna 1955.

Ensimmäinen vuosikokous toimitalossa pidettiin 9. tammikuuta 1955. Toimitalon talonmieheksi valittiin Kyllikki Wallenius. Seurassa oli tuohon aikaan yleisurheilu-, pesäpallo-, hiihto-, voimistelu- ja voimailu-, nais- ja poikajaostot sekä huvitoimikunta ja ravintolatoimikunta. Puhetta seurassa johti edelleen työnjohtaja Paavo Timisjärvi.

Toimitalohankkeen kustannusarvio oli noin 7,2 miljoonaa silloista markkaa. Seura oli kerännyt omia varoja, ottanut pankkilainan sekä saanut veikkausvoittovaroja valtion avustuksena ja rakennustarvikkeita posiolaisten lahjoituksina. Rahoitus ei vielä riittänyt rakennuksen saamiseen valmiiksi saman tien.

Posion kunta alkoi vuokrata urheilutalolta tiloja alusta lähtien. Ensimmäinen raittiuslautakunnan tapahtuma lienee ollut 21.–27. maaliskuuta 1955 pidetty liikunta-, näytelmä- ja varhaisnuorisokurssi, johon kuului muun muassa luentoja järjestö- ja nuorisotyöstä sekä ohjausta kansantanssissa, mies- ja naisvoimistelussa ja lentopallossa. Pyrinnön perustamisen 10-vuotispäivän aikaan huhtikuussa 1956 urheilutalolla oli Oulun läänin talousseuran järjestämät nuoriso- ja seuratoimintakurssit.

Syyslukukaudesta 1958 lähtien urheilutalossa alettiin antaa keskikouluopetusta. Samaan aikaan Pyrintö kunnosti talon yläkertaan kerhohuoneen nuorisotoimintaa varten. Seuran toiminta vilkastui muutaman vuoden alavireen jälkeen vuoden 1958 aikana niin, että alettiin keskustella jopa toiminnanjohtajan palkkaamisesta.

Laajennusosa urheilutalon pohjoisen puoleiselle sivulle rakennettiin 1967–1968. Saatiin voimailusali ja peseytymistilat kellariin ja uusi ravintola ykköskerrokseen. Remonttiin ajoivat tilojen pienuus ja viranomaisien vaatimukset. Iltamien pitäminen Pyrinnöllä ja näytelmäkerhon toiminta niitä varten jatkui vilkkaana.

Lukio-opetus urheilutalossa käynnistyi syksyllä 1968 ja jatkui siellä ja kahdessa muussakin kiinteistössä, kunnes lukion oma rakennus otettiin käyttöön tammikuussa 1975. Talossa annettiin myös keski- ja kansalaiskouluopetusta sekä koulutettiin nahkaompelijoita Pentikille ja rakennusmiehiä. Lapin keskusammattikoulun rakennusmiesopiskelijat myös peruskorjasivat taloa kevätlukukaudella 1977. Posion verotoimistolle vuokrattiin vuonna 1978 yläkerrasta arkistohuone.

Seura alkoi 1970-luvun lopulla suunnitella uuden urheilutalon tai -hallin rakentamista, kuplahallin paikalle. Lukion ja yläasteen yhteinen liikuntasali oli niin ylikuormitettu,

Urheilutalo oli 1960-luvulla vielä valkoinen. Punaruskeaksi se maalattiin 1980-luvun alussa ja vihreäksi 2004. (Sanomalehti Lapin Kansan arkisto)

että salista riitti vain joitakin vuoroja urheiluseuralle esimerkiksi lentopallojoukkueiden harjoituksiin. Urheiluhallista ajateltiin myös uutta tanssipaiikkaa. Vanhan urheilutalon myyntiä tunnusteltaessa opetusministeriöstä saatiin laskelma, jonka mukaan merkittävä osa vuosina 1954–1970 talon rakentamiseen, laajentamiseen ja rakennusvelkojen maksuun saaduista 57 200 markan valtionavustuksista pitäisi maksaa takaisin, jos talon alkuperäinen tarkoitus muuttuisi.

Pyrinnön talousjaoston pöytäkirjassa tammikuulta 1980 lukee, että vanhalla urheilutalolla *ei ole seuran kannalta mitään merkitystä*. Huviveron poistumisen odotettiin tekevän tanssien järjestämisestä ja uuden talon rakentamisesta kannattavaa. Vanha urheilutalo asetettiin julkisesti myyntiin. Taloudellista pakkoa siihen ei ollut; toimintakertomuksen mukaan seuran taloudellinen tilanne vuonna 1979 oli ollut tyydyttävä. Seura sai tarjouksen Anu Pentikäinen Ky:ltä, mutta ei hyväksynyt sitä. Myös muutamia muita kiinnostuneita tuntui olevan. Seura asetti hintavaatimukseksi 300 000 markkaa. Oma toimitaloa suunnitellut Posion rauhanyhdistys, jolla oli monta muutakin vaihtoehtoa, oli neuvottelujen jälkeen valmis ostamaan urheilutalon. Kaupantekoa varten Pyrintö selvitti, että vuoden 1952 kauppakirja ei rajoita tontin käyttötarkoitusta; johtokunnan pöytäkirjan mukaan tontti oli *erotettu kauppakirjalla Jani Aholan ja Heikki Aholan tilasta*. Rauhanyhdistys perui ostotarjouksensa marraskuussa 1980 ja osti vuotta myöhemmin toimitaloksi Kemi-yhtiön kiinteistön toiselta puolelta Posiontiestä lähes urheilutaloa vastapäätä.

Ratkaisu urheilutalon ylläpidon taloudellisuuteen saatiin siitä, että kunnan nuorisolautakunta alkoi vuokrata valtaosaa talosta nuorisotiloiksi toukokuusta 1981

lähtien neljänä päivänä viikossa kesäkuukausia lukuun ottamatta. Kunta tarjosi edelleen nuorisotiloja maksutta järjestöjen ja nuorten käyttöön. Syyslukukaudella kunta rupesi vuokraamaan tiloja yläasteen ja lukion liikuntatuntien käyttöön. Seura sai vuokratuloja myös talossa olleesta asunnosta ja kioskitilasta. Pyrintö siirsi taloon oman toimistonsa, joka oli ollut vuokratilassa Essolla.

Kesällä 1982 Pyrintö korjasi talossa muun muassa kosteuden aiheuttamia vaurioita. Ote johtokunnan pöytäkirjasta toukokuulta kertoo rakennuksen kurjasta tilasta:

...päätettiin korjata ensimmäiseksi päätyhuoneisto jossa vesivahingot katon vuotamisesta johtuen olivat melkoiset mm ulkoovi ja oviseinä ja osittain kattoa ja lattiaa on korjattava vesivahingoista johtuen on myös maalauksia korjattava keittokomeron alakaapisto on mädäntynyt kelvottomaksi. Vesikaton korjaus on aloitettava heti koska perimmäinen syy on juuri siellä. mm välikaton täytteet on olleet täysin vetiset. Vesikourut ovat osittain irronneet ja rikkiäiset joten osan niistä joutuu uusimaan. Katolla olevat ilmastointihormit ovat mahdollisesti poistettava koska ne päästä sadeveden välikatolle ja sitä kautta sisälle.

Saman vuoden marraskuussa vuosikokouksessa uuden, vähintään 1,5 miljoonan markan urheilutalon hankkeesta luovuttiin sen suuren taloudellisen rasitteen takia. Opetusministeriön kaarihallille kesäkuussa 1981 myöntämä valtionavustus ja halpakorkoinen laina, yhteensä 775 000 markkaa, päätettiin pitkän keskustelun jälkeen tarjota kunnalle, joka saisi ratkaista, rakennetaanko urheilutalo vai ei. Päätökseen oli vaikuttamassa Mauri-myrskyn aiheuttama Kuplahallin tuho kaksi kuukautta aiemmin ja valtion rahojen käytön määrääjän umpeutuminen vuoden 1982 lopussa. Vuosikokouksen mielestä urheilutalo sinänsä oli kuitenkin tarpeellinen ja sen paikka olisi ehdottomasti keskustaajamassa. Kunnassa oli jo hieman aiemmin alettu kaavailla vastaavanlaista hanketta, mahdollisesti Kirintövaaraan keskustaajaman sijasta. Myös urheiluseura Posion Visan mielestä kunnan urheilutalo tuli rakentaa keskustaajamaan. Opetusministeriö ei hyväksynyt varojen siirtoa Pyrintöltä kunnalle vaan perui avustus- ja lainapäätöksensä, ja siltä osin hanke peruuntui kokonaan.

Urheilutalo vakiintui nuorisotilaksi sekä erilaisten tilaisuuksien ja myyntitapahtumienkin pitopaikaksi. Pyrintökin oli yhteistyössä järjestämässä talossa diskoiltoja, jotka olivat pääasiassa kunnan nuorisolautakunnan toimintaa. Vuonna 1984 seura sai talosta 260 000 markan tarjouksen, mutta ei lämmennyt sille. Kuitenkin vuonna 1988 talo päätettiin myydä kunnalle 300 000 markalla. Kunta päätti kaupan hyväksymisen yhteydessä, että *talo säilytetään liikunta- ja nuorisotoimen käytössä ja, ettei rakennuksessa tehdä merkittäviä kunnostustöitä.* Pyrintö sai pitää talossa olevan toimistonsa, kun se alkoi maksaa siitä vuokraa.

Takapihalla ollut talousrakennus, jossa oli Elevaaran aikaan urheilijoiden asuintilojakin, purettiin vuonna 1990. Kunnassa punnittiin keskusjohdon ehdottamana urheilutalonkin purkamista. Nuorisotilojen saneeraamisen taajaman entiseen terveystaloon ja Kirikeskuksen valmistuksen Kirintövaaran alueelle oletettiin tyydyttävän kuntalaisten vapaa-aikatiilojen tarpeen. Samaan aikaan harrastajateatteri Posion Näyttämö etsiskeli toimintatiloja. Teatterilainen Risto Pikkupeura sai samaan rintamaan Posion Ampujat ja eräitä muita järjestöjä; harrastajat saivat kunnan päättäjät mieltämään urheilutalon tilat tarpeellisiksi ja korjaamisen järkeväksi. Urheilutalo peruskorjattiin sisätiloiltaan 1991–

1992 hyvään, *asialliseen käyttökuuntoon*, kuten vapaa-aikalautakunnan pöytäkirjaan merkittiin. Muun muassa salin valaisinsilta näyttämön edessä, näyttämön esiriput ja sivuverhot sekä sivujen nostettavat ikkunaluukut ovat siltä ajalta. Luukut palvelivat erityisesti teatteria sekä Posion Ampujia, jonka toiminta oli vuosikymmenellä hyvin aktiivista. Muutostöissä vanha seuratalon henki salin ja näyttämön arkkitehtuurissa voitiin säilyttää. Entinen urheilutalo muuntui posiolaisten yhteiseksi harrastamis- ja kokoontumistilaksi, joka nimettiin virallisesti vapaa-aikatalo Pyrinnöksi, kansan suussa pelkäksi Pyrinnöksi tai Pyrskäksi.

Toimitalon toisessa peruskorjauksessa 2004 esimerkiksi talon lautaverhous maalattiin kahdella vihreän sävyllä entisen punaisen sijasta. Myöhemmin vielä uusittiin kellarikerroksen kuntosali ja rakennettiin K-marketin puoleiseen päätyyn mökkiläisten infopiste.

1.2. Urheilukenttä

Harjoitteluun ja virallisiin kilpailuihin soveltuvan urheilukentän tarve oli ilmeinen Posion Pyrinnön perustamisesta saakka. Seura raivasi talkoilla kenttää Aholan jakokunnan maalle Välikankaan ja Korkeamaan väliseen tasaiseen maastoon. Paikka kasvoi ennen töiden aloittamista metsää, ja sen kautta kulki karjapolku kylältä luonnonlaidunnusalueille. Kesällä 1947 kenttä saatiin tyydyttävään kuntoon, niin että sillä voitiin järjestää kilpailuja. Urheilukenttäalue ei ollut missään vaiheessa Pyrinnön omistuksessa, mutta urheilun ja seuratoiminnan kannalta keskeisenä paikkana kenttää on syytä käsitellä seuran historiikissa.

Joulukuussa 1949 kunnanvaltuusto päätti *perustaa* kunnallisen keskusurheilukentän ja ostaa sitä varten maa-alueen jakokunnalta. Valtuusto päätti samassa kokouksessa valita kuntaan ensimmäistä kertaa urheilulautakunnan. Siihen valittiin Nestori Jäminki, Matti Sotaniemi-Vainio, Martti Iso-Möttönen, Heikki Pulkkinen ja Paavo Timisjärvi. Kentälle ostetun tilan koko oli noin 1,2 hehtaaria. Se rekisteröitiin nimellä Urheilukenttä 10.12.1959. Samassa lohkomisessa erotettiin Pyrinnön urheilutaloon varten ostama määräala ja siitä muodostettiin Pyrintölä-niminen tila.

Pyrinnön ensimmäinen puheenjohtaja Kaarlo Tyni oli epäilemättä yksi urheilulautakunnan perustamisen taustavaikuttajista. Kun kirkonkylän entisen koulun uudet omistajat siivosivat keväällä 2016 koulun ullakkoa, he löysivät koululla asuneen Tynin pariskunnan papereita. Niihin kuuluu allekirjoittamaton ja päiväämätön, vuodelle 1947 ajoittuva ehdotus urheilumäärärahan varaamisesta kunnan vuoden 1948 talousarvioon ja urheilulautakunnan valitsemisesta. Toinen urheilupaperi oli vuoden 1947 loppuun tai vuoden 1948 alkuun ajoittuva Kaarlo Tynin Pyrinnön tilaisuuteen laatiman puheen muistilista, jossa oli viittauksia vuoden 1948 olympialaisiin. Kaarlo ja Hilja Tyni muuttivat lapsineen Posiolta Vehkalahdelle 1949. Tynien tyttärenpoika Tapio Korjus voitti keihäänheiton olympiakullan 1988.

Pellonraivaus Oy työsti urheilukentän maapohjaa koneellisesti kesällä ja syksyllä 1950. Juoksuradasta tehtiin 250 metrin mittainen, ja lisäksi eteläreunalle kenttää tasoitettiin 100 metrin suora. Itäpään männikön siimekseen pystytettiin kolmihuoneinen pukukoppi.

Pyrintö jatkoi talkoiden tekemistä kentällä monena kesänä. Toukokuussa 1951 Nestori Jäminki kuvaili Koillissanomien haastattelujutussa kentän tilaa: *Urheilukenttä pyritään kesän aikana saamaan kuntoon. Kentän tasaus on suoritettu, samoin savenajo. Juoksuradat on tarkoitus kunnostaa talkoovoimin.*

Syyskuussa pidetyissä pitäjänmestaruuskilpailuissa satanen juostiin pitkin keskikenttää. Lokakuun lopulla ja marraskuun alussa kentällä pidettiin kahdet suurtalkoot. Pyrinnön johto lähetti lehden välityksellä posiolaisille toivomuksen talkoohengen ylläpitämisestä, *jotta urheilukenttä saataisiin rakennetuksi ja lopulliseen kuntoon.*

Jälleenrakennusorganisaation kautta Pyrinnön kentän reunalle hankkima parakki, jota Veljeshoviksikin kutsuttiin, palveli iltama-, juhla- ja koulutustilana. Parakilla oli myös ulkopuolisia käyttäjiä. Rahaa kertyi seuran kassaan. Merkintä parakin olemassaolosta löytyy jo vuotta 1947 koskevasta, SVUL:lle toimitetusta seuratoimintailmoituksesta. Sen mukaan seura omisti huonokuntoisen urheilukentän ja tyydyttäväkuntoisen parakin; vuotta myöhemmin tehdyssä ilmoituksessa parakki on merkitty kuuluvan Pyrinnölle vain puoliksi. Toinen puoli näyttää kuuluneen Sotainvalidien veljesliiton Posion alaosastolle, johon nimitys Veljeshovikin viittaa. Reino Paloniemi kertoi Pyrinnön julkaiseman Posion Sanomien haastattelujutussa vuonna 1983 asiasta seuraavasti: *Ensimmäinen Posion Pyrinnön talo rakennettiin yhdessä Posion Sotainvalidien kanssa Nestori Jämingin johdolla. Sysikankaalta siirretty jälleenrakennusaikainen parakki palveli kiinteistönä seuran toimintoja.*

Tilaisuuksien ohjelma tarjosi kulttuurin harrastajille esiintymismahdollisuuksia. Helmikuussa 1949 Veljeshovissa pidetyt iltamat nimettiin Kalevalan 100-vuotisjuhlaksi. Ohjelma sisälsi muun muassa yhteis- ja yksinlaulua, puheita, lausuntaa, Reino Rinteen esittämän Kalevala-aiheisen kronikan sekä Aleksis Kiven näytelmän Kihlaus. Kovalla pakkasella naiset lämmittelivät toisen ja miehet toisen kamiinan ympärillä.

Helsingin olympiavuoden 1952 iso koitos urheilukentällä olivat Posion toiset Yläkemijoen kesäkisat, jotka Pyrintö järjesti 30.–31. elokuuta. Niiden yhteydessä oli päivätanssit ja kahdet iltamat. Talvikisat Pyrintö järjesti maaliskuussa 1952.

Kunta laajensi ja uudisti urheilukentän vuosina 1966–69. Valtio tuki hanketta veikkausvoittovaroin. Syksyllä 1966 tehtiin maanleikkaus- ja viemärintityöt, vuonna 1967 keskikentän tasaus ja pohjaus ja vuonna 1968 pinnoitukset ja viimeistelytyöt. Juoksurata piteni 400-metriseksi, mikä mahdollisti osaltaan kansallistenkin kisojen järjestämisen. Pukukoppi siirrettiin urheilutalon puoleiseen metsänreunaan. Kunta osti laajennuksen vuoksi Arvid Aholalta pienen peltoalueen vanhan kentän ja Maaninkavaarantien väliltä.

Posion maatalousnäyttely 2.–3. elokuuta 1975 on ollut kävijämäärältään urheilukentän suurin tapahtuma. Maatalousnäyttelyssä vieraili noin 45 000 ihmistä, ja kenttä oli päänäyttelyalueena. Kenttä ja urheilutalo olivat keskeisiä tapahtumapaikkoja myös pienoismaanäyttelyssä, virallisesti emäntä- ja isäntäpäivillä, 5.–6. elokuuta 1961. Urheilutalolla esittäytyi esimerkiksi vastikään varsinaisen teollisen tuotantonsa aloittanut Lapin Säilykeosakeyhtiö eli ”Posion muikkutehdas”. Päivät olivat samalla Peräposion ja Posion kirkonkylän maamiesseurojen 50-vuotisjuhlat. Kylillä oli alun perin toiminut vuonna 1921 rekisteröity Kuusamon Posion maamiesseura, jonka ensimmäinen puheenjohtaja oli ollut J. A. Miekksaari. Se oli jäänyt Peräposion

maamiesseuraksi, kun kirkonkylälle oli perustettu oma seura 1946 samana päivänä kuin Pyrintökin perustettiin.

Paineet vanhakantaisen kentän peruskorjaukseen kasvoivat 1980-luvulla. Kunnanvaltuusto hyväksyi kuntasuunnitelmaan urheilukentän perusparannuksen vuosille 1987–88 ja huoltorakennuksen ja katsomon teon vuodelle 1985. Laadittiin yleissuunnitelma, jossa alueen kokonaisuudesta käytettiin nimitystä urheilukeskus. Jääkiekkoilulle ja muille palloilulajeille varattiin tila urheilukentän ja Maaninkavaarantien välille.

Toteutuminen viivästy i hieman. Ajanotto- ja huoltorakennus, jonka kahdesta sijoittamisvaihtoehdosta kunta oli valinnut kentän kaakkoisnurkan, valmistui 1986. Rakennuksessa oli myös pukeutumis- ja peseytymistilat. Tarkoituksena oli palvella yleisurheilu- ja hiihtokisojen ja jääkiekko-ottelujen järjestämistä ja huoltoa. Pyrintön hiihtojaoston toimintakertomuksessa kiiteltiin: *Enää ei tarvitse värjötellä kellon kanssa maalivaatteen alla tai hankkia monia matkailuvaunuja ajanottoa varten.*

Urheilukenttähankkeen kustannuksiksi arvioitiin alkuvaiheessa pari miljoonaa markkaa, mutta lopulta vuosina 1990–1991 tehty peruskorjaus maksoi vajaat 4 miljoonaa. Valtion tuki oli 1,3 miljoonaa. Määrärahasta kunnan budjetissa jäi jonkin verran käyttämättä, mutta kentän hoitovälineistö hankittiin vasta myöhemmin. Hanke ajoittui kreivin aikaan, sillä 1990-luvun alussa Suomi ajautui talouslamaan, ja se kuristi myös valtion liikunta- ja urheilurahoituksia.

Peruskorjauksessa juoksuradan etusuora siirrettiin eteläsivulta pohjoissivulle, johon rakennettiin maalin kohdalle uusi kuuluttamo ja sen vierelle katsomo. Vanha pukukoppi hävitettiin. Juoksuradat saivat punaisen novotan-pinnoitteen ja keskusalue nurmikon. Otettiin käyttöön sähköinen ajanottojärjestelmä. Kentälle saatiin myös

Tyttöjen liikuntaesitys meneillään Posion urheilukentän vihkiäisissä 26.5.1990. Taustalla on SM-maratonin maalivaate ja oikealla lukio. (Kuva: Reino Hämeenniemi)

uudet suoritusvälineet. Rakennustöiden aikana yleisurheilijat kävivät harjoittelemassa juoksua muun muassa Ranuantien vieressä metsässä kulkevalla hiekkatiellä. Uuden suorituspaikan toivottiin lisäävän yleisurheiluharrastusta paikkakunnalla.

Kenttä otettiin käyttöön syksyllä 1990, keskusnurmikko vuotta myöhemmin. Vihkiäiset pidettiin 26. toukokuuta 1991. Juhlaohjelmaan kuului muun muassa liikuntaesitys viheriöllä Robinin Kaarlo Maaningasta tekemän Olympianäyttö-kappaleen tahtiin. Esiintyjät olivat ala-asteiden tyttöjä, ja heidät oli harjoituttanut opettaja Tuija Niemilehto.

Avajaisia seurasi maratonin SM-kisa, jollainen järjestettiin Lapissa ensimmäistä kertaa. Maraton juostiin keskustaajamassa neljänä runsaan 10 kilometrin kierroksena. Lähtö ja maali olivat urheilukentällä. Kierros kulki kentältä Aholantielle, Rovaniementietä Haki-Muoville ja takaisin, Kirkkotietä pitkin Taivalkoskentielle ja sitä pitkin kentälle. Tapahtuman onnistumisesta vastasi Pyrinnön yleisurheilujaosto ja erillinen maratontoimikunta. Kilpailun valmistelut oli aloitettu edellisenä kesänä muun muassa käymällä seuraamassa SM-maratonia Karjaalla.

Neljännesvuosisadan aikana kentän rataviivat on kertaalleen maalattu. Pyrinnön 70-vuotisjuhlakilpailuissa, juhannuskisoissa 24.6.2016, saatiin todeta, että kenttä oli edelleen hyvässä kunnossa.

1.3. Juhannusjuhla-alue

Tammi- ja kesäkuussa 1971 Pyrintö osti keskustaajaman pohjoispuolelta Kotivaaran päästä Maaninkavaarantien varresta kahdessa vaiheessa maata Ville ja Katri Aholalta, Sulo Aholalta ja Antti ja Aune Aholalta. Seura rakensi alueelle pikavauhtia touko-kesäkuussa kuplahallin talviajan valmennustoimintaa ja kesäajan huvitilaisuuksia varten. Suunnitteluvaiheen aikana seura korosti julkisuudessa urheilukäyttöä. Vaihtoehtoina oli teräskaarihalli ja halvempi nykyaikainen kankainen ylipaine- eli kuplahalli, josta käytettiin myös nimitystä kupolihalli. Jälkimmäinen siis voitti. Noin 37 metriä pitkä ja 18 metriä leveä halli avattiin juhannukseksi 1971. Koko alue sai nimekseen Kupla.

Hallin aikaansaaminen oli suuri yhteisponnistus. Toiminnanjohtaja Jouko Elevara toi usein julki toiveensa, että Posion kuntalaiset tukisivat jollakin tavalla Pyrintöä taloudellisesti. Tammikuussa 1971 hän pani Koillissanomiin vetoamuksen, joka koski tukkien lahjoittamista kuplahallin puutavaraksi:

Posion Pyrintö rakennuttaa urheiluhallin, joka palvelee Posion ja ympäristön asukkaita monin eri tavoin. Saadaksemme osan hallin lattian puutavarasta, olemme päättäneet pyytää SINUN apuasi ja toimeenpanna puukeräyksen. Osallistumalla puukeräykseen, autat Posion Pyrintöä merkittäväällä tavalla ja ennen kaikkea se on osoitus, että olet myötämielinen seuran toimintaan. Sinä itse, poikasi tai tyttösi, ovat mukana toiminnassamme tälläkin hetkellä tai he ovat sitä muutaman vuoden kuluttua. Heidän eteensä ME ponnistelemme.

Puutavara sahattiin Maaninkavaarantien toisella puolella Nilojoelle johtavan vanhan myllytien vieressä. Rakennustöissä kävi paljon seuran jäseniä talkoissa. Ponttilankkulattian naulaaminen muistetaan hikiurakkana, joka valmistui viime tipassa ennen juhannusjuhlia. Työnjohtajana talkoili tuore talonrakennusalan teknikko, Pyrinnön

1960-luvun pesäpalloilija Eero Ahola. Samaan aikaan hän oli palkattuna työnjohtajana Kuusamon osuuskaupalla, joka rakensi Posion Kievaria – linja-autoasemaa ja baaria – ja sen viereen kahta rivitaloa.

Kuplahalli oli alkuun vetovoimainen tanssipaikka. Arkiviikonloppuina tanssit vetivät Kuplalle 500–800 henkeä, juhlapyhinä vielä enemmän.

Hallissa järjestettiin sisähallikilpailuja paikallis- ja piiritasolla sekä urheiluharjoituksia. Hypättiin seivästä ja korkeutta ja juostiin pikapyrähdyksiä aitojen kanssa tai niitä ilman. Joskus juostiin pitkää lenkkiäkin. Kunta vuokrasi hallia Pyrinnön toimitalon tavoin koululaisten käyttöön ja järjestöt tanssien pitämiseen.

Kuplahalli vastasi omistajansa tarpeisiin kuitenkin vain muutaman vuoden ajan. Seuran johtokunta valitsi jo elokuussa 1978 työryhmän *suunnittelemaan Posion Pyrinnön tiloja nykyisen kuplan tilalle*. Samana vuonna seura rakensi pienen showlavan juhannustähden Dannyn Finntastic-showta ja muitakin esiintyjä varten ja kahta vuotta myöhemmin pienen tanssilavan seuran oman alueen vierestä yksityiseltä vuokratulle paikalle. Juhannustapahtuman vetovoima edellytti uudistumista.

Joulukuussa 1981 johtokunta keskusteli *Kuplan kohtalosta* ja totesi hallin olevan *niin heikkokuntoinen, että nykyisessä kunnossa sitä ei voida käyttää juhannusjuhliissa*.

*Maurin päivän myrsky 22.9.1982 repi Pyrinnön kuplahallin korjauskelvottomaksi.
(Sanomalehti Lapin Kansan arkisto)*

Seuraavana juhannuksena kuplahallissa esiintyivät Juice Leskinen & Grand Slam ja The Wanted. Lisäksi hallissa järjestettiin juhannusdisko. Elokuussa ilmestyneessä seuran lehden Posion Sanomien ensimmäisessä numerossa juhannustoimikunnan puheenjohtaja Timo Korva kirjoitti, että hallin *kunto on huono ja ovet ovat vaarallisia* ja hallissa *järjestyksenpito on erittäin vaikeaa ja raskasta*. Syyskuussa Maurin päivänä kuplahalliriepu repeytyi ankarassa myrskyssä niin pahasti, että se oli purettava. Seura pystyi rakennuttamaan kuplahallin tilalle juhannukseen 1983 mennessä kiinteärunkoisen eristämättömän tanssihallin.

Posion Juhannuksen kaltaisen tapahtuman elinkaari kääntyi alaspäin 1980-luvun lopulla. Vuoden 1990 tapahtuma jäi Pyrinnön osalta viimeiseksi. Saman vuoden marraskuussa seura päätti myydä 2,4 hehtaarin juhannusjuhla-alueen rakennuksineen saadakseen varoja velkojen maksuun. Alueen osti yhteistyökumppani kunta, joka oli vuosittain tukenut seuraa lainaamalla omia maa-alueitaan juhannustapahtuman leiriytymistä ja paikoitusta varten. Kunta purki show-lavan ja kahvilarakennuksen, mutta vuoden 1983 halli sai hyväkuntoisena jäädä. Kunta muokkasi hiihtomaaksi sen etelään kallistuvan rinteeseen, johon kansa oli juhannusyönä kokoontunut katsomaan ja kuuntelemaan show-lavan tähtiesiintyjä. Ulkokäymälä tuhoutui tulipalossa. Yksityismaalle jääneen Pyrinnön pienen tanssilavan purki Lapin ympäristökeskus vuonna 1998.

Toisen kuplahallin Pyrinnön jääurheiluväki pystytti lokakuussa 2000 tanssihallin pohjoispuolen tasaiselle alueelle. Jääkiekkojaosto oli ostanut hallin ja luovutti sen kunnalle. Pentikin logistiikkakeskuksen rakentamissuunnitelmat Kotivaaran päähän uhkasivat johtaa siihen, että kuplajäähalli jouduttaisiin purkamaan. Kunnassa alettiin tosissaan puuhata katetun jäähallin rakentamista. Logistiikkakeskuksen ensimmäinen vaihe sijoitettiin siten, että kuplahalli sai jatkaa. Halli palveli jääliikuntakäytössä kevääseen 2012 asti, jolloin peruskoulun ja Pentikin välille valmistui uusi kiinteärunkoinen jäähalli.

2. HALLINTO JA TALOUS

2.1. Hallinto

Johtokunta on vastannut urheiluseurasta kokonaisuutena ja hallinnollisesti kirjanpidosta, varojen hoidosta ja tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta. Alkuvuosina Pyrinnön johtokuntaan kuului seitsemän henkilöä, myöhemmin enimmillään toistakymmentä. Vuodesta 1985 määrä on ollut jälleen seitsemän.

Ainoat naiset Pyrinnön puheenjohtajina ovat olleet Arja Kämäräinen 1982–1983 ja Terttu Luksua 1987–88. Molemmat valittiin ensimmäisen kerran ylimääräisessä yleisessä kokouksessa. Kämäräisellä oli omaa kilpaurheilutaustaa pikajuoksusta. Hän oli muun muassa toiminut seuran sihteerinä ja yleisurheilujaoston puheenjohtajana sekä kuulunut SVUL:n Lapin piirin yleisurheilujaostoon. Arja Harjuautti on ollut Pyrinnön pitkäaikaisin sihteeri, 12 vuotta 2001–2012. Vuonna 2005 hänet palkittiin SVUL:n Lapin piirin vuoden seuratyöntekijänä ja 2006 vuoden pyrintöläisenä.

Posion Pyrinnön puheenjohtajista, johtokunnan jäsenistä ja jaostojen puheenjohtajista iso joukko on toiminut lajiliittojensa luottamustehtävissä Lapin piirissä ja useat myös valtakunnallisissa luottamustehtävissä. Esimerkiksi vuonna 1973 Posion Pyrinnön jäseneksi liittynyt seuran pitkäaikainen puheenjohtaja, B-tason valmentajakoulutuksen hankkinut Veijo Karvonen on toiminut usealla vuosikymmenellä SVUL:n Lapin piirin johtokunnan jäsenenä. Lisäksi hän on ollut muun muassa piirin yleisurheilujaoston jäsenenä ja sihteerinä, Suomen Urheiluliiton Lapin piirin kunniakierrospäällikkönä 13 vuotta ja Suomen Kuntourheiluliiton liittovaltuuston jäsenenä seitsemän vuotta. Karvonen on ainoana nimetty Posion Pyrinnön kunniapuheenjohtajaksi.

Jaostoja seurassa on ollut harrastettavien urheilulajien ja muiden tarpeiden mukaan. Lyhytaikaisia ovat olleet esimerkiksi nyrkkeily-, pyöräily- ja poika- ja tyttöjaostot. Ajoittain sama kokoonpano on toiminut useana jaostona. Lisäksi on valittu toimikuntia. Vuonna 2016 toiminnassa olleista jaostoista jääkiekkojaosto aloitti 1998, ja samalla palloilujaosto jäi historiaan. Kaukalopallojaosto toimi 2000–2007. Vuonna 2001 Kirintövaaran hyppylimäen valmistumisen myötä suunniteltiin mäki- jaosto, mutta sitä ei perustettu.

Eri vuosikymmenten alussa jaostot ovat olleet seuraavat.

- 1951 voimistelu-, hiihto-, pesäpallo-, poikaurheilu-, nais- ja valistusjaostot sekä huvitoimikunta
- 1961 voimistelu-, hiihto-, pesäpallo-, paini-, yleisurheilu-, nuoriso- sekä naisten voimistelu- ja urheilujaosto ja näytelmäkerho ja huvitoimikunta
- 1971 yleisurheilu-, hiihto-, kuntourheilu- ja talousjaostot sekä naisosasto ja järjestysmiestoimikunta.
- 1981 yleisurheilu-, hiihto-, suunnistus-, palloilu-, nais- ja talousjaostot
- 1991 yleisurheilu-, hiihto-, suunnistus- ja palloilujaostot
- 2001 yleisurheilu-, hiihto-, suunnistus-, jääkiekko- ja kaukalopallojaostot
- 2011 yleisurheilu-, hiihto-, suunnistus- ja jääkiekkojaostot

Seuran naiset ovat koko historian ajan tehneet tärkeää työtä paitsi yhdenvertaisina jäseninä jaostoissa myös erillisenä naisosastona tai -jaostona. Jaosto toimi vuoteen 1988, tosin joka vuosi sitä ei virallisesti valittu. Naisjaosto muun muassa vastasi ravintolan pidosta seuran ja joidenkin ulkopuolistenkin järjestämissä tilaisuuksissa sekä siivosi urheilutaltoa ja järjesti varainkeräytempauksia.

Vuonna 1961 seura päätti muuttaa sääntöjään muun muassa siten, että vuosikokous järjestetään ja talousarvio hyväksytään ja toimihenkilövalinnat tehdään marraskuussa ja tilivuosis kokous on helmikuussa. Sitä ennen oli pidetty ainoastaan vuosikokous tammikuussa. Vuosikokouksessa oli tehty kaikki vastaavat päätökset. Viimeisin seuran sääntömuutos on rekisteröity 13.8.1985; uudet säännöt olivat lähes kokonaan SVUL:n mallin mukaiset.

Vuosikokouksesta tammikuussa 1960 lähti prosessi, joka johti ensimmäisen toiminnanjohtajan Albert Ahon palkkaamiseen. Kokouksen vilkas keskustelu päättyi siihen, että toiminnanjohtaja olisi saatava mahdollisimman pian. Seura päätti kääntyä kunnan urheilu- ja raittiuslautakuntien puoleen ja ehdottaa, että seura ja kunta palkkaisivat yhdessä päätoimisen nuorison- ja urheiluohjaajan. Virallinen yhteistyö ei toteutunut, vaan kunta

perusti oman viran. Kunnan työntekijä kylläkin osallistui myös Pyrinnön toimintaan.

Albert Aho jatkoi toiminnanjohtajana vuoteen 1965, Pentti Määttä työskenteli pestissä tammi-kesäkuussa 1966, Jouko Elevaara 1967–1973 ja Aarno Kuusela 1982–1984. Kuuselan työ loppui sen jälkeen, kun seuran vuosikokous 1984 päätti taloudellisista syistä lakkauttaa toiminnanjohtajan tehtävän.

Historiikin sivuilla 167–169 on kuvaluettelo seuran puheenjohtajista vuosilta 1946–2016 sekä liitteenä numero 7 sivuilla 214–218 luettelot Posion Pyrinnön johtokuntien kokoonpanoista 1946–2016 ja vuoden 2016 jaostojen kokoonpanoista.

2.2. Taloudenhoito ja varainhankinta

Urheiluseuratoiminnassa tehdään talkootyötä valtavia määriä. Posion Pyrinnössäkin välttämätön vapaaehtoistyön jatkumo alkoi perustajajäsenistä. Pyrinnön suurimpia menoeriä 2010-luvulla ovat olleet urheilijoiden kilpailumatkat, majoitukset, ruokailut, osanottomaksut, palkinnot, lisenssit, valmennukset ja testit sekä erilaiset käyttömaksut. Lisäksi tietysti urheilijat itse ja alaikäisten urheilijoiden vanhemmat käyttävät harrastukseen rutkasti omaa rahaa.

Suurimittaisinta Pyrinnön rahankäyttö on ollut rakennushankkeissa ja varojen hankkimiseksi järjestetyissä tapahtumissa. Ensimmäisen toimintavuoden 1946 talousarvion summa oli 61 000 silloista markkaa. Nimellisesti suurimmillaan, 6 470 000 markkaa, talousarvion menojen summa oli vuonna 1962 ennen rahan arvon muutosta.

Pyrinnön 25-vuotisjuhlavuodeksi 1971 osuivat suuret taloudelliset ponnistelut. Talousjaosto suunnitteli johtokunnan kanssa kuplahallin ja järjesti suuren puukeräyksen, rakennustalkoot ja työurakan hallin saamiseksi valmiiksi. Toimintakertomuksessa Elevaara maalaili huvienjärjestämisen taloudellista merkitystä seuralle ja paikkakunnalle:

Kuplan kesän huvitoiminta vaikuttaa suoranaisesti Posion talouselämään. Kesän aikana voi käydä n. 20 000 vieraspaikkakuntalaista Kuplalla ja tuoda Posiolle lippurahan, ravintolarahan, baareihin, huoltoasemille keskimäärin n. 15 mk. Ilman oman paikkakunnan huvipaikkaa kesän aikana kävisi n. 10 000 posiolaista muualla ja veisi sinne täältä saman summan toiselle paikkakunnalle. Yhteissummana tämä on n. 450 000 mk yhden kesän aikana. Saamalla esim. Juhannusjuhlat todella suuriksi, summa voi huomattavasti suurempikin.

Kuplahallin teosta alkanut ja vuoteen 1990 jatkunut juhannusjuhlien pito määrittäi Pyrinnön budjettia puoleen ja toiseen. Elevaaraa oli kiittäminen juhlien käynnistämisestä, mutta hänen aikanaan ne eivät kuitenkaan olleet mikään varmatuottoinen kultakaivos.

Ensimmäiseen talouskriisiinsä seura joutui vuonna 1973. Velan määrä oli puolet vuosibudjetista. Johtokunta joutui ottamaan 40 000 markkaa hätälainaa. Jouduttiin harkitsemaan urheilutalon myymistä. Talousarvio kurottiin vuosien 1976–78 ajaksi puoleen aikaisemmasta, ja talous tasapainottuikin. Esimerkiksi kesän 1979 ja 1981 juhannusjuhlat onnistuivat erittäin hyvin. Tanssitoiminta kuitenkin hiipui tappiolliseksi, niin että syyskokous 1981 päätti lopettaa tavanomaisten viikonlopputanssien järjestämisen. Toiminnanjohtajan palkkaaminen etenkin seuran talouden kohentamista varten oli vireillä monta kertaa 1970-luvun lopussa ja 1980-luvun alussa.

Kuplahallin tuhoutuminen Mauri-myrskyssä 22.9.1982 oli katastrofi. Halli oli ollut

*Pentti Määttä,
toiminnanjohtajana 1966.*

*Aarno Kuusela,
toiminnanjohtajana
1982–1984*

myynnissä. Vain kolme viikko aikaisemmin myynti oli ollut esillä johtokunnassa; hallista oli ollut kiinnostunut seitsemän eri tahoja, ja myynnistä oli arveltu saatavan 60–65 000 markkaa. Mutta nyt omaisuus haihtui tuuleen. Hallia ei ollut vakuutettu myrskyn varalta. Pyrintö ei saanut vahingosta valtioltakaan korvausta – vaikka yrityksen sen saamiseksi jatkettiin puolenkymmentä vuotta. Seura riskeerasi rakentamalla kuplahallin tilalle tanssihallin ja lisäksi uuden, entistä suuremman showlavan. Rakentamiskustannukset pienenevät, kun seura sai kyläkohtaisten keräyspäällikköjen avulla metsänomistajat lahjoittamaan yli 800 tukkia, joista sahattiin halliin puutavaraa. Juhannusta markkinoitiin muun muassa omalla lehdeillä, jota jaettiin 100 000

SEURAN PUHEENJOHTAJAT

Kaarlo Tyni, 1946.

Toivo Paloniemi, 1947.

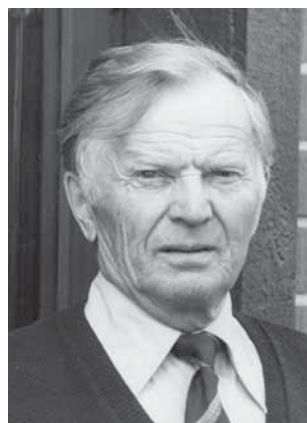
Veikko Selkälä, 1948.

*Nestori Jäminki,
1949–1953.*

Heimo Linna, 1954.

*Paavo Timisjärvi,
1955–1956, 1958.*

Valtteri Kunnari, 1957.

Olavi Myllylä, 1959–1962.

*Raimo Laatikainen,
1963–1967.*

*Viljo Ylitervo,
1968.*

*Pekka Söderlund, 1969,
1974–1975, 1979–1980.*

*Lauri Lahtinen,
1970–1972.*

Topi Pentikäinen, 1973.

Pentti J. Määttä, 1976.

*Veijo Karvonen, 1977–1978,
1981, 1996–2006.*

*Arja Kämäräinen,
1982–1983.*

Tauno Lasanen, 1984–1986.

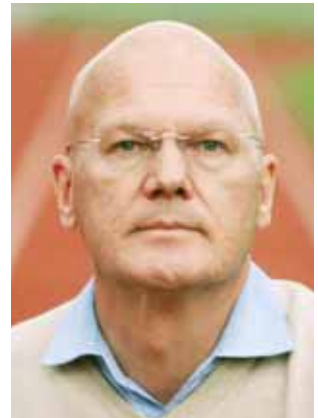
Terttu Luksua, 1987–1988.

Leo K. Korva, 1989–1991.

Pertti Ahola, 1992–1995.

Erkki Ahola 2007–.

kappaletta Lapin läänin, Koillismaan ja Oulun alueiden talouksiin. Lehdessä vahinko käännettiin voitoksi: *Posion juhannusalueella vallitsee uusi ilme. Entinen monesti niin ongelmallinen kuplahalli on nyt poissa ja tilalle on kohonnut 660 m² katettu tanssilava.* Samana vuonna korjattiin urheilutaloa.

Etsittiin keinoja säästää menoja ja hankkia lisää tuloja. Toiminnanjohtajana aloittanut kauppateknikko Aarno Kuusela ideoi jo kesällä eli ennen Mauri-myrskyä uudenvuoden aatoksi 1982 Kaamoksen kaatajaiset -nimisen tapahtuman. Tapahtumapaikkoina olivat Himmerkin lomakylä Yli-Kitkan rannalla ja urheilutalo. Aholan ja Himmerkin välille tien reunoille asetettiin lyhtyjä. Paikasta toiseen järjestettiin linja-autokuljetus. Himmerkissä oli tanssit jäällä, Posio-kota, köydenvetokilpailut, jätkänkynttilöitä ja rakovalkea sekä 800 metrin radalla porokilpailut, joiden voittaja oli Utsjoelta asti. Urheilutalon tansseissa esiintyi Kari Tapio yhtyeineen. Pyrintö oli piirittänyt Jorma Varangalla tapahtumajulisteen, jossa oli kuva pesästä heräävästä karhusta. Aiheesta oli painatettu myös joulukortti.

Yleisöä Kaamoksen kaatajaisiin saapui noin tuhat. Seuran toimintakertomuksen mukaan tapahtuma onnistui jopa yli odotusten. Vuotta myöhemmin Kaatajaisten tapahtumapaikkoina olivat keskustaaajamassa Kotilahti, urheilukenttä ja urheilutalo. Tapahtuma tuotti tappiota ja jäi viimeiseksi.

Kuuselan aikana Pyrintö myös kokeili oman lehden Posion Sanomien julkaisemista ja Matkatoimisto Arean matkojen välittämistä sekä hankki urheilutalon pihalle hirsimökin, jota vuokrattiin yrityskäyttöön. Kemissä Pohjolan Sanomissa painatetun Posion Sanomien nelisivuinen ensinumero ilmestyi 13.8.1982. Lehden päätoimittaja oli Aarno Kuusela ja ensimmäinen avustaja Tuomo Niemilehto. Laajimmillaan lehti ilmestyi kahdeksansivuisena.

Porokilpailut Pyrintön hiihtojaosto järjesti ensimmäisen kerran kirkonkylän maamiessseuran kanssa vuonna 1979. Jaoston toimintakertomuksen mukaan kilpailut olivat *niin järjestäjien kuin yleisönkin kannalta myönteiset Posiolla, jo seuran toimintaakin ajatellen.* Yleisöä kerrottiin olleen lähes tuhat. Yhteistyökumppani vaihtui myöhemmin promiehiin ja paliskuntaan. Urheilutalolla pidettiin porotansseja. Porokilpailut jatkuivat Pyrintölle melko tärkeänä tulonlähteenä 2010-luvulle asti. Muutamat seuran

Pyrintö painatti Kaamoksen kaatajaisten yhteyteen Jorma Varangan piirtämää joulukorttia.

aktiivurheilijat, kuten juoksija Eeva Määttä 1980-luvun alussa, ovat harrastaneet myös porokilpailuja ajajina. Lajien yhteistyön kauniina kruununa voitti kovan hiihtäjänuoren Riitta Määttän omistama Liptus Inarissa porokuninkuuden vuonna 2000. Määttä alkoi itse ajaa kilpaporvoja neljä vuotta myöhemmin. Porocupin viimeisin Posiolla pidetty osakilpailu oli Himmerkinlahdella 13.–14.3.2010. Järjestäjinä olivat Lomakeskus Himmerki ja Pyrinnön hiihto- ja yleisurheilujaostot.

Veloista kasvanut uusi talouskriisi huipentui vuonna 1985, jolloin johtokunta joutui marssimaan pankkiin ja ottamaan johtokunnan jäsenten nimissä 75 000 markan vekselin. Seuran taloutta rasittivat katetusta hallista, urheilutalon korjaamisesta ja hirsimökin ostamisesta kertyneet velat. Vaikka juhannusjuhlat olivat monena vuonna onnistuneet hyvin – vuonna 1982 erityisen hyvin – niiden tuotoilla ei ollut pystytty velkoja paljonkaan lyhentämään. Päätoimisen toiminnanjohtajan palkkakin oli ollut parin vuoden ajan merkittävä kuluerä. Kun heinäkuussa 1985 nuoret voittivat viisi SM-mitalia samana viikonloppuna ja seuralla ei ollut juuri varaa tukea heitä, seura järjesti kansalaiskeräyksen. Varoilla aiottiin rahoittaa myös muiden lahjakkuuksien harjoitusmahdollisuuksia esimerkiksi Lapin urheiluopistolla talvella. Vuosikokous valtuutti johtokunnan perustamaan seuran huvitoimikunnan ja kartoittamaan seuran omaisuuden, jonka voisi muuttaa rahaksi. Rakkaasta urheilutalosta luopuminen oli entistä lähempänä.

Huhtikuussa 1986 Pyrinnön puheenjohtaja Tauno Lasanen kertoi Kalevan haastattelussa seuran talouden olevan tyydyttävä. *Kehumista se ei koskaan kestä, mutta asiat on pystytty hoitamaan aivan mukavasti*, lehti lainasi Lasasta. Lokakuussa Lasanen ja varapuheenjohtaja Benjamin Aapaoja olivat kunnanhallituksen kokouksessa selvittämässä, miksi seura tarjosi urheilutaltoa kunnan ostettavaksi. Lainaus kunnanhallituksen pöytäkirjasta: *Lasanen ja Aapaoja totesivat, että seura voisi huomattavasti paremmin tukea nuoria urheilijoita heidän valmentautuessaan tuleviin arvokisoihin, jos seura pääsisi eroon lyhytaikaisista korkeakorkoisista lainoista toimitalon myynnin avulla*. Joulukuussa seuran 40-vuotisjuhliissa puhunut Lasanen uskoi Lapin Kuriirin uutisen mukaan seuran toipuvan *taloudellisista haavoistaan kunhan yritetään yhdessä tosimitieellä eteenpäin, suuntaamalla toiminnot sellaisiksi, etteivät taloudelliset taakat olisi estämässä urheilullista kehitystä tulevina vuosina*.

Seura alkoi vapautua talousahdingosta, kun kunta osti vuonna 1988 urheilutalon 300 000 markalla. Vuoden 1989 lopussa seuralla oli pitkäaikaista lainaa vielä 396 000 markkaa. Vuonna 1990 kunta osti myös juhannusjuhla-alueen 600 000 markalla. Muotoseikkojen takia kunta sain lainhuudon urheilutaloon vasta 1992.

Jaostot ovat 1990-luvulta lähtien huolehtineet entistä itsenäisemmin paitsi toiminnastaan myös varainhankinnastaan. Ennen kauden alkua jaostojen on osaltaan tiedettävä, miten toiminta rahoitetaan. Tämä hyväksi osoittautunut käytäntö on perua ennen muuta vuoden 1991 syyskokouksesta. Silloin päätettiin uudistaa seuran hallinnon rakennetta siten, että jaostojen puheenjohtajat kuuluvat myös johtokuntaan. Tavoite oli lisätä jaostojen yhteistyötä ja pitää johtokunta lähempänä kenttäväkeä. Samalla vastuuta taloussuunnittelusta siirrettiin yhä enemmän jaostoille. Aikaisemmin seuran johtokunnalla oli päävastuu varojen hankkimisesta jaostojenkin käyttöön.

Hiihtojaostossa uuteen talousajatteluun ryhdyttiin samaan aikaan, kun Voitto

Laatikainen alkoi jatkaa Veli-Pekka Kursukankaan työtä puheenjohtajana. Laatikainen oli yksi monista erittäin aktiivisista Pyrinnön vapaaehtoisista. Perheen pojat Tuomas ja Markus hiihtivät kilpaa. Vuonna 2016 Tuomas oli Pyrinnön suunnistusjaoston puheenjohtaja ja jääkiekkojaoston jäsen. Hän on jatkanut urheiluseuratoiminnassa jo kolmannessa polvessa. Voiton isä Matti löytyy Pyrinnön arkiston vanhimmista, vuoden 1947 kilpailutuloksista sekä hiihtäjänä että yleisurheilijana.

Vuonna 1992 hiihtojaoston tärkeimmät rahanlähteet olivat PosPy-Sanomien julkaiseminen Koillissanomien liitteenä, aurausviittojen teko, pihatalkoot, talon purkaminen ja arpajaisten järjestäminen. PosPy-Sanomia julkaistiin myöhemmin Pyrintöläinen-nimisenä liitteenä Koillissanomissa.

Pääsiäisenä 1992 hiihtojaosto sai pyynnöstään vuokrata kirkonkylältä entisen vanhainkodin kunnalta 300 markalla kansallisten hiihtojen majapaikaksi. Kiinteistössä yöpyi kilpailijoita ja huoltajia, joista pääosasaapui Taivalkoskelta lauuantaina siellä pidettyjen hiihtojen jälkeen. Jaosto huolehti liinavaatteiden pesusta ja aamupalan valmistuksesta. Samalla Pyrintö sitoutui markkinoimaan Posiota ensilumen harjoittelupaikkakuntana. Siinä oli kyse hiihtomahdollisuudesta Kirintövaarassa heti kauden alussa. Kansallisilla hiihdoilla on myöhemminkin ollut oma merkityksensä matkailumarkkinoinnissa.

Seitsemänkymmenvuotias Pyrintö on vakavarainen yhdistys. Eriytyisen tuottoisaa talouden hoitoa 2010-luvulla ovat olleet vuosina 2013 ja 2016 pidetyt koko seuran yhteiset suurarpajaiset, joissa oli pääpalkintona henkilöauto. Arpajaispäällikkönä toimi Kari Karasti. Koko seuran suurarpajaiset aloitettiin hänen ehdotuksestaan sen jälkeen, kun hänen johtamistaan hiihtojaoston arpajaisista oli saatu hyviä kokemuksia monena vuotena. Suurarpajaiset ovat lisänneet jaostojen välistä yhteistyötä.

Posion kunnan vuosittain myöntämä toiminta-avustus jaetaan Pyrinnössä jaostoille toiminnan ja osallistujien määrien suhteessa. Tiedot määristä kootaan jaostoilta yhteen avustushakemusta varten. Kunnan avustusmääräraha paikallisille urheiluseuroille ja liikuntatyötä tekeville järjestöille kattoi 2000-luvun alussa seuran menoista vielä viidenneksen. Sen jälkeen avustuspotti on pienentynyt puoleen. Vuonna 2016 kunta jakoi yhteensä 6500 euroa, josta Pyrintö sai 5500 euroa.

Jäsenmaksutuloilla ja siten jäsenten määrällä on Pyrinnölle ollut suuri taloudellinen merkitys. Kun eurot otettiin käyttöön vuoden 2002 alusta, Pyrinnön jäsenmaksu oli 4 euroa henkilöltä, 9 euroa perheeltä ja 35 euroa ainaisjäseneltä. Vuonna 2015 jäsenmääräksi laskettiin noin 300, joka on kilpailijoiden, heidän vanhempiensa, valmentajiensa ja ohjaajiensa eli aktiivisten pyrintöläisten määrä.

Vuonna 1982 Pyrintö monien muiden pienten seurojen tavoin sai SUL:lta oikeuden järjestää Kunniakierroksen, jota oli alkuun juostu vain 40 ison paikkakunnan urheilukentällä. Posion kentällä ensimmäinen Kunniakierros juostiin 22.5.1982. Kampanjalla kerättiin varoja Helsingissä 1983 pidettäviin ensimmäisiin yleisurheilun MM-kisoihin ja niihin valmistautuville urheilijoille. Posiolla keräyspäällikkönä oli kunnansihteeri Pentti J. Määttä.

Yhä jatkuvan varainhankintakampanjan tuotosta suurimman osan saa seura; vuonna 2015 seurojen osuus oli 82 prosenttia, piirien 6 ja liiton 12 prosenttia. Kunniakierrokselle osallistuja kerää itselleen tukijoita, jotka sitoutuvat maksamaan tietyn rahasumman jokaista osallistujan tapahtumassa juoksemaa ratakiekosta kohden.

Erikoiskunniakierros-kampanjassa vuonna 1983 Posion kunta sijoittui suhteellisella osallistujamäärällä mitattuna koko maassa toiseksi Mellilän kunnan jälkeen. Posion kuntalaisista osallistujia oli peräti 12 prosenttia. Suurin osa juoksusuorituksista kertyi kouluilta. Varsinaisessa kunniakierrostapahtumassa urheilukentällä eniten kierroksia, 40, juoksi Matti Karjalainen. Keräyspäällikkönä toiminut osuuspankin toimitusjohtaja, Pyrinnön johtokunnan jäsen Kustaa Kaukua juoksi 26 kierrosta. Suomen Urheiluliitto oli haastanut kaikki Suomen kunnat kilpailemaan aktiivisuudesta. Liiton yhteistyökumppani Iltalehti antoi Pyrinnölle valtakunnan kakkostilasta 2000 markan tunnustuspalkinnon. Vuoden 1984 Kunniakierros-tapahtuma Posiolla jäi vaisuksi: varsinaisessa tapahtumassa oli vain 56 juoksijaa.

Posion Pyrinnön vuoden 2016 suurarpajaisten päällikkö Kari Karasti ja pääpalkinto Mitsubishi ASX -henkilöauto urheilukentän etusuoralla 2.6.2016. (Kuva: Erkki Ahola)

Luettelo: Poimintoja Posion Pyrinnön talousarvioiden loppusummista vuosikymmenittäin 1946–2016:

1946	61 000 mk	x 0,0795	=	4849,50 e
1955	400 000 mk	x 0,0337	=	13 480 e
1965	79 312 mk	x 1,8004	=	142 793 e
1975	337 500 mk	x 0,8168	=	275 670 e
1985	706 650 mk	x 0,3271	=	231 145 e
1995	264 400 mk	x 0,2307	=	60 997 e
2005	57000 e	x 1,1960	=	68 172 e
2015	71562 e	x 1,000	=	71 562 e
2016	107 701 e			

Luettelon summat on vuoteen 2015 asti muunnettu esitetyillä kertoimilla vuoden 2015 rahan arvoon. Esimerkiksi vuonna 1946 summa oli sen ajan rahassa 61 000 markkaa. Vuoden 1963 alusta voimaan tulleen rahanuudistuksen myötä uusi markka vastasi 100 vanhaa markkaa. Nimellisesti suurin talousarvio, 6 470 000 markkaa eli 141 046 euroa, hyväksyttiin vuodelle 1962 ja reaalisesti suurin, 300 000 uutta markkaa eli 378 690 euroa, vuodelle 1972.

Talousarvion loppusumma vuoden 2015 rahanarvolla mitattuna ylitti 100 000 euron rajan vuonna 1962 ja 200 000 euron rajan vuonna 1970. Parinkymmenen viime vuoden aikana eli 1990-luvun puolivälistä lähtien summa on vaihdellut 60 000-90 000 euroon.

2.3. Yritykset yhteistyökumppaneina

Yritysten ja Pyrinnön yhteistyökumppanuus on näkynyt käytännöllisimmin toimitsijasuuissa, kilpailijoiden numeroliiveissä ja Pentik-hiihtojen nimessä. Yleisölle näkyvämmiä ovat olleet marketeissa tehtyjen inventaarioiden ja Pentikillä tehtyjen lahjapaketoitintöiden kaltaiset talkoot.

Seuran alkuvuosien näkyviä sponsorijia olivat liikemiehet Matti Sotaniemi-Vainio ja Aatami Huutola. Sotaniemen rakennuttama matkustajakoti-ravintola Poropirtti oli usein Pyrinnön kokoontumispaikkana. Sotaniemi on ikuistunut kilpamiesten rinnalla jo paikkakunnan vanhimpaan urheilukuvaan 1920-luvulla. Kauppias Huutola lahjoitti kiertopalkinnon vuonna 1948 aloitettuihin Pyrinnön ja Vasaraperän nuorisoseuran välisiin hiihtoihin. Huutolalla oli kauppa sekä Vasaraperällä että Posion Aholassa. Monet perheen lapsista harrastivat urheilua. Huutolan uusi liiketalo valmistui vuonna 1961 Pyrinnön urheilutalon viereen.

Pyrinnön urheilupalkintokokoelmaan kuuluu muun muassa T:mi Huutolan lahjoittama kiertopalkinto *Po-Py*:n kansallisten hiihtojen 15 kilometrille, Kuusamon Osuiskaupan kiertopalkinto Karitunturin hiihdon 50 kilometrille ja Posion Taksiautoilijoiden kiertopalkinto kansallisten hiihtojen 19–20-vuotiaiden sarjaan.

Pyrintö aloitti Hippohiihdot ja -juoksut osuuspankin kanssa 1980-luvulla. Osuuskauppakin osallistui järjestelyihin joinakin vuosina. Kuvassa toimitsijoina Ari Mursu (vas.), Tauno Lasanen ja Ali Tuomivaara. Jouko Ahola (oik.) kirittää poikaansa Tonia. (Sanomalehti Kuriirin arkisto)

Kokoelman vanhimmat palkinnot ovat 10 ja 6,5 senttiä korkeat pokaalit, jotka Pyrinnön ryhmät ovat saaneet kansantanhusta ja tyttöjen voimistelusta kesäkuussa 1953.

Kun Pyrintö järjesti kesällä 1971 A- ja B-poikien yleisurheilun SM-kisat, 42-sivuisessa kisaohjelmavivohossa olivat mainostajina Koillis-Suomen Säästöpankin Posion konttori, Posion Osuuspankki, Posion Auto V. Latvala ja Pojat, Tavaratalo Iso-Möttönen (Kuusamo), K-kauppa, Koillis-Kaluste (Kuusamo), Helsingin yleisurheilun EM-kisat, Lapin Kansa, jossa vihko painettiin, sekä Kuusamon Osuuskaupan Posion tavaratalo. Kuusamolaisen Iso-Möttösen mukanaolo selittyi sillä, että yrityksen perustaja, innokas urheilumies Martti Iso-Möttönen oli aikaisemmin Posiolla myymälänhoitajana ja vuodesta 1956 kauppi metaana. Hän kuului Pyrinnön johtokuntaan 1951–68. Hänen tiedoistaan ja taidoistaan oli kosolti hyötyä seuran taloudenhoidolle.

Urheiluseuran julkaisut ovat tallentaneet dokumentteja paikallisesta yritystoiminnasta. Vuoden 1971 kisaohjelmassa ei vielä esiintynyt kaamoskiviä ja muita Anu Pentikin tuotteita, joita hän kyllä jo valmisti Posiontie 33:ssa. Kaksi vuosikymmentä myöhemmin, kevään 1991 SM-maratonin yhteydessä painatetussa 12-sivuisessa, tabloid-kokoisessa lehdessä ilmoittajat markkinoivat sellaisia nykyajan tuotteita kuin tietokoneita (Konttorikoneliike Menge), NMT-900-matkapuhelimia (TeleRing) ja Posiolla italialaisreseptin valmistettuja jäätelöitä (Milazzo). Lehti sisälsi erilaisten tekstien lisäksi 70 mainosta ja ilmoitusta, jotka käsittivät lehdestä noin kaksi kolmasosaa. Vuoden 1994 Lumirastien 32-sivuinen käsiohjelma sisälsi neljä sivua kunnan matkailun imagomarkkinointia.

Posion Juhannuksen yleisöä tulemassa juhannusalueelta Pentikin myymälään juhannusaattona 1973. Kuvan keskellä viitassa lukee Atelier Anu Pentik. (Sanomalehti Koillissanomien arkisto)

Pyrinnön ja Posion Osuuspankin hyvät suhteet ovat jatkuneet yli puoli vuosisataa. Pankki oli esimerkiksi 1960-luvulla sponsoroimassa pesäpallonaisen peliasuja ja 1980-luvulla yhdessä Koillissanomien ja Terinitin kanssa hiihtäjien ja huoltajien kilpailu- ja lämmittelyasuja. Yöttömän yön juoksuun seura teetti 1970-luvulla numerolaput, joissa oli osuuspankin nimi. Kuusikymmentäluvun huippuhihtäjä Kustaa Kaukua työskenteli aikuisiällä muun muassa Posion osuuspankissa toimitusjohtajana 1980–84. Hän kuului Pyrinnön johtokuntaan 1981–84. Hänen aikanaan pankki aloitti Hippohiihtojen ja -juoksujen järjestämisen yhdessä Pyrinnön kanssa. Seuraa ovat tukeneet myös muut paikkakunnan pankit.

Yhteistyö Pentikin kanssa on sujunut pitkään luontevasti, kun yhtiön toimitusjohtajat Topi ja Pasi Pentikäinen ovat molemmat olleet urheiluharrastajia. Topi valmistui alkuperäiseen ammattiinsa liikunnanopettajaksi 1969 ja muutti Posiolle voimistelunopettajan työn vuoksi samana vuonna perheensä kanssa. Yleisurheilussa Pasi Pentikäinen oli vuonna 1978 SVUL:n Lapin piirin ikäkausitilastossa 10-vuotiaiden sarjassa aivan huippua. Hän oli ykkönen korkeudessa (tulos 137), kuulassa (8,22), keihäässä (30,22) ja kolmiottelussa (1314), toisena 1000 metrillä (3.25,0) ja pituushypyssä (411), kolmas kolmiloikassa (8,08) ja viides 60 metrillä (9,7). Sitten hän paneutui lentopalloon. Anu Pentikin isä Lauri Pasi oli ollut kova hiihtäjä.

Pentik Ky avasi Posion keskustaan rakennuttamansa kelohonkatalon juhannuksena 1973. Rakennus alkoi palvella keramiikkastudiona, kahvilana, myymälänä ja perheen kotina. Posion Juhannuksen yleisöä kävi runsaasti myös tässä *Atelier Anu Pentikissä*. Kuplahalliilta sinne oli matkaa puoli kilometriä. Keramiikkapaja samalle mälle oli valmistunut helmikuussa. Alueesta kasvoi 2000-kymmenluvulla Pentik Kulttuurikeskuksena tunnettu kokonaisuus. Pentik tietysti otti markkinoinnissaan huomioon juhannustapahtuman ihmismassat. Pentikin suoraan yhteistyöhön Pyrinnön kanssa kuuluivat esimerkiksi keraamiset juoksupalkinnot ja Anu Pentikin rooli monen juhannuksen Lapin neito -kauneuskilpailun tuomaristossa.

3. POSION JUHANNUS

3.1. Viihdettä kovalla työllä

Vuosina 1971–90 Pyrinnön järjestämä juhannustapahtuma, jota vuodesta 1973 lähtien markkinoitiin käsitteellä Posion Juhannus, näyttäytyi houkuttelevana viihdetapahtumana. Pienellä alueella oli parhaimmillaan samanaikaisesti tarjolla musiikkishow'ta, kilpajuoksua, lavatanssia, markkinameininkiä tempuulijoiheen ja kauppiaineen sekä tietysti hyvää seuraa. Hiillosmakkarat, lihapiirakat ja broilerit, mallasjuomat ja tuutti- ja puikkojäätelöt synnyttivät pitkäaikaisia makumuistoja. Ohjelmaa oli useana päivänä, ja pitkään juhlivat yöpyivät teltoissa Kuplan naapurissa Kotivaaran metsikössä. Joitakin lapsiakin valoisassa yössä varmasti saatettiin alulle. Oheisohjelmaa Pyrintö ja yhteistyökumppanit järjestivät muissa kohteissa.

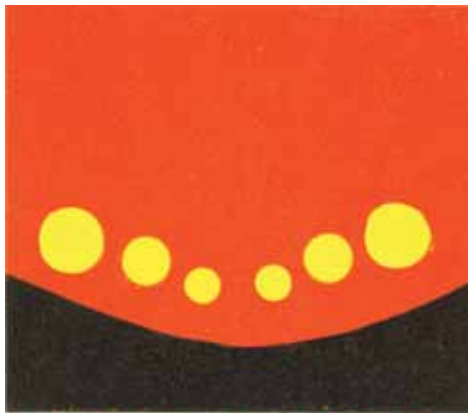
Tapahtumaa markkinoitiin *Suomen suurimpana juhannuksena* esimerkiksi VR:n junien kyljissä vuonna 1983. Slogani oli käytössä jo edellisvuonna, jolloin 1982 Posion juhannusjuhla olikin yleisömäärältään tiettävästi valtakunnan suurin. Tiedotusvälineet televisiota ja aikakauslehtiä myöten uutisoivat pohjoisen paikkakunnan yöttömästä yöstä.

Urheiluseuran näkökulma oli toisenlainen. Seura järjesti tapahtuman saadakseen toimintaansa varoja. Posion Juhannus oli Pyrinnölle taloudellinen riski. Riskinotto onnistui lähes joka vuosi tuottaen useimmiten vähintään tyydyttävän, joinakin vuosina jopa erinomaisen tuloksen. Tapahtumassa tarvittiin satoja vapaaehtoisia, jotka tekivät tuhansia talkootunteja esimerkiksi alueen rakenteiden tekijöinä, lipunmyyjinä, järjestysmiehinä, kilpailujen suunnittelijoina ja järjestelijöinä, ravintolan myyjinä, toimintojen johtajina ja juhlien jälkeen roskien kerääjinä. Järjestysmiehistä osa oli muista yhdistyksistä, joille Pyrintö maksoi korvauksen. Tapahtumissa työskenteli myös eri seurakunnista kokoontunut Saapas-ryhmä, joka etsi päihtyneitä nuoria teltaan selviämään, sekä SPR:n ensiapuryhmä ja Poliisi.

Kesäkuussa 1971 Pyrinnön ilmoituksessa Koillissanomissa otsikkona oli *Ainutlaatuinen juhannusjuhla Posiolla – Posionjärven Kuplan avajaistanssit*. Hallin sisäänkäynnin yläpuolella luki *Pyrinnön kupla*. Ilmoitus oli hyvin samantyylinen kuin ennen helluntaita 1970 julkaistu ilmoitus, jossa kehoitettiin tulemaan Pyrinnön urheilutalolle ja kokemaan *todellinen keväisen riemukas tanssihurma*.

Kuplan ensimmäisissä tansseissa, *juhannusaaton valviaisissa* perjantain ja lauantain välisenä yönä 25.–26. kesäkuuta 1971 kävi noin 1500 ihmistä. Aattona esiintyjinä olivat Ilmari Kesäniemen ja Kari Kallioluoman yhtyeet sekä Annikki Tähti. Tanssilippu maksoi 6 markkaa. Sää oli koleanpuoleinen. Keskiyöllä poltettiin kokkoa ja ohjattiin ihmisiä *onnenvaellukselle*. Tanssit jatkuivat lauantai- ja sunnuntai-iltoina. Lauantai-iltona myytiin noin 1200 tanssilippua. Myöhemmin kesän aikana Kuplalla vierailivat muiden muassa Eino Grön, Frederik, Veikko Ahvenainen, Eero Aven, Kirka, Danny ja Markku Aro.

Pop-musiikkitähdillä houkuteltiin Kuplalle nuoria ja perinteisillä esiintyjillä Kuplalle ja Pyrinnön talolle varttuneempaa väkeä. Kun Pyrintö näki juhannusjuhlien tuottoisat

POSION JUHANNUS
22. 6. 1973
YÖTTÖMÄN YÖN
JUOKSU

Keskikesän yötöntä yötä symboloiva Posion Juhannuksen tunnus pelkistyi jo 1970-luvun lopulla sellaiseksi, jossa on vain yksi aurinko. Pelkistetyin version suunnittelivat Risto Paatero ja Pekka Söderlund. Vasemmanpuoleisessa kuvassa on tarra, oikeanpuoleinen kuva on seuran juhannuslehden kannesta. (Posion Pyrinnön arkisto)

mahdollisuudet, seura alkoi tavoitella tunnetuimpia esiintyjä ja valtakunnallista julkisuutta. Kaikenikäisten viihdetapahtuman täytyi kilpailla esimerkiksi Rukan, Ounasvaaran ja Pyhätunturin vanhempien juhannusjuhlien kanssa.

Koillissanomat kuvasi aikojen muuttumista raportoidessaan Posion vuoden 1974 tapahtumasta: *Perinteisestä juhannuksesta on jäljellä vain koivun oksat, joita näkee joissakuissa autoissa. Kaikki muu tuntuu hävinneen humuun, jytään ja viinan höyryihin.* Toki jutussa sanottiin myös, että Posion Juhannuksesta suurin osa yleisöstä jatkoi kesämökeilleen, *jossa todellinen juhannuksen vietto tapahtuikin nykyisin.* Pyrintö itse oli mainostanut *Pohjois-Suomen iloista juhannusjuhlaansa: On jytää ja humppaa, on huippujuoksijat ja lasten karkelot. Ohjelmaa vanhoille ja nuorille ja kaikille siltä väliltä.*

Posion Juhannuksen markkinoinnissa käytettiin punamustakeltaista tunnusta, joka muuttui vuosien myötä. Varhaisessa versiossa oli maata edustava musta alaosa ja taivasta edustava punainen yläosa, jonka koveraa alareunaa kiersi kuusi pientä keltaista ympyrää. Ne esittivät auringon näennäistä liikettä taivaankannella puolenyön kahtapuolta. Jo 1970-luvulla kuusi ympyrää korvattiin yhdellä isolla ympyrällä. Lisäksi käytettiin erilaisia sinivalkoisia ja sinivalkokeltaisia versioita Yöttömän yön juoksusta ja koko tapahtumasta. Tunnukset esiintyivät tarroissa, julisteissa ja mainoksissa.

3.2. Ensimmäiset juhannusjuoksut

Alussa juhannusjuhlien vetovoimaisin osio oli Yöttömän yön juoksu, jota tosin ei järjestetty ensimmäisellä kerralla 1971. Olihan erikoista seurata maastajuoksukilpailua vuorokaudenaikaan, jolloin sekä katsojat että kilpailijat tavallisesti olivat unten mailla.

Toiminnanjohtaja Jouko Elevaara mainosti juoksua autonsa kylkeen teipatulla tekstillä. Noin neljän kilometrin mittaista naisten kilpailua alettiin järjestää vuonna 1974 ja miesten juhannuspäivänä juostua B-sarjaa eli Karhunkierrosta vuonna 1980. Miesten pääsarjassa matkana oli noin kahdeksan kilometriä. Sarjat oli myös tytöille ja pojille.

Elevaara on kertonut saaneensa idean yöttömän yön juoksusta kesän 1971 juhannustapahtumassa, kun hän oli piilottamassa Kotivaaraan onnenpolun varrelle numerolappuja. Juhannusyleisöä neuvottiin kiertämään polkua ja etsimään lappuja; suurimman numeron löytänyt palkittaisiin. *Silloin vaaralla keskiyöllä kävellessäni näin mielessäni Posion juoksijoiden kohtaavan maailman huiput juuri näissä maisemissa*, Elevaara kirjoitti vuoden 1978 juoksun käsiohjelmassa. Elevaara oli sen juoksun pääjärjestäjä.

Ensimmäinen Yöttömän yön juoksu pääsi alkamaan kaksi tuntia myöhässä, lauantain, juhannuspäivän 24.6.1972 puolella. Startti lykkääntyi sen takia, että juoksijoita Keuruun juhannusaaton kisoista tuonut vesitaso ei sadetuhnuisen sään takia pystynyt laskeutumaan juhannusalueen lähelle Posiojärvelle. Kone vei Suomen ykköskuksijan Lasse Virenin sekä Mikko Ala-Leppilammen ja Seppo Tuomisen Ouluun, josta miehet kiiruhtivat Posiolle taksilla. Juoksun alkuun mennessä sade oli tauonnut ja Kotilahdella kelluva juhannuskokko sammunut, ja yleisöä kiusasivat nyt sääsket.

Kotivaaran poluille oli liputettu noin 800 metrin mittainen raskas reitti, jonka juoksijat kiersivät kymmenen kertaa. Joka kierrokselta kärjessä maalilinjan ylittänyt sai kiripalkinnon, jos myös juoksi maaliin asti. Yleisön riemuksi kolmelta ensimmäiseltä kierrokselta palkinnon sai entinen pyrintöläinen Esko Halme, joka edusti Oulun NMKY:n Urheilijoita. Viimeisillä kierroksilla Lasse Viren ja Seppo Helenius saivat vaativassa nousussa eroa muihin juoksijoihin. He lähtivät viimeiselle kierrokselle peräperää, ja Helenius hävisi Virenille loppuajassakin vain kaksi sekuntia. Virenin loppuaika oli 25.54,2. Palkinnot jaettiin kuplahallissa.

Posion Pyrinnön juoksijoista Kaarlo Maaninka oli neljäs, Matti Karjalainen viides, Matti Luokkanen seitsemäs, Veijo Mursu kahdeksas, Allan Maaninka kymmenes ja Markku Postila 14:s. Esko Halmeen sijoitus oli 11:s.

Seuraa on syytä onnitella saamasta menestyksestä myös taloudellisella puolella, sillä Pyrinnöllä ei varmasti ole liian paljon markkoja uhrata nuorison hyväksi. Jussin-yönä niitä tuli kaiken järjen mukaan melkoisesti ja se tietää sitä, että Pyrinnön urheilutoiminta sai kaivattua tukea, jota se kipeästi toiminnalleen tarvitsee. Raha ratkaisee näet myös seuratoiminnassa, kirjoitti Erkki Portaankorva Pohjolan Sanomissa.

Lasse Viren (s. 1949), joka oli virittänyt itsensä huippukuntoon Keniassa, voitti ensimmäiset kaksi olympiamitaliaan syksyllä 1972 Länsi-Saksan Münchenissä. Virenistä tuli 1970-luvun suurin suomalainen kestävyysjuoksija. Viren harjoitteli myös Posiolla juoksemalla esimerkiksi Livojärven luona vanhalla tiellä Kellinvaaran mäkeä, jossa oli puolentoista kilometrin matkalla nousua 90 metriä. Sama paikka oli tuttu Pyrinnön Matti Karjalaiselle.

Ensimmäistä Yöttömän yön juoksua seurannutta ja kuplahallissa tanssimassa käynnyttä yleisöä oli yhteensä noin 4000. Solisteina oli tunnettuja suomalaisia tanssimuusikoita, muiden muassa Berit, Veikko Tuomi ja Markus Allan. Ennakkomainonnassa Elevaara oli kertonut paikalle saapuvan muun muassa 600 sairaanhoitajaoppilasta eteläisemmästä Suomesta. – Tarina ei kerro sitä, kuinka moni nuorukainen pettyi lupaukseen.

Vuonna 1973 juoksuun osallistui myös afrikkalaisia, joille Pyrinnön yhteistyökumppani jakoi maalissa neljäntuulenlakit päähän. Moni posiolainen ei ollutkaan ennen nähnyt tummaihoisia ihmisiä. Päämatkan parhaat olivat Kenian Richard Juma, Tapio Kantanen, Ruotsin Anders Gärderud, Kenian Josh Kimeto ja Lasse Viren. Kolmas kenialainen James Ndoo oli kymmenes. Pyrinnön Marja Pätsi, Tarja Maaninka ja Satu Piira olivat tyttöjen parhaat.

Juoksun reittiä muutettiin vuonna 1975. Maali siirrettiin uuteen, yleisön kannalta parempaan paikkaan.

Yöttömän yön juoksun voittajat kymmenenä ensimmäisenä vuotena miesten pääsarjassa olivat Lasse Viren 1972 ja 1974, Richard Juma 1973, Pekka Päivärinta 1975, Martti Kiilholma 1976, Kaarlo Maaninka 1977–79, Kenian Kipsubai Koskei 1980 ja Tansanian Gidemans Shahanga 1981. Lehdet luonnehtivat mielellään afrikkalaisjuoksijoiden ihonväriä; esimerkiksi vuonna 1979 kakkoseksi tullut Kipsubai Koskei oli Lapin Kansan mukaan *yönmusta* ja Koillissanomien mukaan *tummapintainen*.

Posion Pyrintö hermostui, kun ylitorniolainen Lohijärven Kuohu sai SVUL:n Länsi-Pohjan piiriltä vuonna 1981 luvan järjestää Aurinkojuoksun Aavasaksan juhannuksen yhteydessä. Kuohu rauhoitteli Pyrintöä kirjeellä, jossa selitettiin, että Aurinkojuoksu on tarkoitettu kuntoilijoille eikä se siten kilpailisi Posion Yöttömän yön juoksun kanssa. Rukan juhannusjuhla järjestävälle Kuusamon Erä-Veikoille Pyrintö hermostui siitä, että Posion Juhannuksen mainosjulisteita yleisiltä paikoilta oli hävinnyt ja niiden tilalle oli ilmestynyt Rukan juhannuksen julisteita.

Pyrinnön pitkäaikaisen lähettäjän ja puheenjohtajan Veijo Karvosen (1936–2011) lähettäjänura alkoi Yöttömän yön juoksusta 1972. Lähetysvälineenä ei ollut suinkaan

Yöttömän Yön juoksun lähtösuoralla 20.6.1981 muiden muassa Kaarlo Maaninka (102), Ismo Toukonen (104), Matti Karjalainen (107) ja Pertti Tiainen (105). Taustalla aidan takana näkyy kuplahalli. Toinen otos tilanteesta on teoksen kannessa. (Sanomalehti Lapin Kansan arkisto)

starttipistooli, vaan kaksi vastakkain pamahtavaa laudankappaletta. Myöhemmin Karvonen hankki ensimmäisen luokan lähettäjäkortin. Hän ampui uransa aikana yli 10 000 lähtölaukausta. Viimeisen kerran hän oli lähettäjänä 12.9.2006 Posiolla KLL:n Lapin piirin yleisurheilukisojen 11-vuotiaiden poikien 60 metrin loppukilpailussa. Sen laukauksen jälkeen hän luovutti lähettäjän varusteet Mika Oikaraiselle, jonka lisäksi lähettäjäkortin olivat Pyrinnöstä suorittaneet Markku Posio ja Seppo Hirvonen.

Veijo Karvonen ja Pyrinnön toinen entinen puheenjohtaja Lauri Lahtinen saivat kutsun kolmiloikkapaikan toimitsijoiksi yleisurheilun MM-kisoihin Helsinkiin elokuussa 1983. He saivat seurata läheltä maailman huippujen, kuten voittajan, Puolan Zdzislaw Hoffmanın ja yleisöä villinneen hopeamitalistin USA:n Willie Banksin hyppyjä.

Veijo Karvonen luopui myös Pyrinnön puheenjohtajuudesta vuoden 2006 lopussa. Uudeksi puheenjohtajaksi valittiin Erkki Ahola (s. 1961).

3.3. Autiotalo Kotivaaralla

Juhannuksen 1985 lähestyessä juhannustoimikunnan puheenjohtaja Timo Korva, Pyrinnön sihteeri Erkki Ahola ja taloudesta vastannut Benjamin Aapaoja pohtivat urheilutalolla seuran toimistossa, miten oma tapahtuma menestyisi. Dingo-yhtye oli Suomen nuorten ykkösuosikki ja sen albumi Kerjäläisten Valtakunta oli myyntilistojen kärjessä. Kova kilpailija Kuusamon Erä-Veikot näytti olevan hyvissä asemissa, sillä se oli tehnyt ohjelmatoimiston kanssa esisopimuksen Dingon tulosta Rukan juhannukseen.

Pyrinnön veikot oivalsivat, että esisopimus ei tarkoita sitovaa sopimusta. Timo Korva nosti lankapuhelimen luurin, kiersi ohjelmatoimiston numeron ja jätti vastaajaan viestin. Hän pyysi ottamaan yhteyttä ja ilmoitti, että Pyrintö tarjoaa Dingosta 120 000 markkaa, siis selvästi enemmän kuin rakas naapuri. Ohjelmatoimistosta todella otettiin yhteyttä, ja sopimus Dingosta siirtyi Pyrinnölle. Erä-Veikoissa ei tietysti riemuittu moisesta välistävedosta.

Tapahtumaan varauduttiin vastaanottamaan ennätysyleisö. Juhannusalueen siistiminen ja varustaminen aloitettiin toukokuun lopussa. Kotivaaran metsän telttailualueelle rakennettiin vesiposti, aitoja kunnostettiin, käymälöitä lisättiin ja niin edelleen. Uusi pääporttirakennelma, joka sisälsi lipunmyyntiluukut, oli valmistunut edellisvuonna. Kaikenkattavan aluelipun hinnaksi asetettiin aikuisilta 100 markkaa ja alle 12-vuotiailta 50 markkaa. Tapahtumaa mainostettiin muun muassa Helsingin Sanomissa puolen sivun ilmoituksella, jonka kuvassa Dingo jäsenet näyttivät olevan Posion Livojärven hiekkarannalla.

Odotetussa juhannusyössä Dingo esiintyi ulkolavalla villiten juhlijoita *Autiotalolla*, *Levottomalla tuhkimolla* ja muilla hiteillään. Yhtyeen omat järjestysmiehet valvoivat tiukasti yleisön käyttäytymistä lavan tuntumassa. He myös takavarikoivat Pyrinnölle konsertista kuvatun videokasetin. Videokamera oli lainattu kunnasta ja asetettu kuuluttamotorniin.

Pyrinnön asettama vähimmäistavoite oli 4000 kävijää. Keskellä juhannusyötä Timo Korva saattoi todeta tv-kameralle, että tavoitteen yli mennään kirikkaasti ja tapahtuman tuotolla rahoitetaan seuran tulevan vuoden toiminta. Juhannusjuhla-alueelle myytiin aattona noin 5000 lippua. Muita viihdyttäjiä olivat muiden muassa Pave Maijanen, Matti ja Teppo – sekä Souvarit, vuonna 1978 aloittanut rovaniemeläisyhtye, jonka uralle

Suosikkiyhtye Dingo oli yleisömagneetti Posion Juhannuksessa 1985. Alueelle myytiin aattona noin 5000 pääsylippua. Dingo konsertoi kaksi vuotta aiemmin valmistuneella uudella showlavalla. Yhtye poisti kuvassa näkyvän suojaverkon vähän ajan kuluttua. (Posion Pyrinnön arkisto)

Posion Juhannuksen näkyvyydellä ja suurella väkimäärällä oli tärkeä merkitys.

Lapin neidoksi näillä juhannusjuhlilla valittiin 17-vuotias kemiläinen koululainen Anne Reinikainen, jonka kerrottiin harrastavan *juoksua, tennistä ja aerobikkia*. Lapin neito -kilpailu oli Pyrinnön ja Pohjolan Sanomien yhteinen juttu.

Kansainvälisen yöttömän yön juoksun voitti Antti Loikkanen Savonlinnan Viestistä. Osallistujia oli kuusi suomalaista, kolme kenialaista ja yksi tansanalainen. Karhunkierroksen nopein oli Pyrinnön Arto Petrelius. Pyrinnön Jukka Tuomivaara sijoittui seitsemänneksi. Juoksijoita oli 11. Viiden osallistujan naisten sarjan paras oli Aila Holappa Viipurin Urheilijoista.

Pyrinnössä uskottiin yhä tapahtuman tulevaisuuteen, vaikka seuran talous oli heikossa jamassa. Juhannusalueen maankäyttöä järjeistettiin hankkimalla seuralle lokakuussa 1985 maanvaihtokaupalla tanssihallin pohjoispuolelta hehtaarin kokoinen TVL:n varastoalue. Seura antoi valtiolle vaihdossa Kuusamontien varresta Väinö Poroputaalta ostamansa 1,5 hehtaarin alueen.

3.4. Neiti Fox ei juo kuohuviiniä

Juhannusjuhlat nivoutuivat 1980-luvun lopulla tärkeäksi osaksi Posion matkailun markkinointia ja kehittämistä. Kunnalla oli meneillään matkailun kehittämisprojekti, ja kunnan suunnitelmat Kirintövaaran vapaa-aikakeskuksesta lähestyivät toteuttamistaan. Vuonna 1987, jolloin keskustaajaman ja Kirintövaaran välinen kuntopolkulatu valmistui, julkaistiin yhteinen esite Posion kesän päätapahtumista: juhannusjuhlista (19.–20.6.),

toritapahtumasta (8.7.), Posion Soudusta Kitkajärvellä Himmerkin lomakylän edustalla (18.7.) ja Muikkumarkkinoista (18.–19.9.). Esitteen kannessa oli Pyrinnön uusi versio Posion Juhannuksen tunnuksesta.

Pyrintö, Pentik ja kunnan matkailuprojekti alkoivat suunnitella seuraavaksi vuodeksi tapahtumia, joita markkinoitaisiin Aurinkoviikkona. Idean Aurinkoviikosta keksi Pyrinnön juhannustoimikunnan uusi puheenjohtaja Erkki Ahola. Pentikin ajatus oli toteuttaa tehtaanyymälänsä lähelle Posion Auringoksi tai Aurinkotaloksi kutsuttu uusi näyttely- ja myymälärakennus; kunta rakentaisi sen ja Pentik lunastaisi sen sovituksella tahdissa itselleen. Samaan aikaan Ylitorniolla kaavailtiin Aurinkokeskusta Aavasaksalle.

Posion Juhannus oli koventuvassa kilpailussa Aavasaksan ja Rukan lisäksi myös muiden muassa Pudasjärven ja Kalajoen tapahtumien kanssa. Posion heikkous oli kaukainen sijainti, joka vaikutti yleisön saamiseen ja lisäsi esiintyjien matkakuluja. Juhannusjuhlat työllistivät vastuuhenkilöitä paljon. Jo elokuussa alettiin ottaa yhteyksiä ohjelmatoimistoihin ja keskustella seuraavan vuoden pääesiintyjästä, jonka valitseminen oli tapahtuman taloudellisen onnistumisen tärkein päätös. Mitä aikaisemmin hihat käärittiin, sitä suuremmat mahdollisuudet oli saada juuri haluttu tähti ja päästä toivomaan suurta yleisömäärää. Toisaalta kovin aikaisin ei voitu varmasti ennakoida, kuka olisi vetovoimaisin nimi seuraavan juhannuksen aikaan.

Englantilainen malli, poptähti ja seksisymboli, 21-vuotias Samantha Fox on Dingon ohella Posion Juhannuksen muistetuimpia tapauksia. Erkki Ahola luki helmikuussa 1987 Iltasanomista Foxin esiintyvän Nilsiässä Tahkon hiihtokeskuksessa ja soitti heti tätä edustavaan ohjelmatoimistoon Rocktops Oy:ön Helsinkiin. Posiolle haluttiin varma vetonaula. Edellinen juhannus oli jäänyt noin 15 000 markkaa tappiolle. Pyrintö antoi 12. toukokuuta lehdistötiedotteen, jossa juhannuksen pääesiintyjä julkistettiin. Pyrinnön ja Rocktopsien välinen sopimus Samantha Foxin 15 minuuttia kestävästä esiintymisestä allekirjoitettiin 26. toukokuuta. Sopimuksen mukainen palkkio oli 150 000 markkaa, mutta se tieto oli salainen. Ohjelmatoimisto vaati palkkiolle takaussitoumuksen. Ahola ja kaksi Pyrinnön johtokunnan jäsentä kävivät esittämässä asian osuuspankissa ja saivat parin päivän kuluttua myönteisen vastauksen. Pankki antoi omavelkaisen takauksen, mikä tarkoitti, että pankki olisi maksanut loput, ellei Pyrintö olisi pystynyt tilittämään koko esiintymispalkkiota ohjelmatoimistolle. Pääsylippujen ennakkomyynti aloitettiin 8. kesäkuuta seuran toimistolla urheilutalolla.

Osuuspankin rahoja ei lopulta tarvittu. Kovasta alkuillan sateesta huolimatta yleisöä oli lähes 4000 henkeä. Koko tapahtuma tuotti Pyrinnölle voittoa noin 44 000 markkaa ja runsaasti julkisuutta. Rukan juhannusjuhlilla meni heikommin; seuraavana vuonna niitä ei järjestettykään. Foxin edustajat antoivat kielteistä palautetta ainoastaan puutteellisista lavarakennelmista. Fox esiintyi Suomen-matkallaan Posion jälkeen Pietarsaareissa ja Virroilla.

Juhannusaattona 19. kesäkuuta Erkki Ahola ja kuusi siististi pukeutunutta järjestysmiestä matkasi Kuusamon lentokentälle vastaan Samantha Foxia, tämän isää Patrick Foxia sekä manageri-turvamiestä. Vieraat saapuivat Posiolle valkoisella Rolls Roycella. Fox esiintyi puolenyön jälkeen showlavalla laulaen playbackina neljä kappaletta, vaikka sopimuksen mukaan kaksikin olisi riittänyt. Taustamusiikki tuli siis nauhalta. Jos Foxilla olisi ollut yhtye mukana, hinta olisi ollut ehkäpä kolminkertainen. Joukko

järjestysmiehiä ja poliiseja piti faneja kurissa. Helsingin Sanomat paljasti yhden palstan jutussaan, että *konsertin huipennukseksi neiti Fox riisui yltään nahkatakkinsa*.

Yleisöä intoutui setin aikana rynnimään hieman viettävässä rinteessä esiintymislavaan kiinni. Ihmeen kaupalla eturivissä olleet eivät loukkaantuneet puristuksissa. Seuraavaksi kesäksi rinteeseen rakennettiin kaksi poikittaispuomia, jotka hillitsivät yleisömassan painetta.

Ohjelmatoimiston kanssa tehdyn sopimuksen liitteen mukaan Samantha Foxin seurueelle piti toimittaa pukeutumistilana toimineeseen Pentikin tehtaan talvipuutarhaan monipuolinen menu: kaksi litraa tuoretta appelsiinimehua, kaksi litraa vichyvettä, neljälle henkilölle riittävästi voileipiä, joiden piti sisältää kinkkua, juustoa, lohta, kanaa, katkarapuja, paahtopaistia ja kananmunia, ja lisäksi tarjolla tuli olla salaatteja, vihanneksia, sekalaisia tuoreita hedelmiä, pähkinöitä, perunalastuja, teetä, kahvia, kolme pulloa hyvää samppanjaa – *neiti Fox ei juo kuohuviiniä*, ohjelmatoimisto tähdensi – kolme pulloa hyvää valkoviiniä, yksi pullo hyvää vodkaa ja saavillinen jäätä. Pukeutumistiloissa piti olla wc, jota ei saanut käyttää kukaan muu kuin artisti. Piti olla kylmä ja kuuma juokseva vesi, täyspitkä peili, puhtaita pyyhkeitä ja kuusi mukavaa tuolia.

Anu Pentik ja Topi Pentikäinen käyttävät tähän aikaan talvipuutarhaa ja sen yhteydessä olevaa toimistotilaa väliaikaisena kotinaan. He ovat vuoteessa, kun Foxin

Vuoden 1987 päätähti Samantha Fox oli Posion Juhannuksen kansainvälisyyden huipentuma. Tapahtuma omistuiikin taloudellisesti, vaikka vettä satoi kovasti. Kuvasta näkyy, miten Foxin esiintyessä yleisömassa painui showlavaa vasten. Lavalla on vaaleatukkaisen Foxin lisäksi muun muassa kaksi poliisia, turvamiehiä ja vaaleassa lippalakissa juhannustoimikunnan puheenjohtaja Erkki Ahola. (Erkki Aholan kokoelma)

seurue saapui. Anu Pentik, Saven syyttämä -teoksessa on kuvattu, mitä sitten tapahtuu: *...Maailmantähti avaa uteliaana ovia ja aukaisee lopulta myös sen uksen, jonka takana Anu ja Topi makaavat liikkumatta ja pitkin pituuttaan peitot korvillaan, jolloin Samantha hienotunteisesti poistuu.*

Sopimuksen mukaan Foxin esiintyessä juhannusalueen show-lavalla ei saanut olla mitään mainoksia eikä vieraita laitteita. Mitään osaa Foxin esiintymisestä ei saanut lähettää, äänittää tai jäljentää kuvallisesti tai äänellisesti ilman managerin kirjallista lupaa. Valokuvaaminenkin kaikissa tilanteissa oli kielletty ilman lupaa. Yle kuitenkin kuvasi juhannusjuhlia ja Foxiakin. Yle hyllytti valmiin ohjelmansa sen jälkeen, kun Foxin edustajalta ei saatu vastausta ohjelman lähettämistä koskevaan yhteydenottoon.

Kesän 1987 juhannuksessa oli kymmenkunta muutakin esiintyjää, esimerkiksi Suomen ykköstähti Bogart Co, jonka palkkio oli 120 000 markkaa, Armi ja Danny, Tarja Ylitalo yhteineen, Jukka Lampela sekä Souvarit, jonka mukana oli tuore harmonikansoiton Suomen mestari, posiolainen Seppo Raistakka (1969–2014). Kahlekuningas ja tulennielijä Mr. Halosen (Antti Halonen) oli määrä tehdä *maailmanennätyskoe* vapautumalla pakkopaidasta 300 metrin korkeudessa palavassa köydessä, joka oli sidottu helikopteriin. Lentäjä ei kuitenkaan ruvennut nostamaan Halosta, sillä tämä oli unohtanut hankkia asianomaisen luvan: köyttä ei ollut virallisesti tarkastettu. Kunnan palolaitoksen nosturiauto kuitenkin veti puomilla Halosen pakkopaidassa ilmaan. Unohtus jäi harmittamaan Halosta niin, että hän tuli vuoden kuluttua takaisin ja teki tempunsa helikopterin köydessä.

3.5. Aikakauden päätös

Aurinkoviikko toteutui kesäkuussa 1988. Siihen kuului muun muassa Posion Juhannus, jonka tähtiä olivat italialainen Sabrina Salerno ja brittilaulaja Sinitta Malone, kotiseutujuhla Lohirannalla kotiseutumuseolla, vaellus Korouomassa Jouni Pylkkäsen opastamana, Sirkus Finlandian esitys sekä Himmerkin edustalla järjestetty Aurinkosoutu. Aurinko porotteli koko viikon. Pyrinnön palkkaamana tapahtumasihteerinä parin viikon ajan ennen juhannusta työskenteli Pami Karvonen, joka on myöhemmin tunnettu pianotaiteilijana ja kanttorina. Aurinkohölkä-nimisen juoksun Pyrintö järjesti seuraavana vuonna, mutta se houkutteli vain 16 osallistujaa.

Juhannuksen 1989 budjetti oli noin puolet edellisestä. Taloudellisesti tapahtuman tulos oli tyydyttävä: voittoa jäi lähes 65 000 markkaa. Juhannusaattona maksaneita kävijöitä oli pari tuhatta. Samaan aikaan esimerkiksi Kalajoen juhannukseen lippuja myytiin noin 12 000. Kotivaaran rinteessä musiikkia esittivät muiden muassa englantilaiskaksikko London Boys ja laulajan uraa aloitellut Kata Kärkkäinen. Koillissanomat uutisoi tapahtuman sujuneen hyvin rauhallisesti. SPR:n Posion osaston ensiapupäivystyksestä juttuun haastateltu osaston puheenjohtaja Jouni Pylkkänen kertoi toimittajalle, että aikaisemmin tapahtumissa oli avojaloin kulkeminen aiheuttanut paljon jalkojen paikkauksen tarvetta, mutta nyt kaikki pitivät kenkiä.

Urheilullisesti juhannusyön 1989 vetonaula oli entisten juoksijahuippujen kolmen mailin kutsukilpailu. Juoksijat tulivat maaliin järjestyksessä Kaarlo Maaninka, Pekka

Päivärinta, Ismo Toukonen, Jouko Kuha, Matti Karjalainen, Lasse Viren, Seppo Tuominen ja Kipchoge Keino. Erkki Ahola oli Kenian-matkallaan ottanut yhteyttä Keinoon ja pyytänyt tätä Posion juhannukseen. Keino oli Kenian kansallissankari, joka oli juossut olympiakisoissa kaksi kultaa ja kaksi hopeaa. Vielä keväällä Keinon tulosta ei ollut ollut varmuutta. Vasta kesäkuun 7. päivänä oli saapunut sähkösanoma, jossa Keino oli ilmoittanut saapuvansa. Kutsukisan jälkeen juhannusjuoksun maalialueella julkistettiin Lasse Virenin säätiön tekemä generaattorilahjoitus Keinolle ja luovutettiin tälle asiaankuuluva lahjakirja.

Aika muuttui nopeasti muutenkin kuin kenkien pitämisen osalta. Kesällä 1990 järjestetyn 20. Posion Juhannuksen jälkeen Pyrintö päätti luopua tapahtumasta ja myös juhannusalueesta kiinteistöineen.

Vielä syksyllä 1987 ohjelmatoimiston edustaja oli arvioinut Pyrinnöllä olevan monia vahvuuksia juhannustapahtumien välisessä kilpailussa: kokeneisuus järjestelyissä, Posion Juhannuksen ominaisarvo sinänsä, kaunis tapahtumapaikka, riittävät voimavarat laadukkaan ohjelman hankkimiseen ja Pentikin tehtaan hienon talvipuutarhan käytettävyys esiintyjien sosiaalituloina. Näistä ominaisarvo ja voimavarat osoittautuivat heikoiksi lenkeiksi, kun juhannuksen viettämisen kulttuuri alkoi muuttua. Vanha ominaisarvo ei riittänyt kiinnostamaan uusia ikäluokkia, jotka viihtyivät mökeillä tai toisaalta menomestojen festivaaleilla. Seuran voimavarat eivät riittäneet riskien kasvaessa.

Juhannuksen 1990 kolmepäiväiseen tapahtumaan odotettiin yleisöä noin 3000 henkeä, mutta sitä tuli vain runsaat tuhat. Showlavalla olivat aattona, perjantaina 22. kesäkuuta pääesiintyjinä iltakymmeneltä alkaen Kirka ja puoli kahdelta englantilainen *Euroopan*

Juhannukseen 1989 kuului entisten huippujen kolmen mailin kutsukisa. Vasemmalta Ismo Toukonen, Matti Karjalainen, Seppo Tuominen, Kaarlo Maaninka, Kipchoge Keino, Jouko Kuha, Pekka Päivärinta ja Lasse Viren. Maaninka voitti. (Sanomalehti Lapin Kansan arkisto)

discot musiikillaan valloittanut Dave Taylor pianoineen ja orkestereineen. Tanssihallissa esiintyivät Jalla Jalla ja Nicepappi ja tanssilavalla Seppo Raistakka yhtyeineen ja Yölintu. Juhannuspäivän pääesiintyjä oli Souvarit. Aaton kaiken ohjelman käsittänyt aluelippu maksoi 150 markkaa (alle 12-vuotiailta 50 markkaa) ja juhannuspäivän tanssi- ja diskolippu 40 markkaa. Koko viikonlopun telttä- ja autopaikasta juhannusalueelle veloitettiin 50 markkaa. Juhannusjuhlat aiheuttivat seuralle runsaan 113 000 markan tappiot.

Kotivaaran viimeisen Yöttömän yön juoksun kärkikolmikko oli Tansanian Zacharia Gwandu, Oulun Pyrinnön Arto Määttä ja Kenian Joseph Chelelgo, joka oli edellisesän voittaja. Gwandun aika oli 24.01.

Oheistapahtumista Kirintövaarassa Jarmo Pyhtisen piirtämällä uudella kartalla suunnisti noin 250 pihkaniskaa. Helteinen sää ja vaikea maasto tekivät kisasta raskaan, ja keskeyttäneitä oli paljon. Kitkalla vetouistelukisoissa kalaa jahtasi 54 venekuntaa. Tämän ainoaksi jääneen juhannusyön uistelukilpailun pääpalkintona olleen rantasaunan voittivat peräposiolaiset Marjatta ja Tapio Määttä viidellä pienellä taimenella. Aattopäivään kuului myös 10–16-vuotiaiden juhannuskarnevaalijuoksut 700 metrin maastoradalla. Juoksijoita oli satakunta.

Juhannusta markkinoitiin osana kokonaista Yöttömän yön viikkoa, jonka ohjelmaan kuului myös Sirkus Finlandian esiintyminen juhannusalueella juhannuksen jälkeen ja disko urheilutalolla. Matkailuyrittäjillä oli tarjolla muun muassa opastettuja retkiä.

Pyrinnön vuoden 1990 juhannusjuhlien järjestelytoimikuntaan kuuluivat Erkki Ahola (puheenjohtaja), Erkki Orre (talkoopäällikkö), Väinö Lantto (vastuualueena lipunmyynti), Veikko Karjalainen (järjestysmiehet), Markku Kummala (ravintola ja juoksutapahtumat), Veijo Karvonen (juoksutapahtumat), Pertti Ahola (suunnistustapahtuma) sekä Markku Soudunsaari ja Aimo Määttä (uistelukilpailu). Talkooväkeä oli noin 150 henkilöä.

Juhannusjuhlat olivat Pyrinnölle kaikkiaan kannattava tapahtuma loppuvuotien lukuun ottamatta. Juhlien lopettaminen pakotti Pyrinnön muuttamaan varainhankinnan strategiaansa. Seura luopui pian muustakin huvijärjestämisestä.

Juhannuksena 1991 Pyrintö aikoi osallistua *juhannusjuhlan* järjestämiseen, kuten se johtokunnan pöytäkirjassa nimettiin. Kyse olisi ollut tansseista ja diskosta, mutta tapahtuma peruuntui. Mauri Kauppila Ky kokeili juhannusjuhlien järjestämistä vuonna 1994 ja kolme yksityishenkilöä 1996, mutta niiden kävijämäärä jäi pieneksi. Seuraavaa elvytysyritystä saatiin odottaa vuoteen 2014. Silloin Posion Hotelli Oy aloitti omien musiikkipitoisten juhannusjuhliensa pitämisen keskustaaajamassa. Päätähänä hotellin esiintymistasanteella oli Dington Neumann niin kuin 29 vuotta aikaisemmin Kotivaaran rinteessä. Hotelli hyödynsi markkinoinnissa Pyrinnön luvalla Posion Juhannuksen nimeä ja logoa sellaisenaan. Seuraavana vuonna yritys otti käyttöön logosta muunnetun tunnuksen.

Pyrinnön juhannushistoria kiinnostaa yhä mediaa. Kaleva julkaisi 2.7.2015 sivuaukeaman jutun *Oh, Boys, Samantha!* Helsingin Sanomat julkaisi niin ikään laajan jutun 23.6.2016: *Posion juhannus alkoi keksityillä lupauksilla naisseurasta*. Otsikko viittasi Elevaaran mainostamiin sairaanhoitajaoppilaisiin.

Historiikin liitteenä numero 8 sivuilla 218–221 on Posion Juhannus -83 -lehdessä julkaistu juhannustapahtuman aikataulu ja ohjelma.

V LIIKKUVIA PERSOONIA

1. Sini Karjalainen: Posion oma kiekkoileijona

Posion Pyrinnön historian lahjakkain jääkiekkoilija tämän historiikin julkaisemiseen mennessä on ollut Sini Karjalainen (s. 1999). Nuorempiensa urheiluidoli on edennyt kasvattajaseurastaan Rovaniemen Kiekon kautta naisleijoniin eli Suomen naisten maajoukkueeseen. Hän pelasi leijonissa ensimmäiset ottelunsa syksyllä 2016. Alle 18-vuotisaiden maajoukkueessa hän osallistui ikäluokan MM-kisoihin tammikuussa 2015 Yhdysvalloissa ja tammikuussa 2016 Kanadassa. Karjalainen on huippu-urheilija jo toisessa polvessa. Hänen äitinsä Suvi Tuomivaara pelasi lentopalloa.

Sini Karjalainen oli nuori peruskoululainen, kun hän lähti vanhempiensa kannustuksesta pikkuveljen Samin tavoin kiekkoilemaan Posion kuplahalliin. Laji innosti heti. Karjalainen harrasti myös yleisurheilua. Vuonna 2010 hän sijoittui Vattenfall-seuracupin finaalissa 11-vuotiaiden tyttöjen pituudessa kolmanneksi. Seuraavana vuonna hän aloitti seiväshypyn, kertomansa mukaan sen takia, että Vattenfall-kisoihin tarvittiin Pyrinälle seipään edustaja. Karjalainen sijoittui seipäessä 12-vuotiaiden sarjassa toiseksi Veikkolassa järjestetyssä Vattenfall-finaalissa hypäten Lapin piirin ennätyksen 210. Hän hyppäsi hopeaa myös kahden seuraavan vuoden finaalissa ja teki lisää ennätyksiä. Valmentajana Karjalaisella oli Markku Kummala. Monipuolisesta lajitaustasta on ollut hyötyä jääkiekossa.

Syksyllä 2013 Karjalainen aloitti 14-vuotiaana puolustajana Rovaniemen Kiekon naisjoukkueessa, joka pelasi Mestiksessä eli toiseksi ylimmässä sarjassa. Hän oli joukkueen nuorin. Samana vuonna hänet valittiin 16-vuotiaiden Leijonapennutryhmään. Vuotta myöhemmin seuraava askel oli Tyttöleijonat eli alle 18-vuotiaiden tyttöjen maajoukkue. Samaan aikaan Karjalainen kävi Posiolla peruskoulun yhdeksättä luokkaa, jatkoi RoKissa ja harjoitteli myös Pyrinnön D1-joukkueessa poikien kanssa.

Toistaiseksi viimeisen ottelunsa Pyrinnön paidassa Sini Karjalainen pelasi 28.3.2015, kun D1-joukkue voitti kotihallissa Rovaniemen Kiekon ja samalla Lapin aluesarjan mestaruuden.

Syksyllä 2015 Sini Karjalainen aloitti Kuortaneen urheilulukion ja liittyi Kuortane Team -joukkueeseen, joka pelasi naisten SM-sarjassa. Karjalainen valittiin sarjan kuukauden tulokaspelaajaksi marraskuussa 2015. Maajoukkueen valmennusjohto perusteli valintaa muun muassa luonnehtimalla: *Sinin vahvuus on monipuolisuus ja loistava oppimismopeus. Hän puolustaa vahvasti ja viisaasti, ja hänellä on ymmärrys ja kyky tehdä valinta, mitä peli kulloinkin pyytää.* Kuortaneen joukkue voitti kultaa A-tyttöjen SM-turnauksessa, ja Karjalainen valittiin turnauksen tähtikentälliseen.

2. Ruokamot: yleisurheilua perheessä ja seurassa

Marjo ja Juha Ruokamo muuttivat Posiolle kahden poikansa kanssa 1995. Seuraavana vuonna syntyi kolmas lapsi, Alexi. Kaikki pojat kokeilivat muun muassa Allan Maaningan pitämässä *Allun kerhoissa* eri urheilumuotoja. Niistä he löysivät kukin mieluisan lajin, joiden harrastamista he jatkoivat kerhojen ulkopuolella.

Alexi (s. 1996) ryhtyi urheilemaan tavoitteellisemmin. Syksystä 2008 eli 12 vuoden iästä lähtien hän alkoi seurata lenkeille äitiään, joka oli juossut kympejä ja puolimaratonreja ja harrastanut nuorempaan hyvin monenlaista jazztanssista judoon ja sulkapalloon. Äiti sovelsi omia harjoituslenkkejään pojalle sopivaksi, silloin kun tämä oli mukana. Pidetttiin rajaa siinä, että nuori ei juoksisi liikaa.

Kun Alexi Ruokamosta tuli Pyrinnön edustaja, yleisurheilujaoston voimanaset Marketta Huokuniemi ja Salli Luukkonen pyysivät Marjo Ruokamo mukaan seuran aktiiviseen toimintaan. Myös Huokuniemen ja Luukkosen perheissä lapset ovat urheilleet. Toimintojen sujuvuudenkin vuoksi on yleisenä toivomuksena, että seuran urheilijoiden vanhemmat osallistuvat talkoisiin ja toimitsijatehtäviin.

Toukokuussa 2009 Alexi Ruokamo juoksi ensimmäisen kilpakympkinsä Terwaratonilla Oulussa. Hän oli viikkoa vailla 13-vuotias, mutta hän osallistui 19-vuotiaiden sarjaan. Marjo Ruokamo juoksi saman matkan. Hän jäi maaliin tultuaan alueelle odottamaan poikaa. Oli aprikoitu, että Alexilla kuluisi noin tunti ja 10 minuuttia. Hän sai loppuajan 54.51,8 ja sijoittui 34 kilpailijan joukossa 30:nneksi. Tulos oli myönteinen yllätys molemmille.

Alexi Ruokamolle kertyi maantiejuoksukisoista kokemusta muutamalta vuodelta pääasiassa Oulusta ja ympäristöstä, joka on Marjo Ruokamon syntymäseutua. Vuonna 2011 Alexi Ruokamo alkoi kokeilla lyhyempiäkin matkoja ja osallistua Pyrinnön kisoihin. Pääpaino siirtyi ratajuoksuihin. Hän sijoittui SM-kisoissa 19-vuotiaiden 1500 metrillä vuonna 2014 yhdeksänneksi ja vuotta myöhemmin 12:nneksi.

Pidemmille kilpailumatkoille valmistaudutaan teknisesti muun muassa huolehtimalla ilmoittautumisesta ja varaamalla majoitus ja hieman suunnittelemalla ajoreittiä ja -aikataulua.

Esimerkiksi maastajuoksun SM-kisoihin Imatralla vuonna 2015 Marjo ja Alexi Ruokamo lähtivät perjantaina. Ensimmäisen yön he olivat Kajaanissa perheen keskimmäisen pojan luona. Lauantaina he saapuivat Imatralla ja kirjoittautuivat hotelliin. Illalla Alexi kävi juoksureitillä lenkillä. Kilpailu oli sunnuntaina. Alexin sijoitus 19-vuotiaiden 6 kilometrillä oli 24:s. Osallistujia oli 36.

Imatran kilpailun aikana Marjo Ruokamo oli valokuvausta ja kannustamista varten asemissa reitin keskivaiheilla. Siellä seisoi paljon muitakin huoltajia. *Hyvin menee, jaksaa, jaksaa!* Sitten maalialueelle ottamaan juoksijaa vastaan.

Kisan jälkeen loppuverryttelyssä ja jäähdyttelyssä voi kestää puolestatoista tunnista kahteen tuntia. Ruoka ei urheilijalle useinkaan maistu vielä siinä vaiheessa. Kun jotakin on saatu syödyksi, lähdetään kotimatalle. Imatralla tullessa Ruokamot yöpyivät taas Kajaanissa.

Vanhemmille on antoisaa elää mukana, kun oma lapsi kasvaa tavoitteellisessa harrastuksessa. Ruokamoilla lapsen kilpaurheileminen alkoi vasta varttuneena, mikä helpotti vanhempien tehtävää harjoituksiin ja kilpailuihin liittyvistä käytännön asioista huolehtimisessa.

Vanhemman läsnäolo kilpailuissa kannustajana ja huoltajana on hyväksi; Alexi Ruokamo on kokenut, että se on auttanut häntä keskittymään itse suoritukseen. Tämä pätee moneen muuhunkin. Tilanteissa vanhemmat yhteisöllisesti huolehtivat muidenkin lasten tarpeista.

Urheilija jakaa läheistensä kanssa ilonsa, ja surunsakin, jos esimerkiksi kisoissa ei mene hyvin. Ruokamoilla kilpailuja on ollut tapana ruotia säännöllisesti, niin kuin Alexin valmentaja Allan Maaninkakin on neuvonut. Marjo Ruokamon juoksuista ottamat valokuvat auttavat juoksutekniikan havainnoimisessa.

Lapsen urheiluharrastus vaikuttaa perheen arkeen kotona. Esimerkiksi yhteinen lämmin ateria Ruokamoilla on ajoitettu sillä tavalla, että se on sopinut harjoitusohjelmaan. Urheilija tarvitsee paljon syötävää.

Pyykkikoneen rumpu on pyörinyt tiheään. Ulkolajin harrastaja tarvitsee laajan valikoiman vaatteita varsinkin talvella. Ruokamoilla treenivaatteista osaa on säilytetty kodinhoitohuoneessa ja osaa kaapissa; kodinhoitohuoneen naulakkoon tai hengariin Alexi Ruokamo on riisunut treeneistä ja kilpailusta tultuaan ne vaatteet, jotka eivät vielä mene pyykkiin. Kenkiä kestävyysjuoksijalla pitää olla vähintään neljät. Ne tarvitsevat kuivatusta ja tuuletusta.

Syksyllä 2016 Alexi Ruokamo aloitti opiskelun Jyväskylän yliopistossa.

Marjo Ruokamo oli ennen Posiolle tuloa kuulunut yhdistyksiin, mutta ei urheiluseuraan. Hän mieltää urheiluseuratoiminnan omalla kohdallaan yhdistysharrastukseksi. Yleisurheilujaostoon Ruokamo valittiin ensimmäisen kerran vuodeksi 2012. Hän on vastannut yleisurheilua koskevien tietojen päivityksistä seuran nettisivuille ja hoitanut yhdessä jaoston toisten voimanaisten kanssa monenmoisia tehtäviä kilpailujen lajivalikoiman suunnittelusta palkintojen hankkimiseen. Vuosina 2015–2016 hän oli Pyrinnön vastaavana SUL:n Silja Line Seurakisoissa, joita seura järjesti. Ensimmäisenä vuotena 2014 vastaavana oli Ari Riihimäki.

Oman perheen lapsia Marjo Ruokamo ei juurikaan ole ohjannut urheilussa. Pyrinnön yleisurheilun kesäkerhossa hän oli kesinä 2014–2015 apuohjaajana. Vuonna 2016 hän kävi kaksipäiväisen ohjaajakoulutuksen. Lisäksi hän talkoillut leireillä ja tapahtumissa.

Myös Juha Ruokamo on osallistunut Pyrinnön talkoisiin ja huoltajana lyhyille kisamatkoille, ja Alexin harjoitellessa hän on esimerkiksi kellottanut aikoja.

Posion Pyrinnön yleisurheilujaostossa on 12 jäsentä. Vuonna 2016 jaoston talkoomäärä seuran kerhoissa, harjoituksissa, kilpailuissa ja muissa tapahtumissa valmisteluineen ja jälkitehtävineen sekä varojen hankinnassa oli noin 1000 henkilötyötuntia. Esimerkki pohjoissuomalaisen maaseutuseuran eteen tulevasta varainhankintamahdollisuudesta oli lumien pudottaminen neljän rivitalon katolta keväällä 2016: seitsemän eri henkilöä kävi katoilla viitenä iltana ja teki töitä noin 50 tuntia.

3. Jussi Pätsi: Yli 60-vuotinen kilpailu-ura

Kenties pisin, yli 60 vuotta kestänyt ura kilpaurheilun harrastamisessa Pyrinnön edustajana on Johan ”Jussi” Pätsillä (s. 1940). Hän oli ensimmäisissä hiihtokilpailuissaan kylien välisessä viestissä Aholassa alkutalvesta 1955. Hän edusti kotikyläänsä Hyväniemeä. Pätsi on kilpaillut myös etenkin suunnistuksessa ja juoksussa. Sisaruksista urheilivat myös Tarmo (juoksu, suunnistus), Kaarlo (hiihto), Reino (hiihto, keihäs) sekä Annikki, joka oli Posion naisurheilun uranuurtajia ja Lapin piirin parhaita keihäänheitäjiä 1960-luvulla. Annikki Pätsi heitti vanhalla keihäsmallilla ennätöksensä 43,36 vuonna

1967. Jussi ja Annikki kuuluivat lyhyen aikaa Jouko Elevaaran erikoisvalmennettaviin eli jokkereihin.

Talven 1955 hiihtojen lähtö ja maali oli urheilukentällä. Jussi Pätsi tuli kilpailuihin Hyväniemeltä luontevasti hiihtämällä, ja samalla konstilla hän sinne palasikin. Viiden kilometrin kilpaladun reitti kulki kentältä kylän itäpuolelle Kaakkurivaaraan, kääntyi pohjoiseen Vaskonjärven länsipuolelle, kävi Myllyvaaran takana, palasi aholalaisten myllytietä ja kiersi Korkeamaan länsipuolelta ennen maaliintuloa. Kymmenen kilometrin latu jatkui Myllyvaarasta Nilovaaralle ja palasi Myllyvaaraan yhtyen takaisin viitosen lenkkiin.

Aholan–Myllyvaaran latusuuntaa jatkettiin myöhemmin Karitunturille asti. Reitti kulki Myllyvaarasta Nilojärven ja Kuoppajärven länsipuolitse Ison Karitunturin huipulle. Tunturin rinteellä oli erikseen nousu- ja laskuladut. Puistohiihdoissa pisin kilpailumatka kävi Karitunturilla.

Koillissanomat kertoi toukokuussa 1965, että Pyrinnön perustama alaosasto Hyväniemen Haka oli saanut varojen vähäisyydestä huolimatta viriämään kovan urheiluharrastuksen nuorison ja varttuneemman väen keskuudessa. Urheilukentän saaminen kylälle tuntui epätodennäköiseltä. Kovimmaksi yleisurheilijaksi ja hiihtäjäksi lehtijuttu kertoi Johan Pätsin.

Koillis-Pohjan Sähkö Oy:n asiakaslehden toimittaja haastatteli vuonna 1968 Jussi Pätsiä tämän kotona, jossa kaksi kaapillista kiilteli palkintoja. Pätsi oli sähköyhtiössä töissä. Hän sanoi *totta puhuen* olleensa urheiluhullu jo pikkupojasta lähtien. Ote jutusta:

Minun lajejani ovat lyhyen matkan, 400–800 metrin juoksut, joihin olen Posion Pyrinnön nimissä ottanut osaa lukemattomiin kansallisiin ja piirinmestaruuskilpailuihin. Niin ikään hiihto on minua kiinnostanut. Kilpailuissa olen ollut mukana 15–50 kilometrin matkoilla. Muun muassa olin 1968 mukana Tervahiihdossa tullen kuudenneksi. Tuo pieni 'tervapytty' on muisto siitä. Johan sitä ikää alkaa karttua, mutta ei vielä voi sanoa, että vanhuus tulee.

Vuonna 2016, 76-vuotiaana, Pätsi jatkoi edelleen juoksukilpailuissa käymistä. Hänen ennätyksensä 800 metrin juoksussa on 1.57,2, jolla hän voitti Lapin piirinmestaruuden vuonna 1967. Tulos oli ensimmäinen Pyrinnön urheilijan kahden minuutin alitus lajissa. Ratakerroksen Pätsi on juossut ajassa 51,4 ja 1500 metriä 4.05,6.

Jussi ja Ulla (s. 1945) Pätsin lapset ovat harrastaneet suunnistusta. Myös Ulla ryhtyi aikuisena suunnistamaan lasten mukana.

4. Mursu ja Heiskanen: Armottomat harjoittelijat

Esa Mursu (s. 1971) laittoi viisivuotiaana jalkaan ensimmäiset suksensa, siniset puiset Järviset. Ensimmäisissä kilpailuissakin hän oli samana talvena. Ne olivat joko Hippohiihdot tai Pyrinnön järjestämät lasten kisat. Yli 40 vuodessa Mursu on hiihtänyt yli 1000 kilpailua ja kuluttanut yli 500 suksiparia.

Jo pikkupoikana Mursu tiesi, ettei hänestä tule joukkueläjien urheilijaa, vaikka hän kävikin pelaamassa lentopalloa. Hiihto veti puoleensa.

Systemaattisen harjoittelun Mursu aloitti kesällä 1984. Pyrinnön toiminnanjohtaja

Aarno Kuusela alkoi tehdä hänelle harjoitusohjelmia. Jo vuonna 1985 Mursu osallistui ensimmäistä kertaa Hopeasompaan. Rukalla pidetyissä kisoissa hän oli 5 kilometrillä 15:s. Mursusta kehkeytyi armoton harjoittelija. Työskentely perheyrytyksessä mahdollisti puoliammattimaisen urheilemisen. Mursu treenasi parhaimpina vuosinaan jopa enemmän kuin Suomen A-maajoukkueen hiihtäjät. Monena vuonna hänen harjoituskaverinaan oli Mika Myllylä, jolla oli mökki Kirintöjärven rannalla.

Ote Esa Mursun harjoituspäiväkirjasta 29.8.–3.9.1996.

- MA 2908 *rlh 41 km + vo 15 min (penkki, yhd. j.k.)*
TI 2908 *rph 44 km*
ju 7 km verr.+suunnistus 7 km 0.44 (s. 160–180) + 2 km verr., yht. 16 km 1.25
KE 3008 *rlh 42 km (sis. 0.45 sauvoitta)*
ju 8 km + vo 1.05
TO 3108 *rph 40 km*
vo 0.40 (kelkkaveto, luist.lauta) + ju 17 km Myllylän kanssa
PE 0109 *sr 4 x vk, 3 x mk s. 170–186 + verr., yht 18 km*
soutu 1.15 + loikkia 0.15 + polv.nostaju. 0.05 + ju 0.15
LA 0209 *ju 28 km tasav. Myllylän kanssa*
ju 0.20 + vo (omakeho+painoliivit, hypyt+kädet+vartalo)
SU 0909 *lumileiri Loktatjokassa*
käv. 9 km reipas rinkka selässä

Lyhenteet: 0.44 = käytetty aika tunteina ja minuutteina, s. = syke, *rlh* = rullasuksihiihtoluistelu, *vo* = voimaharjoittelu, *penkki* = penkkipunnerrus, *yhd. j.k.* = yhden jalan kyykky, *rph* = rullasuksihiihto perinteisellä hiihtotavalla, *ju* = juoksu, *vo* = voimaharjoittelu, *kelkkaveto* = tasatyönnon harjoittelu erikoisharjoittelulaitteen päällä itseään käsillä vetäen, *luist.lauta* = luisteluhiihdon harjoittelu liukaspintaisen levyn päällä villasukat jalassa, *sr* = sauvarinne, *vk* = vauhtikestävyys, *mk* = maksimikestävyys, *tasav.* = tasavauhtinen. Perjantain *sr 4 x vk, 3 x mk* tarkoittaa, että Mursu harjoitteli vauhtikestävyyttä (*vk*) nousemalla sauvojen kanssa Kirintövaaran laskettelurinteen ylös neljä kertaa ja maksimikestävyyttä (*mk*) nousemalla rinteen vastaavasti vielä kolme kertaa.

Låktatjåkkö on retkeilymaja Pohjois-Kiirunassa Ruotsissa. Mursu aloitti lumileirin siellä 9.9. ja käveli rinkka selässä yhdeksän kilometriä hiihtopaikalle, joka sijaitsi yli 1000 metrin korkeudella merenpinnasta.

Kaudella 2007–2008, joka oli Mursun kovimpia, kertyi hiihtokilometrejä 8500, rullasuksihiihtoa 4500 kilometriä sekä juoksulenkkejä 2000 kilometriä. Lenkkeihin sisältyivät myös suunnistuskisat. Yhteensä siis 15 000 kilometriä. Kauden harjoitustuntimäärä oli noin 1000. A-maajoukkueen miesten harjoittelumäärä samaan aikaan oli noin 800 tuntia. Toki ainakin Myllylä teki kovia harjoituksia enemmän kuin Mursu.

Vuonna 1999 Mursu ja Myllylä juoksivat Kirintövaarasta polkuja pitkin Riisitunturille 31 kilometrin matkan 2 tunnissa ja 55 minuutissa. Kesällä 2016 Mursulla kului muuten samalla mutta kilometrin pidemmällä reitillä 3 tuntia 45 minuuttia.

Mursu on kestävyysurheilija, joka hiihtää mieluiten pitkiä matkoja. Nautinto syntyy

kahden, kolmen tunnin kilpailusuorituksesta. Mursu on joutunut muutaman kerran keskeyttämään kaluston rikkouduttua, mutta ei koskaan voimien loppumisen takia.

Hiihtokausi Posiolla alkaa parhaimmillaan syyskuulla. Vuonna 2014 satoi ensilumen poikkeuksellisen aikaisin: keskustaajaman Kotivaaran ja Kirintövaaran välinen kuntorata-latu saatiin hiihtokuntoon jo 24. syyskuuta, kun 20 sentin lumikerros tampattiin moottorikelkalla. Mursu meni kokeilemaan reittiä seuraavana aamuna ja paineli 50 kilometrin harjoituslenkin. Sama toistui seuraavana päivänä. Sen jälkeen lauha sää söi lumen pois.

Esa Mursu suoritti vuoden kestäneessä koulutuksessa valmentajan ammattitutkinnon valmistuen valmentajaksi syksyllä 2016.

Mursu avioitui vuonna 2014 toisen kestävyysshiihtäjän Heli Heiskanen (s. 1981) kanssa. Pariskunnan hirsitalo on Kirintövaarassa liikuntareittien vieressä. Harjoitusolosuhteet ovat todella hyvät.

Heli Heiskanen on palkittu Posion kunnan parhaana naisurheilijana vuosina 2010–2015. Hän voitti Finlandia-hiihdossa 2014 sekä vapaan että perinteisen hiihtotavan kilpailun ja vuosina 2013 ja 2015 perinteisen kilpailun. Vuoteen 2016 mennessä Heiskanen osallistui kaksi kertaa maailmancup-kilpailuun. Lahdessa 2012 kisa päättyi keskeytykseen, mutta marraskuussa 2014 Rukalla sijoitus 10 kilometrillä oli 65:s. Kevään 2015 SM-kisoissa Heiskanen hiihti Kouvolan Hiihtoseuran joukkueessa viestipronssia. Seuraavana talvena hän vaihtoi edustuksen Oulun Hiihtoseuraan, jossa hän hiihti SM-viestihopean. Sekä Mursu että Heiskanen voittivat kaksi kultamitalia veteraanien MM-hiihdoissa helmikuussa 2016 Sotkamossa. Opettajanakin työskentelevä Heiskanen teki seuraavaksi kaudeksi ammattilaisopimuksen italialaisen maratonhiihtotallin Team Robinson Pet Shop Trainerin kanssa.

Heiskanen kertoi blogissaan kesällä 2016 harjoittelustaan seuraavasti:

Nykyisin treenimäärät liikkuvat reilun 750 tunnin tienoilla ja treenien sisällöt muokkautuvat valmentajani Veikko Antosen opein, aviopuolisoni Esa Mursun toimiessa enemmän ja vähemmän apuvalmentajana ja suksenhuoltajana. Harjoitusteemat ja -ohjelmat tähtäävät hiihdossa perusmatkoille eli erityisesti pitkille matkoille en tällä hetkellä harjoittelussani tähtää.

5. Heimo Linna: Tukkijätkästä ministeriksi

Kansanedustajana 21 vuotta ja maa- ja metsätalousministerinä kahdessa hallituksessa työskennellyt Heimo Linna (s. 1925) oli Pyrintönsä puheenjohtajana osan vuodesta 1954. Hänen päätyimisensä tehtävään on sattumien tulos.

Lapin sodassa saamansa polvivamman johdosta Linnan oli pitänyt lopettaa ammattimaiset metsätyöt ja lähteä opiskelemaan uusi ammatti. Valmistuttuaan agrologiksi Hyvinkään pienviljelysneuvojaopistosta hän sai vuonna 1953 töitä AIV-neuvojana 1953 Kuusamossa. Toimialueeseen kuului Kuusamon lisäksi Posio ja Taivalkoski.

Vuoden 1954 alusta Linna ohjattiin maaseutuneuvojaksi Posiolle – hänelle sanottiin, että siinä olisi elinikäinen työpaikka.

Posiolla Linna tapasi osuuskaupan myymälänhoitajan Martti Iso-Möttösen, joka oli kova urheilumies. Miehet olivat tuttuja, sillä he olivat kumpikin lähtöisin Keski-Pohjanmaalta Perhosta.

Iso-Möttönen sanoi oitis, että Linnasta tehdään Pyrinnölle puheenjohtaja Nestori Jämingin luopuessa tehtävästä. Perusteluksi ehdotukselleen Iso-Möttönen esitti, että urheilutalolle oli sahattu hirret ja ne olivat hyvin peitettyinä, mutta nyt täytyi rakennustyöt saattaa käyntiin.

Kun Linna oli sääntöjen mukaisesti vuosikokouksessa 24. tammikuuta valittu puheenjohtajaksi, ensimmäiseksi ja tärkeimmäksi työksi tuli nimenomaan johtaa urheilutalon toteuttamista. Varojen kokoaminen hankkeeseen oli työlästä.

Linna oli kovakuntoinen urheiluharrastaja. Pitäjänmestaruuskilpailuissa hän sijoittui miesten 17 kilometrillä kolmanneksi. Yleisurheilussa esimerkiksi Pyrinnön ja Taivalkosken Kuohun ottelussa hän juoksi 800 metriä 2.12 ja heitti keihästä 49,94 ja kiekkoa 31,35. Seuran puheenjohtajana hän sai käydä Rovaniemellä valmentajakurssilla. Asunto hänellä oli asutustoimikunnan parakissa.

Syksyllä 1954 Linna valittiin Maataloustuottajain Keski-Pohjanmaan liiton toiminnanjohtajaksi eikä hän työkiireiden takia ehtinyt Posiolle urheilutalon vihkiäisiin.

6. Olavi Myllylä: Kansankynttilä urheilumiehenä

Monet muualta Posiolle töihin tulleet kansakoulunopettajat toivat mukanaan innostusta ja tietoutta urheiluun. Yksi heistä oli nivalalaislähtöinen Olavi Myllylä (s. 1929), joka sai työpaikan Lehtiniemen koululta syksyllä 1954, Pyrinnön urheilutalon rakennushuuman aikaan.

Kolme vuotta myöhemmin Myllylä aloitti kuntakeskuksessa Aholassa kolmannen ja neljännen luokan opettajana. Opetustilana oli Pauli ja Lyyli Aholan pirtti. Perheen asunto oli terveystalolla. Vuonna 1959 valmistui Ahosenniemen Aholan kansakoulu, ja Myllylä muuttivat koululle opettajan asuntoon.

Olavi Myllylä oli harrastanut nuoresta pitäen juoksua, hiihtoa ja suunnistusta. Posion Pyrinnössä hän oli alkuun rivijäsen. Hän kävi kesällä 1956 opettajakoulutukseen kuuluvan nuorisohjaajakurssin Torniossa. Opettaja Raimo Ronnun kokemuksen innostamana hän lähti myös vapaaehtoisesti Vierumäen urheiluopistolle liikuntapedagogiselle kursille vuonna 1959. Kolmiosainen kurssi kesti runsaat kolme kuukautta.

Myllylä valittiin Pyrinnön hiihtojaoston puheenjohtajaksi. Hän on noina vuosina seuran kovin mieshiihtäjä, ja hänellä oli kykyä ja näkemystä hiihtokasvatukseen. Kilpailuja tai koulussa liikuntatunnin hiihtoa varten latu piti tehdä suksin polkemalla. Kilpaladun maali ja lähtö olivat urheilukentällä, ja latu kävi Kotivaaran länsipäässä lähellä Aholan koulua. Sunnuntaiamuna Myllylä kävi monesti hiihtämässä Karitunturin ladun, jotta se oli päivällä kunnossa kuntoilijoille.

Kun perhe asui terveystalolla Aholassa, Myllylä teki sieltä ladun Posiojärven Jakkarsaaren yli kirkonkylän koululle, jossa hän kävi pitämässä käsityötunteja. Myllylä hiihti ladulla työmatkoja ja harjoitteli opettajien välisiä kilpailuja varten. Lähtiessään lenkille hän käynnisti kellon ja pani sen pihapuun oksalle odottamaan paluuta.

Myllylä suostuteltiin Pyrinnön puheenjohtajaksi vuodelle 1959, kun kaksi muuta puheenjohtajaa oli hoitanut tehtävää vajaan kauden. Myllylän muistaman mukaan toimitalon ja urheilukentän vaatimat talkoot olivat tehneet vastuutehtävistä raskaita eikä niihin ollut helppo saada vapaaehtoisia.

Jo kesän 1959 kilpailukalenteri oli huomattavasti vilkkaampi kuin edellisinä vuosina. Seuran toiminta oli Myllylän aktiiviaikana vireää ja pitäjäläisten innostus hänen mielestään jopa kiitettävää. Vauhtiin lähteneeseen pesäpalloharrastukseen Myllylä osallistui muun muassa pelien toimitsijana.

Vuonna 1962 Myllylä kieltäytyi jatkamasta puheenjohtajana, jotta vapaa-aikaa jäisi myös perheelle ja omalle luonnossa virkistytymiselle. Perheessä oli neljä tytärtä.

Toiminnanjohtaja Albert Ahon Myllylä muistaa henkeen ja vereen painimiehenä, urheilutalon talonmiehen Viljo Walleniuksen tiukkaluonteisena kaverina ja seuran perustajajäsenen Juha Selkälän jo ikämiehenä, yhtenä innokkaimmista johtokunnan jäsenistä, joka palasi joskus johtokunnan kokouksesta hiihtämällä Posiojärveä pitkin kuutamossa.

Aholan koulun lähelle Kotivaaran etelärinteelle oli raivattu yleinen mäenlaskupaikka. Kerran sinne taas hiihdettiin koululta letkana. Myllylä oli hännillä ja huusi etupäähän, että kukaan ei saa laskea ennen kuin hän tulee. *Kapteeni laskee ensin!* Perillä Myllylä teki virheen laskemalla ilman, että kukaan oli ensin tarkistanut mäen. Hän kaatui ja suksi katkesi. Mäen alaosassa lumessa oli nimittäin isoja kuoppia, joita porot olivat kaivaneet etsiessään jäkälää. Yksi poika nauroi kauhean kauan, että opettaja kaatui ja *suksenkeulakin joutui hukkaan!*

Myllylä jäi eläkkeelle Aholan koululta vuonna 1990.

7. Petreliukset: Kolme poikaa korkeushyppypaikalla

Unto ja Terttu Petreliuksen urheiluperheessä menestyivät 1980-luvulla pojat Ari (s. 1962), Arto (s. 1965) ja Arsi (s. 1967). He saivat yhteensä yli tuhat palkintoa. Myös Arin kolmesta lapsesta ja Arton kahdesta lapsesta on tullut kilpaurheilijoita. Ari ja Arto ovat opettajia, Arsi on liikunnanohjaaja.

Urheiluinnotus lähti vanhemmista, jotka veivät poikia ahkerasti kisoihin. Unto oli lapsuudessaan 1940-luvun lopulla ja 1950-luvun alussa Hyväniemellä harrastanut innokkaasti pituus- ja korkeushyppyä ja hiihtoa. Hänen korkeushyppyennätyksekseen saksityylillä jäi 145. Kymmenkunta lähiseudun poikaa kokoontui urheilemaan iltaisin ja viikonloppuisin. Urheileminen oli omatoimista eikä se liittynyt mihinkään seuraan. Hyppypaikka Kuumalahden rannan tuntumassa pehmustettiin rantahiekalla. Hiihdossa lähtö ja maali olivat Pentti Pätsin pihassa; latu kiersi lenkin kääntyen takaisin Hyväniemen Kotivaaran jyrkältä huipulta Kotipöytäältä. Kotivaara oli myös mäenlaskupaikka.

Petreliuksen perheen talo valmistui keskustajamassa kaavoitetulle Kaakkurin alueelle ensimmäisten joukossa vuonna 1969. Urheilukenttä, tuolloin vielä sorapintainen ja hiilimurskaratainen, oli lähellä. Poikien urheileminen alkoi liikunnallisista leikeistä ja pihapiirissä juoksentelusta. Sisällä palloa potkiessa seinäkellon lasi saattoi rikkoutua, ja talon takana pienessä Kaakkurivaara mäkeä hypätessä meni monta suksea poikki.

Vartuttuaan pojat viettivät vapaa-aikaansa ahkerasti urheilukentällä vanhimman, Arin, johdolla. He viihtyivät varsinkin korkeushyppypaikalla, niin hyvin, että urheilutalon talousrakennuksessa asuneet jokkeriurheilijat kävivät heitä välillä hätistelemässä pois. Pojille kehittyi erinomaiset kimmo-ominaisuudet.

Tarina kilpailuajoilta kertoo, miten hyvät unenlahjat Arsilla oli: hän tuli kerran kentältä kesken kisojen kotiin ja nukkui vähän aikaa ennen kuin lähti takaisin osallistuakseen korkeushyppyyn.

Säännöllinen harjoittelu alkoi vuonna 1977 Allan Maaningan ohjauksessa. Kilpaileminen lähti monipuolisesta yleisurheilusta sekä hiihdosta, johon harjoitusohjelmaa teki myös Pentti J. Määttä. Esimerkiksi Posion yleisurheilun pitäjänmestaruuskisoissa 1980 Ari kilpaili moukarissa, keihäessä, kiekossa, pituudessa, korkeudessa, ja seipäessä; Arto korkeudessa ja seipäessä; ja Arsi kiekossa, pituudessa, korkeudessa ja seipäessä. Kaikki myös pelasivat lentopalloa Pyrinnössä.

Artolla juokseminen alkoi helmikuussa 1981, kun Pyrintö kokosi joukkueita toukokuun SM-maastoihin Joroisiin. Arto harjoitteli juoksua muutaman kuukauden. Samaan aikaan, huhtikuussa, Posion kansallisissa hiihdoissa hän sijoittui sarjassaan kuudenneksi. Joroisissa henkilökohtainen sijoitus oli 16:s ja Pyrinnön joukkue voitti kultaa. Heinäkuussa Joensuussa B-poikien yleisurheilun SM-kisoissa 4 kertaa 800 metrillä Pyrintö (Veikko Ruokamo, Risto Posio, Arto Petrelius ja Tommi Määttä) sijoittui seitsemänneksi. Samassa kuussa Kajaanissa 16-vuotiaiden SM-kisoissa Arto juoksi 1500 metrin esteissä neljänneksi. Kisan voitti Tommi Määttä.

Arton perässä juoksuinto tarttui Arsiin. Arto saavutti kolme SM-italia vuosina 1981–1985 ja Arsi 13 SM-italia 1982–1987. Molemmat ansaitsivat paikan SUL:n pohjoisen alueen maajoukkuevalmennettavien joukkoon.

Koko Pyrinnön yleisurheiluhistorian huimimpia päiviä oli viiden SM-italin viikonloppu heinäkuussa 1985. Varkaudessa Arto Petrelius voitti P20-sarjassa 5000 metrillä kultaa ja 2000 metrin esteissä pronssia, Hämeenlinnassa Arsi Petrelius P18-sarjassa 1500 metrin esteissä hopeaa ja Oulussa Kati Ovaskainen T16-sarjassa 100 ja 300 metrillä pronssia. Muita SM-mitaleja Pyrinnölle ei vuoden aikana tullutkaan. Mitalistien palkitsemistilaisuudessa kunnan edustajat joutuivat lupailemaan urheilukentän kunnostuksen kiirehtimistä. Pankinjohtajat jakoivat urheilijoille stipendit ja Pyrinnön puheenjohtaja Tauno Lasanen luovutti heille niin kutsutut taistelijan maljat, pienoiset pokaalit.

Arto Petrelius edusti Suomea nuorten pohjoismaisessa maaottelussa Oulaisissa 1985. Hän sijoittui 5000 metrillä seitsemänneksi. Arsi juoksi vastaavassa maaottelussa Norjan Kristiansandissa 1986 ja Tanskan Esbjergissä 1987. Jälkimmäisessä hän voitti 5000 metriä ja tuli toiseksi 2000 metrin esteissä. Nämä vuodet olivat Arsin huippukausia; SM-mitaleja tuli neljä. Vuonna 1987 Arto alitti ensimmäisenä lappilaisena 3000 metrin esteissä 9 minuutin rajan, vieläpä useaan kertaan. Paras aika oli 8.51,41.

SM-kilpailuissa Arto Petrelius kävi vuoteen 1988 ja Arsi vuoteen 1994 asti. Kalevan kisojen finaalisissa olympiastadionilla 28.7.1991 Arsi paransi esteissä Arton tulosta. Hän sijoittui viidenneksi ajalla 8.46,98, joka oli koko Lapin ennätys vielä 2016 eli 25 vuotta myöhemmin. Lapin piirin yleisurheilujaosto palkitsi Arsi Petreliuksen kauden 1991 yllättäjänä.

Ari Petreliuksen oma kilpailu-ura yleisurheilussa oli melko lyhyt, ja sen jälkeen hän alkoi keskittyä ohjaukseen ja valmennukseen useissa lajeissa. Hän myös pelasi lentopalloa Posion Pyrinnön ja Lapin Lukon sarjajoukkueissa. Esa Säkkinen innosti hänet valmentajaksi. Pyrinnön C-pojat voittivat SM-kultaa 1983 ja D-pojat vastaavasti 1988 Ari Petreliuksen valmennuksessa. Vuonna 1983 Petrelius palkittiin Lapin piirissä parhaana lentopallovalmentajana, 1989 parhaana valmentajana ja 1995 parhaana yleisurheiluvalmentajana. Vuonna 2016 hän yhä toimi Rovaniemellä lentopallovalmentajana Woman Volleyssa ja hiihto-, ampumahiihto- ja suunnistusvalmentajana Ounasvaaran Hiihtoseurassa.

Urheilijan ja valmentajan yhteistyötä kuvasi Arsi Petrelius vuonna 1987 Koillissanomien haastattelussa seuraavasti:

Ari laatii ohjelmat ja kilpailusuunnitelmat. Yhdessä sitten katsotaan, miltä ne kaikki näyttävät. Valmentajan osuus on ratkaiseva, koska hänen on sovittava kunto kohdalleen kilpailukauden aikana. Hänen laatimien harjoitusohjelmien vaativuus nousee koko ajan, ja kyllä minun harjoittelussa onkin vielä parantamisen varaa.

Korkeushypyn veljekset oppivat melko hyvin hätistelystä huolimatta. Pitäjänmestaruuskisoissa he ottivat useita kolmoisvoittoja. Veljessarjan ennätys jäi Artolle, joka hyppäsi 194 vuonna 1983.

Isä Unto osallistui Pyrinnön talkoisiin urheilukisoissa ja tansseissa. Hän työskenteli tiehöylän kuljettajana. Kilpailumatkoille hän pääsi osallistumaan vain, jos niille ehti lähteä vielä töiden jälkeen perjantaina.

Petreliuksilla seurattiin urheilua hyvin aktiivisesti ja koottiin mittava lehtileikekoelma etenkin omista ja posiolaisia urheilu suorituksista. Kuriositeettina voi myös mainita, että Arsi sijoittui vuonna 1987 neljänneksi vakioveikkauksen Suomen mestaruuskilvassa.

Juhannuksen 2010 kansallisissa kisoissa Posion urheilukentällä kaiuttimesta kuului kolmannen polven Petreliuksen nimi: Arton poika Kalle voitti miesten 800 metrin juoksun. Hän edusti Lahden Ahkeraa. Seuraavan vuoden juhannuskisoissa hän oli toinen 100 metrillä. Kalle teki Suomen ennätyksen 16-vuotiaiden 600 metrin juoksussa hallissa ja hänen serkkunsa, Arin tytär Enni vastaavasti 9-vuotiaiden 1000 metrillä sekä hallissa että ulkoradalla.

8. Jouko Ahola: Talkoissa huntalosta pojasta lähtien

Jouko Ahola (s. 1950) on esimerkki Posion Pyrinnön välttämättömästä voimavarasta, ututterista talkootyön tekijöistä. Hän oli jo 1960-luvun alussa pesäpalloporukan mukana *pommaamassa* eli pudottamassa pöllejä jokeen uittoa varten. Alaikäiset pojat eivät rannalla paljon saaneet aikaan, mutta täydet miehet tekivät paljon töitä. Pommauksella tienattiin rahaa pesäpallojoukkueella.

Omia nuoruusvuosien harrastuslajeja Aholalla olivat paini ja pesäpallo. Hän muistaa hauskan tapauksen urheilukentältä miesten joukkueen kotiottelusta, jossa hän oli ensimmäisiä kertoja kolmospolttajana. Vastustajalta tuli hidastettu lyönti. Ahola juoksi vastaan ja heitti pallon kaarella syöttäjälle. Vastustajalla oli kolmospesällä mies, joka

lähti merkistä. Mies ehti, ja vastustaja sai juoksun. Yleisö oli muuten hiljaa, mutta Oskari Manninen, joka oli todella innokas pesäpallon seuraaja, huusi kuuluvasti: *Mitä perkelettä te laitatte huntalon pojan pelaamaan. Eihän se jaksa etes heittää!*

Ahola on menestynyt jätehuoltoyrittäjänä. Hän perusti alkuun traktoripalveluja tarjoavan yrityksen 1973. Traktorilla hän on tehnyt urheiluseuralle talkoita esimerkiksi siirtämällä lunta, roskia ja tarvikkeita.

Posion Muikkumarkkinoilla Ahola on pitkään tyhjentänyt roska-astiat ja vessat ja tehnyt loppusiivousta sponsoroiden Pyrinnön jääkiekkojaostoa, joka on järjestänyt markkinoita yhdessä matkailuyhdistyksen kanssa. Ahola oli osaltaan taustalla siinä, että jaosto sai markkinat rahoituslähteekseen vuodesta 1999 lähtien. Ahola oli kokenut, että järjestelyissä tarvittaisiin enemmän käsipareja. Hän ehdotti jääkiekkovetäjille Pekka Aholalle ja Mauri Leinoselle, että jaosto pyrki tapahtuman järjestäjäksi.

Kun kuplahallia pystytettiin vuonna 1971, Ahola oli traktorilla siirtämässä työmaalle lautaa ja lankkua sahauspaikalta. Kuplan alueella järjestetyissä juhannustapahtumissa Ahola oli yhtenä monista järjestysmiehistä. Myös vaimo Maija Ahola talkoili vuosikymmeniä Pyrinnön naisissa, jotka pitivät esimerkiksi juhannusjuhlassa ravintolaa ja tanssi-illoissa kahviota.

Henkisestikin työläin vaihe juhannusjuhlien talkoissa oli alueen siivoaminen. Tapahtumien jälkeen talkoolaisia oli vaikea saada kokoon. Juhlijat olivat jättäneet roskia pitkälle alueelle urheilukentältä lähtien teltojen täyttämään Kotivaaran metsään saakka. Roskia koottiin alkuaikoina paperisäkkeihin.

Kun perheen vanhin poika Tero harrasti hiihtoa 1980-luvulla, Jouko Ahola oli aktiivinen hiihtojaostossa. Hän muun muassa pyysi yrityksiltä kisapalkintoja ja kantoi traktorin kauhalla lunta hiihtoreitin tienilytyksiin. Lumensiirrossa hän oli yhä huhtikuun 2016 kansallisissa hiihdoissa.

Pyrinnön miesten pelatessa lentopallon sarjapelejä kotikentällä Ahola oli yhtenä rajatuomareista.

Jäärheilun ja -liikunnan hyväksi Ahola teki vuosikymmenen ajan talkoita hoitamalla jääaluetta viikonloppuisin. Ensin 1990-luvun lopulla ulkokaukalolla urheilukentän vieressä, sitten 2000-luvun alussa uudessa kuplahallissa. Arkipäiviltä hän sai korvauksen. Vuonna 2012 valmistuneen monitoimihallin jäänhoidosta Ahola teki kunnan kanssa ympäriviikkoisen sopimuksen. Kunnan miehetkin voivat ajaa hänen konettaan.

Kun kunnanhallitus vuoden 2011 alussa teki päätöksen monitoimihallin sijoituspaikasta, Ahola teki aloitteen varttuneiden miesten harrastejäätiekon aloittamisesta. Äijäkiekkoilijat perustivat seuroista riippumattoman joukkueen nimeltä Luulot Boys. Kaudella 2015–2016 äijäkiekkoon osallistui viitisenkymmentä miestä kahdessa ryhmässä kahdesti viikossa. Ahola pelasi hyökkääjänä numero 60 pelipaitansa selkämyksessä. Maalivahteina pelasivat Joni Kouva, Teivo Kämäräinen ja Erkki Posio.

Pyrinnön isojen suunnistuskisojen talkoisiin Ahola on osallistunut kuljettamalla traktorin kauhalla kilpailukeskukseen kunnan irtokäymälöitä. Kun Himmerkissä oli yöttömän yön kisat, Ahola kuljetti sinne toimitsijoille taukotuvan. Lapin Lumirasteilla 1994 Jouko ja Maija Ahola talkoilivat majoituksen järjestelijöinä.

Jouko Ahola palkittiin Pyrinnön vuoden toimitsijana vuonna 1992. Perusteena oli pitkäaikainen, monipuolinen ja uhrautuvainen työ seuran hyväksi.

LOPPUVERRYTTELY

Sunnuntai-iltana 22. marraskuuta 2015 kello 18 vapaa-aikatalo Pyrinnön kahviosalin ovi avautuu. Pyrinnön johtokunta on pitänyt oman kokouksensa, ja kohta aloitetaan yleinen kokous.

Takapihan puoleisen pöytäjonon ääressä istuvat Jouni Vuollet, Tuomas Laatikainen, päässä puheenjohtaja Erkki Ahola ja ikkunan puoleisella sivulla sihteeri Sanna Soudunsaari, Kari Karasti ja Mika Ahola.

Johtokuntaan kuuluva Ari Riihimäki on elämänluukun toisella puolella käynnistämässä kahviautomaattia. Kuumaa juotavaa tarvitaan, sillä salin väliseinällä oleva mittari näyttää vain 15,5 lämpöastetta. Jopa takkia tarvitaan. Johtuuko tämä siitä, että ulkona on seitsemän astetta pakkasta, hieman enemmän kuin pitkään aikaan? Ahola arvelee, että kunnan taloustilanne ei kestä pitää enempää lämpöjä viikonloppuisin.

Väliseinän takaa salista kuuluu napatanssikurssin liikkumista ja musiikkia. Heikon kilinänkin erottaa, kun tietää, että osallistujilla on lanteilla paljettivyöt.

Yleiseen kokoukseen saapuu yleisöäkin. Yleisurheilujaostoon kuuluvat Marjo Ruokamo, Salli Luukkonen ja Marketta Huokuniemi tulevat kahvioon yhtä aikaa ja Huokuniemen mies Tatu Määttä hieman myöhemmin. He asettuvat toisen pöytäjonon ääreen. Ruokamo ottaa esille kudelman ja sinertävää lankaa. Kaikki ovat enemmän tai vähemmän tuttuja toisilleen. Hengenhätää ei ole, ja kokous alkaa vartin ilmoitettua myöhemmin.

Kymmenen minuuttia sen jälkeen ovelta kuuluu koputus. Saadaan vielä 13:s osallistuja, Mauri Hiltunen, joka on hiihtoasussa. Hän menee istumaan Vuolletin viereen.

Kari Karasti kuulostaa tyytyväiseltä tähänkin väkimäärään. Hän sanoo, että joskus on pitänyt soitella lisää ihmisiä, kun paikalla on kokouksen alkamisaikaan ollut vain johtokunta.

Kokouksessa jaostojen edustajat käyvät läpi jaostojen vuodelle 2016 suunnittelemaa toimintaa. Ari Riihimäki toteaa, että yleisurheilussa isona haasteena on harrastajien väheneminen. Kesällä on tarkoitus kuitenkin pitää kuusi, seitsemän kilpailua, tärkeimpänä juhannuksen kansalliset.

Tuomas Laatikainen kertoo suunnistuskarttahankkeesta. Jos ulkopuolinen rahoitus saadaan, tehdään noin 30 neliökilometrin verran uusia karttoja ja pidetään kansalliset kilpailut. Hankkeesta vastaa Antti Häkämies.

Mika Ahola kertoo, että jääkiekkosarjoissa pelaa seuran kolme juniorijoukkuetta. Jääkiekkojaoston budjetti – menot 52 600 euroa – on suurempi kuin muiden jaostojen budjetit yhteensä.

Kari Karasti toteaa hiihdosta, että jaoston toiminta on kuihtunut. Seurassa on vain muutamia aikuisten ja veteraanisarjojen aktiivihiihtäjiä, mutta juniorihiihtäjiä ei käytännöllisesti katsoen yhtään. Kilpahiihtoharrastuksen välineiden isot kustannukset karsivat harrastajia. Sama ilmiö on nähtävillä valtakunnallisesti, Karasti sanoo.

Erkki Ahola kiittelee jaostoissa tehtävää vapaaehtoistyötä ja toteaa, että seuran toiminta ei ole vain kilpailuissa käymistä, vaan lasten ja nuorten kasvatusta harrastuneisuuteen on seurassa tärkeää. Yhteenvetona Ahola luettelee juhluvuoden tapahtumat, joita on suunniteltu yksi kunkin jaoston osalle. Niistä Kaarlon juoksu, Kaarlo Maaningan

mukaan nimetty, on tarkoitus järjestää tietysti Maaninkavaarassa. Kilpailukeskuksena on Vuolletien koti eli entinen kyläkoulu. Juhlavuoteen kuuluvat myös itse 70-vuotisjuhlat sekä arpajaiset, joissa pääpalkintona on auto. Kolme vuotta sitten pidetyt arpajaiset onnistuivat hyvin. Ahola kiittelee aktiivisia osallistujia ja jaostoja.

Ennen jaostojen jäsenten valitsemista vuodelle 2016 sukeutuu keskustelu seuran internetsivujen uudistamisesta. Sivut ovat vanhat, sillä etusivulla juoksee Juho-Veikko Luksua aika pienenä poikana, ja nyt hän on kolmannellakymmenennellä. Seuran jäsenmaksujen periminen vasta puhuttaakin. Maksut tuntuu olevan ikuisuuskysymys. Euromääristä päätetään vuosittain yleisessä kokouksessa, mutta seuran tilille putkahtelee vain yksittäisiä maksuja. Yhtenäistä jäsenmaksujen ohjaamista päättilille ei ole järjestetty. Ahola toteaa, että Pyrinnön jäsenmääräksi on laskettu kilpailijoista, valmentajista, ohjaajista ja vanhemmista koostuva aktiivien määrä. Tällainen selvitys on riittänyt kunnan vapaa-aikatoimelle, kun seura on hakenut toiminta-avustusta.

Runsaan tunnin mittaisen kokouksen jälkeen on vielä kahvia, kuumaa vettä, keksejä ja donitseja jäljellä. Ruokamo pakkaa kudelmansa: shaalinteos on saanut pikkuisen lisää pituutta. Luukkonen antaa historiikin kirjoittajalle sähköpostiosoitteensa, johon hänelle voi lähettää vuodelta 1972 olevan hauskan kuvauksen hänestä juoksijatyttonä.

Mauri Hiltusella on musta hiihtoasu ja punaiset mononsuojukset. Seuran värit. Takin selkämyksessä lukee *Posion lukio* Hiltusen työpaikan mukaan. Missäs asti se hiihtäjä kävi kääntymässä? Kirivaarassa, Hiltunen sanoo. Hän kertoo muistaneensa kokouksen kesken kaiken. Paluumatkalla tuli vähän kiire.

Väkeä alkaa valua ulos, osa jatkaa vielä juttelemista. Puheenjohtaja ja sihteeri kokoavat paperinsa.

Matka jatkuu.

LIITTEET

Liite 1: Vanhimmat Posion Pyrinnön arkistossa olevat urheilutulokset vuodelta 1947

Hiihtokilpailut Posiolla 23.3.1947 *seurojen välisestä kiertopalkinnosta*

Miehet 10 km: 1) Veikko Selkälä 41,35, 2) Matti Ruokamo 43,51, 3) Reino Paloniemi 46,08, 4) Viljo Ylitervo 46,10, 5) Jussi Selkälä 46,35, 6) Toivo Paloniemi 46,40, 7) Hannes Määttä 47,10, 8) Arvo Hämeenniemi 47,37, 9) Matti Laatikainen 47,55, 10) Toivo Jumisko 49,14, 11) Väinö Hämeenniemi 49,46, 12) Viljo Ronkainen 50,50, 13) Lassi Määttä 51,01, 14) Leonard Määttä 51,10, 15) Eti Selkälä 51,30, 16) Reino Määttä 52,34, 17) Toivo Enojärvi 54,28, 18) Arvo Määttä 54,53, 19) Arvi Ruokamo 55,24, 20) Kalle Ahvensalmi 55,50, 21) Tauno Kulojärvi 1.02,53, 22) Arvo Oikarainen 1.03,22. Osallistujia 29.

Naiset 5 km: 1) Mirja Kantoniemi 27,10, 2) Helmi Poropudas 28,24, 3) Sirkka Ahola 29,05, 4) Sylvi Karasti 29,18, 5) Eeva Karppinen 29,53, 6) Laura Ruokamo 30,03, 7) Taimi Mursu 30,34, 8) Aino Ruokamo 31,54, 9) Elvi Määttä 32,30, 10) Anja Määttä 33,43, 11) Laina Oikarainen 34,24, 12) Eeva Karvonen 34,37, 13) Impi Oikarainen 34,42, 14) Tyyne Kulojärvi 34,56.

Miehet yli 35 v. 5 km: 1) Leonard Määttä 25,07, 2) Mauno Tuomivaara 25,07, 3) Emil Oikarinen 25,30, 4) Veikko Vainio 25,34, 5) Juho Veteläinen 26,04, 6) Jalmari Manninen 27,52, 7) Jalmari Raistakka 29,25, 8) Kalle Oikarainen 29,34, 9) Antti Määttä 36,53.

Yläkemiöjen kesäkisat 17.8.1947 Posiolla

Miehet 5-ottelu (100 m – kuula – korkeus – keihäs – pituus):

- 1) Heikki Vakkuri Luusua (12,1 – 9,69 – 165 – 39,21 – 569) 358,5 p.
- 2) Paavo Siila Vanttaus (13,0 – 10,94 – 150 – 47,86 – 519) 356
- 3) Toivo Jumisko Posio (13,1 – 10,62 – 160 – 48,22 – 489) 354
- 4) Risto Ulkuniemi Luusua (13,1 – 11,39 – 145 – 45,80 – 488) 347,5
- 5) Urpo Saarenpää Juujärvi (13,5 – 10,32 – 145 – 44,00 – 516) 339,5
- 6) Arvo Koskiniemi Vanttaus (12,6 – 9,67 – 140 – 40,02 – 527) 336
- 7) Onni Lamminparras Juujärvi (13,4 – 10,05 – 155 – 42,51 – 475) 334,5
- 8) Eelis Piirainen Autti (13,4 – 12,26 – 140 – 34,89 – 504) 334
- 9) Onni Saarenpää Juujärvi (13,2 – 9,84 – 135 – 46,20 – 481) 331,5
- 10) Pauli Kulppi Vanttaus (13,2 – 9,55 – 150 – 39,20 – 509) 331
- 11) Toivo Haavisto Juujärvi (12,8 – 9,11 – 150 – 36,50 – 499) 327
- 12) Mikko Kiviniemi Juujärvi (13,3 – 9,58 – 135 – 42,56 – 484) 324,5
- 13) Jukka Saraniemi Vanttaus (13,0 – 9,07 – 130 – 41,02 – 516) 324
- 14) Jorma Neuvonen Autti (13,1 – 9,00 – 145 – 33,87 – 496) 315,5
- 15) Toivo Tainio Posio (13,8 – 9,20 – 145 – 34,96 – 447) 306,5
- 16) Kauko Schroderus Luusua (14,1 – 8,95 – 130 – 42,16 – 439) 304
- 17) Esko Turunen Luusua (13,0 – 7,48 – 145 – 30,26 – 503) 303,5

- 18) Jalmari Tuovinen Posio (13,6 – 9,21 – 130 – 37,64 – 431) 302
- 19) Toivo Paloniemi Posio (13,5 - 8,78 – 125 – 43,28 – 359) 297,5
- 20) Erkki Alaluusua Luusua (13,9 – 8,93 – 135 – 33,07 – 446) 294,5

Matti Laatikainen Posio keskeytti (13,7 – 9,90 – 135 – 33,63 - -)

Kalevi Oтра-aho Autti keskeytti (13,6 - - - - - 39,20 - -)

Joukkueet: 1) Vanttausjärvi 1023, 2) Luusua 1010, 3) Juujärvi 1005,5, 4) Posio 962,5.
Auttin joukkue oli vajaalukuinen.

Miehet 3000 metriä: 1) Kauko Karasti Posio 10,18, 2) Viljo Arvaja Viiri 10,22, 3) Olavi Ellonen*) Viiri 10,51, 4) Reino Mäenpää Autti 11,09.

Naiset 3-ottelu (100 m – kuula – pituus)

- 1) Sirkka Ahola Posio (15,3 – 7,84 – 376) 146 p.
- 2) Olga Niemelä Autti (15,5 – 7,93 – 361) 143
- 3) Betty Kelloniemi Luusua (16,4 – 9,48 – 331) 139
- 4) Anelma Severikangas Luusua (15,9 – 7,63 – 361) 137
- 5) Maila Jokelainen Juujärvi (15,8 – 7,21 – 331) 134
- 6) Laila Tuovinen Luusua (16,4 – 7,71 – 282) 132
- 7) Eila Kiviniemi Juujärvi (15,5 – 6,17 – 351) 131
- 8) Aira Jokelainen Juujärvi (15,7 – 5,52 – 354) 125
- 9) Annikki Juujärvi Juujärvi (16,7 – 7,59 – 334) 124
- 10) Aino Jumisko Posio (16,2 – 6,75 – 310) 124
- 11) Lyyli Tuovinen Luusua (15,8 – 7,01 – 341) 123
- 12) Ida Oikarainen Posio (16,4 – 7,49 – 238) 123
- 13) Aili Uusiautti**) Autti (16,6 – 7,62 – 301) 122
- 14) Maila Koivula Vanttaus (15,5 – 5,60 – 313) 121
- 15) Elli Mikkonen Juujärvi (16,2 – 5,77 – 344) 121
- 16) Rauni Karjalainen Juujärvi (16,6 – 7,43 – 312) 121
- 17) Greetta Veijonaho Posio (15,8 – 4,68 – 364) 120
- 18) Mirjam Kantoniemi Posio (16,5 – 6,38 – 332) 119
- 19) Helvi Pätsi**) Autti (18,5 – 5,63 – 247) 84

Joukkueet: 1) Luusua 408, 2) Posio 393, 3) Juujärvi 390, 4) Autti 349

*) Pitää olla Olavi Elonen.

**) Sijalla 13 oleva kilpailija on käsin kirjoitetuissa tuloksissa sekä nimellä Aili että Helli Uusiautti, samoin sijalla 19 oleva sekä nimellä Helvi että Helli Pätsi. (Kirj. huom.)

Pojat alle 18 v. 3-ottelu (100 m – kuula – pituus)

- 1) Heikki Vakkuri Luusua (12,1 – 11,41 – 535) 221 p.
- 2) Mikko Kiviniemi Juujärvi (13,3 – 11,10 – 450) 196
- 3) Pentti Norvanto Posio (13,5 – 9,66 – 502) 192
- 4) Kaiho Hakkarainen Posio (12,8 – 8,22 – 484) 188
- 5) Leo Palosaari Posio (13,9 – 9,15 – 457) 184
- 6) Martti Mursu Posio (14,0 – 10,01 – 456) 184
- 7) Unto Karsimus Luusua (13,9 – 9,65 – 448) 181

- 8) Assari Koskiniemi Vanntaus (13,8 – 8,30 – 488) 179
- 9) Matti Meriläinen Luusua (13,9 – 9,63 – 398) 174
- 10) Pentti Salmela Autti (14,2 – 7,52 – 456) 166
- 11) Lauri Ulkuniemi Luusua (14,4 – 7,98 – 426) 163
- 12) Kalevi Autti Autti (14,3 – 7,76 – 392) 158
- 13) Lasse Otra-Aho Autti (15,1 – 8,19 – 424) 156
- 14) Viljo Uusiautti Autti (14,6 – 6,61 – 381) 145

(Lähde: Käsin kirjoitetut tulokset. Posion Pyrinnön arkisto.)

Liite 2: Posion Pyrinnön lentopallomenestys 1978–1990

SM-mitalit

1982 Kaavi, D-pojat, hopea. Joukkue: Tuomas Kaukua, Kimmo Laatikainen, Jarkko Mursu, Yrjö Nikunlassi, Esa Ronkainen, Jyrki Ronkainen, Mika Ronkainen, Kimmo Sarivaara. Valmentajat: Simo Ahola ja Ari Petrelius.

1983 Muhos, C-pojat, kulta. Joukkue: Pasi Karjalainen, Kimmo Laatikainen, Petteri Lahtela, Jarkko Mursu, Marko Määttä, Pasi Pentikäinen, Esa Ronkainen, Jyrki Ronkainen, Vesa Matti Tiihonen. Valmentaja: Ari Petrelius.

1984 Uimaharju, C-pojat, hopea. Joukkue: Matti Ahola, Pekka Jääskö, Kimmo Laatikainen, Jarkko Mursu, Yrjö Nikunlassi, Esa Ronkainen, Jyrki Ronkainen, Mika Ronkainen. Valmentajat: Simo Ahola ja Ari Petrelius.

1986 Muhos, B-pojat, pronssi. Joukkue: Veli-Matti Ahola, Pekka Jääskö, Kimmo Laatikainen, Hannu Lasanen, Jarkko Mursu, Juha Pyrrö, Esa Ronkainen, Jyrki Ronkainen, Mika Ronkainen, Kauko Väinämö. Valmentaja: Erkki E. Ronkainen

1987 Vilppula: D-tytöt, kulta. Joukkue: Marja-Liisa Karjalainen, Anne Kortetjärvi, Merja Määttä, Sari Ronkainen, Kirsi Soudunsaari, Jaana Vesavaara. Valmentaja: Erkki E. Ronkainen.

1988 Posio: D-pojat, kulta. Joukkue: Jarkko Hiltunen, Timo Kauranen, Petteri Kummala, Raine Lonnakko, Toni Maijala, Mikko Mursu, Juha Rinne, Mika Tuomivaara. Valmentaja: Ari Petrelius.

Juniorijoukkueiden sijoitukset SM-sarjassa

1982: D-pojat, hopea.

1983: C-pojat, kulta; D-pojat, 8 sija.

1984: C-pojat, hopea; B-pojat, 8. sija.

1985: B-pojat, 8. sija; C-pojat, 7. sija.

1986: B-pojat, pronssi; D-pojat, 8. sija; C-pojat, 5. sija; D-tytöt, 4. sija.

1987: D-tytöt, kulta; C-tytöt, 6. sija; B-pojat, 6. sija.

1988: D-pojat, kulta; A-pojat, 6. sija; B-pojat, 8. sija; C-tytöt, 5. sija.

1990: B-tytöt, 4. sija.

Lapin piirinmestaruudet

A-tytöt: 1988, 1989, 1990

B-tytöt: 1988, 1989, 1990

C-tytöt: 1987, 1988, 1989

D-tytöt: 1985, 1986, 1988, 1990

E-tytöt: 1982, 1984, 1987, 1988

B-pojat: 1981, 1982, 1983, 1984, 1988

C-pojat: 1983, 1984, 1985, 1986, 1988

D-pojat: 1980, 1982, 1984, 1988, 1989

Lentopalloliiton Lapin piirin Posion Pyrinnöstä palkitsemat

Paras valmentaja: 1981 Pentti Väisänen; 1982, 1983, 1988 Ari Petrelius.

Paras seura: 1983 Posion Pyrintö.

Paras nuorisotyöseura: 1984, 1985, 1986, 1987, 1988, 1989 Posion Pyrintö.

Parhaat lentopalloilijat:

1978 Arto Puolakka, miehet

1979 Pertti Tikkanen, A-pojat

1981 Arto Manninen, C-pojat

1982 Arsi Petrelius, C-pojat

1983 Pasi Pentikäinen, C-pojat; Arsi Petrelius, B-pojat

1984 Esa Ronkainen, C-pojat; Pasi Pentikäinen, B-pojat

1985 Esa Ronkainen, B-pojat

1986 Juha Pyrrö, C-pojat

1987 Esa Ronkainen, A-pojat; Suvi Tuomivaara, C-tytöt

1988 Suvi Tuomivaara, B-tytöt; Marja-Liisa Karjalainen, C-tytöt; Juha Pyrrö, B-pojat

1989 Sari Ronkainen, C-tytöt; Jani Ahola, C-pojat; Suvi Tuomivaara, A-tytöt

1990 Petteri Kummala, C-pojat

Liite 3: Posion Pyrinnön yleisurheilijoiden Lapin piirin ennätykset 31.12.2015

Piiriennätykset olivat samalla seuran ennätyksiä.

TYTÖT JA NAISET

T9

60 m aj. 76,2 cm	Merja Oivakumpu	13,1	1991
60 m aj. 50 cm	Marika Ruokamo	12,05	11.8.2005
kiekko 600 g	Janne Harjuautti	17,38	10.8.2002
3-ottelu	(40 m, pituus, pallo)		
	Riitta Määttä	526	11.9.1997
	(7.1 – 331 – 25.40)		
8 x 40 m	Posion Pyrintö	62,0	7.6.1997
	(Henna Luukkonen, Katri Ruokamo, Laura Ahola, Henna Ruokamo, Virve Ruokamo, Riitta Määttä, Riikka Oikarainen, Marjo Ruokamo)		

T10

150 m	Janika Luukkonen	22,48	4.7.1996
600 m	Seila Ruokamo	1.59,73	8.8.1996
3-loikka	Jenni Haapsaari	8.12	17.8.1996
keihäs 400 g	Seila Ruokamo	25.26	18.8.1996
junnukeihäs	Rosaliina Karasti	9.29	31.8.2010
3-ottelu	(60 m, pituus, kuula)		
	Seila Ruokamo	858	13.7.1996
	(9.24 – 381 – 6.62)		
4 x 100 m	Posion Pyrintö	59,8	1973
4 x 300 m	Posion Pyrintö	3.36,8	1970
	(Marja-Liisa Poropudas, Airi Pietilä, Salli Maaninka, T. Huttunen)		

T11

60 m	Janika Luukkonen	8,55	30.8.1997
150 m	Janika Luukkonen	21,74	10.8.1997
pituus	Kati Ovaskainen	470	1980
kuula 2 kg	Päivi Kivelä	9.97	1992
moukari 2,5 kg	Henna Oikarainen	22.03	5.8.2007
3-ottelu	(60 m, pituus, kuula)		
	Janika Luukkonen	1290	11.9.1997
	(8,3 – 433 – 8.60)		
4 x 50 m	Posion Pyrintö	29,00	7.6.1997
	(Seila Ruokamo, Janika Luukkonen, Jenni Haapsaari, Elisa Karjalainen)		
4 x 600 m	Posion Pyrintö	8.13,80	7.6.1997
	(Elisa Karjalainen, Janika Luukkonen, Jenni Haapsaari, Seila Ruokamo)		

T12

60 m	Janika Luukkonen	8,07	17.9.1998
100 m	Janika Luukkonen	13,24	21.7.1998
200 m	Janika Luukkonen	27,56	1998
600 m	Jenni Haapsaari	1.49,52	1998
800 m	Anu Niemilehto	2.25,9	1989
1000 m	Hanna Jumisko	3.22,33	28.8.2010
300 m aj. seiväs	Riina Soudunsaari	65,00	1994
kuula 2,5 kg	Sini Karjalainen	210	10.9.2011
pallo	Päivi Kivelä	11.95	1993
4-ottelu (60 m aj., pituus, kuula, 600 m)	Henna Oikarainen	29.10	16.8.2008
	Jenni Haapsaari	1237	11.7.1998
		(12,1 – 406 – 7.23 – 1.55,1)	
4 x 300 m	Posion Pyrintö	3.19,7	1970
	(E. Ruokamo, V. Ruokamo, Raili Pietilä, Ulla-Maija Lahtinen)		

T13

60 m	Minna Ollila	8,18	20.6.1996
800 m	Anu Niemilehto	2.23,04	1990
2000 m	Tiina Niemilehto	7.05,70	1992
3-loikka	Kati Latvala	10.65	1994
seiväs	Sini Karjalainen	240	1.9.2012
kuula 2,5 kg	Jenna Harjuautti	10.71	5.8.2006
kuula 3 kg	Päivi Kivelä	12.26	1994
keihäs	Seila Ruokamo	37.98	1.8.1999
pallo	Heidi Hirvonen	38.10	29.7.2004
moukari 2,5 kg	Tytti Oikarainen	29.29	10.9.2011
moukari 3 kg	Päivi Kivelä	39.96	1994

T14

seiväs	Sini Karjalainen	250	29.7.2013
kuula 3 kg	Päivi Kivelä	12.32	12.9.1995
keihäs	Seila Ruokamo	44.35	18.6.2000
moukari	Päivi Kivelä	43.28	1995
4 x 300 m	Posion Pyrintö	3.03,4	1970
	(Kerttu Loukusa, M. Maaninka, Marja-Leena Korva, Anitta Maaninka)		

T15

seiväs	Sini Karjalainen	240	16.6.2014
keihäs	Seila Ruokamo	48.68	8.9.2001
kiekko 750 g	Karoliina Karasti	30.09	9.9.2008
kiekko 1 kg	Päivi Kivelä	28.90	18.8.1996
moukari	Päivi Kivelä	46.44	17.8.1996

N17				
400 m aj	Vilma Martin	68,66	26.7.2015	
kuula 4 kg	Tytti Oikarainen	10.30	28.7.2014	
moukari 3 kg	Tytti Oikarainen	60,13	22.8.2015	
moukari 4 kg	Tytti Oikarainen	46,34	9.7.2015	

N19				
moukari 4 kg	Tytti Oikarainen	46,34	9.7.2015 *)	

N22				
moukari 4 kg	Tytti Oikarainen	46,34	9.7.2015 *)	

Naiset				
moukari 4 kg	Tytti Oikarainen	46,34	9.7.2015 *)	
keihäs (uusi malli)	Seila Ruokamo	44,56	2003 **)	

POJAT JA MIEHET

P9				
junnukeihäs	Sami Karjalainen	23,39	22.8.2009	
3-ottelu	(60 m, pituus, pallo)			
	Henri Ryttilähti	1352	29.7.1995	
	(9,50 – 357 – 40,34)			
4 x 40 m radalla	Posion Pyrintö	30,65	9.6.2005	
	(Eero Vuollet, Jani Ruokamo, Ville Karasti, Alekski Lahtela)			
8 x 40 m	Posion Pyrintö	60,99	7.6.1998	
	(Osma Lämsä, Mika-Matti Harjuautti, Tero Maaninka, Juho-Veikko Luksua, Joni Ruokamo, Lauri Vuollet, Toomas Sätkinen, Sami Mursu)			
4 x 50 m	Posion Pyrintö	31,46	1994	
	(Jukka Korva, Kalle Pietilä, Matti Leinonen, Mikko Karvonen)			

P10				
800 m	Jukka Korva	2.39,40	1994	
60 m aj. 76,2 cm	Jaakko Varanka	11,2	1991	
3-loikka	Juha Ovaskainen	9.52	1980	
keihäs 400 g	Juha Ovaskainen	36.88	1980	
junnukeihäs	Matias Posio	21.25	24.8.2009	
pallo	Timo Heikkilä	49.02	1994	
3-ottelu	(60 m, pituus, kuula)			
	Henri Ryttilähti	927	13.7.1996	
	(9,37 – 403 – 7.59)			
4 x 100 m	Posion Pyrintö	60,8	1969	
4 x 800 m	Posion Pyrintö	10.52,4	1973	

P11

300 m	Ari Niskala	46,7	1989
60 m aj. 76,2 cm	Jaakko Varanka	11,6	1992
3-loikka	Juha Ovaskainen	10.40	1981
keihäs 400 g	Hannu Lasanen	7.28	1982
4-ottelu	(60 m,pituus,kuula,800 m)		
	Jukka Korva	1873	1995
	(9,18 – 394 – 6.52 – 2.42,21)		

P12

100 m	Ari Niskala	12,5	1990
300 m	Ari Niskala	41,2	1990
1000 m	Tommi Määttä	3.02,6	1977
3-loikka	Juha Ovaskainen	10.74	1982
4 x 800 m	Posion Pyrintö	9.45,9	1974

P13

100 m	Ari Niskala	12,2	1991
1000 m	Tommi Määttä	2.52,4	1978
pituus	Ari Niskala	556	1991
kuula 3 kg	Petri Karasti	11.86	15.8.2006
moukari 3 kg	Arttu Oikarainen	27.38	30.8. 2014
4-ottelu	(80 m aj., korkeus, kiekko, 300 m)		
	Petteri Kummala	2600	1989
6-ottelu	(80 m aj., pituus, keihäs, seiväs, kiekko, 800 m)		
	Tomi Alaste	3287	1993

P14

400 m	Eino Vuollet	61,01	7.8.2007
1000 m	Tommi Määttä	2.44,7	1979
2000 m	Mikko Maaninka	5.59,3	1979
5000 m	Risto Pentikäinen	16.11,0	1972
80 m aj.	Ari Niskala	11,56	1992
100 m aj.	Ari Niskala	15,04	1992
korkeus	Petteri Kummala	176	1990
seiväs	Rauno Ahvensalmi	327	1973
4-ottelu	(80 m aj., korkeus, kiekko, 300 m)		
	Petteri Kummala	3282	1990
5-ottelu	(100 m aj., pituus, keihäs, seiväs, 1000 m)		
	Eero Vuollet	1538	25.8.2011
	(22.37 – 490 – 35.51 – 180 – 3.07.53)		
6-ottelu	(80 m aj., pituus, keihäs, seiväs, kiekko, 800 m)		
	Tomi Alaste	3660	1994
3 x 80 m aj.	Posion Pyrintö	43,4	1993
	(Jani Ruokamo, Tomi Alaste, Jani Hautajärvi)		
4 x 800 m	Posion Pyrintö	9.08,6	1973

P15

100 m	Ari Niskala	11,38	1993
2000 m	Risto Pentikäinen	5.36,8	1973
3000 m	Risto Pentikäinen	8.44,8	1973
5000 m	Risto Pentikäinen	15.08,0	1973
100 m aj.	Ari Niskala	13,92	1993
300 m aj.	Petteri Kummala	42,35	21.7.1991
1500 m est.	Tommi Määttä	4.40,4	1980
5-ottelu	(100 m aj., pituus, seiväs, keihäs, 1000 m)	Eino Vuollet	2560 5.9.2008
		(16.36 – 506 – 250 – 45.96 – 2.58.12)	
6-ottelu	100 m aj., pituus, keihäs, seiväs, kiekko, 800 m)	Tomi Alaste	4006 29.–30.7.1995
		(15.24 – 588 – 35.70 – 220 – 34.18 – 2.39,0)	
4 x 80 m aj.	Posion Pyrintö	58,53	8.6.1995
	(Jaakko Varanka, Tomi Alaste, Tuomas Laatikainen, Pasi Ruokamo)		

M17

100 m	Ari Niskala	11,12	1995
200 m	Ari Niskala	22,50	1995
400 m	Juha Ovaskainen	50,29	7.7.1987
800 m	Juha Ovaskainen	1.53,89	1987
2000 m	Risto Pentikäinen	5.32,0	1974
3000 m	Risto Pentikäinen	8.32,8	1974
5000 m	Risto Pentikäinen	14.39,2	1974
10 000 m	Risto Pentikäinen	30.52,4	1974
100 m aj.	Ari Niskala	13,60	1994
10-ottelu	Petteri Kummala	5151	1992
	(12.23 – 607 – 11.06 – 175 – 59.59 – 14.57 – 31.90 – 300 – 42.20 – 5.50,2)		
4 x 800 m	Posion Pyrintö	8.21,83	1981
	(Veikko Ruokamo, Risto Posio, Arto Petrelius, Tommi Määttä)		
4 x 100 m aj.	Posion Pyrintö	66,18	1994
	(Jaakko Varanka, Ari Niskala, Jani Hautajärvi, Tomi Alaste)		

M19

3000 m	Kaarlo Maaninka	8.19,0	1972
5000 m	Kaarlo Maaninka	14.25,0	14.9.1972
10 000 m	Risto Pentikäinen	30.52,4	1974
1500 m est.	Arsi Petrelius	4.16,09	26.7.1985
2000 m est.	Arsi Petrelius	5.45,21	1.8.1986
4 x 800	Posion Pyrintö	8.00,4	1972
	(Leo Mattila, Veijo Nevala, Veli-Matti Sipola, Veijo Mursu)		

M22

1500 m	Arsi Petrelius	3.52,33	1987
3000 m	Kaarlo Maaninka	8.07,4	1973
5000 m	Kaarlo Maaninka	14.07,0	1973
10 000 m	Kaarlo Maaninka	29.08,0	1973
3000 m est.	Arsi Petrelius	8.50,41	1987
4 x 800 m	Posion Pyrintö	8.00,4	1972

(Leo Mattila, Veijo Nevala, Veli-Matti Sipola, Veijo Mursu)

Miehet

3000 m	Kaarlo Maaninka	8.07,4	1973
5000 m	Kaarlo Maaninka	14.07,0	1973
10 000 m	Kaarlo Maaninka	29.08,0	1973
maraton	Matti Karjalainen	2.15,28	1979
3000 m est.	Arsi Petrelius	8.46,98	1991
pituus	Jouko Elevaara	730	1973

(Lähde: Lapin Yleisurheilu, www.lay.sporttisaitti.com. Viitattu 29.12.2015.)

*) Kesällä 2016 Oikarainen paransi ennätystä useasti: 49,14 Rovaniemellä 12.6., 54,08 Kaustisilla 1.7. ja 56,14 Kalevan kisoissa Oulussa 23.7.

***) Tieto on sivun www.lay.sporttisaitti.com tilastosta Kaikkien aikojen parhaat. Muut tiedot ovat kohdasta Piiriennätykset.

Liite 4: Posion Pyrinnön seuratoimintailmoitus Koillissanomissa 15.5.1970

PYRINTÖ TOIMII

Pyrinnön maantiejuoksukilpailut seuraavasti: tänään keskiv. klo 14 Pernun koululla, klo 16.30 Posion keskustassa, klo 18.00 Karjalaisenniemen koululla. Torst. 14.5. klo 18 Mourujärven koululla, klo 19 Maaninkavaaran koululla. Perjant. 15.5. klo 17.30 Hyväniemen koululla, klo 19 Lohirannan koulun th. Kilpailussa mukana olleella mahdollisuus päästä valmennusryhmiin.

II helluntaipäivänä linja-auto Ouluun ympärijuoksuun. Lähtö Maaninkavaarasta klo 6.00 Posion ja Ranuan kautta. Paluu kilpailujen päätyttyä. Turisteja sopii huutosakiksi.

Maantiejuoksut ensi viikolla, tiist. 19.5. klo 18.00 Tolvan koulun th. Keskiv. 20.5. klo 13 Anetjärven koululla, klo 18 Kuloharjun koululla, klo 19 Livon koululla. Torst. 21.5. klo 18 Jumiskon koulun th., klo 19 Vääräjärven koululla. Perjant. 22.5. klo 17.30 Peräposion koululla, klo 18.15 Lehtiniemen koulun th., klo 19 Ristilän koululla. Lauant. 23.5. alk. klo 13 mailereiden leiri. Sunnunt. 24.5. klo 12.00 Posion halkijuoksut ja klo 15 seuran maantiejuoksumestaruuskilpailut. Sarjoja kaikille. Ilmoittautuminen kilpailupaikalla ennen kilpailujen alkua. Kilpailuihin linja-auto ja taksikuljetukset.

(Lähde: Koillissanomat 15.5.1970.)

Liite 5: Allan Maaningan (s. 1952) harjoituspäiväkirjamerkinnot 16.4.–15.5.1972

Merkintä *x* tarkoittaa toistoa ja *300 m max / 200 m* sitä, että ensin juostaan 300 m maksimivauhtia ja sen jälkeen 200 m kevyttä palauttavaa juoksua. K-niemi tarkoittaa Karjalaisenniemeä ja Livo Livojärven koulun seutua.

Harjoitteluun kuului juoksua, hyppelyjä, lihaskuntoilua ja voimaharjoittelua, viimeksi mainittua ei kuitenkaan kilpailukaudella touko-elokuussa. Vuoden 1972 aikana Maaningan juoksumäärä oli 2976 kilometriä ja juoksuharjoituskertojen määrä 414.

- su 16.4. Aamulla tunnin puntti 1010 x (8 liikettä) yht. 13 350 kg, iltapv:llä Livon sannalla 52 kierrosta, 12 kierrosta aikaan 3.54,0
- ma 17.4. Tiellä 12 x 100 m / 100 m + hölkkä n. 3 km
- ti 18.4. Tiellä 8 km n. 4,10 min / km. 30 min 7,3 km
- ke 19.4. Tiellä 5 km hölkkä
- to 20.4. Tiellä yritystä juosta vain 1 km
- pe 21.4. LEIRI L E P O (pohjelihakset kipeät)
- la 22.4. LEIRI Tiellä 14 km juoksua, josta 12 km 45–46 min:iin
- su 23.4. LEIRI Koulun käytävällä 50 m: 6,4 (jalat reistaili) 800 m 1,57,5, punttiharj = testi 60 min 1240 x yht. 24 600 kg
- ma 24.4. Aamulla 30 x 100 m vetoja / 100 m + hölkkää, iltapv:llä 6 km hölkkää
- ti 25.4. Tiellä 30 min hölkkä
- ke 26.4. Aamulla tiellä E2 5 x (300 m max / 200 m – 200 m max / 100 m – 100 m max / 300 m) + hölkkää, iltapv:llä 14 km 52,40
- to 27.4. Aamulla hyppelyharjoitus 1575 x (6 liikettä), iltapv:llä K-niemen santarinne 4 x 7 kierrosta / 4 min + 1 x max aika 4,25
- pe 28.4. Tiellä 30 min hölkkä
- la 29.4. Aamulla E2 = 6 km + hölkkää ja kovempaa 4 km, iltapv:llä tiellä 24 km juoksua vastatuuleen
- su 30.4. Aamulla punttiharj. 60 min 1250 x, 14500 kg, iltapv:llä Livon santarinne 15 min = 32 kierr., mennen tullen 4 km lumisohjossa juoksua.
- ma 1.5. Tiellä 5 km hölkkää
- ti 2.5. Tyhjennys lähes 100%:nen 26 km 1 t 46 min
- ke 3.5. Tiellä hölkkää ja kävelyä
- to 4.5. Puolen tunnin hölkkä
- pe 5.5. Tiellä 30 min hölkkä
- la 6.5. Hölkkää 0,5 km, sitten 3 km Livolla 9,50 + 3 km hölkkää
- su 7.5. Pudasjärven maastot: Aamulla 4 km tiellä + pari vetoa, päivällä Nuorten 5 km ajalla 17,23, verr. ennen ja jälkeen kilp. yht. + kilp.
- olin 5. Tiellä 12 km (oli vaikeaa)
- ma 8.5. Tiellä 12 km (oli vaikeaa)
- ti 9.5. 30 min hölkkä tiellä
- ke 10.5. Aamulla 60 min tyhjennysjuoksu tiellä, iltapv:llä 80 min tyhjennysjuoksu tiellä, ”sippi”
- to 11.5. Tiellä 4 km kävelyä ja hölkkää
- pe 12.5. Tiellä 30 min hölkkä

- la 13.5. SM-RADAT NILSIÄSSÄ: Verr 3 km, sitten 3 km vauhdilla (8,40)
+ 2 km verr.
- su 14.5. Aamulla SM-radoilla verryttely + vetoja, iltapv:llä klo 14.00 SM-NUORET
STARTISSA, olin maalissa 20, joukkueena olimme toisia (Kaarlo, Allan,
Markku Postila) + verryttelyä
- ma 15.5. LEIRI ALKOI Tiellä 1200 m: 3,28,6 + verr. 6 km

(Lähde: Allan Maaningan Harjoituspäiväkirja IV 13.6.1971–10.9.1972.)

Liite 6: Posion Pyrinnön vuoden urheilijoina ja toimihenkilöinä palkitut 1987–2015

1987: Vuoden urheilija Arsi Petrelius, hiihtäjät Virpi Karjalainen ja Mika Kursukangas, palloilija D-tyttöjen lentopallojoukkue, suunnistaja Eeva-Liisa Oikarinen, valmentaja Erkki E. Ronkainen, aktiiviurheilija Pirkko Posio ja huoltaja Terttu Kursukangas.

1988: Vuoden urheilija Juha Ovaskainen, yleisurheilijat Juha Ovaskainen ja Kati Ovaskainen, suunnistajat Eeva-Liisa Oikarinen ja Anna-Maria Oikarinen, hiihtäjät Mika Karasti ja Heidi Korva, palloilija Kauko Väinämö, valmentaja Heikki Oikarinen ja toimitsija Tuomo Niemilehto.

1989: Vuoden miesurheilija Juha Ovaskainen, naisurheilija Kati Ovaskainen, poikaurheilija Esa Mursu, tyttöurheilija Eeva-Liisa Oikarinen, ikäkausipoikaurheilija Mika Tuomivaara ja ikäkausityttöurheilija Anu Niemilehto.

1990: Vuoden miesurheilija Juha Ovaskainen, naisurheilija Kati Ovaskainen, poikaurheilija Mika Karasti, tyttöurheilija Heidi Korva, ikäkausipoikaurheilija Petteri Kummala ja ikäkausityttöurheilija Anu Niemilehto.

1991: Vuoden miesurheilija Arsi Petrelius, naisurheilija Kati Ovaskainen, poikaurheilija Mika Tuomivaara, tyttöurheilija Heidi Korva, ikäkausipoikaurheilija Janne Männikkö ja ikäkausityttöurheilija Anu Niemilehto.

1992: Vuoden urheilija Petteri Kummala, yleisurheilija Ari Niskala, hiihtäjä Petri Korva, suunnistaja Jari Oikarinen, valmentaja Markku Kummala ja toimitsija Jouko Ahola.

1993: Vuoden miesurheilija Anse Määttä, naisurheilija Anu Niemilehto, poikaurheilija Ari Niskala, tyttöurheilija Tiina Niemilehto, ikäkausipoikaurheilija Tomi Alaste ja ikäkausityttöurheilija Päivi Kivelä.

1994: Vuoden urheilija Petteri Kummala.

1995: Vuoden urheilija Esa Mursu, hiihtäjä Esa Mursu, yleisurheilija Ari Niskala, suunnistaja Anse Määttä, valmentaja Markku Kummala ja pyrintöläinen Matti Ahola.

1996: Vuoden urheilija Tiina Niemilehto, miesurheilija Anse Määttä, naisurheilija Tiina Niemilehto, valmentaja Allan Maaninka ja pyrintöläiset Keijo ja Asta Ollila.

1997: Vuoden miesurheilija Esa Mursu, naisurheilija Tiina Niemilehto, valmentaja Pekka Ahola ja pyrintöläinen Salli Luukkonen.

1998: Vuoden miesurheilija Heikki Loukusa, naisurheilija Kati Latvala, valmentaja Olavi Ollila ja pyrintöläinen Markku Haapsaari.

1999: Vuoden miesurheilija Heikki Loukusa, naisurheilija Kati Latvala, valmentaja Markku Kummala ja pyrintöläinen Jouni Vuollet.

2000: Vuoden miesurheilija Heikki Loukusa, naisurheilija Kati Latvala, valmentaja Markku Korva ja pyrintöläinen Mauri Leinonen.

2001: Vuoden miesurheilija Heikki Loukusa, naisurheilija Katja Revonmäki, valmentaja Tuomo Ruokamo ja pyrintöläinen Oiva Soudunsaari.

2002: Vuoden miesurheilija B-poikien jääkiekkjoukkue, naisurheilija Sanna Soudunsaari, valmentaja Allan Maaninka ja pyrintöläinen Seppo Hirvonen.

2003: Vuoden miesurheilija Heikki Loukusa, naisurheilijat Emilia Soudunsaari ja Seila Ruokamo, valmentaja Kari Soudunsaari ja pyrintöläinen Erkki Männikkö.

2004: Vuoden miesurheilija Heikki Loukusa, naisurheilija Sanna Soudunsaari, valmentaja Jarmo Latvala ja pyrintöläinen Veijo Karvonen.

2005: Vuoden miesurheilija Heikki Loukusa, naisurheilija Sanna Soudunsaari, ikäkausipoikaurheilija Joni Kouva, ikäkausityttöurheilija Katariina Pesonen, valmentaja Allan Maaninka, pyrintöläinen Teija Keränen. – Vuonna 2005 SVUL:n Lapin piiri palkitsi Arja Harjuautin Lapin piirin vuoden seuratyöntekijänä.

2006: Vuoden miesurheilija Heikki Loukusa, naisurheilija Sanna Soudunsaari, ikäkausipurheilijat Jukka Mourujärvi ja Katri Marjala, valmentaja Jouni Vuollet ja pyrintöläinen Arja Harjuautti.

2007: Vuoden miesurheilija Tatu Airisniemi, naisurheilija Emilia Soudunsaari, ikäkausipurheilijat Markus Hämeenniemi ja Katri Oikarainen, valmentaja Mika Lahtela ja pyrintöläinen Kalle Mattila.

2008: Vuoden miesurheilija Tatu Airisniemi, naisurheilija Emilia Soudunsaari, ikäkausipurheilijat Miika Hautala ja Jenna-Riikka Kouva, valmentaja Tatu Airisniemi ja pyrintöläinen Maria-Leena Ruokamo.

2009: Vuoden miesurheilija Heikki Loukusa, naisurheilija Sanna Soudunsaari, ikäkausipurheilijat Henna-Mari Luksua ja Jami Kaukua, valmentaja Allan Maaninka ja pyrintöläinen Timo Jumisko.

2010: Vuoden miesurheilija Esa Mursu, naisurheilija Sanna Soudunsaari, ikäkausipurheilijat Sini Karjalainen ja Vesa Huokuniemi, valmentaja Jouni Vuollet ja pyrintöläinen Jani Ahola.

2011: Vuoden miesurheilija Esa Mursu, naisurheilija Heli Heiskanen, ikäkausipurheilijat Katri Oikarainen ja Valteri Ruokamo, valmentaja Markku Kummala ja pyrintöläinen Antti Häkämies.

2012: Vuoden miesurheilija Esa Mursu, naisurheilija Katri Oikarainen, ikäkausipurheilijat Hanna Jumisko ja Eero Vuollet, valmentaja Tatu Airisniemi ja pyrintöläinen Marketta Huokuniemi.

2013: Vuoden miesurheilija Esa Mursu, naisurheilija Katri Oikarainen, tyttöurheilija Sini Karjalainen, poikaurheilija Sami Karjalainen, valmentaja Markku Kummala ja pyrintöläinen Tuomas Laatikainen.

2014: Vuoden urheilija Sanna Luukkonen, tyttöurheilija Tytti Oikarainen, poikaurheilija Markus Ahola ja pyrintöläinen Jarmo Pyhtinen.

2015: Vuoden urheilija Tytti Oikarainen, tyttöurheilija Sini Karjalainen, poikaurheilija Riku Pyhtinen ja pyrintöläinen Teija Keränen.

(Lähde: Posion Pyrinnön arkisto.)

Liite 7: Posion Pyrinnön johtokuntien kokoonpanot 1946–2016 sekä juhlavuoden 2016 jaostojen kokoonpanot

1946: Kaarlo Tyni (puheenjohtaja), Reino Paloniemi (sihteeri), Eliisa Takkinen (rahastonhoitaja), Kyllikki Pitkänen, Toivo Paloniemi, Veikko Selkälä ja Nestori Jäminki.

1947: Toivo Paloniemi (pj.), Reino Paloniemi (siht.), Eliisa Takkinen (rah.hoit.), Maire Kerkkonen, Nestori Jäminki, Veikko Selkälä ja Erkki Kerkkonen.

1948: Veikko Selkälä (pj.), Reino Paloniemi (siht.), Eliisa Niemelä (rah.hoit.), Nestori Jäminki, Pentti Norvanto, Sirkka Ahola ja Erkki Kerkkonen.

1949: Nestori Jäminki (pj.), Heikki Vasala (siht.), Eliisa Niemelä (rah.hoit.), Kauko Karasti, Veikko Selkälä, Heino Alakulppi, Sirkka Heliste ja Allan Pöntinen.

1950: Nestori Jäminki (pj.), Heikki Vasala (siht.), Heino Alakulppi (rah.hoit.), Veikko Selkälä, Allan Pöntinen, Sirkka Moskuvaara ja Erkki Kerkkonen.

1951: Nestori Jäminki (pj.), Heikki Vasala/Sirkka Moskuvaara (siht.), Heino Alakulppi (rah.hoit.), Martti Iso-Möttönen, Erkki Kerkkonen, Kauko Karasti, Veikko Selkälä ja Kaisu Kovala.

1952: Nestori Jäminki (pj.), Olavi Lampela (siht.), Martti Iso-Möttönen, Kauko Karasti, Veikko Selkälä, Erkki Kerkkonen, Paavo Timisjärvi, Reino Krogerus ja Raili Maliniemi.

1953: Nestori Jäminki (pj.), Olavi Lampela (siht.), Hilikka Lötjönen (rah.hoit.), Martti Iso-Möttönen, Kauko Karasti, Paavo Timisjärvi, Reino Krogerus, Paavo Köngäs, Helvi Mytty, Reeta Korva ja Sirkka Ahola.

1954: Heimo Linna/Paavo Timisjärvi (pj.), Viljo Kunnari (siht.), Hilikka Lötjönen (rah.hoit.), Martti Iso-Möttönen, Kauko Karasti, Vappu Ahola, Sirkka Ahola, Helli Ahola, Heikki Konttinen ja Ville Säkkinen.

1955: Paavo Timisjärvi (pj.), Viljo Kunnari (siht.), Hilikka Lötjönen (rah.hoit.), Eino Halvari, Martti Iso-Möttönen, Reino Paloniemi, Pekka Kauppinen, Heikki Konttinen, Kauko Karasti, Helli Ahola, Kaiho Hakkarainen, Raimo Laatikainen, Vappu Ahola ja Sirkka Ahola.

1956: Paavo Timisjärvi/Kauko Karasti (pj.), Viljo Kunnari (siht.), Hilikka Lötjönen (rah.hoit.), Helli Ahola ja Martti Iso-Möttönen.

1957: Valtteri Kunnari/Paavo Timisjärvi (pj.), Viljo Kunnari (siht.), Hilikka Hakkarainen (rah.hoit.), Aale Lempinen, Pentti Norvanto, Martti Iso-Möttönen, Marjatta Laatikainen ja Helli Ahola.

1958: Paavo Timisjärvi (pj.), Viljo Kunnari (siht.), Hilikka Hakkarainen (rah.hoit.), Martti Iso-Möttönen, Aale Lempinen, Helli Ahola, Marjatta Laatikainen, Verner Latvala, Olavi Myllylä, Juha Selkälä ja Kauko Pätsi.

1959: Olavi Myllylä (pj.), Viljo Kunnari (siht.), Hilikka Hakkarainen (rah.hoit.), Kauko Pätsi, Janne Selkälä, Martti Iso-Möttönen, Teppo Virranniemi, Verner Latvala, Pentti Norvanto, Marjatta Laatikainen, Helli Ahola ja Paavo Timisjärvi.

1960: Olavi Myllylä (pj.), Pentti Norvanto (siht.), Hilikka Hakkarainen (rah.hoit.), Veikko Pietilä, Juha Selkälä, Martti Iso-Möttönen, Eero Riekkö, Viljo Kunnari, Verner Latvala, Lempi Ahola, Helli Ahola ja Paavo Timisjärvi.

1961: Olavi Myllylä (pj.), Hilikka Hakkarainen (rah.hoit.), Martti Iso-Möttönen, Pentti Norvanto, Verner Latvala, Paavo Timisjärvi ja Albert Aho (siht., johtokunnan ulkopuolella).

1962: Olavi Myllylä (pj.), Hilikka Hakkarainen (siht.-rah.hoit.), Martti Iso-Möttönen, Verner Latvala, Pentti Norvanto ja Viljo Kunnari.

1963: Raimo Laatikainen (pj.), Hilikka Hakkarainen (siht.-rah.hoit.), Olavi Myllylä, Viljo Ylittervo, Heikki Konttinen, Martti Iso-Möttönen, Albert Aho, Arvo Mattila, Viljo Kunnari, Olavi Ahola ja Paavo Timisjärvi.

1964: Raimo Laatikainen (pj.), Hilikka Hakkarainen (siht.-rah.hoit.), Nestori Jäminki, Paavo Niemelä, Martti Iso-Möttönen ja Olavi Myllylä.

1965: Raimo Laatikainen (pj.), Hilikka Hakkarainen (siht.-rah.hoit.), Martti Iso-Möttönen, Paavo Timisjärvi, Paavo Niemelä, Albert Aho, Helena Aho ja Paavo Ahola.

1966: Raimo Laatikainen (pj.), Hilikka Hakkarainen (siht.-rah.hoit.), Viljo Ylittervo, Paavo Manninen, Martti Iso-Möttönen, Kustaa Kaukua, Helena Aho, Albert Aho, Paavo Timisjärvi, Viljo Ylittervo, Paavo Ahola ja Reino Karasti.

1967: Raimo Laatikainen (pj.), Hilikka Hakkarainen (siht.-rah.hoit.), Matti Paloniemi, Sauli Iso-Möttönen, Martti Iso-Möttönen, Kaarlo Niemelä, Tuomo Kasurinen, Helmi Ahola, Viljo Ylittervo, Paavo Ahola ja Paavo Manninen.

1968: Viljo Ylittervo (pj.), Hilikka Hakkarainen (siht.-rah.hoit.), Tuomo Kasurinen, Esko Ahola, Olavi Ahola, Matti Paloniemi, Sauli Iso-Möttönen, Martti Iso-Möttönen, Helmi Ahola, Paavo Ahola ja Raimo Laatikainen.

1969: Pekka Söderlund (pj.), Hilikka Hakkarainen /Veikko Kelloniemi (siht.-rah.hoit.), Helmi Ahola, Esko Ahola, Paavo Ahola, Sauli Jumisko, Vilho Halme, Lauri Lahtinen, Kalle Mursu, Martti Ovaskainen, Veikko Talman ja Pentti Määttä (siht., osan vuotta jhk:n ulkopuolisena)

1970: Lauri Lahtinen (pj.), Heikki Huttunen, Pekka Söderlund, Esa Hyvönen, Esko Ahola, Aapo-Matti Salmi, Kalevi Haataja, Pirjo Paloniemi, Yrjö Määttä, Kalle Mursu ja Paavo Niemelä. Veikko Kelloniemi (siht.-rah.hoit.) ja Jouko Elevaara (siht.) jhk:n ulkopuolisina.

1971: Lauri Lahtinen (pj.), Pekka Söderlund, Esko Ahola, Kalevi Haataja, Heikki Huttunen/Raimo Stenius, Esa Hyvönen, Veijo Mattila, Kalle Mursu, Yrjö Määttä, Paavo Niemelä, Pirjo Paloniemi ja Aapo-Matti Salmi. Veikko Kelloniemi (siht.-rah.hoit.) ja Jouko Elevaara (siht.) jhk:n ulkopuolisina.

1972: Lauri Lahtinen (pj.), Pirjo Paloniemi, Esko Ahola, Matti Paloniemi, Tuomo Niemilehto, Raimo Stenius, Pekka Söderlund, Esa Hyvönen, Veijo Mattila, Ilmari Säkkinen ja Toivo Pentikäinen. Veikko Kelloniemi (siht.-rah.hoit.) / Jouko Elevaara (siht.) jhk:n ulkopuolisina.

1973: Topi Pentikäinen (pj.), Tuomo Niemilehto (siht.), Lauri Lahtinen, Pekka Söderlund, Juhani Raatikainen, Veijo Mattila, Verner Latvala, Urpo Kivelä, Timo Korva, Esa Säkkinen ja Paavo Timisjärvi.

1974: Pekka Söderlund (pj.), Tuomo Niemilehto (siht.), Timo Korva, Topi Pentikäinen, Lauri Lahtinen, Urpo Kivelä, Toivo Tuovila, Esko Ahola, Veijo Karvonen, Erkki A. Ronkainen ja Veijo Mattila.

1975: Pekka Söderlund (pj.), Allan Maaninka (siht.), Lauri Lahtinen, Eero Ahola, Toivo Tuovila, Saara Kalermo, Timo Korva, Erkki A. Ronkainen, Tuomo Niemilehto,

Veijo Karvonen, Topi Pentikäinen ja Heikki Pernu.

1976: Pentti J. Määttä (pj.), Allan Maaninka (siht.), Lauri Lahtinen, Saara Kalermo, Matti Karjalainen, Veijo Karvonen, Timo Korva, Martti Loukusa, Markku Määttä, Erkki A. Ronkainen ja Pekka Söderlund.

1977: Veijo Karvonen (pj.), Lauri Lahtinen, Martti Loukusa, Erkki A. Ronkainen, Erkki E. Ronkainen, Urpo Kivelä, Tuomo Niemilehto, Saara Kalermo, Matti Karjalainen, Veli-Pekka Kursukangas, Markku Määttä ja Allan Maaninka (siht., jhk:n ulkopuolinen).

1978: Veijo Karvonen (pj.), Benjamin Aapaoja (siht.), Lauri Lahtinen, Veli-Pekka Kursukangas, Erkki A. Ronkainen, Erkki E. Ronkainen, Pekka Söderlund, Tuomo Niemilehto, Saara Kalermo, Väinö Maaninka, Vilho Karasti ja Markku Määttä.

1979: Pekka Söderlund (pj.), Tuomo Niemilehto, Tauno Lasanen, Erkki A. Ronkainen, Erkki E. Ronkainen, Antti Niskanen, Teuvo Hietala, Lauri Lahtinen, Timo Korva, Saara Kalermo, Veijo Karvonen ja Tarmo Raistakka (siht., jhk:n ulkopuolinen).

1980: Pekka Söderlund/Veijo Karvonen (pj.), Martti Loukusa, Tuomo Niemilehto, Urpo Kivelä, Antti Niskanen, Lauri Lahtinen, Timo Korva, Olavi Lehtiniemi, Seppo Määttä, Heikki Oikarinen ja Tarmo Raistakka (siht., jhk:n ulkopuolinen).

1981: Veijo Karvonen (pj.), Arja Kämäräinen (siht.), Kustaa Kaukua, Tauno Lasanen, Heikki Oikarinen, Olavi Lehtiniemi, Eeva Lasanen, Timo Korva, Martti Ovaskainen, Seppo Määttä ja Esa Säkinen.

1982: Arja Kämäräinen (pj.), Kustaa Kaukua, Erkki Ahola, Martti Ovaskainen, Heikki Oikarinen, Erkki E. Ronkainen, Seppo Linjakumpu, Marja-Leena Linjakumpu, Kalevi Haataja, Veijo Karvonen ja Aarno Kuusela (siht., jhk:n ulkopuolinen).

1983: Arja Kämäräinen (pj.), Kustaa Kaukua, Erkki Ahola, Veijo Karvonen, Veli-Pekka Kursukangas, Erkki A. Ronkainen, Kalevi Haataja, Pentti Väisänen, Marja-Leena Linjakumpu, Martti Ovaskainen, Seppo Linjakumpu ja Aarno Kuusela (siht., jhk:n ulkopuolinen).

1984: Tauno Lasanen (pj.), Erkki Ahola, Veli-Pekka Kursukangas, Terttu Loukusa, Mikko Mäkelä, Kalevi Haataja, Martti Ovaskainen, Kustaa Kaukua, Erkki A. Ronkainen, Veijo Karvonen, Erkki E. Ronkainen ja Aarno Kuusela (siht., jhk:n ulkopuolinen).

1985: Tauno Lasanen (pj.), Erkki Ahola (siht.), Erkki E. Ronkainen, Markku Soudunsaari, Terttu Loukusa, Benjamin Aapaoja ja Asko Määttä.

1986: Tauno Lasanen (pj.), Erkki Ahola (siht.), Benjamin Aapaoja, Eero Mursu, Markku Soudunsaari, Asko Määttä ja Terttu Loukusa.

1987: Terttu Luksua (pj.), Terttu Loukusa (siht.), Eero Mursu, Asko Määttä, Aimo Määttä, Vilho Raistakka ja Benjamin Aapaoja.

1988: Terttu Luksua (pj.), Terttu Loukusa (siht.), Aimo Määttä, Eero Mursu, Benjamin Aapaoja, Vilho Raistakka ja Asko Määttä.

1989: Leo K. Korva (pj.), Sorja Väyrynen/Markku Kummala (siht.), Erkki Ahola, Erkki Orre, Toivo Kalliainen, Väinö Lantto ja Veikko Karjalainen.

1990: Leo K. Korva (pj.), Markku Kummala (siht.), Erkki Ahola, Erkki Orre, Toivo Kalliainen, Väinö Lantto ja Veikko Karjalainen.

1991: Leo K. Korva (pj.), Markku Kummala (siht.), Erkki Ahola, Erkki Orre, Taisto Hämeenniemi, Väinö Lantto ja Aimo Määttä.

1992: Pertti Ahola (pj.), Markku Kummala (siht.), Voitto Laatikainen, Jarmo Pyhtinen,

Markku Lappalainen, Taisto Hämeenniemi ja Aimo Määttä.

1993: Pertti Ahola (pj.), Markku Kummala (siht.), Taisto Hämeenniemi, Voitto Laatikainen, Markku Lappalainen, Aimo Määttä ja Jarmo Pyhtinen.

1994: Pertti Ahola (pj.), Markku Kummala (siht.), Voitto Laatikainen, Jarmo Pyhtinen, Olavi Airaksinen, Aimo Määttä ja Veikko Kelloniemi.

1995: Pertti Ahola (pj.), Veikko Kelloniemi (siht.), Voitto Laatikainen, Erkki A. Ronkainen, Ari Petrelius ja Olli Ronkainen.

1996: Veijo Karvonen (pj.), Veikko Kelloniemi (siht.), Ari Petrelius, Erkki A. Ronkainen, Voitto Laatikainen, Olli Ronkainen, Aimo Määttä ja Raimo Heikkilä.

1997: Veijo Karvonen (pj.), Veikko Kelloniemi (siht.), Kyllikki Alaste, Oiva Soudunsaari, Erkki A. Ronkainen, Raimo Heikkilä ja Voitto Laatikainen.

1998: Veijo Karvonen (pj.), Oiva Soudunsaari (siht.), Matti Karjalainen, Jouni Vuollet, Ari Heikkinen, Arja Harjuautti ja Kalle Mattila.

1999: Veijo Karvonen (pj.), Oiva Soudunsaari (siht.), Matti Karjalainen, Jouni Vuollet, Kalle Mattila, Veli Karvonen ja Arja Harjuautti.

2000: Veijo Karvonen (pj.), Oiva Soudunsaari (siht.), Jouni Vuollet, Markku Haapsaari, Veli Karvonen, Kalle Mattila ja Arja Harjuautti.

2001: Veijo Karvonen (pj.), Arja Harjuautti (siht.), Jouni Vuollet, Kalle Mattila, Veli Karvonen, Markku Haapsaari ja Mika Ahola.

2002: Veijo Karvonen (pj.), Arja Harjuautti (siht.), Jouni Vuollet, Kalle Mattila, Markku Haapsaari, Veli Karvonen ja Mika Ahola.

2003: Veijo Karvonen (pj.), Arja Harjuautti (siht.), Jouni Vuollet, Pekka Ahola, Mika Ahola, Markku Haapsaari ja Kalle Mattila.

2004: Veijo Karvonen (pj.), Arja Harjuautti (siht.), Jouni Vuollet, Pekka Ahola, Mika Ahola, Markku Haapsaari ja Kalle Mattila.

2005: Veijo Karvonen (pj.), Arja Harjuautti (siht.), Jouni Vuollet, Seppo Hirvonen, Mika Ahola, Pekka Ahola, Oiva Soudunsaari ja Kalle Mattila.

2006: Veijo Karvonen (pj.), Arja Harjuautti (siht.), Seppo Hirvonen, Pekka Ahola, Oiva Soudunsaari, Pekka Posio, Pertti Ahola ja Jouni Vuollet.

2007: Erkki Ahola (pj.), Arja Harjuautti (siht.), Seppo Hirvonen, Pekka Ahola, Pertti Ahola, Oiva Soudunsaari, Jouni Vuollet ja Pekka Posio.

2008: Erkki Ahola (pj.), Arja Harjuautti (siht.), Jarmo Pyhtinen, Jouni Vuollet, Oiva Soudunsaari, Pertti Ahola ja Päivi Bimberg.

2009: Erkki Ahola (pj.), Arja Harjuautti (siht.), Jarmo Pyhtinen, Oiva Soudunsaari, Jani Ahola, Jouni Vuollet ja Veli-Matti Hautala.

2010: Erkki Ahola (pj.), Arja Harjuautti (siht.), Jarmo Pyhtinen, Jani Ahola, Oiva Soudunsaari, Jouni Vuollet ja Veli-Matti Hautala.

2011: Erkki Ahola (pj.), Arja Harjuautti (siht.), Kari Karasti, Jouni Vuollet, Jani Ahola, Jarmo Pyhtinen ja Oiva Soudunsaari.

2012: Erkki Ahola (pj.), Arja Harjuautti (siht.), Jani Ahola, Jarmo Pyhtinen, Kari Karasti, Jouni Vuollet ja Oiva Soudunsaari.

2013: Erkki Ahola (pj.), Sanna Soudunsaari (siht.), Kari Karasti, Tuomas Laatikainen, Jani Ahola, Ari Riihimäki ja Jouni Vuollet.

2014: Erkki Ahola (pj.), Sanna Soudunsaari (siht.), Tuomas Laatikainen, Mika Ahola,

Kari Karasti, Ari Riihimäki ja Jouni Vuollet.

2015: Erkki Ahola (pj.), Sanna Soudunsaari (siht.), Jouni Vuollet, Tuomas Laatikainen, Kari Karasti, Mika Ahola ja Ari Riihimäki.

2016 johtokunta: Erkki Ahola (pj.), Sanna Soudunsaari (siht.), Annukka Laatikainen, Tuomas Laatikainen, Kari Karasti, Ari Riihimäki ja Jouni Vuollet.

Jaostot 2016

Hiihtojaosto: Kari Karasti (pj.), Mauri Hiltunen, Esa Mursu, Jorma Rotonen, Marketta Soudunsaari, Oiva Soudunsaari ja Jouni Vuollet.

Jääkiekkojaosto: Annukka Laatikainen (pj.), Jouko Ahola, Tatu Airisniemi, Marko Alaste, Pia Alaste, Marko Karjalainen, Tuomas Laatikainen, Esa Määttä, Mea Nurmi, Rami Oikarainen, Pasi Ruokamo, Pasi Sarajärvi ja Petri Säkkinen.

Suunnistusjaosto: Tuomas Laatikainen (pj.), Pertti Ahola, Antti Häkämies, Kalle Mattila, Esa Mursu, Asko Oikarainen ja Jarmo Pyhtinen.

Yleisurheilujaosto: Ari Riihimäki (pj.), Arja Harjuautti, Marketta Huokuniemi, Kari Karasti, Veikko Kelloniemi, Salli Luukkonen, Mika Oikarainen, Sakari Oikarainen, Marjo Ruokamo, Miia Sirniö-Posio ja Jouni Vuollet.

(Lähteet: Posion Pyrinnön arkisto – Posion Pyrinnön kotisivut www.posionpyrinto.com.)

Liite 8: Posion Juhannuksen 1983 ohjelma ja aikataulut

JUHANNUSAATTONA 24.6.-83

- Klo 17.00 Juhannuskarnevaalijuoksut Posion Urheilukenttä
Sarjat: 16-v, 14-v, 12-v, 10-v, tytöt ja pojat
Matkat: 1000 m ja 800 m
- 19.00–19.15 Posion Juhannus -83 avaus Arja Kämäräinen ja Arja Kuusela
- 20.00–04.00 Tanssit: pienlava ja Posionjärven suurlava

Show-lava

- 20.00–20.30 Musiikkia: Forum + Robin
- 20.30–20.45 Miss Suomi -ehdokkaiden esittely + arkipukukierros /
Sari Aspholm, Nina Rekola
- 20.45–21.25 Musiikkia: Forum + Robin + Tanssitytöt
- 21.25–21.40 Miss Suomi -ehdokk. uimapukukierros
- 21.45–22.30 Anita Hirvonen orkestereineen
- 22.30–22.40 Lapin Neito 1983 julistaminen ja kruunaus
- 22.40–23.00 Miss Suomi -ehdokk. palkitseminen
- 23.00–23.45 Robin ja Kismet + Tanssitytöt
- 24.00– Yöttömän Yön kansainvälinen juoksukilpailu
- 23.45–00.45 Juoksukilpailujen palkintojen jako
- 01.00–02.00 Lena Nilsson -show
- 02.00–03.00 Bolland *)

Aikuisten lava

- 20.00–21.00 Souvarit
21.00–22.00 Könönen + Anita Hirvonen
22.00–23.00 Könönen + Reima Oksman ja Markus Allan
23.00–01.00 Souvarit
01.00–03.00 Könönen + Markus Allan
03.00–04.00 Souvarit

Posionjärven suurlava

- 20.00–21.00 IC-rock J.K:n kakkosbändi
21.00–22.00 Jyrki Hämäläinen + Vogals-yhtye + Lena Nilsson
22.00–23.00 J. Karjalainen ja Mustat Lasit
23.00–24.00 Vogals-yhtye, Miss Farkku Suomi -84, Jyrki Hämäläinen
24.00–01.00 J. Karjalainen ja Mustat Lasit
01.00–04.00 IC-rock

JUHANNUSPÄIVÄ 25.6.-83

- 13.00–17.00 Ratsastusta
– ponit Posion Juhannuksessa
18.00– Yöttömän Yön suunnistuskilpailut
– kaikki sarjat 10-v. eteenpäin
20.00–02.00 Juhannustanssit
Aikuisten lava.
Tangoralli Esko Könönen ork.
Markus Allan, Reima Oksman, Erkki Friman

Posionjärven suurlava

- 20.00–21.15 The Wanted
21.15–22.00 Bad Sign
22.00–22.45 Pelle Miljoona ystävineen
22.45–23.15 Bad Sign
23.00–23.45 Pelle Miljoona ystävineen
23.45–00.15 Bad Sign
00.15–01.00 Pelle Miljoona ystävineen

MUUTA

- Laajennetut ja hyvät leiriytymisalueet huvialueella
- Kaksi uutta katettua lavaa, erillinen uusi show-lava
- Monipuolinen juhannusravintolamme palvelee ympäri vuorokauden
- Yleisölennätyksiä / Rovaniemen lentopalvelu
- Yleisöpelejä peliteltoissa
- Hyvät paikoitusalueet lähellä juhla-alueita

LINJA-AUTOT: YLISIRNIÖN AUTOT: Oulusta vakiovuoro klo 16.15 Posiolle. Taivalkoskelta klo 19.10, Inget 19.30, Kynsilä 20.00, Anetjärvi 20.20. TUPPURAISEN AUTOT: Maaninkavaara 19.00, Vääräjärvi 19.15, Jumisko 19.25, Lehtiniemi 19.35, Peräposio 19.45, Ahola 20.00. PELTOPERÄN AUTOT: Kemijärveltä 18.30, Soppela 18.50, Jumisko 19.10, Peräposio 19.50. Sallasta 17.30, Hautajärvi 18.30, Hirvasvaara 18.50, Karhujärvi 19.00 Maaninkavaara 19.10. Autot yöllä takaisin.

MÖLLÄRIN AUTOT: Savukoski 16.25, Pelkosenniemi 17.05, Kemijärvi 18.35, Isokylä 18.40, Joutsijärvi 19.00, Väisälä 19.10, Maaninkavaara 19.30, Posio 20.15. Yöllä autot takaisin.

Tiedustelut puh. 991-421 693 tai 421 889 kk

Puh. 991-425 534

KILPAILUKUTSUT

XII YÖTTÖMÄN YÖN JUOKSU

Sarjat:

- Miehet A-sarja kv. 8 km klo 24.00
- Naiset kv. 4 km klo 23.40
- Miehet Karhunkierros B-sarja 8 km klo 23.00

Paikka: Posion Kotivaara, pururata

Palkinnot: Arvokkaat kunniapalkinnot. Kaikille kilpailijoille Yöttömän Yön Juoksun mitali.

Ilmoittautumiset ja osanottomaksu:

- Ilmoittautumiset 20.6.1983 mennessä os. POSION PYRINTÖ, 97900 Posio.
- Osanottomaksu 20 mk seuran tilille OP-Posio 535901–4833.

Tiedustelut:

Aarno Kuusela 992–421693

Kalevi Haataja 991–421 689

I JUHANNUSKARNEVAALIJUOKSU

Sarjat:

- B-tytöt (67–68 s.) 800 m – B-pojat (67–68 s.) 800 m
- C-tytöt (69–70 s.) 800 m – C-pojat (69–70 s.) 1000 m
- D-tytöt (71–72 s.) 800 m – D-pojat (71–72 s.) 1000 m
- E-tytöt (73 s.) – E-pojat (73 s.) 1000 m

Paikka: Posion urheilukenttä

Palkinnot: Jokaisen sarjan voittajalle arvokas rannekello. Kolmelle parhaalle pokaalit sekä kaikille kilpailijoille Yöttömän Yön Juoksun paidat.

Ilmoittautumiset ja osanottomaksu:

- Ilmoittautumiset 20.6.1983 mennessä os. POSION PYRINTÖ, 97900 Posio.
- Osanottomaksu 10 mk seuran tilille OP-Posio 535901–4833.

Tiedustelut:

Aarno Kuusela 992–421693, Kalevi Haataja 991–421 689

YÖN SUUNNISTUS

Sarjat ja osanottomaksut:

H21A 20,-	H11-12TR 10,-	H55 20,-	D50 20,-
H21B 20,-	H-10RV 10,-	H60 20,-	D17-18 20,-
H21C 20,-	D21A 20,-	H19-20 20,-	D15-16 10,-
H35 20,-	D21C 20,-	H17-18 20,-	D13-14 10,-
H40 20,-	D35 20,-	H15-16 10,-	D11-12TR 10,-
H45 20,-	D40 20,-	H13-14 10,-	D-10RV 10,-
H50 20,-	D45 20,-		

Järjestäjä pidättää oikeuden yhdistellä sarjoja osanottomäärän vähyyden vuoksi.

Kartta: 1:15000, nelivärinen suunnistuskartta v. 1983. Maasto tyypillistä koillissuomalaista vaaramaisemaa. Kartan korkeusero 130 m.

Kilpailun johtaja Matti Paloniemi, puh. 991-421 334.

Ratamestariryhmän johtaja Erkki Ronkainen.

Kilpailuvalvoja Heikki Pernu, Ranuan Peura.

Lehdistösihteeri Anna-Liisa Ronkainen, puh. 991-421 252.

Kirjalliset ilmoittautumiset 20.6.1983 mennessä os. Matti Paloniemi, Ahosentie, 97900 Posio.

Sarja H60 ja D50 ilmoittakaa syntymävuosi.

Osanottomaksut Posion Pyrinnön tilille OP-Posio 535901-4833.

Ohjaus kilpailupaikalle Rovaniemi-Kuusamo-Taivalkoski tien risteyksestä klo 15.00 lähtien.

Ensimmäinen lähtö klo 18.00.

Kilpailukeskuksen läheisyydessä korkeatasoinen leirintäalue.

*) Bolland-yhtye perui tulonsa yhtyeen yhden jäsenen sairastumisen takia.

(Lähde: Posion Juhannus -83. Posion Pyrinnön julkaisu.)

Liite 9: Kaarlon juoksun 24.9.2016 tulokset

Kilpasarja naiset 15 km: 1) Iina Ahokas Nastolan Naseva 1.09.13,6, 2) Maj-Lis Sörm-lund Haaparanta 1.19.56,5.

Kilpasarja miehet 15 km: 1) Jani Ylisaukko-Oja Arctic Athletics 56.24,1, 2) Tero Similä Kirintövaaran Ahmat 56.42,3, 3) Mikko Marjamaa Posion Pyrintö 56.57,1, 4) Janne Kivilahti Kuusamon Erä-Veikot 57.55,6, 5) Matti Kivelä 57.58,9, 6) Eino Vuollet Posion Pyrintö 58.35,7, 7) Antti Kartano Ilmajoen Kisailijat 59.45,0, 8) Eero Vuollet Posion Pyrintö 1.01.16,7, 9) Antti Häkämies Posion Pyrintö 1.05.48,5, 10) Petri Mourujärvi Ounasvaaran Hiihtoseura 1.06.03,5, 11) Jukka Kinnunen 1.13.08,7, 12) Matti Luokkanen Posion Pyrintö 1.23.30,0.

Kilpasarja naiset 9 km 1) Sanna-Maija Pohjanvesi Rovaniemi 36.17,5, 2) Kati Kuiva-

lainen RDS 42.40,2, 3) Pirkko Posio Posion Pyrintö 47.24,0, 4) Kaisa Kivelä 51.02,7.

Kilpasarja miehet 9 km: 1) Alexi Ruokamo Posion Pyrintö 34.57,4, 2) Olavi Peura ON-MKY 35.53,7, 3) Matti Tennilä RDS 36.10,1, 4) Lauri Maaninka Kuusamon Erä-Veikot 37.27,9, 5) Kaarlo Maaninka Kauhajoen Karhu 37.30,5, 6) Markus Ronkainen Northern Trail Runners 37.34,6, 7) Jukka Vuollet 38.51,2, 8) Kari Jylhänlehto Pudasjärven Urheilijat 40.23,3, 9) Tauno Suoraniemi Kuusamon Eräveikot 41.06,3, 10) Seppo Linjakumpu Kuusamon Erä-Veikot 42.10,3, 11) Veikko Imponen Kemijärven Urheilijat 42.21,7, 12) Tapani Karjalainen RDS 42.55,5, 13) Pekka Kuivalainen RDS 43.09,5, 14) Väinö Maaninka Jokkeri 23 43.50,5, 15) Taisto Kivelä Pölky Oy 44.02,5.

Kuntosarja 9 km: 1) Juha Särkelä 38.59,6, 2) Petri Karjalainen Koillissanomat 40.02,1, 3) Anse Määttä Kemijärven Urheilijat 40.35,2, 4) Jouni Halonen Sieppijärven Sisu 41.05,9, 5) Mikko Halvari Koillissanomat 44.07,6, 6) Tatu Airisniemi Posion Pyrintö 44.19,5, 7) Markku Männikkö Kuolion Visa 44.28,4, 8) Veli Jumisko 44.33,4, 9) Kuisma Suopela Tervolan Terävä 44.33,7, 10) Pekka Papinaho 44.42,4, 11) Erkki Ahola Koillissanomat 46.01,9, 12) Kalle Saapunki 46.26,6, 13) Timo Heikkilä Pudasjärven Urheilijat 48.09,9, 14) Eero Mursu Metsä-Mursu Oy 48.34,5, 15) Kullervo Luokkanen 50.05,6, 16) Tarja Kuusela 50.38,9, 17) Timo E. Korva 51.44,9, 18) Essi Maaninka-Mäkinen 54.03,3, 19) Markku Halvari Muurolan Kisaveikot 54.30,9, 20) Jani Luokkanen 57.09,1, 21) Antti Valamo 57.14,7, 22) Asta Kiema 57.15,2, 23) Marjo Ruokamo Pentik Oy 59.23,9, 24) Minna Kallunki 1.01.56,4, 25) Eila Sarajärvi 1.08.47,1, 26) Paula Pietilä 1.53.33,2, 27) Antti Pietilä 1.53.33,8, 28) Vertti Laatikainen 1.53.34,5.

Kuntosarja 5 km: 1) Veikko Huuskonen Posion Pyrintö 23.44,1, 2) Eerik Kinnunen 25.26,4, 3) Erno Virtanen Posion Pyrintö 28.29,5, 4) Katariina Vuollet Team Skiers 28.34,6, 5) Hannu Korva 28.54,9, 6) Asla Määttä 30.36,7, 7) Antti Kinnunen 34.18,6, 8) Silja Mustonen 38.46,8, 9) Jenny Halvari 38.47,1, 10) Jonna Pitkänen 38.47,5, 11) Minna Mustonen Kuusamon Erä-Veikot 40.18,0, 12) Riitta Mourujärvi KELA 42.20,5, 13) Saira Maaninka-Ahola 42.29,7, 14) Matti Karjalainen Posion Pyrintö 42.30,4, 15) Anitta Lehtinen 42.30,8, 16) Kaisu Kangas 42.31,0, 17) Tuomo Maaninka 42.31,3, 18) Heikki Maaninka 46.00,2, 19) Tuukka Maaninka 46.00,7, 20) Jouni Palojarvi 49.20,7, 21) Mauri Kivelä 49.20,8, 22) Aune Mourujärvi 51.25,4, 23) Leila Korva 51.28,4, 24) Maija-Liisa Korva 51.53,3, 25) Pentti Korva 52.58,4, 26) Anna-Liisa Säkkinen 53.39,9, 27) Pirjo Pyrrö 53.40,4, 28) Tero Lehtinen 53.40,9, 29) Merja Ounaslehto 54.02,3, 30) Taina Säkkinen 54.57,7, 31) Marita Maaninka 57.59,7, 32) Satu Maaninka 58.05,9, 33) Kaisla Vuollet Team Skiers 58.36,2, 34) Jasu Lämsä Team Ahma 1.01.11,5, 34) Katariina Maaninka Team Ahma 1.01.11,5, 34) Saku Lämsä Team Ahma 1.01.11,5, 37) Kristiina Maaninka 1.01.12,8, 38) Jenna Kujala 1.01.50,5, 39) Kalle Kujala 1.01.51,2, 40) Arto Puolakka Jokkerit 1.02.05,1, 41) Veijo Mursu Jokkerit 13 1.02.05,6, 42) Risto Kalerma Jokkerit 1.02.06,0, 43) Vesa Alajääskö Jokkerit 1.02.06,4, 44) Kari Sanelma Jokkerit 1.02.06,9, 45) Esko Ahola Jokkerit 1.02.07,3, 46) Ari Mursu Jokkerit 1.02.07,7.

LÄHDELUETTELO

Kirjallisuus

Ahola Erkki, Posion Pyrintö ry 1946–1996, Urheiluseuratoimintaa Posiolla 50 vuotta. Posion Pyrintö, Kuusamo 1996.

Ervasti Seppo ym., Posion historia. Muinaisilta leiritulilta vuoteen 2000. Posion kunta ja Posion seurakunta, Jyväskylä 2006.

Elo Tiina, Seppälä Sirkka-Liisa (toim.), ”Ommie maesemie” pirtin ikkunasta Posiolla. Posion kulttuuriympäristöohjelma. Suomen ympäristö 3 (2012). Ympäristöministeriö, Helsinki 2012.

Hannus Matti, Laitinen Esa, Martiskainen Seppo: Kalevan kisat Kalevan malja. Vuosisata yleisurheilun Suomen mestaruuksia. Suomen Urheiluliitto, 2002.

Hämeenniemi Reino, Elinkeinotyötä Posiolla 1982–2012. Posion Kehitysyhtiö Oy:n historiikki. Posion Kehitysyhtiö Oy, 2014.

Hämeenniemi Reino, Eräs selviytymistarina. Posiolaista elämää kotirintamalla ja evakoissa sotavuosina 1939-1945. Posion sotaveteraanit, Kuusamo 1995.

Hämeenniemi Reino, Tapaninen Pekka, Posion vanhat kuvat. Pitäjää ja sen asukkaita valokuvien kertomana 1890-1949. Posion kotiseutuseura, Jyväskylä 1998.

Laitinen Erkki, Pesäpallo. Kansallispeli 60 vuotta. Suomen Pesäpalloliitto, Saarijärvi 1983.

Leskelä Elli, Reino Rinne 1913–1953. Nuoruus ja vaellusvuodet. Koillissanomat Oy, Kuusamo 1989.

Lintinen Veikko, Louhi Matti, Mäki-Kuutti Tarmo, Raevuori Antero, Yleisurheiluraketti. WSOY, Helsinki 1972.

Parkkinen Marja-Leena, Anu Pentik. Saven syyttämä. Otava, Keuruu 2006.

Lehdet

Aatteellisten yhdistysten rekisterilehti n:o 26, 1.1.1921

Etelä-Suomen Sanomat 1960, 1963–66, 1968, 1971–72, 1981

Helsingin Sanomat 1976, 1980, 1987

Iltalehti 1983

Iltä-Sanomat 1985, 1987, 2015

Juoksija 1982, 1988

Kaleva 1936, 1946, 1967, 1970, 1973–74, 1982, 1986–1987, 1989–1990, 2006, 2012, 2015

Kiekkolehti 1999

Koillis-Lappi 1980

Koillismaan joulu 1982

Koillismaan uutiset 2005

Koillis-Pohjan Sähkö 1964, 1969, 1975

Koillissanomat 1950–1992, 1995, 1998–2016

Koillis-Suomi 1985–1988, 1990, 1994

Lapin Hiihto 2005

Lapin Kansa 1946–1948, 1960, 1961, 1965–1972, 1974, 1976, 1991, 1993–1995, 1998–2014, 2016

Lapin Kuriiri ja Kuriiri 1985–1992, 1994, 1996, 1998, 2000–2001, 2003–2004, 2011–2016
Länsi-Savo 1963–1964, 1970, 1975–1976
Maaseudun Tulevaisuus 1970
Pohjan mies 1929–1930
Pohjolan Sanomat 1946, 1966–1968, 1971–72, 1974, 1976–77, 1979–1991, 2002–2003
Rovaniemi 1927–1928
Ruotuväki 1964
Savon Sanomat 2016
Seura 1980
Suomenmaa 2001
Suunnistaja 1999
Veikkaus-Lotto 1987
Virallinen Lehti 1990
Ykköset 2016

Posion Pyrinnön painetut julkaisut

Posion Pyrintö 1969. Toimintakertomus.
A- ja B-poikien Suomen mestaruuskilpailut Posiolla 17. –18.7.1971. – Ohjelmavihko.
Posion Pyrintö 1971. – Toimintakertomus.
Posion juhannus -81. – Lehti.
Posion Juhannus -82. – Lehti.
Posion Sanomat Nro 2. 1982.
Posion Sanomat. Nro 3. 1982.
Posion juhannus -83. – Lehti.
Posion Sanomat. Nro 3. 1983.
Posion Sanomat. Nro 6. 1983.
V juhannuskarnevaalijuoksu 19.6.1987 klo 16.00. Kansainvälinen XVI yöttömän yön juoksu 19.6.1987 klo 24.00. – Käsiohjelma.
Lapin XVII maakuntaviestijuoksu 01.09.1990 Posiolla. – Tulosmoniste.
SM-maraton Posiolla 26.5.1991. – Lehti.
SM-maraton -91 Posiolla 26.05.1991. Lopputulokset.
Kalottimaaottelu Suomi-Ruotsi-Norja 23.–24.7.1994. Posion Pyrinnön julkaisu.
Posion Pyrintö 1946–1996. Posion Pyrinnön julkaisu lokakuu 1996.
Pyrintöläinen. Posion Pyrinnön julkaisu huhtikuu 1997.
Pyrintöläinen. – Posion Pyrinnön jääkiekkojaoston liite Koillissanomissa 2.11.1999.
Pyrintöläinen. 1:2000. – Lehti.
Pyrintöläinen. 1:2001. – Lehti.
Pyrintöläinen. Posion Pyrinnön julkaisu 1/2002. – Liite Koillissanomissa 17.4.2002.
Pyrintöläinen. Posion Pyrinnön julkaisu 1/2003. – Liite Koillissanomissa 9.4.2003.
Pyrintöläinen. Posion Pyrinnön julkaisu 1/2004. – Liite Koillissanomissa 14.3.2004.
Pyrintöläinen. Posion Pyrinnön tiedotus- ja ilmoituslehti huhtikuu 2005. – Liite Koillissanomissa 13.4.2005.

Posion Pyrinnön muu aineisto

Pöytäkirjat

Toimintakertomukset

Tasekirjat 31.12.2008, 31.12.2009 ja 31.12.2010

Tilintarkastuskertomus vuodelta 2010, 13.4.2011

Ote yhdistysrekisteristä 29.11.2007

Kiinteistörekisteriote 614-413-60-0 Kipula, päiväys 6.5.2016

Tiedotteet

Tapahtumaesitteet

Käsiohjelmat

Tulosluettelot

Lehtileikkeet

Valokuvat

Palkinnot

Kirjeenvaihto

Ehdotuksemme alueellisen Wihuri-palkinnon saajaehdokkaaksi on... Lapin Liikunta ry:n kirje 2003.

Puheenjohtaja Erkki Aholan kirje Kalevan toimittajalle Riikka Marjomaalle 23.9.2015.

Posion jäähallin saneeraus. Suomen Jääkiekkoliitto ry:n jäähalliasiamies Pekka Paavolan suunnitelma. Päiväämätön.

Posion Pyrintö ry:n ja Rocktops Oy:n sopimus ja sopimusliite Samantha Foxin esiintymisestä. Päiväys 26.5.1987.

Posion Osuuspankin takaussitoumus omavelkaisesta takauksesta Samantha Foxia koskevan esiintymispalkkion maksamiselle. Päiväys 29.5.1987.

Minijokkeri. 1972. Painettu harjoitusohjelma ja -päiväkirja.

Jokkerit 1973. – Painettu kirjanen.

Jokkerit 1974. – Painettu kirjanen.

Arkistot

Posion kunnan arkisto

Kunnalliskertomukset 1976, 1987, 1988, 1989 ja 1990

Kunnanhallituksen pöytäkirjat 21.1.1949, 26.4.1985, 14.6.1985, 30.12.1985, 3.10.1986, 19.11.1986, 9.9.1987, 6.2.1989, 17.4.1989, 29.5.1989, 1.10.1990, 24.1.1991, 23.3.1992, 13.4.1992, 15.3.1994, 16.6.1997, 16.3.1998, 23.6.1998, 27.11.1998, 15.10.2001 ja 31.3.2003

Kunnanvaltuuston pöytäkirja 20.12.1949

Suunnittelutoimikunnan pöytäkirja 15.7.1946

Hyvinvointilautakunnan pöytäkirja 22.6.2016

Yksityiskokoelmat

Keskipoikela Pentti, Luukkonen Salli ja Reima, Maaninka Allan, Oikarinen Heikki Pyhtinen Jarmo, Petrelius Ari, Arto ja Arsi, Ronkainen Erkki E., Sanelma Kari.

Haastattelut

Ahola Eero, Ahola Esko, Ahola Helmi, Ahola Jouko, Ahola Olavi, Ahola Seppo, Anneberg Martti, Elevaara Jouko, Hakkarainen Hilkkka, Heiskanen Heli, Karjalainen Matti, Kursukangas Terttu, Kursukangas Veli-Pekka, Linjakumpu Marja-Leena, Luukkonen Salli, Lähdekorpi Kari, Maaninka Allan, Maaninka Kaarlo, Mursu Ari, Mursu Esa, Mursu Veijo, Myllylä Olavi, Määttä Mauri, Niemelä Aulis, Oikarinen Heikki, Ollonen Erkki, Paloniemi Matti, Paloniemi Ulla-Maija, Paloniemi Veikko, Pentikäinen Risto, Petrelius Unto, Petäjäjärvi Olavi, Pätsi Johan, Pätsi Ulla, Rinne Eero, Ronkainen Anna-Liisa, Ronkainen Erkki A., Ronkainen Erkki E., Ruokamo Marjo, Sanelma Kari, Soudunsaari Oiva, Tennilä Matti.

Keskustelut, Facebook-, sähköposti- ja kirjetiedonannot

Aapaoja Benjamin, Ahola Elina, Argillander Jaana, Harjuautti Arja, Harjukelo Janne, Hautala Veli-Matti, Heikkilä Raimo, Håkämies Antti, Jurmu Anneli, Jurmu Vesa, Kalermo Risto, Karjalainen Marja-Liisa, Kaukua Jaakko, Kivilahti Rami, Krogerus Maija-Liisa, Kynsijärvi Hilkkka, Laatikainen Tuomas, Lasanen Hannu, Leppiaho Airi, Linna Heimo, Loukusa Martti, Maaninka Auno, Martiskainen Seppo, Mursu Kai, Mursu Riitta, Määttä Pentti J., Niemilehto Tuomo, Oikarainen Rami, Oivakumpu Tapio, Ollila Keijo, Petrelius Ari, Petrelius Arsi, Petrelius Arto, Pietilä Antti, Pikkupeura Risto, Posio Pekka, Riihimäki Ari, Rontu Raimo, Ryytänen Elsa, Räisänen Ilpo, Sanelma Kari, Sulisalo Samuli, Söderlund Pekka, Tuppurainen Pekka, Virkkunen Jouni, Vuollet Jouni, Väinämö Kauko.

Internet-lähteet

Sivustot

- Heli Heiskasen kotisivut www.heliheiskanen.net
- Hotelli ja ravintola Aronkeitaan kotisivut www.aronkeidas.fi
- Iskelmäyhtye Souvarien kotisivu souvarit.net
- Jatkosodan Petsamon erillisosaston perinnetoimikunnan Luton miesten sivusto www.lutonmiehet.fi
- Jukolan viestin sivusto www.jukola.com
- Lipas Liikuntapaikat.fi www.liikuntapaikat.fi/lipas
- Risto Kalermon kotisivut <http://koti.mbnet.fi/ristokal/>
- Robinin kotisivut <http://personal.inet.fi/musiikki/robin>
- Suomalaisen suunnistajan kotisivu www.suunnistus.net/fi
- Tampereen Pyrinnön suunnistusjaoston kotisivu www.tampereenpyrinto.fi/suunnistus
- Urheiluseura Anjalan Liiton sivusto, urheilijaesittelyt http://anli.sportsontheweb.net/hi_urheilijat.html
- Urheiluseura Posion Pyrinnön sivusto www.posionpyrinto.com
- Urheiluseura Raahen Vesan sivusto www.raahenvesa.fi
- Urheiluseura Valkeakosken Hakan sivusto www.valkeakoskenhaka.fi
- Yhdistysnetti <http://yhdistysrekisteri.prh.fi/ryhaku.htm>
- Yritys- ja yhteisötietojärjestelmä www.ytj.fi

Twitter

- Esa Mursun Twitter-tili @EsaMursu
- Heli Heiskanen Twitter-tili @HeliHeiskanen

Tilastot

- Lapin piirin yleisurheilutilastot Lapin Yleisurheilu ry:n sivustolla www.lay.sporttisaitti.com/tilastot
- Tilastopaja <http://www.tilastopaja.org/fi/>

Tietokannat ja tulossivustot

- Albert Aho. TUL:n painitietokannassa <http://tulpaini.fi/ahualbert.htm>
- Finlandia-hiihdon tulosarkisto. www.finlandiahihto.fi
- Kansainvälisen hiihtoliiton FIS:n urheilijätietokanta <http://www.fis-ski.com/dynamic/athlete-biography.html>
- Kilpailukalenteri www.kilpailukalenteri.fi
 - Lappilaisia maratoonareita alle kolmen tunnin /Kolme parasta naisjuoksijaa vuosittain www.opeura.com/lapp_vuoden_parhaat42km.htm
- Seuramenestystaulukot 1922–2015, sivustolla Pesäpallotilastoja 1921– <http://www.mrasilainen.com/scripts/sarjat.php>
- Suomen Hiihtoliiton tulosarkisto <http://tulokset.hiihtoliitto.fi>
- Suomen Jääkiekkoliiton tulospalvelu www.finhockey.fi/tulospalvelu
- Tikkaurheilulajien Suomen mestarit <http://www.tikkaurheilu.fi/?sivu=135>
- Vammaisurheilujen arvokisatulokset sivulla Nordisk friidrett og svomming www.123hjemmeside.no/hodr/20961278
- Vattenfall-seuracupin karsintapisteeet 2015. www.yleisurheilu.fi/lapset-ja-nuoret/seura/seuracup/pistetilanne

Julkaisut ja esittelyt

- HuippUurheilua – Toppenidrott! Vammaisurheilu Suomessa 1920 – Handikappidrotten i Finland 1920- http://issuu.com/meridian_x_oy/docs/huippurheilua
- Kunniakierros 2016. Suomen Urheiluliiton esite. bit.ly/kunniakierros2016
- Lupin 50-vuotishistoriikki (juhlakokous 20.4.2013). Lions Club Posion historiaa seuran nettisivustolla bit.ly/lcposio50vuotta
- Mäenpää, Pasi ja Korkatti Sirpa, Urheiluseurat 2010-luvulla. Ajatuksia seurojen kehittymisestä ja kehittämisestä. SLU, Julkaisusarja 1/2012. Sähköinen versio bit.ly/urheiluseurat2010luv
- Suomen Voimistelu- ja Urheiluliiton toimintakertomus 1951 www.urheilumuseo.fi/Portals/47/Arkistotiedostot
- Urheiluseuran toimintalinja. Käsikirja, Nuori Suomi. bit.ly/useuralinja
- Vaarala Meeri, Tennilä Tarmo ja Tennilä Erkki, Viirin Virin historia 1947–1997. bit.ly/viirinvirin
- Wihuri-palkinto hyväälle seuralle 2004. www.kalske.fi/Wihuri.pdf

Wikipedia, hakutulokset ja artikkelit

- Hakutulokset hakusanalla ”Timo Sulisalo” englanninkielisessä Wikipediassa <https://en.wikipedia.org/wiki>
- Hakutulokset hakusanalla ”Mauno Sulisalo” englanninkielisessä Wikipediassa <https://en.wikipedia.org/wiki>
- Antti Häkämies. https://fi.wikipedia.org/wiki/Antti_Häkämies
- Heimo Linna. https://fi.wikipedia.org/wiki/Heimo_Linna
- Jean Wadoux. https://fi.wikipedia.org/wiki/Jean_Wadoux
- Jouko Elevaara. https://fi.wikipedia.org/wiki/Jouko_Elevaara
- Kaarlo Maaninka. http://fi.wikipedia.org/wiki/Kaarlo_Maaninka
- Kari Lähdekorpi. http://fi.wikipedia.org/wiki/Kari_Lähdekorpi
- Kauhajoki. <http://fi.wikipedia.org/wiki/Kauhajoki>
- Lasse Viren. https://fi.wikipedia.org/wiki/Lasse_Viren
- Maastajuoksun Suomen-mestaruuskilpailut. https://fi.wikipedia.org/wiki/Maastajuoksun_Suomen-mestaruuskilpailut
- Manne Liimatainen. https://fi.wikipedia.org/wiki/Manne_Liimatainen
- Merikarvia. <http://fi.wikipedia.org/wiki/Merikarvia>
- Paavo Niemelä. https://fi.wikipedia.org/wiki/Paavo_Niemelä
- Seppo Raistakka. http://fi.wikipedia.org/wiki/Seppo_Raistakka

Uutiset

- Dingomaniaa. http://yle.fi/elavaarkisto/artikkelit/dingomaniaa_3475.html#media=3489
- Jaana Argillander vuoden näkövammaisurheilija. <http://www.mtv.fi/sport/muut-lahit/uutiset/artikkeli/jaana-argillander-vuoden-nakovammaisurheilija/3581480>
- Karhu juhli satavuotista taivaltaan. Suupohjalainen 2/2010, sivu 10. <http://portaali.suupohja.fi/tiedostot/Suupohjalainen%202%202010>
- Merikarvia-lehden kirjoitukset 1991. http://www.merikarvia-seura.fi/?/historiaa/merikarvia_lehti/merikarvia_lehden_kirjoitukset_1991&t=h&tuloste=x
- Posio teki kuplahallista pressuja. Yle.fi:n uutinen, http://yle.fi/uutiset/kunta_teki_kuplahallista_pressuja_posiolla/6251138
- Salt Lake Cityn kisat vedenjakajana Suomen paralympiamenestyksessä. Artikkelit Ylen Elävässä Arkistossa, <http://yle.fi/aihe/artikkeli/2014/03/13/salt-lake-cityn-kisat-vedenjakajana-suomen-paralympiamenestyksessa>
- Suomalaiset menestyivät Naganon paralympialaisissa. SLU:n Lehtiarkisto. <http://www2.slu.fi/lehtiarkisto/imag/5-98/12.html>

Blogit

- Kunnanjohtaja Mika Riipin blogikirjoitukset 2010–2011. www.posio.fi

HENKILÖHAKEMISTO

Hakemistossa eivät ole mukana tilastoissa ja liitteissä esiintyvät henkilöt.

- Aapaaja Benjamin 171, 181
Aavikko Armi 185
Aho Albert 22–24, 35, 165, 166, 195
¬Aho Helena 25, 36
Aho Petri 50
Aho Risto 23, 25
Ahokas Iina 94
Ahola Ahti 156
Ahola Alpo 25
Ahola Antti 162
Ahola Arvid 160
Ahola Aune 162
Ahola Eero 23, 36, 38–40, 163
Ahola Elina 65–67, 69–71
Ahola Erkki 9, 20, 94, 99, 127, 169, 181, 183, 184, 186, 187, 199, 200
Ahola Esko 23–25, 36, 38, 39, 93, 109, 111, 113, 117, 119, 134
Ahola Heikki 23
Ahola Heikki 157
Ahola Helmi 36, 37
Ahola Ilmari 156
Ahola Jani 52
Ahola Jani 157
Ahola Jouko 36, 47, 175, 197
Ahola Jouni 25
Ahola Katri 162
Ahola Kauko 25
Ahola Kyösti 94, 109, 111, 114, 127, 129, 145
Ahola Lempi 25
Ahola Lyyli 194
Ahola Maija 198
Ahola Markus 51, 53, 106
Ahola Matti 40, 95, 109
Ahola Mika 199
Ahola Mikko 109, 114, 125, 128
Ahola Olavi 35, 36, 77
Ahola Paavo 35, 36, 38, 39
Ahola Pasi 41
Ahola Pauli 194
Ahola Pekka 47, 50, 52, 198
Ahola Pertti 32, 33, 169, 187
Ahola Petro 50
Ahola Reino 35, 36
Ahola Riitta 36, 37
Ahola Simo 41, 43
Ahola (Norvanto) Sirkka 78
Ahola Seppo 29, 36–39
Ahola Sulo 162
Ahola Tero 63, 198
Ahola Toni 175
Ahola Uuno 156
Ahola Ville 162
Ahvenainen Veikko 134, 177
Ahvenjärvi Aapo 80, 124
Ahvensalmi Heikki 50
Ahvensalmi Rauno 40, 41, 109, 111, 124, 127
Ahvensalmi Urpo 82, 109, 114
Ahvonen Kimmo 63
Aikkila Ilmari 55
Airaksinen Olavi 153
Airisniemi Esko 55, 57
Airisniemi Juuso 51, 53
Airisniemi Tatu 33, 51, 53, 104
Alajääskö Vesa 93, 109, 111, 152
Ala-Leppilampi Mikko 179
Alaste Jere 51, 53
Alaste Jouni 82, 109
Alaste Marko 51
Alaste Tomi 102
Anneberg Martti 24
Annikki Tähti 177
Ansala Matti 109, 111
Argillander Jaana ks. Oikarainen Jaana
Arola Liisa 109
Arponen Eija 111
Artman Veikko 142
Aven Eero 177
Babitzin Kirill ks. Kirka
Banks William 181
Berit 179
Chelelgo Joseph 187
Collin Anne 111
Danny 163, 185
Eerola Seija 111
Elevaara Jouko 20, 25, 38, 39, 59, 83–85, 87, 89, 90, 95, 97, 98, 108, 109, 111–118, 120, 121, 124, 126–128, 130, 131, 134–146, 152, 153, 158, 162, 166, 179
Elonen Olavi 55
Fox Patrick 183
Fox Samantha 183–185
Frederik 177
Granroth Armas 109
Grön Eino 177
Gwandu Zacharia 187
Gärderud Anders 180
Haapakoski Sirpa 111
Haapamäki Merja 111
Haapsaari Jenni 65, 103, 104
Haapsaari Juho 50
Haataja Kalevi 29, 81, 109, 112
Haataja Mikko 38, 39
Haataja Sami 30

Haataja Urpo 146
Hakkarainen Hilikka 80
Hakkarainen Jenni 10
Hakkarainen Kaiho 10, 13, 69, 78–80
Hakkarainen Kalle 10
Hakulinen Teuvo 126
Halme Esko 109, 112, 114–117, 124, 130, 179
Halme Jouko 120
Halme Martti 109
Halonen Antti ks. Mr. Halonen
Hamara Arne 81
Harjuautti Arja 107, 152, 164
Hautala Veli-Matti 50
Heikkilä Pirkko 41
Heikkilä Raimo 47
Heikkinen Ari 47
Heikkinen Hilja 13
Heikkinen Irja 125
Heikkinen Essi 106
Heiskanen Heli 67, 71, 72, 74, 191, 192, 193
Helenius Seppo 179
Hiltunen Jarkko 43
Hiltunen Konsta 51, 53
Hiltunen Mauri 199, 200
Hirvonen Sanna 65
Hirvonen Seppo 181
Hoffman Zdzislaw 181
Holappa Aila 182
Horttanainen Paula 126
Huczkowski Mauri 122
Huokuniemi Marketta 188, 199
Huokuniemi Veeti 94, 108
Huokuniemi Vesa 104, 107, 108, 154
Huotelin Toivo 40
Huovinen Hilikka 55
Huuskonen Veikko 94, 108
Huutola Aatami 54, 174
Huutola Helmi 78
Huutola Maija 36, 133
Huutola Rainer 23
Hyttinen Maire 36
Hyvönen Esa 138, 139, 152
Hyvönen Paavo 111
Häkämies Antti 33, 72, 73, 75, 76, 92, 153
Hämeenniemi Antti 47
Hämeenniemi Johannes 107
Hämeenniemi Taisto 97
Hänninen Urho 66
Iinatti Ossi 25
Ikola Heikki 128
Isberg Allan ks. Markus Allan
Iso-Möttönen Martti 13, 24, 25, 159, 175, 194
Iso-Möttönen Sakari 25
Iso-Möttönen Sauli 25

Isopoussu Matti 109, 111, 123, 125, 129, 135, 145
Jalkanen Kari Tapani ks. Kari Tapio
Jarva Ilkka 153
Jokinen Juha 36
Juma Richard 180
Jumisko Sauli 26
Jumisko Toivo 13, 78
Juntunen Väinö 25
Jurmu Aira 61
Jurmu Anneli 25, 156
Jäminki Antti 13
Jäminki Nestori 11–13, 35, 155, 159, 160, 168, 194
Järvenpää Eija 109
Kaarela A. H. 25
Kaihlajärvi Esa 111
Kalermo Risto 85, 92, 93, 109, 111, 141, 144
Kallava Juha 109, 125
Kalliainen Juhon 50
Kallio Tapio 111
Kallioluoma Kari 177
Kantanen Tapio 180
Kantoniemi Mirjam 78
Karasti Erkki 77
Karasti Hannu 41
Karasti Jukka 41
Karasti Kari 9, 77, 106, 172, 173, 199
Karasti Kauko 13, 26, 78
Karasti Mika 63, 99, 100
Karasti Petri 106
Karasti Reino 36
Karasti Ritva 13
Karasti Ville 73
Karhunen Kaija 55
Kari Tapio 170
Karjalainen Arvo 25
Karjalainen Elisa 96, 103
Karjalainen Juha 30
Karjalainen Juha 64, 65, 96, 104, 153
Karjalainen Marja 31
Karjalainen Marja-Liisa 43–45
Karjalainen Matti 17, 61, 89, 93–97, 99, 109, 111, 116, 117, 118, 120, 124, 126, 127, 132, 135, 136, 142, 144, 153, 173, 179, 180, 186
Karjalainen Matti 66
Karjalainen Osmo 63
Karjalainen Raija 96
Karjalainen Riitta 29
Karjalainen Ritva 32, 33
Karjalainen Sami 51, 53, 188
Karjalainen Sini 51, 53, 106, 154, 188
Karjalainen Tuomas 96
Karjalainen Veikko 187
Karjalainen Vilho (Olavi) 26
Karjalainen Viljami 51, 53

Karjalainen Virpi 63
 Karjula Hugo 13
 Karkkola Seppo 109
 Karppi Seijo 35
 Karppinen Erkki 15
 Karvonen Erkki 35
 Karvonen Jarmo 61
 Karvonen Juhon 50
 Karvonen Kirsi 59
 Karvonen Pami 185
 Karvonen Taisto 35, 36
 Karvonen Veijo 49, 61, 65, 89, 152, 165, 169, 180, 181, 187
 Karvonen Veli 47, 49, 50
 Kasurinen Tuomo 37, 40
 Kaukua Kustaa 56–59, 173, 176
 Kaukua Tuomas 42, 43
 Kauranen Timo 43
 Kauttio Esko 25
 Keino Kipchoge 186
 Keinänen Sirpa 109, 111
 Kelloniemi Veikko 117
 Kerkkonen Erkki 11
 Keränen Irma 74
 Keränen Teija 61
 Keskinarkaus Jouni 27
 Keskisimonen Timo 50
 Keskitalo Aini 109
 Kesäniemi Ilmari 177
 Ketola Kaisa 109
 Kiilholma Martti 180
 Kilponen Kaija 78
 Kim Min Kyoung 94
 Kimeto Josh 180
 Kinnunen Jorma 81
 Kirka 177
 Kivelä Marko 101, 102
 Kivelä Päivi 103
 Kivilahti Eino 31
 Kivilahti Janne 92
 Kiviniemi (Rontu) Kaarina 11
 Kiviniemi Timo 21
 Kiviniemi Tuomo 104
 Kolehmainen Hannes 121, 122
 Koistinaho Jari 111
 Koistinen Kalevi 111
 Koivuranta Anssi 66
 Kokkonen Jouko 13
 Kolmela Esko 23
 Konttinen Heikki 26, 57
 Korjus Tapio 159
 Kortetjärvi Anne 42, 43
 Korva Anette 99, 100
 Korva Eero 114
 Korva Heidi 63, 99, 100
 Korva Leo K. 136, 169
 Korva (Linjakumpu) Marja-Leena 87, 93, 109, 113, 114, 117, 119, 120, 122, 136, 137
 Korva Petri 63
 Korva Pentti 50, 109
 Korva Teuvo 118
 Korva Timo 40, 164, 181
 Koskei Kipsubai 180
 Kouva Joni 69, 198
 Kouva Seppo 33
 Kreus Osmo 41
 Kuha Jouko 126, 186
 Kuha Meri 104, 108
 Kuhmo Sirkka-Liisa 111
 Kukkonen Anssi 94
 Kulojärvi Heli 99, 116
 Kulojärvi Jori 99
 Kulojärvi Rauno 61, 62, 63
 Kulojärvi Saija 106
 Kulpakko Kyösti 109
 Kultapuro Pirjo 41
 Kummala Markku 102, 104, 106, 153, 187, 188
 Kummala Petteri 43, 101, 102, 153
 Kunnari Pekka 98
 Kunnari Valteri 58, 168
 Kuoksa Erkki 40
 Kuosmanen Helge 55, 152
 Kursukangas Mika 60, 62
 Kursukangas Veli-Pekka 60–62, 172
 Kuusela Aarno 62, 166, 167, 170, 192
 Kuusela Tarja ks. Maaninka Tarja
 Kuusela Veikko 23
 Kyhälä Kalevi 109, 111, 121, 122, 125, 128, 132
 Kylmäniemi Taisto 109, 112, 124
 Kylmäniemi Timo 29
 Kynsijärvi Erkki 55
 Kähkölä Vesa 126
 Käkelä (Mantere) Kerttu 41
 Kämäräinen Arja 97, 152, 164, 169
 Kämäräinen Teivo 198
 Kärkkäinen Kata 185
 Laatikainen Annukka 9
 Laatikainen Erkki 35
 Laatikainen Kimmo 42, 43
 Laatikainen Markus 65, 172
 Laatikainen Matti 78, 172
 Laatikainen Raimo 13, 24, 35, 133, 168
 Laatikainen Timo 25
 Laatikainen Tuomas 9, 65, 172, 199
 Laatikainen Vertti 108
 Laatikainen Voitto 171, 172
 Lahtela Aapo 106
 Lahtela Auno 86

Lahtela Berit 42
Lahtela Jaakko 50
Lahtela Mika 41
Lahtela Reijo 50
Lahti Ritva 111
Lahti Seija 111
Lahtinen Lauri 18, 103, 117, 124, 168, 181
Lahtinen Olli 98
Lahtinen Ulla-Maija 41, 109, 111, 121, 129, 143
Lahtinen Veli-Matti 41
Laitinen Erkki 111
Laitinen Mirja-Liisa 111
Lampela Jukka 185
Lampela Olavi 12
Lampela Pentti 81
Lantto Väinö 187
Lappalainen Markku 45
Lasanen Tauno 169, 171, 175, 196
Latvala Hannu 40
Latvala Kati 102
Latvala Pentti 25
Latvala Pertti 41, 109
Laurila Jouko 95
Lehtinen Anitta ks. Maaninka Anitta
Lehtinen Raimo 63
Lehtiniemi Olavi 45, 152
Lehtoniemi Juhani 57
Lehtoniemi Raija 57
Leinonen Hannu 111
Leinonen Matti 50
Leinonen Matti 117
Leinonen Mauri 47, 49, 198
Leskinen Juice 164
Liimatainen Manne 58
Lindvall Christoffer 63
Linjakumpu Marja-Leena ks. Korva Marja-Leena
Linna Heimo 155, 168, 193, 194
Lippo Raimo 78
Lipsanen Ilkka ks. Danny
Lohisalo Mari 99, 100
Loikkanen Antti 182
Lonnakko Raine 43
Loukusa Heikki 63, 67, 72
Loukusa (Rantakari) Helena 88, 109, 111, 116–118,
120, 122, 123, 152
Loukusa Jaakko 67
Loukusa Kerttu 94, 109, 111, 116, 128
Loukusa Martti 60, 61, 72, 77
Loukusa Päivi 65, 72
Loukusa (Oikarinen) Sirkka 94, 99, 111, 116, 117
Loukusa Sylvi 111
Loukusa Tarja 62, 72
Luksua Juho-Veikko 64, 69, 200
Luksua Terttu 164, 169

Luokkanen Janne 50
Luokkanen Matti 77, 93, 109, 112, 114, 140, 179
Lundmark Leif 141
Luukkonen Janika 88, 103
Luukkonen Reetta 106
Luukkonen Reima 88
Luukkonen Salli ks. Maaninka Salli
Luukkonen Sanna 88, 104, 105, 108
Lähdekorpi Kari 109, 111, 127, 138, 145
Lämsä Väinö 109, 111
Lättilä Eeva-Riitta 121
Maaninka Aili 85, 87, 89, 90
Maaninka Allan 32, 67, 73, 77, 87, 88, 93, 97, 99,
102, 106, 109, 111, 112, 114–116, 118, 120, 122,
125, 130, 138, 139, 153, 154, 179, 190, 196
Maaninka (Lehtinen) Anitta 93, 109, 114, 119, 120,
122, 128–130, 137
Maaninka Arto 61
Maaninka Auno 87, 88, 109, 111, 112, 118, 120,
122, 124, 130
Maaninka Elsi 118
Maaninka Erkki Armas 85, 87, 89, 90
Maaninka Heikki 88, 92, 93, 109, 118, 120, 122,
123, 125, 128, 130
Maaninka (Maaninka-Tiermas) Helvi 86
Maaninka Kaarlo 62, 84–97, 102, 109, 111, 113–
116, 118, 120–123, 125, 126, 128, 130, 132, 133,
137, 139, 140, 142, 162, 179, 180, 186, 200
Maaninka Marita 93, 109, 114
Maaninka Mikko 88, 99
Maaninka (Maaninka-Ahola) Saila 86
Maaninka (Luukkonen) Salli 86–88, 93, 99, 109,
118, 120, 125, 130, 137, 138, 189, 199, 200
Maaninka Sinikka 88
Maaninka Soili 118
Maaninka (Kuusela) Tarja 86, 118, 180
Maaninka Teemu 88, 118
Maaninka Tero 69, 88
Maaninka Timo 64
Maaninka Toni 63, 88
Maaninka Tuomo 118, 130
Maaninka Väinö 88, 93, 97, 109, 120, 122
Maijala Toni 43
Maijanen Pave 181
Maikku Kari 123, 125
Majanen Reino 111
Makkonen Tuula 111
Malkki Jussi 50
Malone Sinitta 185
Manner Eino 25
Manninen Ali 23
Manninen Arto 41
Manninen Jouko 24, 25
Manninen Juhani 23, 24, 35

Manninen Maarit 41
 Manninen Marja-Leena 57
 Manninen Oskari 198
 Manninen Paavo 35, 36
 Manninen Raija 109, 111, 112, 117
 Manninen Sari ks. Ronkainen Sari
 Manninen Viivi 77
 Marjala Seija 109, 112
 Marjamaa Mikko 69, 76
 Markku Aro 177
 Markus Allan 179
 Martin Veera 108
 Martin Vilma 105, 106, 108
 Matti ja Teppo 181, 182
 Mattila Ali 114
 Mattila Arvo 25
 Mattila Eero 94, 109, 120, 128
 Mattila Kalle 31
 Mattila Leo 109, 114, 120, 125, 128, 132, 142
 Mattila Veijo 29, 31, 117
 Mattila Vesa 29
 Meriläinen Anna-Liisa 41
 Mertaniemi Erja 41
 Mertaniemi Erkki 35, 36
 Mertaniemi Leena 41
 Mertaniemi Liisa 36, 37
 Mertaniemi Maire 37
 Mertaniemi Matti 36, 38
 Mertaniemi Pekka 41
 Mertaniemi Pentti 41
 Metso Eino 54
 Miekksaari Juho Aapo 160
 Mikkola Anu 41
 Mikkola Marjo 41
 Mikkola Seppo 22
 Mikkonen Kimmo 50
 Mourujärvi Antero 29
 Mourujärvi Mirja 109, 114, 117, 122, 137
 Mourujärvi Oiva 114
 Mourujärvi Pertti 57, 59, 63
 Mourujärvi Voitto 109
 Mr. Halonen 185
 Mursu Antti 78
 Mursu Ari 41, 92, 93, 95, 96, 109, 111, 129, 140, 141, 175
 Mursu Eero 60
 Mursu Erkki 78
 Mursu Esa 33, 60, 62, 67, 72, 191–193
 Mursu Jarkko 42, 43
 Mursu Kai 82, 109, 114, 121
 Mursu Lahja 55
 Mursu Martti 78
 Mursu Mikko 43
 Mursu Olavi 23
 Mursu Terttu 109
 Mursu Veijo 93–95, 97, 109, 111, 120–123, 125, 126, 128, 132, 141, 142, 144, 179
 Mursu Veikko 13, 54, 55
 Myllylä Mika 64, 65, 192
 Myllylä Olavi 24, 56, 168, 194, 195
 Mytty Helvi 13
 Mäensyrjä Pentti 24
 Mäkelä Hannu 99, 109, 120, 125
 Mäkelä Juhani 109, 111
 Mäkelä Mikko 41, 43
 Mäki-Ikola Tarja 111
 Mäkinen Pentti 61
 Mäkipерä Reijo 23, 25
 Männikkö Erkki 77
 Männikkö Oiva 109, 112, 114
 Määttä Aila 41
 Määttä Aimo 61, 187
 Määttä Anse 31, 33
 Määttä Arto 187
 Määttä Arvo 55
 Määttä Eeva 98, 171
 Määttä Eila 55
 Määttä Esko 109, 124
 Määttä Hannu 50
 Määttä Inkeri 36
 Määttä Jouko 109, 114
 Määttä Kalle 65
 Määttä Lauri 55
 Määttä Leena 57
 Määttä Liisa 25
 Määttä Marjatta 187
 Määttä Markku 40, 41, 74
 Määttä Martti 23
 Määttä Martti 55
 Määttä Mauri 23, 25
 Määttä Merja 42, 43
 Määttä Mervi 62
 Määttä Mirja 57
 Määttä Niilo 67
 Määttä Olavi 38, 39, 57
 Määttä Pentti 20, 166, 167
 Määttä Pentti J. 23–25, 61, 88, 117, 169, 172, 196
 Määttä Rauha 57
 Määttä Reetu (Reetta) 36, 37
 Määttä Riitta 64, 65, 67, 69, 71, 171
 Määttä Seppo 38, 39, 83, 109
 Määttä Silja 62
 Määttä Sirkka 152
 Määttä Saini 25
 Määttä Seppo 25, 26
 Määttä Tapio 187
 Määttä Tatu 199
 Määttä Tommi 33, 61, 98, 99, 196

Määttä (Kumpulehto) Väinö 15, 78
Naapuri Eero 55
Ndo James 180
Neumann Pertti 187
Neuvonen Mikko 109, 111, 125
Nevala Pauli 81
Nevala Veijo 123, 125
Nevalainen Pekka 122
Niemelä Aulis 36
Niemelä Eliisa ks. Takkinen Eliisa
Niemelä Markku 109
Niemelä Mikko 109, 113, 114, 118
Niemelä Paavo 80, 81, 91, 95, 109, 117, 141
Niemelä Pirkko 36
Niemilehto Anu 74, 101, 102
Niemilehto Tiina 74, 102, 103
Niemilehto Tuija 162
Niemilehto Tuomo 88, 97, 103, 119, 121, 152, 170
Nikkinen Soini 81
Nikula Pentti 135
Nikula Silja 21
Nikunlassi Yrjö 43
Niskala Ari 101–103, 153
Niskala Kyösti 102
Niva Jouko 111
Noponen Paavo 137
Nordström Tuula ks. Berit
Norvanto Pentti 78, 80
Norvanto Sirkka ks. Ahola Sirkka
Nousiainen Miika 87
Nousiainen Viljo 124, 133
Nurmela Tapio 66
Näsi Jalmari 13
Oikarainen (Tikkanen) Aira 11
Oikarainen Asko 31, 33
Oikarainen (Argillander) Jaana 82
Oikarainen Jari 33
Oikarainen Juha 82
Oikarainen Kalevi 144
Oikarainen Katri 104–106, 108
Oikarainen Mika 181
Oikarainen Nico 51, 53
Oikarainen Raija 36
Oikarainen Rami 51
Oikarainen Roni 51, 53
Oikarainen Topi 50
Oikarainen Tytti 103–105, 108
Oikarinen Anna-Maria 30–33
Oikarinen Antti 30
Oikarinen Eeva-Liisa 30–33, 74
Oikarinen Heikki 28–30
Oikarinen Sirkka ks. Loukusa Sirkka
Oikarinen Terttu 30
Oikarinen Ulla-Maija 30, 31

Oiva Tero 63, 153
Oivakumpu Anita 41
Oivakumpu Tapio 94, 109, 111, 112, 114, 115, 118,
120, 122, 127, 140, 142
Oivakumpu Terttu 128
Ojala Heikki 36
Ojala Vilho 59
Oksanen Pekka 111
Ollila Elina 65
Ollila Elisa 64
Ollila Jouni 84
Ollila Kauko 84
Ollila Keijo 84
Ollila Sakari 65–67, 69, 74
Orre Erkki 187
Ovaskainen Heli 98
Ovaskainen Juha 74, 97, 98–100
Ovaskainen Kati 74, 97, 98, 196
Ovaskainen Leena 98
Ovaskainen Martti 97, 152
Paaluharju Oili 122, 125, 137
Paananen Mikko 81
Paatero Risto 178
Pajuniva Mervi 42
Pallonen Kimmo 111
Palojärvi Jouni 63
Paloniemi Eino 11
Paloniemi Kalervo 35
Paloniemi Matti 26, 29, 30
Paloniemi Olavi 10
Paloniemi Reino 10, 11, 15, 34, 55, 78, 80, 117, 160
Paloniemi Toivo 10, 11, 24, 78, 167
Paloniemi Veikko 10, 26
Palosaari Leo 13, 78
Papinaho Mikko 52
Parkkisenniemi Susanna 30–33, 41, 103, 152
Pasi Lauri 176
Pehu Kyllikki ks. Pitkänen Kyllikki
Peltomäki Hannes 87
Peltonen Teuvo 47
Pentik Anu 121, 175, 176, 184
Pentikäinen Pasi 45, 176
Pentikäinen Risto 94, 95, 97, 109, 111, 123, 125,
128, 129, 136, 138, 144, 145
Pentikäinen Topi 127, 128, 169, 176, 184
Penttinen Mirja 111
Pernu Heikki 27
Petäjajarvi (Sulisalo) Asseri 15, 78, 82
Petrelius Ari 41, 43, 44, 99, 102, 103, 153, 195–197
Petrelius Arsi 98–100, 195–197
Petrelius Arto 98–100, 182, 195–197
Petrelius Enni 197
Petrelius Kalle 197
Petrelius Terttu 195

Petrelius Unto 195, 197
 Piira Satu 180
 Pikkupeura Risto 158
 Pitkänen (Pehu) Kyllikki 11
 Pohjanvesi Sanna-Maija 94
 Poropudas Martti 25
 Portaankorva Erkki 179
 Posio (Oikarainen) Anselmi 15, 78
 Posio (Oikarainen) Eino 15, 78
 Posio Eino 156
 Posio (Oikarainen) Erkki 15, 78
 Posio Erkki 198
 Posio Jenni 94, 108
 Posio Jukka 108
 Posio Markku 23
 Posio Markku 181
 Posio Mimmi 108
 Posio Riitta 30, 98
 Posio Risto 30, 98, 99, 196
 Posio Timo 29, 30, 98
 Posio (Oikarainen) Ville 15, 78
 Postila Markku 109, 124, 125, 128, 129, 179
 Poussu Leino 26
 Pulkkinen Heikki 159
 Pulli Tero 116
 Puolakka Arto 40, 41, 45, 92, 93, 95, 109, 111, 129
 Puputti Markku ks. Markku Aro
 Pyhtinen Jarmo 31, 32, 34, 61, 77, 187
 Pylkkänen Jouni 185
 Päivinen Erja 111
 Päivärinta Pekka 180, 186
 Pätsi Annikki 109, 190, 191
 Pätsi Johan (Jussi) 38, 39, 57, 59, 109, 190, 191
 Pätsi Juha 31, 33
 Pätsi Kaarlo 61, 190
 Pätsi Marja 180
 Pätsi Olavi 13, 83
 Pätsi Pentti 195
 Pätsi Pirjo 127
 Pätsi Reino 13, 57, 190
 Pätsi Tarmo 28, 190
 Pätsi Ulla 191
 Raatikainen Ulla 41
 Raistakka Miikka 50
 Raistakka Seppo 185, 187
 Raistakka Tarmo 97, 109
 Rantakari Helena ks. Loukusa Helena
 Rapo Heikki 54, 55
 Rasi Tiina 111
 Ratcliffe Oliver 108
 Ratilainen Otto 35
 Rauhamäki Kimmo 111
 Reinikainen Anne 182
 Revonmäki Leo 25
 Riepula Lauri 69
 Riihimäki Ari 9, 190, 199
 Riihiniemi Martti 57
 Riipi Mika 52
 Rinne Eero 57, 58, 59
 Rinne Juha 43
 Rinne Reino 16, 160
 Robin ks. Simonen Esa
 Roimela Heikki 33
 Ronkainen Ari 99, 100
 Ronkainen Erkki A. 27–29
 Ronkainen Erkki E. 41–45
 Ronkainen Esa 42, 43
 Ronkainen Jyrki 42, 43
 Ronkainen Marko 41, 44
 Ronkainen Mika 42, 43
 Ronkainen (Manninen) Sari 42–45
 Rontu Jari-Pekka 40
 Rontu Kaarina ks. Kiviniemi Kaarina
 Rontu Marjut 41
 Rontu Raimo 35, 194
 Ruohonen Matti ks. Matti ja Teppo
 Ruohonen Teppo ks. Matti ja Teppo
 Ruokamo Alexi 94, 107, 108, 153, 154, 188, 189, 190
 Ruokamo Ari 41
 Ruokamo Arttu 76, 108
 Ruokamo Aulis 23, 109
 Ruokamo Juha 188, 190
 Ruokamo Kristiina 51, 53
 Ruokamo Marjo 188–190, 199, 200
 Ruokamo Matti 11
 Ruokamo Noora 76, 108
 Ruokamo Pasi 53, 65
 Ruokamo Pekka 51
 Ruokamo Roosa 53
 Ruokamo Seija 41
 Ruokamo Seila 64–67, 88, 95, 103, 104
 Ruokamo Toni 51, 53
 Ruokamo Valtteri 51, 53
 Ruokamo Veikko 98, 99, 196
 Ruokamo Ville 64
 Ryttilahti Henri 65
 Räisänen Tapio 66
 Saarela Kari 114
 Saarela Merja 41
 Saarela Tarja 41
 Saarijärvi Jukka 41
 Saarijärvi Matti 41
 Saarinen Anne 121
 Saarinen Martin 29
 Salerno Sabrina 185
 Salmi Aapo-Matti 117
 Salo Anna-Liisa 111
 Salomaa Ensio 26

Sanelma (e. Tyrväinen) Kari 93, 109, 111, 118, 124
Sannikka Juhani 25
Sarajärvi Laura 108
Sarajärvi Pasi 53
Sarajärvi Sanni 64
Sarajärvi Ville 51, 53
Sarivaara Kimmo 42, 43
Sarvi Arvo 78
Sarvi Timo 109
Shahanga Gidemans 180
Sipola Kerttu 109, 111, 126, 129
Sipola Marja 97, 109, 111, 126, 128, 129, 143
Sipola Veli-Matti 109, 125, 128, 142
Selkälä Juha (Juhu) 55, 56, 195
Selkälä Mauno 54
Selkälä Pentti 117
Selkälä Tiina 65, 103
Selkälä Tytti 65
Selkälä Veikko 11, 12, 54, 55, 78, 167
Seppänen Eila 64
Seppänen Janne 63
Seppänen Marja-Liisa 66
Siivola Tauno 25
Similä Tero 92
Simonen Esa (Robin) 91, 162
Sirviö Ensio 99
Sotaniemi Eero 13
Sotaniemi-Vainio Matti 15, 78, 159, 174
Soudunsaari Aki 65, 67
Soudunsaari Anu 64–71
Soudunsaari Arttu 51, 53
Soudunsaari Arvid 16
Soudunsaari Arvo 69
Soudunsaari Eino 51
Soudunsaari Emilia 64–71, 74
Soudunsaari Juho 64
Soudunsaari Kari 67
Soudunsaari Kirsi 42, 43
Soudunsaari Markku 61, 67, 187
Soudunsaari Oiva 64, 76, 77
Soudunsaari Pasi 99, 100
Soudunsaari Saara 71
Soudunsaari Samuli 64, 65
Soudunsaari Sanna 9, 63, 65–71, 74, 76, 199
Soudunsaari Santeri 69
Stenius Raimo 29
Ståhlberg Artturi 15
Suikkanen Maria 41
Sulisalo Asseri ks. Petäjäjärvi Asseri
Sulisalo Mauno 82
Sulisalo Selma 82
Sulisalo Tapio 82
Sulisalo Timo 81, 82, 89, 90, 109, 118
Svenn Maire 109

Sysimetsä Ilkka ks. Frederik
Säkkinen Esa 40, 41, 45, 109, 111, 122, 123, 125
Säkkinen Hannu 40, 41, 45, 109, 120, 125, 127
Säkkinen Jari 40, 95, 109, 114
Säkkinen Kaarlo (Kalle) 82, 109, 113
Säkkinen Kyösti 63, 109, 111, 114, 122, 145
Sääskilahti Jyri 51, 53
Söderlund Pekka 92, 94, 97, 115, 117, 125, 126, 152, 168, 178
Tahkola Tapio 34
Tahvonen Juha 21
Takkinen (Niemelä) Eliisa 11, 34
Takkinen Irma 41
Takkula Hannu 103
Talman Pentti 109
Tapio Oiva 40
Tasala Raija 109, 114
Taylor Dave 187
Tennilä Matti 93, 109, 111, 120, 145, 146
Tennilä Mauri 145
Tiainen Pertti 180
Tikkanen Aira ks. Oikarainen Aira
Tikkanen Esa 109, 111, 133
Tikkanen Juha 40, 41, 109
Tikkanen Matti 35, 36, 38
Tikkanen Pertti 40, 41
Timisjärvi Heikki 15
Timisjärvi Paavo 155, 156, 159, 168
Toivonen Tuula 57
Toukonen Ismo 123, 180, 186
Tuomi Veikko 179
Tuominen Seppo 130, 179, 186
Tuomivaara Ali 29, 55, 57, 59, 175
Tuomivaara Esko 61
Tuomivaara Jukka 182
Tuomivaara Mika 43, 102
Tuomivaara Sirkka 47
Tuomivaara Suvvi 42, 44, 188
Tuomivaara Taisto 61
Tuovila Kerttu 25
Tuovila Toivo 35
Tuovila Unto 25
Tuovila (Tyvi) Vappu 155
Tuovinen Jalmari 78
Turpeenniemi Erkki 25
Turpeenniemi Maila 25
Tuuri Anneli ks. Jurmu Anneli
Tyni Hilja 16, 159
Tyni Kaarlo 10, 11, 16, 159, 167
Tyni Markus 50
Tyni Tuomo 25
Tyrväinen Kari ks. Sanelma Kari
Tyvi Vappu ks. Tuovila Vappu
Tyvitalo Pekka 120, 128, 142

Törmänen Jari 114
Törmänen Jukka 114
Tähti-Tiensuu Airi Annikki ks. Annikki Tähti
Uola Jouko 109, 111
Uusitalo Jani 50
Vaarala Paavo 109, 111, 128
Vainio Martti 89, 128, 140,
Vainio Tuomo 63
Vainionpää Jorma 25
Vanha Arto 99
Vanhala Esko 146
Varanka Jorma 52, 170
Varanka Martti 23
Varis Olavi 81
Varpenius Reijo 26, 80
Varrio Olavi 117
Vasko Veijo 24
Veijonaho Arvo 78
Veijonaho Seppo 114
Vendelin Harri 109, 123, 125
Vennamo Veikko 142,
Vesavaara Jaana 42, 43
Veteläinen Markku 109, 120
Viita-aho Jouni 116, 118, 120
Viljander Leila 111

Viren Lasse 126, 140, 179, 180, 186
Virikko Martti 57
Virkkula Sauli 124
Virkkunen Jouni 119
Virtanen Erno 51, 53
Vuollet Eero 69, 73, 74, 76, 106
Vuollet Eino 69, 73, 74, 76, 92, 106, 153
Vuollet Jouni 9, 67, 73, 77, 93, 199
Vuollet Lauri 69
Vuorenmaa Matti 111
Vähänikkilä Ari 111
Väinämö Esa 77
Väinämö Kauko 44, 45
Väisänen Pentti 41
Väyrynen Sorja 41, 152
Väätäinen Juha 130, 137
Wadoux Jean 130
Wallenius Kyllikki 156
Wallenius Viljo 195
Ylisaukko-oja Jani 94
Ylisirmiö Jukka 50
Ylisirmiö Saana 106
Ylitalo Tarja 185
Ylittervo Ritva 36, 37
Ylittervo Viljo 11, 24, 36, 78, 168

